

Budsjett 2025

med økonomiplan 2025 - 2028

KOMMUNE-
DIREKTØRENS
FORSLAG

EIGERSUND KOMMUNE
Sammen for alle

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

RAMMEARK

Forklaring:

Rammearkene viser netto rammer pr avdeling samt tiltak pr avdeling i drift og investering.

Nye tiltak/endringer i rammer sammenlignet med forrige års budsjett og økonomiplan er merket med rødt.

Sum inntekter, fordeling drift, fond og resultat

Tall i hele tusen

Drift - endringer	Ansvar	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Sum frie disponible inntekter - kap 8 (se detaljer neste side)	8000-8999	-1 177 719	-1 302 512	-1 304 769	-1 296 374	-1 288 479
Sum netto finansposter - kap 9 (se detaljer neste side)	9000-9999	33 652	45 120	34 621	33 759	34 351
Sum inntekter og finansposter		-1 144 067	-1 257 392	-1 270 148	-1 262 615	-1 254 128
Til fordeling drift						
Sentraladministrasjon		74 254	73 047	71 747	72 747	71 747
Kirken		5 861	6 101	6 101	6 101	6 101
Fellesfunksjoner - Kap 7		-7 936	9 875	13 634	14 479	13 168
Kultur og oppvekst		495 506	510 344	511 664	518 630	517 900
Kap. 4 - NAV og integrering		45 308	45 210	46 210	47 210	48 200
Helse og omsorg		475 185	489 113	486 608	482 392	476 792
Samfunnsutvikling		14 567	16 431	17 081	17 531	16 881
Tekniske tjenester		106 161	115 223	114 942	113 921	112 063
Vann og Avløp - selvfinansierende						
Sum fordelt til drift		1 208 905	1 265 345	1 267 988	1 273 011	1 262 852
Bruk av fond (inntekt)						
Driftsfondet	9040				-2 160	
Pensjonsfond	9040	-21 747	-953		-8 236	-5 521
T2 24: Økt bruk pensjonsfond	9040	-8 257				
Fond Ressurskrevende tjenester HO	9040					-3 203
Finansfondet	9040	-7 329	-2 700			
Fond barnevern - enslige mindreårige	9040	-3 000				
T1 2024 - Utvikling næringsområder - tømmes	9040	-195				
T1 2024 - Aktivitet i Sentrum - tømmes	9040	-300				
Forsikringsfond	9040	-392				
Strømfond	9040	-4 637				
Driftsfond	9040	-196				
Vertskommunefond	9040		-4 000			
Bruk av fond Samfunnsutvikling	9040		-300			
Avsetning til fond (kostnad)						
Avsetning til Driftsfondet	9040			2 160	0	
Skattereguleringsfond	9040	-8 257		0		
Finansfond	9040	-10 528				
Avsetning mindreforbruk POL BLÅ BOK	9040	4 174	0	0	0	
T2 24: Reversering mindreforbruk	9040	-4 174				
Overføring til investeringsregnskapet	9080	22 200				
Bruk av flyktningefond		-2 200				
Vertskommunefond	9080	-20 000				
Netto avsetninger/bruk fond		-64 838	-7 953	2 160	-10 396	-8 724
Resultat (mindreforbruk/avsetn. fond)		0	0	0	0	0

Samlet resultat 2025 - 2028

0

Inntekter og finansposter

Drift	Ansvar	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Frie inntekter (Kap. 8)						
Skatteinngang	8000	-559 200	-604 800	-619 300	-619 800	-619 800
Netto inntektsutjevning	8000	5 960	-16 700	-9 900	-9 900	-9 900
T1 2024 & T2 2024 - Endr inntektsutjevning	8040	-18 310				
Produksjonsavgift - vindkraft	8040	-8 423	-9 686	-9 686	-9 686	-9 686
Eiendomsskatt - næring	8010	-14 463	-14 750	-14 750	-14 750	-14 750
Eiendomsskatt - annen fast eiendom	8010	-37 958	-38 350	-38 350	-38 350	-38 350
Eiendomsskatt - verk og bruk	8010	-90	0	0	0	0
Eiendomsskatt - vindmøller (næring)	8010	-8 320	-8 315	-8 315	-8 315	-8 315
Eiendomsskatt - el.overføring	8010	-3 625	-3 625	-3 625	-3 625	-3 625
Eiendomsskatt - ubebygde tomter	8010	-335	-335	-335	-335	-335
Eiendomsskatt - vannkraftverk	8010	-1 358	-1 222	-1 222	-1 222	-1 222
Eiendomsskatt - nye bygg	8010	-250	-250	-250	-250	-250
Eiendomsskatt - økning opp mot max sats	8010		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rammetilskudd	8040	-483 214	-527 450	-527 900	-524 900	-522 900
Rammetilskudd økt rammetilskudd (11,8 mill)lskudd	8040		-11 800	-11 800	-11 800	-11 800
Saldert statsbudsjett 2024	8040	-2 584	0	0	0	0
Skjønnskutt	8040	-2 500	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Skjønnskutt fra statsforv.sykepleierutd.	8040	-1 450				
Rente-tilskudd omsorg	8043	-3 233	-3 322	-3 219	-3 115	-3 011
Refusjon rentefrie skolelån	8044	-730	-733	-585	-436	-288
Tilskudd kirkeordning (Husbanken)	8046	-414	-474	-432	-390	-347
Vertskommunetilskudd	8045	-37 222	-38 700	-33 100	-27 500	-21 900
Sum frie disponible inntekter		-1 177 719	-1 302 512	-1 304 769	-1 296 374	-1 288 479
Finansposter (Kap. 9)						
Renteutgifter på eksisterende lån (+gebyr)	9000	73 950	66 250	57 300	54 800	53 650
Renteutgifter på fremtidige lån (2024-28)	9000	3 200	11 000	13 050	17 600	25 477
Avdrag på eksisterende lån	9010	77 850	77 400	77 000	76 500	76 450
Avdrag på fremtidige lån	9010	-	5 740	7 660	11 350	13 680
Avdrag og renter lån kirken (Helleland)	9010	355	355	355	355	355
Netto renteutgift på startlån	9020	300	1 000	1 000	1 000	1 000
SUM Finanskostnader		155 655	161 745	156 365	161 605	170 612
Renter innskudd fond	9001	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Renter ved for sen betaling	9001	-50	-50	-50	-50	-50
Renteinntekter av bankinnskudd (inkl T1&2 i 24)	9001	-17 350	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rente av ansv. lån Lyse Energi AS	9001	-3 000	-3 600	-3 530	-3 600	-3 670
Renter av utlån - Lerviksgården	9001	-1 670	-1 590	-1 510	-1 400	-1 360
Renter utlån Egrefjell Utbyggingsselskap	9001		-960	-850	-805	-810
Kalk. rent./avd.	9002	-44 043	-39 690	-42 110	-44 150	-47 120
Utbytte Lerviksgården AS	9009	0	-500	-500	-750	-750
Utbytte Svåheia Eiendom AS	9009	-1 980	-1 320	-1 650	-1 980	-1 980
Utbytte Dalane Energi AS	9009	-24 570	-27 644	-29 179	-30 715	-30 715
Utbytte Lyse Energi AS	9009	-21 985	-23 010	-24 050	-25 230	-26 115
Avdrag og renter fra kirken (Helleland)	9010	-355	-355	-355	-355	-355
Finansbelastning prosjekt	9080	-6 000	-1 906	-1 960	-2 811	-7 336
SUM Finansinntekter		-122 003	-116 625	-121 744	-127 846	-136 261
Netto finansposter		33 652	45 120	34 621	33 759	34 351
Sum inntekter og finansposter		-1 144 067	-1 257 392	-1 270 148	-1 262 615	-1 254 128

Denne oversikten viser detaljene av de to øverste linjene i resultatoversikten på forrige side.

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		71 726	74 254	74 254	74 254	74 254
Fratrekk engangsforhold foregående år		-964	901	901	901	901
Varige rammeendringer:						
Lønnsøkninger 23 oppgjøret	1xxx	1 137				
Sentralt lønnsoppgjør kap. 4 - 2024	1xxx	211	123	123	123	123
Flytting av midler mellom avd. (SU og SA)	1900	500				
Økte driftsutgifter IKT	1740	200				
Økte pensjonskostn fra 16,15% til 19,5%	1xxx	1 400				
Felles annonser stillinger	1790	200				
Lisenser	1740	1 700	300	500	500	500
BHT	1710	400				
Norsk Pasientskadeerstatning	1882	100				
KS-kontingent	1881	145				
Kontrollutvalget	1041	100				
Endr selvkost/kalk.innt/henfb.	1800	320				
Varaordførerstilling reduseres fra 50 til 40%	1000	-150				
Realisert rammeendring/ driftsreduksjon	1xxx	-2 595				
Nytt ERP-system for organisasjonen	1740			500	500	500
Økte driftsutgifter IKT	1740		750	750	750	750
Opprettholde POL-møter	1xxx	500				
20% stilling oppmåling opp mot driftsred.	1900	225				
Sum varige rammeendringer:		4 393				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Flytting mellom avd.		-180				
Valg	1031		1 000		1 000	
Vakansbudsjett	1900	-600	-600	-600	-600	-600
Omstilling/reduksjon drift 2023	1900	-396	-396	-396	-396	-396
Omstilling/reduksjon drift 2025	1900		-4 285	-4 285	-4 285	-4 285
Lederopplæring EK	1790		1 000			
T1 2024 - Tilskudd knyttet opp mot bredbåndutb	1740	500				
T1 2024 - Fond Fiberutbygging (KOLFA) - tømme	1740	-225				
Sum tidsbegrensede rammeendringer:		-901				
Samlet ramme avdeling		74 254	73 047	71 747	72 747	71 747

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	1150	6 001	5 861	5 861	5 861	5 861
Fratrekk engangsforhold foregående år	1150	-90	0	0	0	0
Varige rammeendringer:						
Lønnsendringer 2024 - helårsvikrning 2025	1150		240	240	240	240
Drift kirke	1150	50				
Drift Helleland kirkegård	1150	100				
T1 2024 - overf.mellom KF og vei og utemiljø	1150	-200				
Sum varige rammeendringer		-50				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Sum tidsbegrensede rammeendringer		0				
Samlet ramme avdeling		5 861	6 101	6 101	6 101	6 101

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Forsikringer:						
Forsikring Gruppeliv	7410	1 435	1 450	1 450	1 450	1 450
Fritidsulykke (inkl yrkesskade og ulykke §11)	7410	790	870	870	870	870
Prisvekst skadeforsikring - til fordeling	7500	120	435	435	435	435
Fordeling av budsj. prisvekst forsikring	7410					
		2 345	2 755	2 755	2 755	2 755
Lønnsøkninger/Lønnsnett:						
Lønnsoppgjør 2023 (mai-des)	7490	-3 231				
Lønnsøk. 23 kom.tillegg/ stillingskode	7490	-1 807				
Lønnsoppgjør 2024 (mai-des)	7490	27 400				
T1 2024 - Lønnsnetten	7490	9 200				
Oppgjør kap.4 2024 - vikarmidler	7490	-3 187				
Sentralt oppgjør kap 4 - 2024 fordelt avd	7490	-20 731				
Komp. Midl. Lønnskostnad BE (død)	7490	-375				
Flytting mellom avd.	7490		-50	-50	-50	-50
Lønnsnett 2025, helårsvirkning lok.24	7490		30 600	30 600	30 600	30 600
		7 268	30 550	30 550	30 550	30 550
Pensjonskostnader:						
Pensjon - AFP kostnad	7430	5 800	6 100	6 100	6 100	6 100
Sikringsordning KLP & adm.tilsk. SPK	7430	501	520	520	520	520
Bruk av premiefond KLP	7430	-10 500	-27 090	-23 791	-23 046	-24 204
Bruk av premiefond KLP - årets avsetning	7430	-10 000				
Økt bruk premiefond - ref T2 2024	7430	-10 160				
AGA netto AFP og premiefond	7430	-4 323	-2 960	-2 500	-2 400	-2 553
Avsetning til pensjonsfond	7430	11 562	0	0	0	0
Premieavvik KLP	7431	-24 100	-59 444	-42 103	-37 292	-45 613
Amortisert premieavvik - KLP	7431	33 680	34 261	38 948	42 883	45 077
Premieavvik SPK	7431	-1 350	-740	-237	106	-447
Amortisert premieavvik - SPK	7431	1 105	1 281	1 582	1 453	1 485
AGA amortisert premieavvik - KLP/SPK	7431	1 320	-3 470	-255	1 010	71
Bruk av premieavviksfond	7431	-10 655			-8 160	-573
Avsetning til premieavviksfond	7431	0	28 112	2 065		
		-17 120	-23 430	-19 671	-18 826	-20 137
Fra avsetning voksenoppl	7950	2 636				
Lønnsoppgjør 2023 ansatte flyktn.tj.	7950	700				
Finansiering kommunal del voksenoppl	7950	-3 314				
Feil i opprinnelig budsjett flyktn. o/5 år	7950	0				
Korr feil i kap 4	7950	-451				
		0	0	0	0	0
Samlet ramme avdeling		-7 936	9 875	13 634	14 479	13 168

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		468 925	495 506	495 506	495 506	495 506
Fratrekk engangsforhold foregående år		-5 974	6 643	6 643	6 643	6 643
Varige rammeendringer:						
Lønnsøkninger for 23 oppgjør	2xxx	5 974				
Lønnsøkninger for 23 oppgjør - variable/vikarer	2xxx	161				
Lønnsøkninger for 23 oppgjør - kap 3&5	2xxx	668				
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	2xxx	8 437	4 930	4 930	4 929	4 929
Lønnsøkninger for 24 oppgjør - vikarmidler	2100	544	270	270	270	270
Flytting mellom avd.	261x	13 875				
Lønnsøkn.23 kompetansetillegg/ stillingskode	2xxx	368				
Red. utgifter som følge av Rundevoll BH	2501	-250				
SLT(Fritidsfond/Flexid/Sommerjobb)	2833	40	40	40	40	40
Prisjusering kontrakter idrettslag	2351	0	50	50	50	50
T1 - Økning ass. styrer kommunale bh	2500	210	850	850	850	850
Flytting mellom avd.	2xxx	752				
Driftstilskudd Eik - overført fra teknisk	2351	360				
Friluftskonsert	2318		20	20	20	20
Aktivitetskort	2838		80	80	80	80
Motivasjonslønn	2837		60	60	60	60
Årlig sykkelritt	23xx		50	50	50	50
Leirskole	2200		400	400	400	400
Demenskor	2310		120	120	120	120
Reduksjon demografi til KO	2103		-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Fritidsfond	2833		200	200	200	200
Reduksjon Alti Eikunda (pingvinen)	2620				-180	-180
80%- st. bibl. Komb. m/20% st fritidsklubben	2340	490	120	120	120	120
Økte pensjonskostn fra 16,15% til 19,5%	2xxx	5 610				
Dalane barnevern - tiltak	2721	3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Bibliotek - Lisenser og driftsutgifter	2340	20				
Logoped - HO/KO 100% stilling	2102	850				
Ungdomsråd - Midler til fordeling	2836	40				
Tilskudd barn og unge	2354	35				
Kulturstund i kirken (eget vedtak. Fra 30' til 50')	2358	20				
Øke tilskudd 17. mai Helleland/Hellvik	2361	16				
Fritidsklubb 20% stilling	2810	170				
PPT - Leasingbil	2101	60				
Dalane folkemuseum - økt driftstilskudd	2355	120				
Tilskudd til private barnehager (prisvekst)	2501	4 000	5 600	5 600	5 600	5 600
Økt tilskudd festivaler og juleby	23xx	350				
Rammeendring skolen språkopplæring (påløpte kostnader dekkes av integreringstilskudd)	2235	-2 866				
Endring ramme Voksenopplæringscenteret (påløpte kostnader dekkes av integreringstilskudd)	2410	-10 181				
Forhold fra Statsbudsjettet 2025:						
Gev nytt prøvegjennomføringssystem	2200		-17	-17	-17	-17
Red i foreldrebet barnehage 2024/25	2500		5 266	5 266	5 266	5 266
BV-reformen - overgangsord sp fosterhjem	2721		23	23	23	23
BV Pensjon for fosterforeldre	2721		169	169	169	169
Ny opplæringslov	2200		126	126	126	126
SFO - 3. tr gratis 1/2 plass fra skoleåret 24/25	221x		3 351	3 351	3 351	3 351
Bemanning i barnehagene			675	675	675	675
Forhold fra Statsbudsjettet 2024:						
Ytterligere reduksjon foreldrebet. barnehage	2500	4 395				
Gratis barnehage 3. barn, helårseff. Endr. 23	2500	65				
Saldert statsbud. 2024 Gratis SFO 3. kl.	2501	2 544				
Endr. i kontantstønden, konsekv. barnehage	2500	323				
Redusert pensjons-påslag private barnehager	2501	-155				
Diverse korrigeringer ny opplæringslov	2200	128				
Økn.kompensasjon for ansv.reform barnevern	2721	180				
Forhold fra Statsbudsjettet 2023:						
Gratis SFO 2 klassinger	22xx	2 333				

Varige rammeendringer	22xx	-3 489	-400	-400	-400	-400
Sum varige rammeendringer:		39 197				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Flytting mellom avd.		490	346	84		
Vakansbudsjett	2103	0	0	0	0	0
Reduksjonene reduseres	2103	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Omstilling/reduksjon drift 2023	2103	-4 584	-4 584	-4 584	-4 584	-4 584
Omstilling/reduksjon drift 2024	2103	-3 291	-2 891	-2 891	-2 891	-2 891
Omstilling/reduksjon drift 2025	2103		-12 690	-11 090	-3 990	-3 990
Lønnsred barnehage (demografi)	2103	-948	-204	-802	-802	-802
Reduksj. reduseres (andel økt rammetilsk. 11,8 mill)	2103		10 000	10 000	10 000	10 000
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33214	2103	-3 084	-3 084	-3 084	-3 084	-3 084
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33214	2103		-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33214	2103			-6 600	-6 600	-6 600
Driftsred. Jf KS vedtak138/23 - reduseres	2103		8 000	15 000	15 000	15 000
Ukraina - kompensasjon for kostnader		924				
Investeringsstilskudd Eiger FK - ny bane		1 500				
T2-24: Endring gr.bemannning barnehage (pilotprosj.)		350	420	600	730	
Sum tidsbegrensede rammeendringer		-6 643				
Samlet ramme avdeling		495 506	510 344	511 664	518 630	517 900

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		541 896	475 185	475 185	475 185	475 185
Fratrekk engangsforhold foregående år		-35 271	8 201	8 201	8 201	8 201
Varige rammeendringer:						
Rammeoverføring Kap. 4 - NAV og integrering	3xxx	-40 432	-143	-143	-143	-143
Lønnsøkninger 22 oppgjør	3xxx	9				
Lønnsøkninger 23 oppgjør	3xxx	5 899				
Lønnsøkninger 23 oppgjør - variable/vikarer	3xxx	625				
Lønnsøkninger for 23 oppgjør - kap 3&5	3xxx	655				
Lønnsøkn.23 kompetansetillegg/ stillingskode	3xxx	315				
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	3xxx	10 188	5 953	5 953	5 953	5 953
Lønnsøkninger 24 oppgjør - vikarmidler	3410	2 488	1 260	1 260	1 260	1 260
Flytting mellom avdelinger	3xxx	-14 625				
Brukerbetalinger	3xxx	-5				
Digitale trygghetsalarmer leasing	3165	125				
Introduksjons- og sosialstønad mv	3311	-3 698	143	143	143	143
Faglig koordinator	3700	450				
Jobbmestring flyktninger	3314	-66	-204	-204	-204	-204
Bruk av fond arbeidsmarkedstiltak	3114	66	204	204	204	204
Kompenserende tiltak pga manglende inv.	3100	500				
Digital hjemmeoppfølging	3152	1 000	250	500	500	500
Leasingbiler HO 1-2 biler	3xxx	100				
Kompetansemidler - legevakt	3231	30				
Videreutv. pasientvarslingssystemet	3151	100	250	550	550	550
Ress.tj. - 1 årsverk (netto)	3560	-10				
Red. egenbet. - nødvendig helsehjelp	3165	100	100	100	100	100
Økte avdelingsvise inntekter HO	3xxx	-300				
Utvidet åpningstid helsestasjon ungdom 2 timer		80				
Økte pensjonskostnader fra 16,15% til 19,5%	3xxx	12 680				
Videreutdanning/ kompetanseheving	3xxx	600	1 300	1 200	500	500
Forlenge IKART avtale	3100	120				
Barn - nødvendige helsetjenester i hjemmet	3550	1 700				
Ress.krev tj. økning fordelt på tre ID-er	3560	2 700				
Prisøkning leasing av biler	3xxx	300				
Medisinske forbruksvarer	35xx/36xx	200				
Kjerjaneset økt stilling 100% til renhold seviceleiligh.	36xx	750				
Økt grunnbemanning	3xxx	3 350				
Rammeendring Flyktningetjenesten (påløpte kostnader dekkes av integreringstilskudd HD-37)	3311	-9 566				
Nytt EPJ system (pasientjournalssystem)	xxxx			200	600	600
Avsetning demografimidler til fond sykehjem	3100		6 000	6 000	6 000	6 000
Avsetning demografimidler fra KO til fond sykehjem	3100		1 500	1 500	1 500	1 500
Dyrere legevaktordning (sentralbord) i Hå(HD-15)	3232		200	200	200	200
Ergoterapaut fast stilling 40% (HD-05)	3220		325	325	325	325
Leasingkostn digitale trykksalarmer dyrere(HD-10)	3165		140	140	140	140
Forhold fra Statsbudsjettet 2025:						
Vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk	3998		558	558	558	558
Opptappingsplan for psykisk helse	3xxx		405	405	405	405

Forhold fra Statsbudsjettet 2024:						
Økt sosialhjelpssats fra juli 2023 (RNB) helårseff	3301	799				
Pasienttilpasset basistilskudd, helårseff.endr 23	3240	675				
Forhold fra Statsbudsjettet 2023:						
Økt barnetillegg kvalifiseringsprogrammet	3xxx	2				
Forhold fra Statsbudsjettet 2022:						
Just. opptrapping helsestasjon/skolehelsetj.		273				
Realisert rammeendring/ driftsreduksjon	3100	-1 415				
Realisert rammeendring/ driftsreduksjon	3900		-133	-133	-133	-133
Sum varige rammeendringer		-23 238				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Flytting mellom avd.		-310	-346	-84		
Vakansebudsjett		0				
Omstilling/reduksjon drift 2023	3xxx	-133	0	0	0	0
Omstilling/reduksjon drift 2024	3xxx	0				
Omstilling/reduksjon drift 2025	3xxx		-3 000			
Reduksjon knyttet til vertskommunetilskudd		-9 735	-9 035	-15 452	-19 452	-25 052
Økte kostnader Ukrainske flyktninger	3xxx	27				
T1 2024 - T1-2024 Sommeravtale og sommervikar	3410	500				
Skjønnsstilskudd fra statsforv.sykepleierutd.	3100	1 450				
Sum tidsbegrensede rammeendringer		-8 201				
Samlet ramme avdeling		475 185	489 113	486 608	482 392	476 792

Kap 4. - NAV og integrering

Budsjett og økonomiplan

Tall i hele tusen

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett NAV eks flyktninger						
Fratrekk engangsforhold foregående år						
Varige rammeendringer:						
Sosialtjenesten - ansatte	3301	6 426	5 784	5 784	5 784	5 784
Sosialhjelp ordinære mottakere	3301	10 516	10 516	10 516	10 516	10 516
Sosialhjelp flyktninger med botid over fem år	3302	11 460	11 460	12 460	13 460	14 560
Sosialhjelp arbeidsinnvandrere	3303	1 861	2 100	2 100	2 100	2 100
Kvalifiseringsprogram	3305	4 493	4 313	4 313	4 313	4 313
VTA/kommunale sysselsettingstiltak	3307	4 611	4 820	4 820	4 820	4 820
Fellesutgiver NAV stat	3308	1 006	700	700	700	700
"Ja vi kan"	3312	1 134	1 183	1 183	1 183	1 183
Arbeidsplikt - veien til arbeid	3313	917	960	960	960	960
Jobbmestring	3314	546	702	702	702	702
Voksenopplæringsenter eks. flyktninger	2410	2 562	2 562	2 562	2 562	2 562
		45 532	45 100	46 100	47 100	48 200
Sum tidsbegrensede rammeendringer						
Sosialhjelp kvoteflyktninger botid under fem år	3302	2 700	3 480	3 480	3 480	3 480
Sosialhjelp flyktninger fra Ukraina botid under fem år	3302	22 200	21 420	21 420	15 000	10 000
Flyktningetjenesten - ansatte	3311	10 061	9 587	9 000	8 000	7 000
Flyktningetjenesten - introduksjonslønn	3311	27 360	25 360	15 000	10 000	5 000
Flyktningetjenesten - andre kostander	3311	3 154	3 465	3 000	2 000	1 000
Miljøvaktmester flyktninger egenandel prosjekt	3320	73	100	100	100	100
Voksenopplæringsenter flyktningemidler	2410	4 603	4 591	4 591	4 591	4 591
Andre avdelinger:						
Helsestasjon	2610	787	787	0	0	0
NAV administrasjon	3301	859	861	0	0	0
Rundevoll barnehage - mottaksavdeling	2540	1 344	1 344	1 344	0	0
Husabø skole - morsmål	2235	10 617	10 617	8 000	6 000	4 000
Husabø ungdomsskole - morsmål	2275	1 075	1 075	1 075	0	0
Integreringstilskudd:						
Integreringstilskudd ordinære flyktninger	8050	-16 196	-16 290	-15 698	-15 626	-15 626
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2022 (144 stk)	8055	-25 546	-12 672	-10 368		
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2023 (165 stk)	8055	-41 168	-29 271	-14 520	-11 880	
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2024 (90 stk)	8055	-17 496	-22 455	-15 966	-7 920	-6 480
Avsetning integreringsmidler	8050/8055	15 347				
Bruk av fond for flyktninger	8xxx		-1 999	-10 458	-13 745	
Endring til rammenivå/nødvendig tilpasning						-13 175
Fra statsbudsjettet 2025:						
Økt behov sosialhjelp endr engangsstønad ved fødsel og adopsjon	xxxx		71	71	71	71
Økt minstesats KVP-mottakere fra 1. juli 2024	xxxx		39	39	39	39
Samlet ramme avdeling		45 308	45 210	46 210	47 210	48 200

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		14 442	14 567	14 567	14 567	14 567
Fratrekk engangsforhold foregående år		-424	-50	-50	-50	-50
Varige rammeendringer:						
Lønnsoppgjør 2023 oppgjøret		108				
Lønnsøkninger for 23 oppgjør - kap 3&5	5xxx	213				
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	5xxx	24	14	14	14	14
Flytting av midler mellom avd. (SU og SA)	5002	-500				
Tilskudd Ungt Entreprenørskap (politisk B23)	5xxx	70				
Økte pensjonskostn fra 16,15% til 19,5%	5xxx	350				
Bysyssel-ordn., (m/Kolumbus)	5111	260				
Styrket bemanning SU (avvikling Omstillingsprosjektet)	5550		550	1 100	1 100	1 100
Prosjektstilling - salg av bygg og eiendom	5xxx		500	1 000	1 000	1 000
Økt overføring ENH KF	5510	200				
Kutt 20% stilling oppmåling (AFP)	5300	-225				
Sum varige rammeendringer		500				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Revidering av kommuneplanens samfunnsdel (SUD-01)			800	100		
Revidering av kommuneplanens arealplan (SUD-02)				300	850	200
T1 2024 - Utredning VAR-tjenester i Dalane kommunene	5500	310				
T1 2024 - Fond Vintervedlikehold (opp mot VAR-utredning)	5500	-310				
T1 2024 - Nytt tiltak - medlemskap i USS	5503	50	50	50	50	50
Sum tidsbegrensede rammeendringer		50				
Samlet ramme avdeling		14 567	16 431	17 081	17 531	16 881

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		95 101	106 161	106 161	106 161	106 161
Fratrekk engangsforhold foregående år		3 462	8 082	8 082	8 082	8 082
Varige rammeendringer:						
Lønnsendringer 23 oppgjøret	6xxx	1 192				
Lønnsendringer 23 oppgjøret - variable/vikarer	6xxx	70				
Lønnsøkninger for 23 oppgjør - kap 3&5	6xxx	235				
Lønnsendringer 23: rådgiver vei & utemiljø	6xxx	85				
Lønnsøkn.23 kompetansetillegg/ stillingskode	6xxx	2				
Sentralt oppgjør kap 4 - 2024	6xxx	1 464	856	856	856	856
Lønnsendringer 24 oppgjøret - vikarmidler	6001	155	85	85	85	85
Flytting mellom avdelinger	6xxx	750	50	50	50	50
Brukerbetaling	6xxx	-5				
Driftstilskudd Eik overført til KO	6730	-360				
Driftsutgifter svømmehaller egen sak	6322	7 100	2 200	1 800	1 550	1 550
Renhold Lundeåne (ønske HO)	6316	100				
Drift og renhold aktivitetssenteret	6316	620				
Bibliotek Torvgården	6318	300				
Økte pensjonskostn fra 16,15% til 19,5%	6xxx	2 100				
Økte priser varer og tjenester generelt	6100	500				
Husabø ungd.skole- Oppstart drift trinntorg	6314	220	300	300	300	300
Drift og vedl. 20 offentlige og komm. eide tilfluktsr.	6320	150				
Drift nytt høyderedskap med opplæring	6510	0	300	50	50	50
Driftsutgifter park og nærmiljøanlegg	6720	500				
Drift gatelys	6771		300	300	300	300
Vintervedlikehold	6777	300				
T1 2024 - drift Helleland kirkegård	6750	200				
Driftsreduksjon innmelding RBR - TTD-16	6510		0	0	0	0
Priskomp på varer og tjenester - TTD-1	Alle		1 900	1 900	1 900	1 900
Drift nye Hellvik Bhg - TTD-5	6313		140	300	300	300
Lykkeliten barnehage - drift bygg - TTD-4	6313		560	560	560	560
Lykkeliten barnehage - drift uteområde - TTD-24	6713		100	100	100	100
Drift uteomr.Lagård (svhall.,sykeh.) - TTD-23/29	6717		300	500	500	500
Vedlikehold gatelys - TTD-26	6771		250	250	250	250
Vintervedlikehold -TTD-27	6777		1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon husleie Altı Eikunda (pingvinen)	6318				-600	-600
KS 034/24ROS-, foreb.- og beredskapsan.	6510		2 200	2 200	2 200	2 200
Sum varige rammeendringer		15 679				
Tidsbegrensede rammeendringer:						
Vakansebudsjett	6108	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Omstilling/reduksjon drift 2023	6108	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200
Omstilling/reduksjon drift 2024	6108	-580	-580	-580	-580	-580
Omstilling/reduksjon drift 2025	6108		-7 070	-7 070	-7 070	-7 070
Reduksjonene reduseres	6108		5 000	5 710	5 710	5 710
Reduksj. reduseres (andel økt rammetilsk. 11,8 mill)	6108		1 800	1 800	1 800	1 800
Økte strømkostn - TTD-12	6311	3 720	3 970	4 630	4 460	2 900
Konsesjonskraft - TTD-17	6002	-4 933	-3 730	-3 941	-3 842	-4 140
Brannvernplan trehusbebyggelse (TTD-15)	6510		400			
Forprosjekt Stoplesteinene	6710		200			
Effekt ENØK- tiltak (10% av inv)	6311	-1 000	-1 500	-2 000	-2 000	-2 000
Ukraina - kompensasjon for kostnader		196				
T1 2024 - Mindreinntekter konsesjonskraft	6002	2 190				
T1 2024 - Avsetning strømfond - mindreforbruk energi	6311	2 600				
T1 2024 - Mindreforbruk energi - avsettes til strømfond	6311	-2 600				
T1 2024 - Gratis adgang til svømmeanlegg til barn 3 - 17	6315	50	100	100		
T1 2024 - ekstrautgifter knyttet til ekstremvær	6790	400				
T1 2024 - Fond Vintervedlikehold	6790	-400				
Kompensasjon for midlertidig lønnskostnad BE	6310	375				
Tapt inntekt gjestehavn (TTD-5)	6340	100	50			
Byfornyelse - Fjerne båthus ved rådhus	6320	0	0			
Sum tidsbegrensede rammeendringer		-8 082				
Samlet ramme avdeling		106 161	115 223	114 942	113 921	112 063

Investeringer	Prosjekt	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Til fordeling investering:						
Sentraladministrasjon		14 598	12 568	12 875	12 875	14 450
Kirken		1 200	0	0	1 000	0
Kultur og skole		138 000	16 000	51 500	15 500	27 500
Helse og omsorg		40 750	22 100	13 350	93 000	380 000
Samfunnsutvikling		1 000	3 450	9 900	500	0
Teknisk		62 825	73 445	50 525	58 725	47 125
Vannsektoren		59 200	11 000	23 650	20 200	12 200
Avløpssektoren		20 800	18 300	9 700	5 500	5 500
Reduksjon inv.ramme - nøysom linje	1952	0	0	0		
Investeringer i anleggsmidler		338 373	156 863	171 500	207 300	486 775
Start lån	1196	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Årlig finansieringsbehov		368 373	186 863	201 500	237 300	516 775
Avsetning til Investeringsfondet	1116/ 1182 /1194/1192	3 985	4 130	4 130	4 130	4 130
Avsetning til inv.fond salg Ramsland kom.skog	1107	2 607				
Avsetning til fond - tilfluktsrom	1100		50	50	50	50
Avsetning til fond - jf utlån til ENH 22&23	1951		0			
Avsetning Egenkapitalfond bygg	1194	5 000	0			
Sum avsetning til fond		11 592	4 180	4 180	4 180	4 180
Sum alle utgiftsposter investering		379 965	191 043	205 680	241 480	520 955
Finansiering						
Bruk av lånemidler (VA)	1999	80 000	29 300	33 350	25 700	17 700
Bruk av lånemidler (kommunalt)	1999	124 152	53 400	80 800	98 700	301 600
Økt låneopptak sfa manglende salg tomter	1999	10 000				
Ubrukte lånemidler	1199	5 800	12 000			
Låneopptak Start lån - førstegangsetablerere	Nytt		5 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak Start lån	1196	30 000	25 000	20 000	20 000	20 000
Sum ekstern finansiering		249 952	124 700	144 150	154 400	349 300
Bruk av egenkapital						
Momsrefusjon	1999	34 898	17 613	19 100	25 050	64 625
Avdrag ansvarlig lån Lyse 1	1116	2 950	2 950	2 950	2 950	2 950
Avdrag ansvarlig lån Lyse 2 (nytt)	1116		1 180	1 180	1 180	1 180
Avdrag ansvarlig lån Lerviksgården AS	1182	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Salg av tomter og boligfelt	1192	25 000	25 000	25 000	10 000	10 000
Redusert salgsinntekt fra tomter og boligfelt T"	1192	-10 000				
Salg av bygninger	1194	5 000	10 000			
Salg av personalbolig Hellvik bhg	1204	2 000				
Salg Ramsland kom.skog - avsetning til fond	1107	2 607				
Husbanken tilskudd Aktivitetscenter	1329	40 758				
Husbanken tilskudd nytt sykehjem	1348				43 000	88 000
Bruk av INV-fond egenkapitalinnskudd KLP			3 850	3 850	3 850	3 850
Bruk av Egenkapitalfond mot sjukeheimspl.	1348			0	0	
Forskyvning aktivitetscenter til 2024 (T2-23)	1329	20 000				
Bruk av Vertskommunefondet - Villa Utsikten	182006		1 700			
Overf. Drift til inv. (Lagårdsv.19)	1188	2 200				
Overf. Fra drift - renteinnt. Tilfluktsrom	1100		50	50	50	50
Bruk av fond - utlån EIK (forsk.spillemidler)	1107	3 600				
Bruk av fond - til Helleland prosjekt (ref SU-inv)	1703		3 000	8 400		
Sum egenkapital		130 013	66 343	61 530	87 080	171 655
Sum all finansiering av investering		379 965	191 043	205 680	241 480	520 955
Udekket / udisponert		0	0	0	0	0

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj.omr	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
					Budsjett 2025	2026	2027	2028
Kommunikasjonsutstyr	111002	C	OL	100	100	100	100	200
Velferdsteknologi	111012	C	OL	500	500	500	500	500
Oppgradering software (Office)	111018	C	OL	200	200	200	200	300
IKT skolene	111020	C	OL	2 000	1 850	1 850	1 850	2 000
Integrasjon mellom ulike system	111021	C	OL	200	200	200	200	300
Digitalisering	111035	C	OL	2 203	2 603	3 500	3 500	3 500
IKT-sikkerhet	111038	C	OL	250	250	250	250	300
Felles nett	111009	C	OL	750	750	750	750	1 000
IKT-utstyr	111005	C	OL	2 125	2 125	2 125	2 125	2 500
Nytt ERP system - TTI-27	111001	C	OL		1 000			
Nytt EPJ system (pasientjournalssystem) - TTI-28	111003	C	OL			500	500	
Årlig egenkapitalinnskudd KLP	1120	C	OL	3 500	3 850	3 850	3 850	3 850
Overføring EN&H - Utvikling næringsområder	1951	C	FA	-4 000	0			
Kjøp av aksjer ENH Tomteutv.selskap	1125			4 000				
Utlån EIK - forskuttering spillemidler	1107	C	FA	3 600				
Reduksjon 10% IKT prosjekt				-830	-860	-950	-950	
Samlet investering avdeling				14 598	12 568	12 875	12 875	14 450

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

TJ.OMR	FORKLARING TJENESTEOMRÅDE
FA	Finans og analyse
OL	Organisasjon og læring

Investeringer	Prosjekt	ID	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
				Budsjett 2025	2026	2027	2028
Hestnes gravl. - livssynsnøytralt seremonibyg	1589	A				1 000	
Administreres av teknisk:							
Oppgradering kirkebygg og uteområde	1582	B	1 200				
Samlet investering avdeling			1 200	0	0	1 000	0

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

Investeringer	Prosjekt	ID	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
				Budsjett 2025	2026	2027	2028
Skole - lærerverk/læremidler	1202	C	1 000				
Inventar KO (KO-05)	1207	C	500	500	500	500	500
Kulturhus/kino - garderober inkl. nye møbler	1507	C	200				
Prosjekter som adm. av Teknisk:							
Husabø ungdomsskole	1241	A	70 000				
Husabø ungdomsskole - 2.tertialrapp - forskyvn.	1241	A	20 000				
Landskap, løst inv, IKT Husabø u.skole	1241	A	12 000				
Hellvik barnehage - nytt bygg - HP	1210	A	24 300				
Hellvik barnehage - uteområde	121001	A	10 000				
Hellvik barnehage - inventar	121002	A		1 500			
Renovering barneskoler - TTI-38 - Husabø	1200	A		4 000	30 000		
Renovering barneskoler - TTI-38 - GBS	1209	A				15 000	27 000
Kulturbygg for ungdom - TTI-33	1500	A		10 000	21 000		
Samlet investering avdeling			138 000	16 000	51 500	15 500	27 500

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

Investeringer	Prosjekt	ID	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
				Budsjett 2025	2026	2027	2028
Inventar/tekn. utstyr/utstyr HO økn.	1333	C	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Buss - aktivitetssenter utskiftning	1328	C		1 400	1 200		
Prosjekter som adm. av Teknisk							
Aktivitetssenter Lagård (Anslag)	1329	A	10 000				
Aktivitetssenter Lagård - 2.tert.rap - forskyvn.	1329	A	15 000				
Avl.bolig -NY m forprosjekt	1332	B	1 500			2 000	
Nytt sykehjem	1348	A		5 000	10 000	90 000	379 000
Sykehjemsplass ombygging	1349	A	7 000				
Ombygging Lagård - Ambulansen flytte	1346	B	3 000				
Kjøp av lagårdsv.19	1188	B	2 200				
Nye samhandlingsplatf.-velferdstekn.	1312	C	1 050	1 100	1 150		
Villa Utsikten-Tomannsbolig-tilbygg - TTI-39	182006	A		13 600			
Samlet investering avdeling			40 750	22 100	13 350	93 000	380 000

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

[illegible]

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

TJ.OMR	FORKLARING TJENESTEOMRÅDE
BE	Bygg og eiendommer
EBR	Egersund brann og redning
OM	Oppmåling
SB	Sykkkelbyen
PU	Prosjekt og utbygging
VA	Vann og avløp
VU	Vei og utemiljø

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj.omr	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
					Budsjett 2025	2026	2027	2028
El-bil lader for kommunalt eide biler	1416	B	BE	200	200	200		
ENØK-tiltak bygg	1801	B	BE	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Tilpasninger kommunale bygg	1820	B	BE	2 000	2 000	2 000	2 000	3 000
Oppgradering Fjellheim etter brannrapport	1821	B	BE	2 000	2 000			
Oppgradering kommunale bygg	1830	B	BE	10 000	10 000	10 000	10 000	12 000
Sprinkling av 2 Vest og 3 ABC	1351	B	BE	0	0			
Fornylse maskinpark BE	1832	C	BE	1 500	2 300	2 000	2 000	2 000
Nødstrømsaggregat (kjøp) - TTI-1	1303	C	BE		950			
Hellvik bhg - oppgradering (eksist. bygg) - TTI-7	183097	B	BE		4 500			
Lykkeliten bhg - oppgradering - TTI-8	1201	B	BE		1 000	2 000		
Utskifting bil feier	1970	C	EBR	0	600			
Høyderedskap (brannbil med lift/stige)	198701	C	EBR	0	6 000	4 500		
ATV - brannvesenet	1987	C	EBR		300		0	
Termiske kamera - TTI-10	1971	C	EBR		400			
Kjøp av tomt til båt plass - TTI-13	1972	C	EBR		700			
Hestnes boligfelt - infrastruktur	1140	A	PU	500				
Tengsareidvn 2 - Teknisk dr.base - oppgradering - TTI-34	1759	A	PU	0			16 000	
Kjerjanaset; ventilasjon og sprinkling	1350	B	PU	20 000	0			
Husabø skole - Trafikksikring: Parkering (barnehagetomt) TTI-41	124102	A	PU	400	1 000			
Oppgradering lekeplasser/nærmiljøanl - TTI-62	1401	C	VU	3 500	3 000	3 000	3 000	3 000
Hellvik skolegård - Oppgradering trinn 2	140116	C	VU	0	3 000			
Park og miljø	1414	C	VU	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Lekeplasser i boligområder	1421	C	VU	600	1 000	1 000	1 000	1 000
Lykkeliten bhg - oppgradering uteområde - TTI-78	1404	B	VU		3 000			
Friluftsområder	1425	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Langevann - sti til speiderhytte	1418	C	VU	500				
Oppgrad. Gatelys	1710	C	VU	4 200	4 200	3 400	3 400	3 500
Lager i marka (2 stk bunkers) - TTI-79	1407	B	VU		2 000	1 800		
Lagårdsveien - parkeringsområde	1705	B	VU			1 000		
Tiltak på veianlegg (TTI-41)	1711	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 000	1 500
Kommunale broer - oppgradering - TTI-67	1709	C	VU		1 000	1 000	1 000	1 000
Fornylse maskinpark VU (ikke båt)	1713	C	VU	3 825	3 870	1 000	2 700	3 000
Større oppgraderingsprosjekt veisektor	1714	C	VU	4 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Asfaltering av veier - TTI-77	1712	C	VU		2 000	2 000	2 000	2 000
Fotland - omlegging vei	171407	B	VU	600				
Saneringsprosjekt vei og utemiljø - TTI-72	1720	C	VU		4 000	4 000	4 000	4 000
Egenandel trafiksikkerhetstiltak - TTI-73	1774	C	VU	500	2 300	1 000	1 000	1 500
Felles lager beredskapsutstyr - TTI-14	1724	B	VU		1 500			
Nye benker - innspill Eldrerådet	1419	B	VU		125	125	125	125
Samlet investering avdeling				62 825	73 445	50 525	58 725	47 125

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

TJ.OMR	FORKLARING TJENESTEOMRÅDE
BE	Bygg og eiendommer
EBR	Egersund brann og redning
OM	Oppmåling
SB	Sykkkelbyen
PU	Prosjekt og utbygging
VA	Vann og avløp
VU	Vei og utemiljø

Investeringer	Prosjekt	ID	Justert budsjett 2024	Økonomiplan			
				Budsjett 2025	2026	2027	2028
Vannforsyning							
VA Hellvik GS vei F44	1612	A	300	0	7 000	10 000	
Ledningstrase Revsvatnet	160403	A	55 000	0			
Kraftproduksjon - Vannforsyningen	160404	B	500	0	4 500		
Sanering VA Lindøyveien	1611	B		5 400		1 500	
Utsifting maskiner/utstyr VA	1601	C	300	1 100	1 150	1 200	1 200
Utsifting varebil VA	160101	C	800				
Sanering vannledning	1605	C	1 000	2 000	2 000	3 000	3 000
GPS-utstyr landmåling	1607	C	300				
Tiltak på vannledningsnett	1647	C		2 500	2 300	2 300	2 500
Ny dam/renovering dam Holmavatn	1625	B	1 000	0	6 000		
Forprosjekt høydebasseng Hellvik - TTI-56	1626	B			700		5 500
Forprosjekt høydebasseng Helleland - TTI-54	1622	B				700	
Lagårdsveien - sanering - TTI-59	1613	B				1 500	
Sum vannforsyning			59 200	11 000	23 650	20 200	12 200
Avløp							
VA Leidlandsveien - Krossvikveien	1667	A	8 400	1 500			
Sanering Havsøyveien m/smågater	1675	B	5 400	4 000	2 500		
Kloakkpumpestasjon (TTI-30)	1650	C	3 000	1 200	1 200	1 500	1 500
Sanering avløpsledning sentrum (TTI-31)	1657	C	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Tiltak på avløpsnettet (TTI-32)	1697	C	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Sanering Korsørveien - Bruvik	1676	B		3 000			
Sanering Prestegårdsveien	1663	B		4 600	2 000		
Sum avløp			20 800	18 300	9 700	5 500	5 500
Samlet investering avdeling			80 000	29 300	33 350	25 700	17 700

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosjekt
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

Forklaring til regnearkoppsettet.

Vi skiller mellom varige rammeendringer (dette er varige driftstiltak som varer over mange år eller er "uendelig") og tidsbegrensede rammeendringer (som er kortvarige tiltak, dvs. tiltak som gjelder for ett eller noen få år).

Eksempelet er et hypotetisk eksempel

I vedlagt eksempel vil vi vise hvordan tabellene "leses".

1. Fjorårets ramme er hentet "opp" som utgangspunkt for budsjett 2025 - 2028

2. Tiltakene beskriver foreslåtte endringer i budsjett-rammen for den enkelte avdeling. Varige rammeendringer er økte budsjettmidler "til evig tid". Tiltak 1 viser en stilling som er startet opp ca august 2024 og kostnaden var 350.000 kr. I 2025 vil stillingen vare hele året og øker kostnaden med 450.000 - altså totalt 800.000 kr i 2025. Tiltak 2 viser utbetaling av støtte i 2024 på 120.000. Påfølgende år økes tilskuddet med 30.000 altså sum 150.000 i støtte i 2025.

Eksempel

Budsjett og økonomiplan

Tall i hele tusen

Drift - endringer	Ansvar	Vedtatte endringer 2024	Økonomiplan			
			Budsjett 2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett		30 000	31 470	31 470	31 470	31 470
Fratrekk engangsforhold		0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Varige rammeendringer:						
Tiltak 1 - Stilling	1900	350	450	450	450	450
Tiltak 2 - Støtte kulturarrangement	1900	120	30	30	30	30
Sum varige rammeendringer		470				
Tidsbegrensede rammeendringer						
Valg	1031	1 000		1 000		1 000
Sum tidsbegrensa rammeendringer	3.	1 000				
		1.				
Samlet ramme avd.		31 470	30 950	31 950	30 950	31 950

3. Midlertidige tiltak legges kun inn i det aktuelle året. I dette eksempelet er det tildelt midler annenhvert år når det er valg. De årene det ikke er valg, trekkes midlene ut av rammen.

4. Rammen til avdelingen summeres for det enkelte år med nettorammen fra 2024 minus tidsbegrensede tiltak og videre pluss og minus tiltakene og eventuelt nye midlertidige tiltak.

Investeringer - forklaring til kolonner

ID	FORKLARING
A	Større og komplekse bygge og anleggsprosj
B	Mellomstore prosjekt med få fag
C	Sekkeposter som løper gjennom året
D	Feltutbyggingsprosjekt - bolig og næring

TJENESTEOMRÅDE	FORKLARING
BE	Bygg og eiendommer
EBR	Egersund brann og redning
FA	Finans og analyse
OM	Oppmåling
PU	Prosjekt og utbygging
SB	Sykkelbyen
VA	Vann og avløp
VU	Vei og utemiljø

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG – TEKSTDEL

Forklaring:

Tekstdelen gir forklaring til hvilke forutsetninger som er lagt til grunn for årets budsjett, samt forklaring til hvilke tiltak og prosjekt kommunedirektøren har lagt inn i sine prioriteringer.

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	1
DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2025	5
KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING	6
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK	8
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK	10
KOMMUNEDIREKTØRENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER.....	11
UTGANGSPUNKT FOR BUDSJETTBEHANDLINGEN	11
DEMOGRAFISKE ENDRINGER FOR EIGERSUND KOMMUNE	12
ØKONOMISKE UTVIKLINGSTREKK I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	13
NETTO DRIFTSRESULTAT I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	15
FORKLARING NETTO DRIFTSRESULTAT BUDSJETT 2025 VS BUDSJETT 2024.....	17
KOMMUNEPLANENS HANDLINGSPLAN ER ØKONOMIPLAN	18
ØKONOMISK FORDELING AV BUDSJETT MIDLER – BRUTTO DRIFTSRAMMER.....	19
PRESSET KOMMUNEØKONOMI – MED LITE HANDLINGSROM	21
FORHOLD SOM KOMMUNEDIREKTØREN VIL KOMME TILBAKE TIL I 2025	22
RISIKO OG PREMISER I BUDSJETTET	23
HOVEDTALL I BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	24
BUDSJETTERT POSITIVT NETTO DRIFTSRESULTAT (MINDREFORBRUK) OG ØKONOMISK STATUS.....	24
REGNSKAPSMESSIG OG BUDSJETTMESSIG NETTO DRIFTSRESULTAT	25
SAMLEDE ØKONOMISKE HOVEDTALL FOR EIGERSUND KOMMUNE	26
NETTO RAMMER FOR AVDELINGENE I DRIFT	27
DRIFTSREDUKSJONER 2025 – 2028	28
FORMANNSKAPET	30
BUDSJETT: KAP 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD	31
NØKKELDATA FOR KAP. 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD	31
<i>Enheter ved Kap. 8.....</i>	<i>31</i>
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 8.....</i>	<i>31</i>
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR KAP. 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD.....	31
KOMMENTARER KNYTTET TIL INNTEKTER	32
<i>Skatteinngang og produksjonsavgift 2025 – 2028</i>	<i>32</i>
<i>Eiendomsskatt 2025</i>	<i>34</i>
<i>Rammetilskudd, skjønnstilskudd og produksjonsavgift 2025 - 2028.....</i>	<i>35</i>
<i>Vertskommunetilskuddet.....</i>	<i>36</i>
BUDSJETT: KAP 9 FINANSPOSTER	37
NØKKELDATA FOR KAP. 9 FINANSPOSTER	37
<i>Enheter ved Kap. 9.....</i>	<i>37</i>
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 9.....</i>	<i>37</i>
FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR KAP. 9 FINANSPOSTER.....	37
<i>Renteutgifter på lån.....</i>	<i>38</i>
<i>Avdrag på lån</i>	<i>39</i>
<i>Netto renteutgifter på Startlån</i>	<i>39</i>
<i>Renteinntekter av bankinnskudd og utlån.....</i>	<i>39</i>
<i>Kalkulatoriske poster</i>	<i>40</i>
<i>Utbytte fra Svåheia Eiendom AS, Dalane energi AS, Lerviksgården AS og Lyse AS.....</i>	<i>40</i>

<i>Finansbelastning prosjekt.....</i>	<i>40</i>
<i>Bruk og avsetning til fond – herunder overføring til investeringsbudsjettet.....</i>	<i>41</i>
BUDSJETT OG TILTAK: SENTRALADMINISTRASJONEN.....	42
NØKKELDATA FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	42
<i>Enheter ved avdelingen:.....</i>	<i>42</i>
<i>Økonomiske hovedtall for Sentraladministrasjonen.....</i>	<i>42</i>
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	43
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved sentraladministrasjonen:.....</i>	<i>43</i>
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	44
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR SENTRALADMINISTRASJONEN.....	44
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer – Sentraladministrasjonen.....</i>	<i>44</i>
BUDSJETT OG TILTAK: KIRKEN	46
ØKONOMISK ANSVAR OVERFOR EIGERSUND KIRKELIGE FELLESRÅD (KIRKEN)	46
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR KIRKEN	46
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Kirken.....</i>	<i>46</i>
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR EIGERSUND KIRKELIGE FELLESRÅD (KIRKEN)	47
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringsprosjekt – Eigersund kirkelige fellesråd (Kirken).....</i>	<i>47</i>
BUDSJETT: KAP 7 FELLESOMRÅDET/ FELLESUTGIFTER.....	48
NØKKELDATA FOR KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER.....	48
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 7.....</i>	<i>48</i>
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN KAP. 7 FELLES	48
<i>Kommentarer knyttet opp mot budsjettert ramme:.....</i>	<i>49</i>
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED KAP. 7	49
LEVEKÅRSUTVALGET	50
BUDSJETT OG TILTAK: KULTUR OG OPPVEKST (KO)	50
NØKKELDATA FOR KULTUR OG OPPVEKST	50
<i>Enheter ved avdelingen Kultur og oppvekst</i>	<i>50</i>
<i>Økonomiske hovedtall Kultur og oppvekst</i>	<i>50</i>
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR KULTUR OG OPPVEKST	51
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Kultur og oppvekst.....</i>	<i>52</i>
<i>Oversikt over beregnet barnehagetilskudd til private barnehager for 2025.....</i>	<i>53</i>
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	54
<i>Kommentarer knyttet til barnehagesatsene / foreldrebetaling for opphold.....</i>	<i>54</i>
<i>Kommentarer knyttet til andre brukerbetalinger.....</i>	<i>54</i>
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR KULTUR OG OPPVEKST.....	54
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer – Kultur og oppvekst</i>	<i>54</i>
BUDSJETT OG TILTAK: HELSE OG OMSORG (HO).....	55
NØKKELDATA FOR HELSE OG OMSORG.....	55
<i>Enheter ved avdelingen Helse og Omsorg</i>	<i>55</i>
<i>Økonomiske hovedtall Helse og omsorg.....</i>	<i>55</i>
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR HELSE OG OMSORG	56
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Helse og omsorg</i>	<i>57</i>
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	58
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR HELSE OG OMSORG	58
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer – Helse og omsorg.....</i>	<i>58</i>
NYTT SYKEHJEM – KOMMENTARER KNYTTET OPP MOT REALISERINGEN AV DETTE TILTAK.....	59
BUDSJETT OG TILTAK: NAV OG INTEGRERING	62
NØKKELDATA FOR NAV OG INTEGRERING	62
<i>Enheter ved «avdelingen»:.....</i>	<i>62</i>
<i>Økonomiske hovedtall for NAV og Integrering.....</i>	<i>62</i>

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR NAV OG INTEGRERING	64
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved NAV og Integrering:</i>	65
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	65
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR NAV OG INTEGRERING	65
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer – NAV og Integrering</i>	65
PLANTEKNISK UTVALG	66
BUDSJETT OG TILTAK: SAMFUNNSUTVIKLING (SU).....	66
NØKKELDATA FOR SAMFUNNSUTVIKLING	66
<i>Enheter ved avdelingen Samfunnsutvikling</i>	66
<i>Økonomiske hovedtall Samfunnsutvikling</i>	66
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR SAMFUNNSUTVIKLING.....	67
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Samfunnsutvikling</i>	67
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	68
<i>Endringer i generelle priser</i>	68
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR SAMFUNNSUTVIKLING	68
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringsprosjekt – Samfunnsutvikling</i>	68
BUDSJETT OG TILTAK: TEKNISKE TJENESTER (TT)	69
NØKKELDATA FOR TEKNISKE TJENESTER.....	69
<i>Enheter i avdelingen Tekniske tjenester</i>	69
<i>Økonomiske hovedtall Tekniske tjenester</i>	69
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN FOR TEKNISKE TJENESTER.....	69
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Tekniske tjenester</i>	70
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	71
<i>Endringer i generelle priser</i>	71
<i>Endring av husleie – til gjengs leie</i>	71
<i>Selvkost – brukerfinansiering – fremføring av eventuelt underskudd</i>	72
<i>Endringer i kommunale gebyrer for vann, avløp og feiing</i>	73
Avløpsgebyr	74
Vanngebyr	74
Endringer i Feiegebyr.....	75
Endringer i Renovasjonsgebyr	75
Dato for fakturering av kommunale gebyr	76
SAMLET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR VANN, AVLØP OG FEIER	76
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR TEKNISKE TJENESTER	78
<i>Forslag til investeringer innenfor Vann- og avløpssektoren</i>	78
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer – Tekniske tjenester – VA-sektoren</i>	79
<i>Forslag til investeringer innenfor Tekniske tjenester – kommunal del</i>	79
LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON	82
FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER	84
KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL FINANSIERING AV INVESTERINGENE	84
SALG AV TOMTER OG BYGG.....	85
INFORMASJON OM STARTLÅN	86
GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE	88
INNLEDNING	88
HISTORISK GJELDSUTVIKLING INKLUDERT BUDSJETTERTE BELØP I ØKONOMIPLANPERIODEN	88
GJELDSUTVIKLINGEN I ØKONOMIPLANPERIODEN	89
GJELD I PROSENT AV DRIFTSINNTEKTER	90
UTVIKLING FINANSKOSTNADER	92
STRESSTEST RENTEKOSTNADER MED ØKNING PÅ 1% OG 2%	93
ANDRE KOMMENTARER TIL GJELDSSITUASJON I EIGERSUND KOMMUNE	94

MULIGE TILTAK FOR Å REDUSERE GJELDEN TIL EIGERSUND KOMMUNE	94
LÅNEGJELDEN – ER DEN BÆREKRAFTIG?	95
AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET	96
VEDLEGG 1 – BUDSJETTBREV EIGERSUND KIRKELIGE FELLESRÅD	98
VEDLEGG 2 – BUDSJETTINNSPILL KONTROLLUTVALGET.....	98
VEDLEGG 3 – FINANSIELLE MÅLTALL FOR EIGERSUND KOMMUNE	99
INNLEDNING KNYTTET OPP MOT FINANSIELLE MÅLTALL	99
DE VANLIGSTE FINANSIELLE MÅLTALLENE	99
FORSLAG TIL LANGSIKTIGE FINANSIELLE MÅLTALL.....	100
KOMMENTARER KNYTTET OPP MOT FINANSIELLE MÅLTALL	102
VEDLEGG 4 – MOMENT ANG FORSLAG TIL STATSBUJSJETT FOR 2025	103
TILLEGGSPROPOSISJON KNYTTET OPP MOT STATSBUJSJETTET – ØKT RAMMETILSKUDD.....	104
VEDLEGG 5 – PRESSET KOMMUNEØKONOMI – MED LITE HANDLINGSROM.....	105
GENERELLE FORHOLD SOM FORKLARER EN PRESSET KOMMUNEØKONOMI	107
FORUTSETNINGER I FREMLAGT BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN.....	108
POSITIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER)	108
NEGATIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER).....	108
KONSEKVENSER OG ALTERNATIV HVOR BUDSJETTFORUTSETNINGENE IKKE HOLDER	109
<i>Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder.....</i>	<i>109</i>
Informasjon om ROBEK	109
<i>Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder</i>	<i>111</i>
VEDLEGG 6 – OVERSIKT FOND I EIGERSUND KOMMUNE	112
VEDLEGG 7 – OVERSIKT INVESTERINGSPROSJEKT – 10 ÅRS PROSPEKT	114
VEDLEGG 8 – VERTSKOMMUNETILSKUDET	117

DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2025

Hvem	Hva	Tidspunkt
Regjeringen	Fremleggelse av forslag til statsbudsjett 2025	07.10.2024
Kommunedirektøren	Presentasjon av administrasjonens forslag til budsjett og økonomiplan 2025 – 2028	05.11.2024
Administrasjonsutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	12.11.2024
Eldrerådet	Avgi høring til Formannskapets behandling.	12.11.2024
Levekårsutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	14.11.2024
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	Avgi høring til Formannskapets behandling.	15.11.2024
Planteknisk utvalg	Avgi høring til Formannskapets behandling.	19.11.2024
Arbeidsmiljøutvalget (HAMU)	Avgi høring til Formannskapets behandling.	13.11.2024
Formannskapet	Behandle (innstille) budsjett og økonomiplan 2025 - 2028.	27.11.2024
«Allmennheten»	Innstilling til budsjettet skal offentliggjøres minst 14 dager før KS sin behandling, KL §14-3.	28.11.24 - 15.12.24
Kommunestyret	Vedta budsjett og økonomiplan 2024 – 2027. Det påpekes at etter kommunestyrets vedtak skal budsjett og økonomiplan oversendes Statsforvalter i Rogaland til orientering.	16.12.2024
Stortinget	Vedta statsbudsjett.	Desember 2024

KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

Visjonen «*Sammen for alle*» forplikter oss som kommune og lokalsamfunn å ta godt vare på alle våre innbyggere uansett alder, kjønn, bakgrunn og behov. Skal vi favne alle våre innbyggere, trenger vi å stå sammen som et felleskap og bidra med det vi kan fra hvert vårt ståsted. Gode krefter i godt samarbeid er en kraftfull kombinasjon.

Kommuneplanens samfunnsdel er retningsgivende for hvordan utviklingen og fokuset fremover skal være; Vi skal være en kommune med «Kultur for verdiskaping», en «Småby i vekst», videre skal vi «Være sammen om det gode liv» og kommunen skal være «En attraktiv arbeidsplass med gjennomføringskraft». Dette er forpliktende mål som vi skal arbeide for å nå sammen. Tiden vi lever i er dessverre preget av uro i verden, mange mennesker på flukt, klimaendringer medfører mer ekstremvær og høyere grad av klimarisiko. Vi har levd i en periode med økende renter og kostnadsvekst, og dette har det gitt innbyggere, næringsliv og Eigersund kommune et mindre økonomisk handlingsrom. Også i 2024 har Eigersund kommune og våre innbyggere tatt imot et høyt antall flyktninger, og det rettes en stor takk til alle som har vært med på å bidra til en god velkomst og integrering i lokalsamfunnet vårt.

Budsjettforslaget for 2025 og for økonomiplanperioden frem til 2028 er stramt og gjør at vi må vise stor grad av måtehold ved våre økonomiske disposisjoner. Dette forslaget er i stor grad en videreføring av eksisterende drift og tjenesteproduksjon ut til våre innbyggere. Det legges imidlertid opp til en økning i investeringene i perioden. Dette skyldes i hovedsak de varslede demografiske endringene som gjør at vi vil ha behov for å øke antall sykehjemsplasser i Eigersund kommune. I dette budsjettforslaget planlegges et nytt sykehjem med 60 plasser på Lagårdsområdet å stå ferdig i 2029 og med en planlagt og gradvis innfasing av plassene. Videre foreslås å etablere et kulturbygg for ungdom i Eigersund sentrum i 2025-2026. Dette vil være et kjærkomment nytt tilbud til våre ungdommer og en viktig bidragsyter til økt trivsel og forbygge utenforskap. Videre vil dette kulturbygget også bidra til å ivareta viktige bygninger i den gamle trehusbebyggelsen og dermed også øke attraktiviteten til Eigersund sentrum.

Økning i antall flyktninger har gitt Eigersund kommune inntekter som har styrket finansieringen av flere tjenester innenfor dette området. Dette betyr at vi i dette budsjettet og økonomiplanperioden legger til grunn en noe mer dempet profil på driftsreduksjoner. I denne videreføringen av eksisterende drift ligger også inne krav til driftsreduksjoner og omstilling. Kravene til driftsreduksjoner er fremdeles av en størrelse som tilsier at Eigersund kommune enten må foreta strukturelle endringer, spesielt innenfor kultur- og oppvekstfeltet eller øke inntektene til Eigersund kommune for å kompensere for at vi beholder dagens struktur. Dette er bakgrunnen for forslaget om å øke eiendomsskatten, i tillegg til at vi benytter et økt økonomisk handlingsrom fra staten til foreløpig å beholde dagens skolestruktur på tross av synkende elevtall fremover.

I tillegg må vi fortsatt ha et fokus på lønnsreducerende tiltak når medarbeidere skifter jobb eller går av med pensjon. Videre vil vi foreta grundige gjennomganger av den daglige drift og bemanning i kommunens ulike avdelinger.

Budsjettet og økonomiplanen er de viktigste verktøy for å støtte opp under kommuneplanens målsettinger. En hovedutfordring for Eigersund kommune er å arbeide for en fortsatt positiv befolkningsutvikling, og da er det viktig å støtte opp under tiltak som bidrar til økt attraktivitet. Befolkningsøkning vil sikre arbeidskraft til næringsliv og offentlig sektor, og en økning vil danne basis for å ha en sunn kommuneøkonomi og et godt utviklet velferdstilbud til våre innbyggere.

En attraktiv kommune er også en kommune som ivaretar klima og bærekraftsspørsmålene på en god måte. De bærekrafts målene som best definerer kommunens mål i samfunnsdelen er

- nr. 3, God helse og livskvalitet,
- nr. 4 God utdanning,
- nr. 9 Industri, innovasjon og infrastruktur,
- nr. 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn og
- nr. 17 Samarbeid for å nå målene.

Det er kommunedirektørens plikt å fremlegge et budsjett og en økonomiplan i balanse, samtidig som tjenestetilbudet skal være forsvarlig. I fremlagt forslag til budsjett er økonomien i balanse, men inntektene er utnyttet så mye som vi finner det forsvarlig.

Innenfor rammen av budsjettforslaget er det flere viktige fokusområder for 2025.

Viktige anleggsprosjekter skal ferdigstilles, vi skal fortsette vår satsing på IKT og digitalisering, velferdsteknologiutviklingen følges nøye og muligheter skal utnyttes. Vi skal arbeide med oppfølging av en klima- og miljøplan, energieffektivisering og klimatilpasningstiltak. Eigersund kommune har en verneverdig trehusbebyggelse som får økt brannvernfokus. Vi tar sikte på nye byutviklingstiltak ved å realisere ungdommens kulturbygg samtidig som kommunedirektøren kommer til å arbeide for å fjerne båthuset ved rådhuset og anlegge en bedre bryggefront. Eigersund kommune skal være en attraktiv arbeidsplass. Kampen om arbeidskraften er allerede stor innenfor flere sektorer, og vi må fortsette det langsiktige arbeidet for et godt arbeidsmiljø, økt heltidskultur, lavere sykefravær og en organisasjon med stolte, dyktige og engasjerte medarbeidere. I budsjettforslaget ligger også en satsing på lederutvikling. God ledelse er viktig for videreutviklingen og kvalitetssikringen av Eigersund kommune sine tjenestetilbud til våre innbyggere.

Det er Eigersund kommune ved kommunestyret som fatter endelig vedtak for budsjett og økonomiplan. Med budsjettet menes året 2025, mens økonomiplanen er for perioden 2025-2028. Når budsjettet og økonomiplanen er vedtatt oversendes det til Statsforvalteren i Rogaland, som kan underkjenne budsjettvedtak hvis budsjettet det enkelte år ikke er i balanse og/eller at det ikke foreligger spesifikke nok inntekter, utgifter og/eller reduksjoner. Budsjettforskriftene peker på at både økonomiplanperioden og det enkelte år skal og må være i balanse. Reduksjoner, herunder tiltak, må også synliggjøres ved at ansvar legges på den enkelte avdeling.

Egersund, 5.november 2024

Siri A. Meling

Kommunedirektør

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK

Overordnet

- 1) Kommunedirektørens forslag til drifts- og investeringsbudsjett for Eigersund kommune for 2025 vedtas.
- 2) Ekstraordinære midler – fremmet i tilleggsproposisjon til Stortinget 1/11-24 (totalt 11,8 millioner kroner pr år for Eigersund kommune) nyttes til å redusere budsjetterte driftsreduksjoner.
- 3) Budsjettrammene for 2025 for Eigersund kommune fastsettes som bindende og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- 4) Endringer i løpet av året knyttet opp mot økonomiske rammer pr avdeling fremmes som sak for Kommunestyret.
- 5) Formannskapet skal snarest underrettes dersom det viser seg at bevilgede midler ikke vil bli tilstrekkelig, eller de oppførte inntektsanslag vil svikte.

Skatt

- 6) Inntektsskatten for 2025 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
- 7) Formuesskatten til kommunen for 2025 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.

Selvkostgebyrer

- 8) Iht. «Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer» bruker Eigersund kommune selvkostprinsippet for tjenester hvor dette er lov. Der det er lov skal 100 % av kostnadene på området inn i grunnlaget. Et eventuelt underskudd fremføres iht selvkostforskriftens § 8.
- 9) Fra 01.01.2025 settes renovasjonsgebyret til
 - a) 4.300 kroner for boliger.
 - b) 2.600 kroner for hytter/fritidsboliger.
 - c) 1.800 kroner for septiktanktømming (standard tank)
 - d) Alle beløp er oppgitt eksklusivt merverdiavgift.
 - e) Dalane Miljøverk AS fakturerer alle beløp for Eigersund kommune.
- 10) Fra 01.01.2025 økes ikke gebyrene knyttet opp mot forbruk av vann (målt forbruk etter måler eller areal samt abonnement) i forhold til nivået i 2024.
- 11) Fra 01.01.2025 økes ikke gebyrene knyttet opp mot forbruk av avløp (målt forbruk etter måler eller areal samt abonnement) i forhold til nivået i 2024.
- 12) Fra 01.01.2024 økes ikke gebyrene knyttet opp mot feieravgift i forhold til nivået i 2024.

Organisasjon

- 13) Kommunedirektøren får fullmakt til å foreta stillingsendringer innenfor budsjettrammen.

Finans

- 14) For 2025 legges det opp til en samlet låneramme på 112.700.000 kroner (inkl. Start-lån).
- 15) Det tas opp kommunale Startlån til videre utlån på 30.000.000 kroner, hvorav 25.000.000 kroner gjelder ordinære Startlån og 5.000.000 kroner gjelder lån til førstegangsetablerere.
- 16) Avdragstid på nye lån settes til maksimalt 40 år.
- 17) Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp likviditetslån / økt trekkrettighet på bankkonto innenfor en kredittramme begrenset oppad til 50 millioner kroner. Likviditetslån / økt trekkrettighet må være innfridd innen årets utgang.

Investeringer

- 18) Ubrukte investeringsmidler i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2026.
- 19) Kommunedirektøren får fullmakt til å se IKT-prosjektene under ett.

Prisjustering

- 20) Kommunale gebyr og betalingssatser for 2025 vedtas iht. vedlegget «Prisbok 2025» i sak om budsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028. De inntektene som kan, justeres fra 1/1-2025.

- 21) Pris for kommunale tjenester – som ikke er endret gjennom egne reguleringer – justeres i henhold til vedlagte oversikter i saken. De inntektene som kan, justeres fra 1/1-2025.

Avsetning til fond i løpet av budsjettåret

- 22) 100 % av mindreutgiftene i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2026 – forutsatt driftsoverskudd.
- 23) Ved mindreforbruk innen avdelingene og enkelt-ansvar, har Kommunedirektøren fullmakt til å sette av inntil 100 % av mindreforbruket innen drift på driftsfond – forutsatt driftsoverskudd.
- 24) Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over eventuelt justert budsjett settes av på «Skattereguleringsfondet».
- 25) Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på «Finansfondet». I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
- 26) Et positivt premieavvik – ut over budsjett - settes av på «Premieavviksfondet». Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av «premieavviksfondet» og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.
- 27) Ved tilførsel av mer midler avsettes disse til driftsfond eller investeringsfond.

Eiendomsskatt

- 28) For eiendomsskatt 2025 vedtas følgende:
- I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det for skatteåret 2025 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen.
 - For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet (esktl. § 8 C-1).
 - Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 6,9 promille (esktl. §13).
 - I medhold av eiendomsskatteloven § 12 differensieres satsene ved at
 - skattesatsen for boliger og fritidsboliger settes til 3,63 promille (esktl. § 12 bokstav a).
 - skattesatsen for ubebygde tomter settes til 2,0 promille (esktl. § 12 bokstav b).
 - Det gis ikke bunnfradrag på bolig/fritidsbolig.
 - For skatteåret 2025 skal det gis fritak for eiendommer i henhold til eiendomsskatteloven § 7 bokstav a). Fritak innrømmes ikke hvis bruken av eiendommen bidrar til en konkurransevridning i forhold til private foretak. Dette gjelder tilsvarende for del av eiendom. Eiendom tilhørende andre stiftelser/organisasjoner kan bli vurdert fritatt av kommunestyret på grunnlag av søknad. Følgende eiendommer skal fritas:
 - Private barnehager
 - Idrettslag tilsluttet Norges idrettsforbund
 - Bedehus og lokaler tilhørende religiøse samfunn og -foreninger
 - Eiendom tilhørende ikke-kommersielle stiftelser, institusjoner og foreninger.
 - For skatteåret 2025 skal fredede bygninger gis fritak i henhold til eiendomsskatteloven § 7 bokstav b).
 - Nye boliger fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c i 2 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket.

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK

1. Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2025 - 2028 vedtas og drifts- og investeringsrammer legges til grunn ved kommunens budsjettarbeid og øvrige planleggingsvirksomhet.
2. Pris for kommunale tjenester – som ikke er endret gjennom egne reguleringer – justeres i den grad det er mulig med den kommunale deflatoren fra året i forkant (gjengitt i revidert nasjonalbudsjett). De inntektene som kan justeres fra 1/1.
3. Neste rullering av økonomiplan finner sted høsten 2025.

KOMMUNEDIREKTØRENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER

Utgangspunkt for budsjettbehandlingen

Kommunedirektøren peker på at utgangspunktet for budsjettet og budsjettbehandlingen er krevende. De demografiske endringer – som vi nå også ser - vil bli en stor utfordring for Eigersund kommune (på lik linje som for en rekke andre kommuner). Vi har analyser som viser en forskyvning av både antall, utgifter og tjenesteproduksjon fra «yngre til eldre». Videre vil en utbygging av flere sykehjemsplasser føre til økte finansutgifter og driftsutgifter som vi i dagens situasjon ikke har økonomi til å dekke. Kommunedirektøren viser til at dette er det største økonomiske utfordringen vi står overfor i dette forslag til økonomiplan – og hvor det legges frem en økonomisk mulighet til å realisere prosjektet.

Samtidig har regjeringen kommet med betydelige endringer overfor de økonomiske rammer for kommunene i 2025. En vil i budsjettet se at våre inntekter øker betydelig i forhold til 2024. I tillegg har vi mottatt årlig økt rammetilskudd på 11,8 millioner kroner – som det ikke har vært mulig tidsmessig å legge inn i samtlige tabeller i Gul Bok. Økte frie inntekter er positivt, men samtidig vil ikke dette gi oss økonomisk handlefrihet til nye tiltak. Dette henger sammen med at midler som nå blir tilført kommunene er med på å dekke de utgifter som alt ligger hos oss og som vi har måtte bruke ulike disposisjonsfond til å finansiere i 2024. Videre må det settes av til lønnsoppgjøret i 2025 og helårseffekten av lokale lønnsforhandlinger i 2024. I tillegg foreslår kommunedirektøren tiltak overfor å sette av demografimidler knyttet opp mot nytt sykehjem. Dette fører til at vi fortsatt vil ha en stram økonomi.

Det er nødvendig for kommunedirektøren å videreføre allerede vedtatte reduksjoner over hele økonomiplan-perioden. Dog så blir vedtatte driftsreduksjoner for Teknisk avdeling og Kultur og Oppvekst redusert i økonomisk omfang. Kommunedirektøren har foreslått endringer knyttet blant annet opp mot skolestrukturen, som ikke har blitt vedtatt. Uten endringer i skolestrukturen vil det ikke være mulig å realisere de demografiske driftsreduksjonene som ligger. Samtidig har det blitt påpekt at Teknisk vil ha utfordringer mht driftsreduksjonene. Kommunedirektøren legger derfor frem et forslag på å redusere driftsreduksjonene, ved at eiendomsskatten øker samlet sett med 20 millioner kroner og hvor økt rammetilskudd fra staten på 11,8 millioner kroner benyttes til samme formål (redusere krav til driftsreduksjoner).

Det påpekes videre at kommunedirektøren ikke har hatt rom for å ta inn alle de forhold som har blitt spilt inn i budsjettprosessen, men har måtte legge forhold som er styrt av f.eks. lovverk. Inntektene er strukket og budsjettet optimistisk – dette både med tanke på finansinntekter, skatt og egne inntekter. Det advares mot å øke inntektsanslaget ytterligere.

Utgangspunktet for budsjettet for 2025 (B25) er justert budsjett for 2024. Kommunedirektøren viser her til tertialrapporten for perioden januar – august 2024 som ble behandlet i kommunestyret 28/10.

Med justert budsjett menes budsjettet for 2024 som kommunestyret vedtok i desember 2023 – korrigert med de endringer som fremkommer i forbindelse med økonomirapporter og/eller egne saker i 2024.

Videre har en lagt til grunn Kommuneproposisjonen for 2025 og regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2025. Herunder KS sine anslag for skatt og rammetilskudd både for økonomiplan-perioden 2025 - 2025. Forhold som staten har lagt inn som midler knyttet opp mot konkrete tiltak og endringer for kommunene har kommunaldirektøren videreført til respektive avdeling – krone for krone. Dette er en praksis som Eigersund kommune har hatt og som kommunedirektøren påpeker viktigheten av å videreføre – også overfor staten.

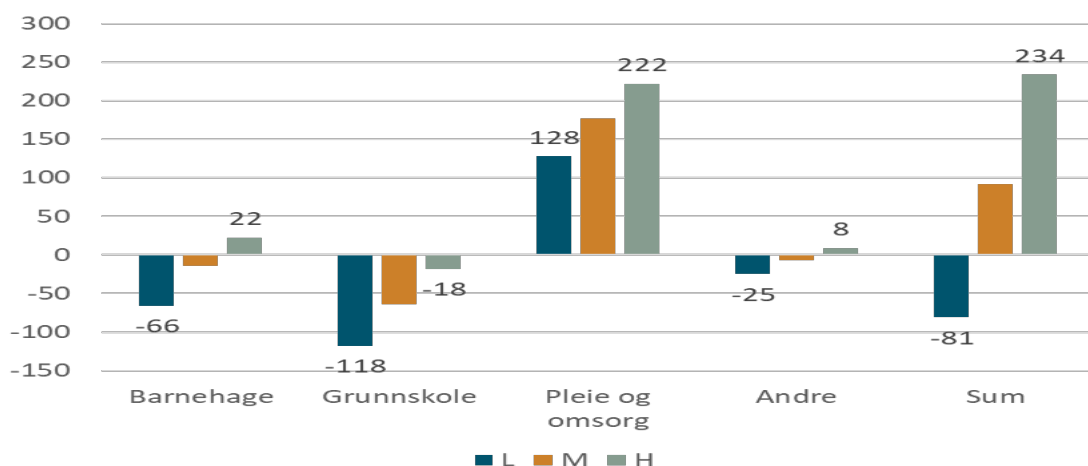
Det er alltid knyttet usikkerhet til fremtidige forhold. Det gjelder også for kommunens virksomhet og påvirker selvsagt budsjettbehandlingen for 2025. Samtidig påpeker kommunedirektøren at vi også

for kommende år må forvente endringer i løpet av året – dette i form av endringer knyttet opp mot tjenesteproduksjon og/eller endringer i inntektene våre.
Det påpekes at alle tall er i nominelle beløp/kroner.

Demografiske endringer for Eigersund kommune

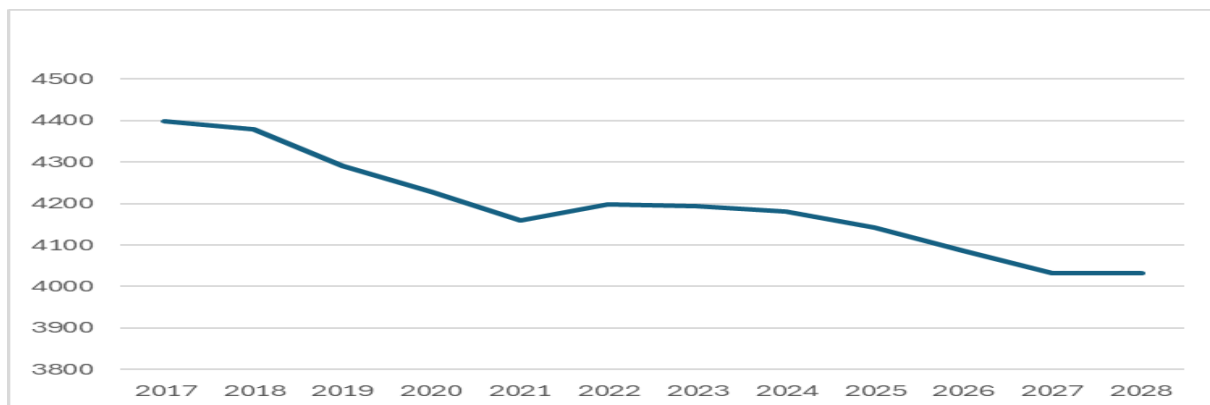
I KS-sak 074/24 – 23/9-24 - Budsjett og økonomiplan 2025 - 2028 for Eigersund kommune - tidlig politisk involvering ble bla. en rapport om analyse av demografiske utvikling og utfordringer for Eigersund kommune gått gjennom og presentert. Analysen var utarbeidet av Telemarksforskning. Analysen har blitt lagt til grunn i kommunedirektørens forslag til både budsjett og økonomiplan.

Analyserapporten pekte på at vi vil færre unge og flere eldre – noe enkelt fortalt, men dette gir oss betydelige økonomiske utfordringer i perioden. Figuren under viser beregnede demografikostnader for de ulike sentrale tjenesteområdene for perioden 2025–2040. For området barnehage er det anslått demografikostnader på mellom -66 mill. kr (L) og +22 mill. kr (H). For grunnskole ligger kostnadsanslaget på mellom -118 mill. kr (L) og -18 mill. kr (H). Anslaget for pleie og omsorg ligger på mellom +128 mill. kr (L) og +222 mill. kr (H). På områdene helse, barnevern og sosialtjeneste (andre i figuren) er det anslått demografikostnader på mellom -25 mill. kr (L) og +8 mill. kr (H).

Dette vil gi oss store utfordringer – og derfor er det viktig å redusere risikoen knyttet opp mot budsjetterte, men ikke realiserte driftsreduksjoner. Kommunedirektøren foreslår betydelige endringer – som vil være nødvendige for å møte den utfordringen som vil komme mht demografi.

Når det gjelder utvikling av innbyggere 0 – 22 år viser oversikten under den utfordringen vi står overfor (antall innbyggere på y-aksen og årstall på x-aksen):

Fra 2017 til 2028 har vi en antatt nedgang på 367 innbyggere i nevnte gruppe. Dette fører til at vi får redusert rammetilskuddet betydelig i løpet av perioden – veksten av eldre kompenserer ikke for dette forholdet økonomisk. Samtidig peker kommunedirektøren på at mye av den folkeveksten vi har hatt over en periode er knyttet opp mot mottak av flyktninger. For å kunne opprettholde en befolkningsøkning – så må Eigersund kommune klare å beholde unge innbyggere og sikre en vis tilflytning. Dette forutsetter flere forhold – herunder økt antall arbeidsplasser og realisere/selge boligtomter – i tillegg til at et utvidet tjenestetilbud må foreligge.

Økonomiske utviklingstrekk i økonomiplanperioden

Kommunedirektøren viser til følgende utviklingstrekk i den økonomiplan som fremlegges – og hvor perioden 2022 – 2023 tas med. Det påpekes at 2022 og 2023 er etter avlagte årsregnskap, mens de andre årene er etter budsjett (inkludert 2024). Oversikten viser følgende utviklingstrekk – i driften:

Tall i 1000kr

	R2022	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Driftsinntekter	-1 501 774	-1 635 238	-1 646 811	-1 746 485	-1 724 607	-1 699 412	-1 678 495
Driftsutgifter	1 438 493	1 620 235	1 631 772	1 634 801	1 649 083	1 648 308	1 605 609
Finansinntekter	-54 419	-87 645	-87 126	-88 825	-89 794	-94 506	-100 851
Finanskostnader	102 458	140 860	167 576	173 561	166 460	172 343	182 262
Finansiering - bruk av fond	-17 461	-13 773	-115 702	-13 583	-14 959	-35 564	-16 513
Finansiering - avsetning	22 835	41 432	27 427	40 531	13 817	8 831	7 988
Overføring til investering	9 868	16 267	22 864	0	0	0	0
Totalsum	0	0	0	0	0	0	0

Det påpekes at økningen i rammetilskudd vi fikk 11/8-24 for perioden ikke er med. Dette utgjør 11,8 millioner kroner hvert enkelt år for perioden 2024 – 2028.

Dette gir følgende oversikt på netto driftsresultat:

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
24 Netto driftsresultat	43 926	-65 411	26 948	-1 142	-26 733	-8 525
	2,69 %	-3,97 %	1,54 %	-0,07 %	-1,57 %	-0,51 %

Som oversikten viser så fremlegges budsjettet og økonomiplan i budsjettmessig balanse, ved bruk av driftsfond og lønnsreduksjoner. Netto driftsresultat viser følgende (avrundet):

- 2021: -44 116 000 kr («overskudd»)
- 2022: -15 243 000 kr («overskudd»)
- 2023: -43 926 000 kr («overskudd»)
- 2024: 65 411 000 kr («underskudd»)
- 2025: 26 948 000 kr («overskudd»)
- 2026: -1 142 000 kr («underskudd»)
- 2027: -26 733 000 kr («underskudd»)
- 2028: -8 525 000 kr («overskudd»)

Hvis vi tar utgangspunkt i perioden 2020 til 2028 så trekkes spesielt følgende forhold frem:

- Økende bruk av driftsfond. Mot slutten av perioden blir driftsfondene redusert. En viser her til eget vedlegg. Flere av våre frie disposisjonsfond / driftsfond blir disponert i 2024 – 2028. Ut fra det har vi ingen økonomisk «buffer» i driftsfond – som vi nå har hatt i mange år.
- Det pekes på at overføring av midler mellom årene (i forbindelse med årsregnskapet) betyr bruk av driftsfond knyttet opp mot finansieringen av de overførte midlene.
- Det ligger inne reduksjoner hvert år og for den enkelte avdeling. Dette beskrives i et eget kapittel – herunder fordeling. I 2025 foreslås det endringer.
- Finansutgiftene øker betydelig. Økte finansutgifter blir ikke kompensert via inntektssystemet (er ikke et eget kriterium).

- I fremlagt økonomiplan vil vi måtte arbeide for å nå de finansielle mål, og det påpekes viktigheten av å arbeide mot disse. For å realisere disse mål er det videre viktig å klare å gjennomføre de forhold som ligger som budsjettforutsetninger – herunder driftsreduksjoner og salg av tomter. Hvis ikke vil kostnadene økes betydelig.
- Det påpekes at de økte inntektene Eigersund kommune får i forbindelse med ekstra midler til kommunene (5 mrd kr totalt) – hvor 11,8 millioner kroner til oss – ikke er lagt inn i oversiktene i tekstdokument. Dette da denne ekstra bevilgningen kom 1/11-24 og det ville ikke vært mulig å endre samtlige oversikter til fremlegging 5/11-24. I tillegg vil denne ikke slå ut kronemessig på netto driftsresultat slik kommunaldirektørens forslag er. Det påpekes dog at det derfor kan være ulike oversikter som blir vist i forhold til det som ligger i tekstdelen. Disponeringen fremkommer flere steder.

Netto driftsresultat i økonomiplanperioden

Tall i 1000 kr	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftsinntekter						
1 Rammetilskudd	482 381	502 098	546 150	539 800	536 800	534 800
2 Inntekts- og formuesskatt	527 573	559 200	604 800	619 300	619 800	619 800
3 Eiendomsskatt	66 962	66 399	86 847	86 847	86 847	86 847
4 Andre skatteinntekter	3 124	8 553	9 816	9 816	9 816	9 816
5 Andre overf. og tilskudd fra staten	55 608	52 014	49 143	43 250	37 355	31 460
6 Overføringer og tilskudd fra andre	330 710	284 271	274 240	249 844	228 718	215 398
7 Brukerbetalinger	35 266	27 367	31 130	31 180	31 180	31 180
8 Salgs- og leieinntekter	133 616	146 909	144 359	144 570	148 896	149 194
9 Sum driftsinntekter	1 635 238	1 646 812	1 746 485	1 724 607	1 699 412	1 678 495
Driftsutgifter						
10 Lønnsutgifter	833 056	881 766	902 195	887 945	882 441	857 480
11 Sosiale utgifter	209 558	262 657	238 944	268 541	279 610	270 712
12 Kjøp av varer og tjenester	360 859	354 354	356 441	354 636	353 716	348 776
13 Overføringer og tilskudd til andre	134 625	132 995	137 221	137 961	132 541	128 641
14 Avskrivninger	82 138	85 500	94 140	94 140	94 140	94 140
15 Sum driftsutgifter	1 620 235	1 717 273	1 728 941	1 743 223	1 742 448	1 699 749
16 Brutto driftsresultat	15 003	-70 461	17 544	-18 616	-43 036	-21 254
Finansinntekter						
17 Renteinntekter	36 462	38 591	36 351	34 415	35 831	41 291
18 Utbytter	51 183	48 535	52 474	55 379	58 675	59 560
19 Gevinster&tap finansielle oml.midl	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	66 671	89 371	90 066	81 445	84 138	91 777
21 Avdrag på lån	74 189	78 205	83 495	85 015	88 205	90 485
22 Netto finansutgifter	-53 214	-80 450	-84 736	-76 666	-77 837	-81 411
23 Motpost avskrivninger	82 138	85 500	94 140	94 140	94 140	94 140
24 Netto driftsresultat	43 926	-65 411	26 948	-1 142	-26 733	-8 525
	2,69 %	-3,97 %	1,54 %	-0,07 %	-1,57 %	-0,51 %
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	16 267	22 864	0	0	0	0
26 Avsetninger til bundne driftsfond	9 796	11 353	4 566	1 739	978	135
27 Bruk av bundne driftsfond	-13 773	-7 346	-3 426	-4 296	-3 058	-7 011
28 Avsetninger til disposisjonsfond	31 636	16 074	35 965	12 078	7 853	7 853
29 Bruk av disposisjonsfond	0	-108 356	-10 157	-10 663	-32 506	-9 502
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	43 926	-65 411	26 948	-1 142	-26 733	-8 525
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Som oversikten viser vil vi ha et positivt netto driftsresultat i 2025. Samtidig peker kommune-
direktøren på følgende forhold:

- Merk at positivt netto driftsresultat forutsetter at vedtatte driftsreduksjoner realiseres.
- Merk at renteutgiftene som er meget høye. Renteutgifter var på ca. 22,8 millioner kroner i året 2021 og nå er det forventet en rentekostnad på 90 millioner kroner i 2025.
- Det påpekes at det er lagt inn forventning om høy skatteinngang og økning i folketallet i forhold til SSB sine anslag.
- Resultatene forutsetter videre at salg av tomter blir realisert. Hvis ikke må låneopptaket i perioden 2025 – 2028 økes med 80 millioner kroner. En slik økning vil gi økte årlige finansutgifter.
- Budsjettert resultat forutsetter videre at vi klarer:
 - Å integrere flyktninger på en god måte – hvor personer kommer ut i jobb eller studier. Hvis vi ikke lykkes med dette vil en i løpet av økonomiplanperioden ha store økonomiske utgifter relatert til sosialhjelp – som vi ikke har dekning på.
 - Klare å sette av midler.
- Kommentarer til avskrivinger: avskrivningene i kommuner skal budsjetteres som en utgift, men også med en motpost som inntekt. Årsakene til dette er at i kommunebudsjettene/-regnskapene føres avdrag som en driftsutgift.
- Nytt regelverk knyttet opp mot avdragsberegninger kan gi utslag i negativ redning.
- Det påpekes at økningen i rammetilskudd vi fikk 11/8-24 for perioden ikke er med. Dette utgjør 11,8 millioner kroner hvert enkelt år for perioden 2024 – 2028.
- Det påpekes at netto driftsresultat kan/vil endre seg i forbindelse med 3. tertialrapport for 2024 (som skal behandles i kommunestyret 16/12-24).

Forklaring netto driftsresultat budsjett 2025 vs budsjett 2024

Tall i 1000 kr	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Endring 24 >25
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	482 381	502 098	546 150	44 052
2 Inntekts- og formuesskatt	527 573	559 200	604 800	45 600
3 Eiendomsskatt	66 962	66 399	86 847	20 448
4 Andre skatteinntekter	3 124	8 553	9 816	1 263
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	55 608	52 014	49 143	-2 871
6 Overføringer og tilskudd fra andre	330 710	284 271	274 240	-10 031
7 Brukerbetalinger	35 266	27 367	31 130	3 763
8 Salgs- og leieinntekter	133 616	146 909	144 359	-2 550
9 Sum driftsinntekter	1 635 238	1 646 812	1 746 485	99 673
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	833 056	881 766	902 195	20 429
11 Sosiale utgifter	209 558	262 657	238 944	-23 713
12 Kjøp av varer og tjenester	360 859	354 354	356 441	2 087
13 Overføringer og tilskudd til andre	134 625	132 995	137 221	4 226
14 Avskrivninger	82 138	85 500	94 140	8 640
15 Sum driftsutgifter	1 620 235	1 717 273	1 728 941	11 668
16 Brutto driftsresultat	15 003	-70 461	17 544	88 005
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	36 462	38 591	36 351	-2 240
18 Utbytter	51 183	48 535	52 474	3 939
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
20 Renteutgifter	66 671	89 371	90 066	695
21 Avdrag på lån	74 189	78 205	83 495	5 290
22 Netto finansutgifter	-53 214	-80 450	-84 736	-4 286
23 Motpost avskrivninger	82 138	85 500	94 140	8 640
24 Netto driftsresultat	43 926	-65 411	26 948	92 359
	2,69 %	-3,97 %	1,54 %	5,51 %
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	16 267	22 864	0	-22 864
26 Avsetninger til bundne driftsfond	9 796	11 353	4 566	-6 787
27 Bruk av bundne driftsfond	-13 773	-7 346	-3 426	3 920
28 Avsetninger til disposisjonsfond	31 636	16 074	35 965	19 891
29 Bruk av disposisjonsfond	0	-108 356	-10 157	98 199
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	43 926	-65 411	26 948	92 359
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Som oversikten viser så har driftsinntektene for Eigersund kommune økt med nesten 99,7 millioner kroner fra justert budsjett 2024 til budsjettforslaget for 2025. Samtidig har driftsutgiftene økt med 11,7 millioner kroner. Det påpekes at dette ikke betyr at Eigersund kommune har midler som kan gi nye tiltak. I hovedsak så har de økte inntektene blitt brukt til å dekke de utgiftene som ligger i budsjettet for 2024 og som er videreført til budsjettet for 2025. Dvs. at de økte midlene som er gitt

fra staten går med på å dekke de utgiftene vi alt har. Dette er tilfelle for en rekke kommuner – noe også KS har påpekt.

Samtidig må vi huske på at kommunedirektøren for 2025 foreslår at eiendomsskatten øker med 20 millioner kroner (som er en del av forklaring på økningen) og hvor en samtidig har justert ned skatteanslaget i budsjettet for 2024 med 37 millioner kroner – mens nivået i 2025 lå på samme nivå. Dette betyr at inntektene i forhold til økonomiplan for 2024-2027 ikke har økt med tilsvarende beløp – og hvor utgiftene lå.

Ellers viser kommunedirektøren til følgende endringer mellom justert budsjett for 2024 vs budsjettforslaget for 2025, hvor endringene er knyttet opp mot bla. følgende forhold:

- Endringen i rammetilskuddet omfatter at innbyggertilskuddet har økt med 41,1 millioner kroner. Dette er knyttet opp mot pris- og lønnskompensasjon samt økning i frie inntekter for kommunene.
- Budsjettert skatteinngang er økt med 45,6 millioner kroner.
- Eiendomsskatten økes med 1 promille på alle objekt – noe som gir en inntektsøkning på 20 millioner kroner.
- Årsaken til at overføring og tilskudd fra andre blir redusert med over 10 millioner kroner er i stor grad relatert til redusert integreringstilskudd for flyktninger og henger sammen med at kommunedirektøren ikke har forskuttet antall flyktninger i 2025. Dette vil bli tatt opp i egen sak og det er kun lagt inn mottak av 20 flyktninger. Dette betyr at dette beløp kan endres betydelig – og samtidig viser en til at tilsvarende utgifter har blitt redusert.
- Lønnsutgiftene øker – både knyttet opp mot lønnsoppgjøret 2025, men også opp mot lønnsputten 2025. Samtidig ligger deler av budsjetterte driftsreduksjoner på dette område.
- Sosiale utgifter går ned som følge av at årets premieavvik KLP har blitt budsjettert med en økning på 35,4 millioner kroner – basert på tilbakemelding fra KLP.
- Renteinntektene er økt som følge av at budsjetterte bankrenter og finansbelastning på investeringsprosjekt har økt. Samtidig går rentene på ansvarlige lån i Lyse ned – som følge av at lånene blir nedbetalt.
- Aksjeutbytte er budsjettert økt med nesten 4 millioner kroner.
- Renter og avdrag har økt – som følge av økt lånegjeld.

Kommuneplanens handlingsplan er økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste overordnede plan. Samfunnsdelen er mer enn et styringsdokument. Den er med å definere og formidle kommunens identitet og hvor en vil. Perspektivet i samfunnsdelen må være langsiktig, men satsingsområder med mål og strategier må være utformet på en måte som gjør at de gir føringer for arbeidet i avdelingene, og for arbeidet med handlingsdel som fremmes via økonomiplan.

Skal vi få til en velfungerende samfunnspolitikk i tråd med lov og forsvarlighet er vi avhengig av en god sammenheng mellom politikk og økonomi. God økonomistyring gir økt politisk handlingsrom, både på kort og lang sikt. Samtidig trenger virksomhetsstyringen klare politiske føringer for hva som er kommunestyrets satsingsområder og hovedstrategier. Disse føringene legges i kommuneplanens samfunnsdel.

Arbeidsdelingen i det kommunale plansystemet

Planene i det kommunale plansystemet må ha en god funksjon i forhold til hverandre.

I oversikten nedenfor er det vist hvilken funksjon de ulike planene har.

Kommuneplan	Kommunedelplan	Fag- og temaplaner	Handlingsdel med økonomiplan
"Visjon og satsingsområder" PBL § 11 • Visjon • Satsingsområder • Hovedtrekk arealbruk	"Eventuell utdyping av kommuneplanen" PBL § 11 • Samfunnstema • Areal- for en del av kommunen	"Konkretisering" • Hovedmål og delmål for område/tema • Forslag til tiltak	"Prioriteringer og tildeling av ressurser" PBL § 11 og KL § 44 • Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen • Sortering og prioritering av tiltak fra fag- og temaplaner og eventuelle kommunedelplaner • Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i fireårsperioden

PBL viser til plan- og bygningsloven, og KL viser til kommuneloven. I tillegg til planene vist i oversikten lages det virksomhetsplaner som vedtas administrativt og er nært knyttet opp mot årsbudsjettet.

I kommuneplanens samfunnsdel tas kommunens situasjon og de langsiktige samfunnstrendene opp til diskusjon. Som for eksempel utviklingstrekk knyttet til befolkning, næringsliv, innbyggernes forventninger til kommunens tjenester, skole, boligpolitikk og miljøutfordringer. Dette er også forhold som har stor betydning for kommunens økonomiske situasjon og økonomiplanlegging.

Skal plansystemet fungere må samfunnsdelen føring for arbeidet med handlingsdel med økonomiplanen. Gjør den ikke det, mister samfunnsdelen mye av sin funksjon.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen kan etter kommunelovens § 14-4 inngå i handlingsdelen. Ved å koble handlingsdelen sammen med økonomiplan blir det generelt lettere å forstå økonomiplanen. En ønsker å ha en samlet økonomiplan med handlingsdel for å få frem disse koblingene.

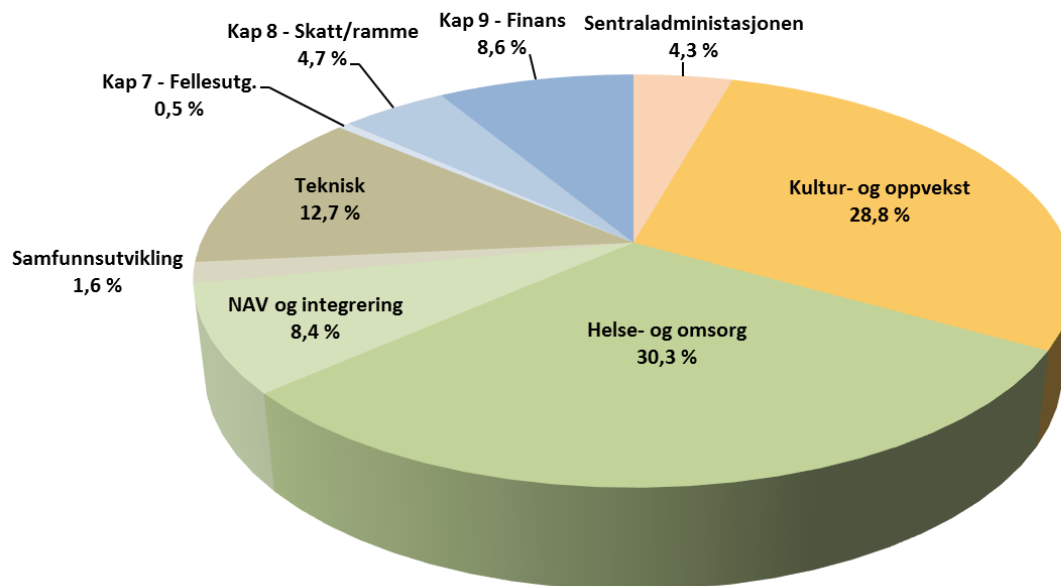
Kommunedirektøren har lagt til grunn kommuneplanens samfunnsdel i utarbeidelsen av forslag til budsjett og økonomiplan. Avdelingene bruker kommuneplanen for å sette mål – samt å si noe om hvordan disse skal nås. Disse er lagt som vedlegg for den enkelte avdeling.

Samtidig så peker kommunedirektøren på at inntektene til Eigersund Kommune setter økonomiske rammer som vi må forholde oss til. Ut fra det så må det foretas en prioritering av de tiltak som både ligger i kommuneplan, men også som er meldt inn. Vi er i en situasjon hvor samlede utgifter må tilpasses de inntekter vi har.

Økonomisk fordeling av budsjettmidler – brutto driftsrammer

Figuren nedenfor viser hvordan budsjettmidlene er disponert mellom avdelingene. Med brutto driftsutgifter menes de økonomiske midler (pengene) som avdelingene har til rådighet og som brukes til drift (driftsutgifter – herunder lønn).

Prosentvis andel pr avdeling (brutto driftsutgifter)

For 2025 er brutto driftsutgifter (kostnader) fordelt på følgende måte mellom avdelingene:

Tall i 1000 kr

Avdeling	Budsjett 2025	Prosentvis andel	Budsjett 2024 inkl. endr pr okt 24	Prosentvis andel
Sentraladministrasjonen	87 630	4,3 %	97 461	4,8 %
Kultur- og oppvekst	581 167	28,8 %	587 042	29,1 %
Helse- og omsorg	609 641	30,3 %	586 261	29,1 %
NAV og integrering	169 023	8,4 %	177 272	8,8 %
Samfunnsutvikling	33 059	1,6 %	33 611	1,7 %
Teknisk	256 014	12,7 %	258 318	12,8 %
Kap 7 - Fellesutgifter	10 356	0,5 %	3 198	0,2 %
Kap 8 - Skatt/ramme	94 140	4,7 %	85 500	4,2 %
Kap 9 - Finans	173 635	8,6 %	189 971	9,4 %
TOTALT	2 014 665	100 %	2 018 634	100 %

Tabellen ovenfor viser brutto driftsutgifter i hele tusen kroner. Videre er det gitte ansvar som har betydelige inntektsposter, som ikke fremkommer i denne tabellen. En peker videre på at under Kap. 7 ligger det felles poster – bla. lønnspotten – som blir overført til avdelingene i løpet av driftsåret. Økningen i Kap. 8 henger også sammen med endringer knyttet opp mot flyktingetilskudd (integreringsmidler), men også økt anslag på skatt/rammetilskudd.

Det vises spesielt til Kap 4 nav og integrering. Dette er forhold knyttet opp mot sosiale tjenester for våre innbyggere, flyktingetjenester og voksenopplæring. Enhetene ligger i både HO og KO, men er av økonomiske årsaker løftet ut til en egen oversikt – pga de økonomiske størrelse disse tjenestene har.

Netto driftsutgifter/netto driftsramme danner den økonomiske rammen til avdelingene. Netto driftsramme fremkommer ved at en tar driftsutgifter (alle utgiftene avdelingene har) og trekker fra inntektene som avdelingene har selv (for eksempel brukerbetalinger). Det er kommunestyret som vedtar hvilken nettoramme den enkelte avdeling skal ha. Dvs. at budsjett og økonomiplan vedtas på netto-rammer.

Presset kommuneøkonomi – med lite handlingsrom

Både justert budsjettet, politiske budsjettsaker og tidligere tertialrapporter viser at økonomien gir lite handlingsrom og hvor det også er interne forhold som gjør den økonomiske situasjonen vanskelig – dette omfatter også allerede vedtatte driftsreduksjoner som ikke har blitt realisert i varige endringer. Det er derfor viktig å ha fokus på økonomisk styring.

De endringer som har skjedd i løpet av de siste årene er dramatiske. Uten å gå inn på alle forhold som spiller direkte og indirekte inn på vår økonomi må det trekkes frem følgende forhold:

- a) Russlands krigføring mot Ukraina – som (foruten de menneskelige tragediene) også har store økonomiske konsekvenser både direkte og indirekte.
- b) Flyktningsituasjon – som startet i 2015 og som økte betydelig i 2022, 2023 og 2024 (også som en følge av Ukraina – krigen).
- c) Økte energipriser (herunder strøm, men også på andre energikilder som drivstoff). Ligger nå også høyere enn det som har vært «vanlig» i mange år.
- d) Uro i Midtøsten (og hvor det er en væpnet konflikt som bla. omfatter Israel, Libanon, Vest-Bredde, Gaza, Jemen og Iran).
- e) Generelt økte priser – inflasjon.
- f) Økt markedsrente
- g) Økte lønnsutgifter
- h) Økte pensjonsutgifter
- i) Eigersund kommune har hatt og har en høy lånegjeld og som vil øke.
- j) Samtidig som budsjettet for Eigersund kommune legges frem er det president-valg i USA, som kan gi store konsekvenser på en rekke områder (både i USA, men også internasjonalt).

Dette fører til at vi nå får en økonomisk situasjon hvor løpende inntekter IKKE dekker løpende utgifter. Over en periode har vi økt fondsbruken. Dette var ikke mulig å videreføre – da fondsmidler vil bli brukt opp. Dette er et forhold som kommunedirektøren har arbeidet med i budsjettet og samtidig viser en til at økte statlige overføringer bidrar til å skape mer økonomisk balanse. Dog så påpekes det at dette ikke gir oss muligheter til nye tiltak – driften må ned.

Dette gjør at Eigersund kommune får en meget anstrengt økonomi i kommende økonomiplanperiode – basert på de forhold vi kjenner i dag. Det har derfor ikke vært et økonomisk handlingsrom for kommunedirektøren i økonomiplanperioden. Fokuset fremover blir hvilke tiltak og oppgaver som må tas ut for å skape økonomisk stabilitet. Det påpekes at di 2025 fremlegges et forslag som har et positivt netto driftsresultat (overskudd), på 1,54%. Anbefalingene til KS er å ha et positivt netto driftsresultat på 1,75% (noe som også er kommunedirektørens mål). Ut over perioden blir dette forverret, noe som i seg selv er en noe spesiell utvikling. Ofte i forbindelse med fremlegging av forslag til økonomiplaner vises det til en bedret økonomisk situasjon mot slutten av perioden, for Eigersund kommune er det denne gang motsatt. Det i seg selv viser at vi står overfor økonomiske utfordringer.

I dette dokument legger Kommunedirektøren til grunn driftsmessig endringer og må videreføre budsjetterte driftsreduksjoner, men hvor disse blir foreslått redusert.

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset. KS har anslått – basert på tilbakemeldingene fra kommunene selv – at en kan få et samlet merforbruk på over 10 milliarder kroner i 2024, samtidig som det er stor usikkerhet knyttet opp mot skatteinngangen.

Forhold som Kommunedirektøren vil komme tilbake til i 2025

Kommunedirektøren viser også til at det er forhold som en ikke legger frem i budsjettforslaget. Dette er forhold som skal eller må utredes nærmere før politisk behandling, men også forhold som staten kan komme tilbake til. Kommunedirektøren viser bl.a. her til:

- Oppfølging av foreslåtte reduksjoner – herunder strategiske valg.
- Investeringsmessige forhold – herunder rapportering på salg av tomter (som er en viktig forutsetning i forslag til finansiering).
- Tomt til nytt sykehjem. Kommunedirektøren legger ikke opp til å overta den del av bygget som Universitetssykehuset i Stavanger eier – Lagård sykehus.
- Konsekvenser av demografiske endringer (dvs. endringer i folketall og sammensetningene). Kommunedirektøren peker på at dette blir en betydelig utfordring for både Eigersund kommune og andre kommuner.
- Tilbakemelding på satte mål (oppfølging).
- Status og utvikling knyttet opp mot arbeidsplasser i Eigersund Kommune. En viser her til vedlegg knyttet opp mot næringsarbeidet utført av Eigersund kommune og Eigersund Næring og Havn KF.
- Eigersund kirkelige fellesråd har bedt om økte midler. Dette er forhold som kommunedirektøren ikke har funnet økonomisk rom for.
- Rapportering på ENØK og klimatiltak, samt vedlikehold på bygg og anlegg.
- Oppfølging og rapportering på sykefravær.
- Sak knyttet opp mottak av flyktninger i 2025. En viser til at det er lagt inn et anslag knyttet opp mot mottak av flyktninger i 2025 (basert på ulike økonomiske oversikter).
- Investeringsprosjekt – herunder sluttregnskap.
- Det vises til at det har kommet en søknad fra EIK om å utbedre løpebanen på Idrettsparken. Dette tiltak er ikke lagt inn i budsjettforslaget og er et forhold som en eventuelt må komme tilbake til etter en gjennomgang av tiltaket – herunder pris.
- Oppfølging knyttet opp mot rekruttering av nye ansatte.
- Oppfølging av premissene i budsjettet.
- kommunedirektøren kommer til å arbeide for å fjerne båthuset ved Rådhuset og anlegge en bedre bryggefront. Dette kan komme som en sak knyttet opp mot byfornyelse.

Det vises til politisk sak knyttet opp mot budsjettet for 2025 KS-møte 23/9-24 og i KS-sak 074/24: Budsjett og økonomiplan 2025 - 2028 for Eigersund kommune - tidlig politisk involvering – hvor følgende vedtak er fattet:

1. Informasjon om kommuneproposisjonen tas til orientering.
2. Resultater av KOSTRA 2023 og tilhørende analyser tas til orientering.
3. Grunnlag for budsjett og budsjettforutsetninger som presentert i saken legges til grunn for det videre budsjettarbeid.
4. Finansielle måltall presentert i saken vurderes på nytt hensyntatt antatt lånebehov ved bygging av nytt sykehjem med minimum 60 sykehjemsplasser i planperioden. Reviderte måltall legges fram for beslutning i neste kommunestyremøte.
5. Forslag til Mål for 2025 – knyttet opp mot samfunnsdelen i kommuneplan - legges til grunn i det videre budsjettarbeid.
6. Til budsjettet for 2025 utarbeides det konkrete måltall for antall skapte arbeidsplasser i det næringsarbeidet Eigersund kommune gjør i egen regi og via Eigersund Næring og Havn KF. Dette knyttet opp mot å øke antall innbyggere i tråd med kommuneplanens målsettinger.
7. Kommunaldirektøren viser og konkretiserer tiltak og incentiver som fremmer at Eigersund kommune beholder og rekrutterer ansatte.

Viser her til punktene 6 og 7. I sak om Budsjett 2025 ligger tilbakemelding på punktene 6 og 7 som vedlegg og tilbakemelding på nevnte forhold.

Det pekes på at i forbindelse med budsjettet så skal dette sendes inn til Statsforvalteren i Rogaland, som skal foreta en gjennomgang og vurdering av budsjettet.

Risiko og premisser i budsjettet

Innledningsvis peker kommunedirektøren på at det er en rekke økonomiske forhold som gir oss risiko for negative endringer økonomiske – dette både i 2025 og hele økonomiplan-perioden. Det er derfor viktig å ha økonomisk fokus og fokus på økonomistyring. Uten at listen er utfyllende trekker kommunedirektøren frem noen forhold som en oppfatter det ligger økonomisk risiko rundt, herunder følgende forhold:

- Pensjon
- Livslang AFP (med oppstart 1/1-25, men ikke dekning før i RNB25)
- Skatteinngangen
- Lønnpotten
- Gjenstående driftsreduksjoner
- Utviklingen i Vertskommunetilskuddet og -ordningen
- Renteutgiftene (det legges til grunn en reduksjon i markedsrenten – som kan bli utsatt)
- Finansinntektene (vi har strukket dem – herunder budsjettet utbytte fra Lerviksgården)
- Sykelønnsrefusjon
- Tilskuddsordning for toppfinansiering ressurskrevende tjenester HO. Denne er ny og det er uavklarte forhold – og hvor endelig resultat først foreligger i mars 2026.
- Mottak og integrering av flyktninger
- Tjenester i brukere – spesielt unge – som krever ekstra tilbud
- Barnevern
- Vil kommune får demografi-midler i fremtiden og hvor mye?
- Driftsutgifter og finansutgifter knyttet opp mot nytt sykehjem. Kommunedirektøren kommer til å vurdere en egen organisering rundt dette prosjekt og legge inn en annen rapportering enn på andre investeringsprosjekt. Her vil fremtidig drift være helt sentralt og det må legges inn ulike beslutningspunkt – for å sikre at dette lar seg gjøre økonomisk. Og driften mangler fortsatt midler i 2037 – som må på plass før tilbudene kan gis.
- Tilskuddsordninger – hvor vi legger dette til grunn som finansiering – herunder utbetalingstidspunkt
- Utgifter knyttet opp mot lærlinger. Ble foretatt en økning i antall lærlinger, uten at den økonomiske rammen ble økt.
- Salg av tomter og bygninger – som egenkapital. Hvis dette ikke blir realisert betyr dette økte finansutgifter
- Overtakelsen av Lykkeliten barnehage – en viser til at det er satt av midler i 2024.
- Likviditeten er presset og vil gi stadig større utfordringer
- Disposisjonsfond er i stor grad disponert
- Premieavviket – dette øker stadig og gir oss økonomiske utfordringer både i drift og likviditetsmessig.

Etter Kommunelovens §14-4 skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, mål og premisser som budsjettet er bygget på. Dette med premisser er noe forskjellig fra forutsetninger og det er først for B25 kommunedirektøren påpeker dette særskilt. Budsjettpremissene må være klare og objektive og kan omfatte en rekke forhold – herunder antall heldagsplasser i barnehager, antall sengeplasser innenfor eldreomsorgen eller antall arbeidsplasser som blir skapt som følge av næringsaktivitet til EK/ENH osv. Slik sett vil budsjettpremissene være kommunestyrets premisser for hva

kommunedirektøren skal oppnå med de rammene det enkelte område har fått. I dette ligger det at sette premisser skal være mulige å måle i hvor stor grad de er oppfylt – f.eks. i årsberetningen for budsjettåret.

Budsjettpremissene kan bestå av både:

- Tekniske budsjettforutsetninger (dette både på pris- og lønnsvekst, rentenivå og andre parametere).
- Premisser for bruk av tildelt økonomisk ramme (herunder telle antall «plasser»).

Budsjettet bygger på hjemlene (oversikt ansatte). Dette gir en utfordring og hvor avvik kan komme. Kommunedirektøren peker på at dette er forhold som en må arbeide mer med og finne «feilkildene» og sikre at gjeldende retningslinjer følges. Dette vil også kunne være et interessant forhold for tidlig politisk involvering i budsjettprosess – hvor premisser kan settes i forkant og hvor kommunedirektøren må se på hvilke rammer som må settes økonomisk. For B25 er det økonomiske forhold som kommunedirektøren trekker frem som premisser.

De premisser for budsjettet for 2025 som kommunedirektøren setter er:

- Avsetning til driftsfond Nytt sykehjem skjer ved 7,5 millioner kroner i 2025.
- Budsjettert skatteinngang nås.
- Budsjettert beløp på frie inntekter nås.
- Midler knyttet opp mot premieavviket settes av på Premieavviksfondet.
- Nytt sykehjem tas gradvis i bruk og planene viser dette.
- Bygging av nytt sykehjem forutsetter tilskuddsmidler.
- Pris – og lønnsendringene er i tråd med en deflator på 4,1%.
- Det legges opp til å leie flere sykehjemsplasser i nabo kommuner – i påvente av nytt sykehjem.
- Ombygging av 2Øst blir ikke realisert.
- Eigersund kommune ombygger ikke lokaler for ambulansetjenesten.

Det påpekes videre at kommunestyret har mulighet til å sette nye premisser for budsjettet. Premissene settes for det enkelte budsjettår og skal omtales i årsberetningen for gjeldene år. Dette er også et formelt forhold – mens målene som settes er interne overfor organisasjonen selv.

HOVEDTALL I BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Budsjettert positivt netto driftsresultat (mindreforbruk) og økonomisk status

Fremlagt forslag til budsjett og økonomiplan for perioden 2025 – 2028 er i balanse. Det påpekes at dette skjer ved bruk av driftsfond og forskutterte reduksjoner i samtlige avdelinger.

I Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan fremkommer følgende resultat for de siste årene 2020 til 2023 – samt budsjettert resultat for 2024 pr oktober 2024 og kommende økonomiplanperiode 2025 – 2028 :

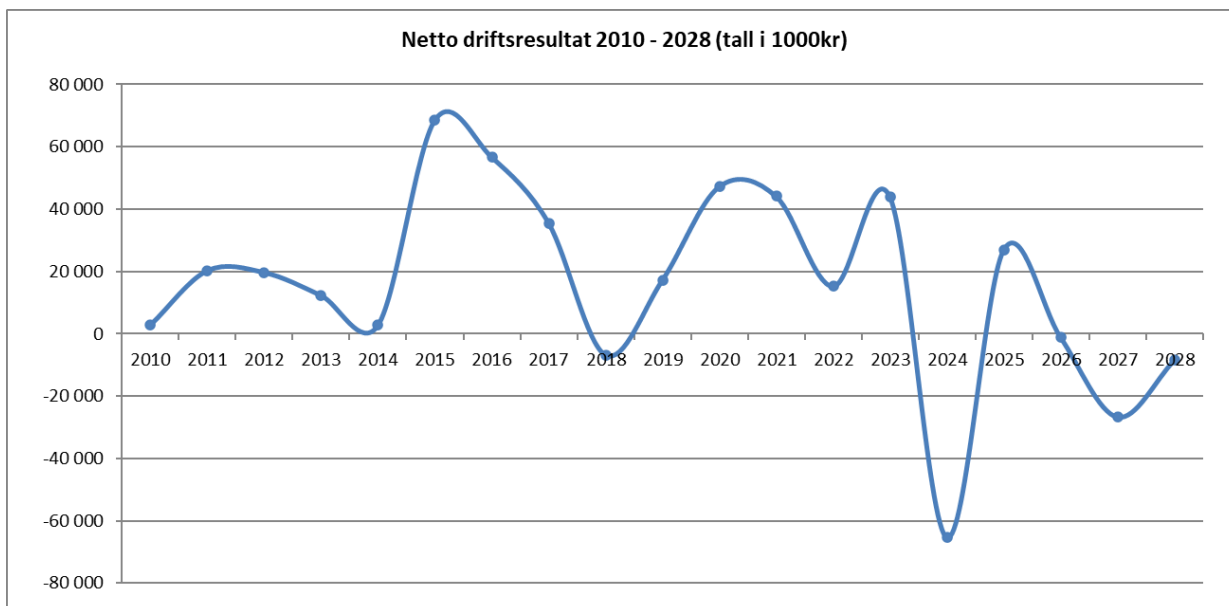
2020:	Netto driftsresultat på 47.292.308 kr (mindreforbruk). Etter bruk/avsetning til fond fikk vi et regnskapsmessig mindreforbruk på 1.442.039 kr.
2021:	Netto driftsresultat på 44.115.530 kr (mindreforbruk). Bruk av fond på 81,9 millioner kroner. Videre avsatt 119,6 millioner kroner på fond. Merk at fondsdisponeringen omfatter også midler overført mellom år.
2022:	Netto driftsresultat på 15.243.065 kr (mindreforbruk). Etter bruk/avsetning til fond fikk vi et regnskapsmessig mindreforbruk på 973.396 kr.
2023:	Netto driftsresultat på 43.926.149 kr (mindreforbruk). Dette utgjør et positivt netto driftsresultat på 2,69%
2024:	Negativt netto driftsresultat på -3,97% pr okt. Forutsetter realisering av budsjettert omstilling/ lønnsreduksjoner.
2025:	Positivt netto driftsresultat på 1,54%. Forutsetter realisering av budsjettert omstilling/ lønnsreduksjoner.
2026:	Negativt netto driftsresultat på -0,07%. Forutsetter realisering av budsjettert omstilling/ lønnsreduksjoner..

2027: Negativt netto driftsresultat på -1,57%. Forutsetter realisering av budsjettert omstilling/ lønnsreduksjoner.

2028: Negativt netto driftsresultat på -0,51%. Forutsetter realisering av budsjettert omstilling/ lønnsreduksjoner.

Regnskapsmessig og budsjettmessig netto driftsresultat

I det kommunale regnskapet brukes netto driftsresultat som «resultatmål». Tabellen nedenfor viser netto driftsresultat for Eigersund kommune over tid.

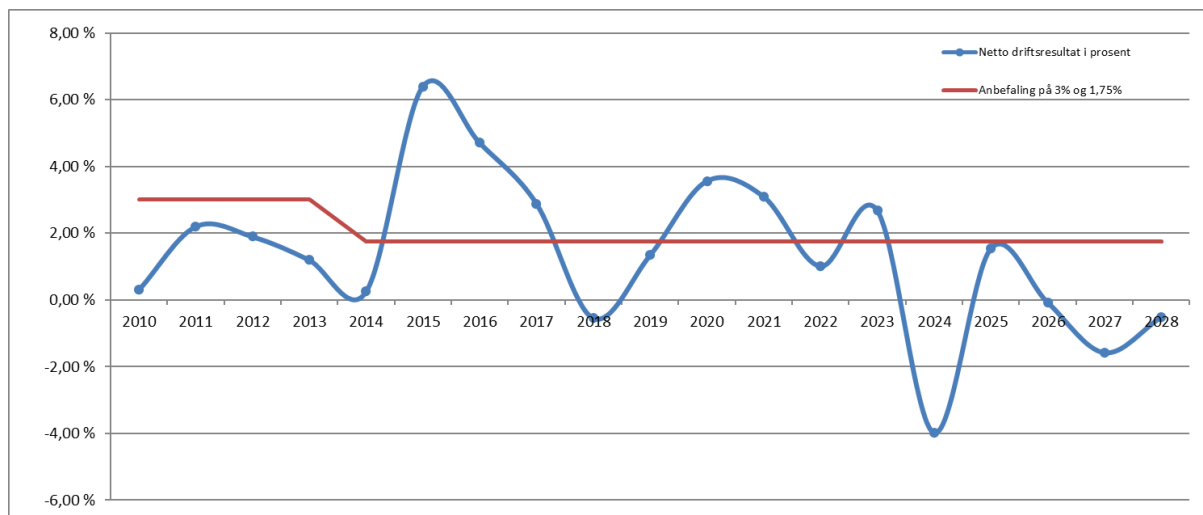

Oversikten viser at Eigersund kommune fra 2010 til 2023 (med unntak av enkelt år) har hatt positivt netto driftsresultat (mindreforbruk/overskudd). Det er også grunn til å peke på at regnskapet har blitt mer positivt enn budsjettert disse årene.

For 2025 er det budsjettert med et positivt netto driftsresultat. Inne i budsjetterte tall ligger en rekke forutsetninger og beregninger som er estimat og prognoser og det påpekes at resultatet kan svinge begge veier alt etter hvordan virkeligheten faktisk blir i 2025. Driftsreduksjoner er et viktig punkt i den sammenheng. For 2024 er det budsjettert et stort negativt netto driftsresultat som henger sammen med at en stor andel av kostnader i 2024 er finansiert med fondsmidler. For økonomiplanperioden 2026-2028 er det budsjettert et negativt netto driftsresultat.

Oversiktene viser svingninger. Det er derfor viktig at en kommune setter av penger på ulike fond når økonomien tillater det, noe som er gjort i enkelte perioder. Det er anbefalt at kommunene har et netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene.

Oversikten nedenfor viser netto driftsresultat for Eigersund kommune i perioden 2010 til 2028 oppgitt i prosent av driftsinntekter. 2010 – 2023 er etter avlagt årsregnskap. 2024 – 2028 er budsjetterte tall. Blå linje er netto driftsresultat for Eigersund kommune, mens rød linje viser KS sin anbefaling:

Samlede økonomiske hovedtall for Eigersund kommune

Eigersund kommune har følgende hovedtall i fremlagt forslag til budsjett 2025:

Sum driftsinntekter	1 746 485
Sum driftsutgifter (eksl avskrivinger)	1 634 801
Sum finansposter (netto kostnad)	84 736
Netto driftsresultat (1,54%)	26 948
Overføring til investeringsprosjekter	0
Bruk av driftsfond til investeringsprosjekter	0
Netto avsetning til fond	-26 948
Budsjett 2025 er i balanse	0

Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden

Investeringer i anleggsmidler for Eigersund kommune i perioden 2024 – 2028:

- 2024 – 338.373.000 kroner
- 2025 – 156.863.000 kroner
- 2026 – 171.500.000 kroner
- 2027 – 207.300.000 kroner
- 2028 – 486.775.000 kroner

Samlede investeringer for perioden 2024 – 2028 er på 1.360.811.000 kroner. Samlede låneopptak for tilsvarende periode er 854.702.000 kr.

I tillegg til dette ligger tildeling av Startlån (lån som Eigersund kommune videreformidler / låner ut til andre) som er totalt på 150.000.000 kroner for samme periode. Iht. regnskapsforskriftene skal Startlån føres i investeringsbudsjettet.

Netto rammer for avdelingene i drift

Nettorammene for avdelingene i drift: utgifter fratrasket egne inntekter:

Tall i 1000 kr

Avdeling	2024	2025	2026	2027	2028
Sentraladministrasjon	74 254	73 047	71 747	72 747	71 747
Kirken	5 861	6 101	6 101	6 101	6 101
Fellesfunksjoner - Kap 7	-7 936	9 875	13 634	14 479	13 168
Kultur og oppvekst	495 506	500 344	501 664	508 630	507 900
Kap. 4 - NAV og integrering	45 308	45 210	46 210	47 210	48 200
Helse og omsorg	475 185	489 113	486 608	482 392	476 792
Samfunnsutvikling	14 567	16 431	17 081	17 531	16 881
Tekniske tjenester	106 161	113 423	113 142	112 121	110 263
Vann og Avløp - selvfinansierende	0	0	0	0	0
Sum fordelt til drift	1 208 905	1 253 545	1 256 188	1 261 211	1 251 052

Det en samlet økning fra 2024 til 2025 – hvor endringen er slik:

Avdeling	2024	2025	Endr B25-B24
Sentraladministrasjon	74 254	73 047	-1 206
Kirken	5 861	6 101	240
Fellesfunksjoner - Kap 7	-7 936	9 875	17 811
Kultur og oppvekst	495 506	500 344	4 839
NAV og Integrering	45 308	45 210	-98
Helse og omsorg	475 185	489 113	13 928
Samfunnsutvikling	14 567	16 431	1 864
Tekniske tjenester	106 161	113 423	7 262
Vann og Avløp - selvfinansierende			
Sum fordelt til drift	1 169 529	1 186 136	44 640

Alle tall oppgitt i hele tusen kroner.

Rammene til avdelingene øker totalt sett, men med betydelige forskjeller. Endringene er nærmere beskrevet i kapittel for hver enkelt avdeling. Hovedpunkter som trekkes frem:

- Økninger knyttet til lønnsoppgjør for alle avdelinger – økt kostnad
- Omstilling/lønnsreduksjoner – redusert kostnad
- Økt ramme til Helse og Omsorg av demografimidler til avsetning til fond og fremtidig finansiering av sykehus
- Økt ramme til Tekniske tjenester ved å reversere driftsreduksjon tilsvarende 7 millioner kroner.
- Tidsbegrensende rammeendringer trekkes ut (forhold som f.eks. gjelder kun i 2024)
- Endringer i statsbudsjettet legges inn.
- Alle kostnader relatert til flyktninger er trukket ut fra rammen til den enkelte avdeling (KO og HO) og påløpte kostnader underveis i dekkes i sin helhet av integreringstilskudd.
- Forslag om nye endringer/tiltak ved avdelingene.
- Endringer i Kap. 7 Fellesfunksjoner kommer hovedsakelig av lønnspottmidler som blir lagt inn på kap 7 og fordelt ut til avdelingene etter hvert som lønnsoppgjør er kjent. Dermed reduseres rammen for kap 7 gjennom året og øker rammen hos avdelingene. Lønsspotten budsjetteres på nytt for hvert år og er lavere i 2025 (30,6 mill.kr) enn i 2024 (36,6 mill.kr).

Driftsreduksjoner 2025 – 2028

Siden 2017 har Eigersund kommune arbeidet med driftsreduksjoner, tidligere også kalt gevinstrealisering. Årsaken til budsjetterte driftsreduksjoner henger bla. sammen med økte finansutgifter knyttet opp mot vedtatte investeringer og økt tjenesteproduksjon.

Dagens driftsreduksjoner ble lagt inn fra 2017. Disse skulle økes årlig, og hvor budsjetterte driftsreduksjoner i 2022 skulle utgjøre 107.529.000 kroner. For budsjettåret 2023 ble det foretatt en betydelig omlegging knyttet opp mot forslag til reduksjoner. Beløpsmessig la kommunestyret til grunn samme nivå som forslaget fra kommunedirektøren, men reduksjonene ble også delt opp i demografi- endringer knyttet opp mot:

- Elevtallet i grunnskolene
- Antall barn i barnehage-alder
- Nedtrapping knyttet opp mot Vertskommunetilskuddet

For budsjettåret 2024 ble det foretatt endringer knyttet opp mot inndekning av tjenester som er knyttet opp mot mottak og integrering av flyktninger. En viser her til Kap. 4.

Kommunedirektøren viser til at det i løpet av 2024 har blitt fremmet forslag om både endret skolestruktur og at pensjonsordningen (felles ordningen) skulle ut på anbud. Dette har kommunestyret vedtatt å ikke utføre i 2024. Dette gir kommunedirektøren utfordringer med å realisere vedtatte driftsreduksjoner økonomisk. Kommunedirektøren viser til at gjennomføre vedtatte driftsreduksjoner i KO så må dette i hovedsak skje ved strukturendringer – noe en nå har sett flere tilfeller av i både kommuner og fylkeskommuner. Samtidig viser kommunedirektøren til at det har vært fokus på vedtatte driftsreduksjoner ved Teknisk. Ut fra dette har kommunedirektøren foretatt endringer knyttet opp mot vedtatte driftsreduksjoner i KO og Teknisk.

For å finansiere disse endringene i driftsreduksjonene foreslår kommunedirektøren at eiendomsskatten økes med 1 promille for samtlige objekt/eiendommer. Dette vil årlig utgjøre 20 millioner kroner. Og fordeles med 15 millioner kroner ved KO og 5 millioner kroner ved Teknisk (fra og med 2026). For 2025 fordeles økt inntekt – knyttet opp mot eiendomsskatt – med 7 millioner kroner for Teknisk og 8 millioner kroner ved KO.

Videre har det ikke vært frafall av brukere innenfor vertskommune-ordningen. Dette gir oss et høyere vertskommunetilskudd enn det som lå i økonomiplan for perioden 2024-2027. Økningen foreslår kommunedirektøren brukes til å redusere vertskommune-reduksjonene.

I forbindelse med forslag til statsbudsjett gir demografimidlene til oss ca. 6,75 millioner kroner i økt tilskudd for 2025. Dette er en del av samlet rammetilskudd og er frie midler. Av disse foreslår kommunedirektøren at 6 millioner kroner avsettes til fond for nytt sykehjem. De resterende midlene brukes til å redusere vertskommunereduksjon – også med tanke på at dette tilskuddet brukes innenfor andre deler av organisasjonen enn HO – noe vedlagt vertskommunetilskudd viser.

I tillegg til dette har regjeringen fremmet en tilleggsproposisjon til Stortinget pr 1/11-24 på 5 milliarder kroner ekstra til kommunene i 2025 (og for 2024) – som et varig tilskudd. Midlene legges inn i rammetilskuddet med 4,3 milliarder kroner til kommunene og 700 millioner kroner til fylkeskommunene. Midlene blir fordelt til kommunene med et likt kronebeløp per innbygger – noe som gir oss 11.809.000 kroner i økt rammetilskudd. I pressekonferansen 1/11-24 sa kommunal- og distriktsminister Erling Sande bla. at dette skulle sikre tjenestetilbudet til innbyggerne. For å sikre tjenestetilbudet foreslår kommunedirektøren at denne ekstra økningen i rammetilskuddet i sin helhet går til å redusere budsjetterte driftsreduksjoner i KO og Teknisk, med følgende endring:

- Reduksjonene reduseres med 10 millioner kroner i KO.
- Reduksjonene reduseres med 1,8 millioner kroner i Teknisk.

Dette gir oss følgende endringer knyttet opp mot reduserte driftsreduksjoner:

AVD	Forhold	2025	2026	2027	2028	Sum
Teknisk	Driftsreduksjon innmelding RBR- TTD-16	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
Teknisk	Reduksjonene reduseres	5 000	5 710	5 710	5 710	22 130
Teknisk	Red. reduksjonene knyttet opp mot økt rammetilskudd	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
KO	Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - reduseres	8 000	15 000	15 000	15 000	53 000
KO	Red. reduksjonene knyttet opp mot økt rammetilskudd	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
HO	Vertskommunen nedtrappingen	5 700	5 600	5 600	4 000	20 900
	Sum reduserte driftsreduksjoner	37 500	45 110	45 110	43 510	171 230
Finansiering av reduserte driftsreduksjoner						
Kap 8	Økt eiendomsskatt på alle objekt	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-80 000
Kap 8	Økt netto skatt som følge av nytt inntektssystem		-7 710	-7 710	-7 710	-23 130
Kap 8	Økt Vertskommunetilskudd i forhold til HØP24	-5 700	-4 100	-2 500	-5 600	-17 900
Kap 8	Økte demografimidler	-750	-750	-750	-750	-3 000
Kap 8	Økt rammetilskudd 1/11-24 +5 mrd kr	-11 800	-11 800	-11 800	-11 800	-47 200
	Sum økte inntekter	-38 250	-44 360	-42 760	-45 860	-171 230
	Avvik økte inntekter og reduserte reduksjoner	-750	750	2 350	-2 350	0

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

Dette gir følgende status knyttet opp mot urealiserte driftsreduksjoner:

Samlet oversikt urealiserte driftsreduksjoner						Beløp i hele tusen
Krav til driftsreduksjoner	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Sentraladministrasjonen	-3 891	-1 086	-5 371	-5 371	-5 371	-5 371
Kultur og oppvekst	-10 639	-10 117	-10 263	-8 861	-1 761	-1 761
Helse og omsorg	-9 608	-10 078	-9 035	-15 452	-19 452	-25 052
Samfunnsutvikling	-	-	-	-	-	-
Teknisk avdeling	-8 200	-8 780	-9 050	-8 340	-8 340	-8 340
Sum tjenesteområdene	-32 338	-30 061	-33 719	-38 024	-34 924	-40 524

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommunedirektøren påpeker følgende forhold:

- Gjenstående driftsreduksjoner må sees på i hele organisasjonen. Det vil si flytting mellom avdelingene kan komme til å skje – av ulike årsaker.
- Det vil være utfordringer med å realisere også disse driftsreduksjonene – og det må sees på alternativer. Kommunedirektøren kommer til å se på ulike tiltak.
- Det ligger inne føringer som viser at driftsreduksjonene svinger noe i avdelingene mellom ulike år – herunder i KO. Dette er forhold som kommunedirektøren kommer til å se på, men påpeker at dette blir en samlet og total vurdering.
- Vertskommunereduksjonene kan ikke realiseres uten naturlig bortgang – som i neste omgang fører til reduserte inntekter. Og i seg selv vil bli krevende.
- Det har vært gjennomført vurderinger som viser at vi ikke vil kunne foreta reduksjonene slik de ligger – uten strukturendringer og/eller avvikling av tjenestetilbud.

FORMANNSKAPET

Formannskapet ledes av ordfører, varaordfører er nestleder. Som eneste utvalg, må alle medlemmer (11) og varamedlemmer i formannskapet også være medlem av kommunestyret. For de partiene som er representert i formannskapet, er det vanlig at de har sin gruppeleder som representant i utvalget.

Formannskapet er hovedutvalg for saker innen

- Økonomi, budsjett og regnskap. Dette omfatter både saker med økonomiske konsekvenser, budsjett, tertialrapporter og årsregnskap (med årsberetning).
- Personal.
- Organisasjonsspørsmål.
- Næringssaker, inklusiv turisme og havnesaker.
- Beredskap.

Kommunestyret har gitt formannskapet myndighet, jf. kommunelovens § 11-8 Utvidet myndighet i haste-saker, til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av et annet utvalg, når det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle det aktuelle utvalget.

Formannskapet er også kommunens særskilte klagenemnd og avgjør alle klagesaker der det ikke er andre klageinstanser, f.eks. barnehageopptak, enkelte forurensningssaker mv. Unntaket er klagesaker innen parkering som har sin egen klageinstans.

Følgende avdelinger/enheter ligger under Formannskapetets område:

- Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd
- Kap. 9 Finansposter
- Sentraladministrasjonen – herunder overføringene til Kirken
- Kap. 7 Fellesområde for Eigersund kommune (Kommunedirektør fullmakt til å fordele lønnspott iht reglement)

BUDSJETT: KAP 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD

Nøkkeldata for Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd

Enheter ved Kap. 8

Området inneholder følgende:

- Skatt på inntekt og formue (kommunens andel)
- Eiendomsskatt (inntekter og utgifter, men ikke Eiendomsskattekontoret, som ligger i SU)
- Statlige rammeoverføringer (rammetilskudd og skjønnsmidler)
- Vertskommunetilskuddet
- Statstilskudd knyttet opp mot flyktninger
- Ulike statlige tilskudd (bl.a. rentefrie skolelån og tilskudd for omsorgsboliger / sykehjemsplasser).

Økonomiske hovedtall for Kap. 8

Tall i 1000 kr

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	94 140	85 500	82 237
Inntekter	-1 384 852	-1 263 219	-1 241 928
Netto ramme	-1 290 712	-1 177 719	-1 159 691

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd

Tall i 1000 kr

Drift	2025	2026	2027	2028
Frie inntekter (Kap. 8)				
Skatteinngang	-604 800	-619 300	-619 800	-619 800
Netto inntektsutjevning	-16 700	-9 900	-9 900	-9 900
Produksjonsavgift - vindkraft	-9 686	-9 686	-9 686	-9 686
Eiendomsskatt - næring	-14 750	-14 750	-14 750	-14 750
Eiendomsskatt - annen fast eiendom	-38 350	-38 350	-38 350	-38 350
Eiendomsskatt - vindmøller (næring)	-8 315	-8 315	-8 315	-8 315
Eiendomsskatt - el. overføring	-3 625	-3 625	-3 625	-3 625
Eiendomsskatt - ubebygde tomter	-335	-335	-335	-335
Eiendomsskatt - vannkraftverk	-1 222	-1 222	-1 222	-1 222
Eiendomsskatt - nye bygg	-250	-250	-250	-250
Eiendomsskatt - økning opp mot max sats	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Rammetilskudd	-527 450	-527 900	-524 900	-522 900
Skjønnsmidler	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Rente-tilskudd omsorg	-3 322	-3 219	-3 115	-3 011
Refusjon rentefrie skolelån	-733	-585	-436	-288
Tilskudd kirkeordning (Husbanken)	-474	-432	-390	-347
Vertskommunetilskudd	-38 700	-33 100	-27 500	-21 900
Sum frie disponible inntekter	-1 290 712	-1 292 969	-1 284 574	-1 276 679

I tabelloversikten ligger IKKE bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet; ligger i Kap 9. Det påpekes at økningen i rammetilskudd vi fikk 11/8-24 for perioden ikke er med. Dette utgjør 11,8 millioner kroner hvert enkelt år for perioden 2024 – 2028. I rammeøkningene foran teksten og det som blir sendt ut har dog tatt hensyn til denne økningen.

Kommentarer knyttet til inntekter

Skatteinngang og produksjonsavgift 2025 – 2028

Budsjettert skatteinngang i Eigersund kommune i 2025 er 604.800.000 kroner. Dette er en økning på 45,6 millioner kroner fra 2024. Budsjettert skatteinngang baserer seg på prognosemodellen utarbeidet av KS.

Et vesentlig forhold i beregning av skatt for 2025 – 2028 er at kommunene har fått ett nytt inntektssystem – hvor det foretas endringer knyttet opp mot skatteinntektene for kommunene. Ved utarbeidelsen av skatteanslaget er det lagt til grunn en sysselsettingsvekst på 0,7 prosent og en lønnsvekst på 4,5 prosent. Regjeringen legger (i forslag til statsbudsjett) og i tråd med forslaget i kommuneproposisjonen, opp til at den kommunale skatteøren på formue skal halveres over en toårsperiode (2025 og 2026). Samtidig endres skattegrunnlaget for kommunesektoren slik at netto eierinntekter fra og med 2025 ikke lenger vil inngå i dette. Inntektsbortfallet som følge av disse to endringene, samtidig som skatteandel på 40 prosent videreføres, innebærer at den kommunale skatteøren for alminnelig inntekt må økes. For 2025 foreslås skatteøren på alminnelig inntekt satt til 12,75 prosent hvilket er en økning med 1,8 prosentpoeng fra 2024.

Vesentlige endringer knyttet opp mot kommunale skattegrunnlag for 2025 er:

- Utbytteinntekter og netto gevinst ved salg av verdipapirer tas ut fra 205
- Kommunens andel av formuesskatten halveres over en to års periode.
- Kommunens andel av inntektsskatten økes tilsvarende.

Skatteinngangen i en kommune kommer i all hovedsak fra lønsmottakere/privatpersoner bosatt i kommunen, men skatten går ikke i sin helhet til kommunen. Skatten fordeles mellom stat, fylke og kommune. Og selskapsskatt går i sin helhet til staten. Det som påvirker skatteinngangen i Eigersund kommune er blant annet:

- Inntektsutjevning, som blir utbetalt eller trukket inn via rammetilskudd-utbetalingene
- Utvikling/aktivitet i lokale selskap med høy sysselsetting (f.eks. Aker Solutions)
- Lønnsmasse det beregnes skatt av (lønnsutvikling, antall skattytere, arbeidsledighet). Dette omfatter da også de lønnsoppgjør som finner sted.
- Forskuddsbetalt skatt vs restskatt
- Skattøre; fordelingsprosent mellom stat, fylke og kommune av den totale skatten (regjeringen foreslår å øke den kommunale inntektsskattøren med 1,8% til 12,75% for 2025. Dette er en historisk høy endring. Sats for Formuesskatt settes til maksimalt 5,25 promille.
- Marginprosent, som er avsetning v/ skatteetaten for å ta høyde for neste års skatteoppgjør/restskatt. Denne har i mange år vært på 9,0% og hvor det snarere har vært en diskusjon om å øke denne. Vi har nå fått melding om at denne blir justert ned for 2025 til 7,6%. En viser til følgende informasjon som vi har mottatt:

	C	D	E	F	G	H
	Fastsatt % inntektsår 2023	Fastsatt % inntektsår 2024	Forslag % inntektsår 2025	Endring i % 24 - 25	Nødvendig marginprosent (5-års snitt)	Sparkline
1	9,00 %	9,00 %	7,90 %	-1,10 %	7,36 %	
2						
3						

Orientering om mulig endring av marginprosent f.o.m. inntektsåret 2025

Marginprosentene fastsettes av Skatteetaten jf. forskrift om gjennomføringen av fordeling av skatt mv mellom skattekreditorene. Marginprosenten fastsettes basert på forholdet mellom skatt til gode og totalt beregnet skatt for personlige skattytere i kommunene. Vi har vurdert marginprosentene for hver enkelt kommune basert på dette grunnlaget og kommet frem til at prosenten kan settes ned i 296 kommuner.

Resultatet for din kommune finner du i vedlagt regneark. Her vises også nødvendig gjennomsnittlig marginprosent for de fem siste årene. Nødvendig gjennomsnittlig marginprosent vil for de fleste kommunene være lavere enn foreslått marginprosent. Dette skyldes lave gjeldsrenter i 2020 og 2021, som ga unormalt lave utbetalinger i skatt til gode.

Marginprosenten kan for flere kommuner settes lavere enn vi foreslår. Grunnet usikkerhetsmomenter blant annet knyttet til inntektsårene 2020 og 2021 har vi valgt å holde en konservativ linje. På sikt har vi et ønske om å styre marginprosentene slik at marginoppgjøret i november går mot null.

De foreslåtte marginprosentene i vedlegget vil bli lagt inn i skatteregnskapet i starten av desember. Skulle det oppstå nye opplysninger fra avregningen i oktober eller november som vesentlig påvirker analysen av marginprosenten for din kommune, vil vi ta hensyn til dette og informere dere om eventuelle endringer.

Skatteetaten

Divisjon innkreving, avdeling regnskap, gruppe fag, utvikling og analyse
skatteetaten.no

Eigersund kommune har hatt vekst i skatteinngangen mer eller mindre jevnt siden 80-tallet. Hvordan skatteinngangen faktisk blir for hvert år er det ingen som vet helt sikkert før 6. termin er forfalt og betalt til skatteetaten i februar påfølgende år. Det er med andre ord usikkerhet knyttet til budsjettert skatteinngang hvert år. Kommunedirektøren vil påpeke at for skatteinngangen 2025 er det heftet betydelig usikkerhet til skatteinngangen – dette også knyttet opp mot de store endringene som nå ligger i inntektssystemet og endringer knyttet opp mot skatteinngangen.

Som et mål på om den enkelte kommune er skattesterk eller skattesvak kan man se på skatt pr person i forhold til gjennomsnittet. For perioden ligger skatt i prosent av landsgjennomsnittet slik:

- 2024: 94,3%
- 2025: 94,2%
- 2026 til 2028: 96,5%
- Det vises til at i 2014 og 2015 hadde vi en skatteprosent på hhv 108,9% og 102,1%.. Dette henger sammen med innleid utenlandsk arbeidskraft ved Aker.

Vår skatteinngang og prosentvis skatteinngang har historisk hengt (i stor grad) sammen med aktiviteten ved Aker Solution Egersund, både direkte og indirekte. Eigersund kommune har ikke en sammenfallende utvikling med resten av landet, noe som delvis kan henge sammen med aktivitet på Aker Solutions Egersund, men naturligvis ikke eneste årsak. Dette spiller også inn på usikkerheten rundt anslått fremtidig skatteinngang i kommunen og inntektsutjevningen vår.

Ser en videre på vår skatteandel i prosent av landet kan en her trekke frem 2025 anslag for følgende kommuner, som vi kan sammenlikne oss med (innenfor flere områder):

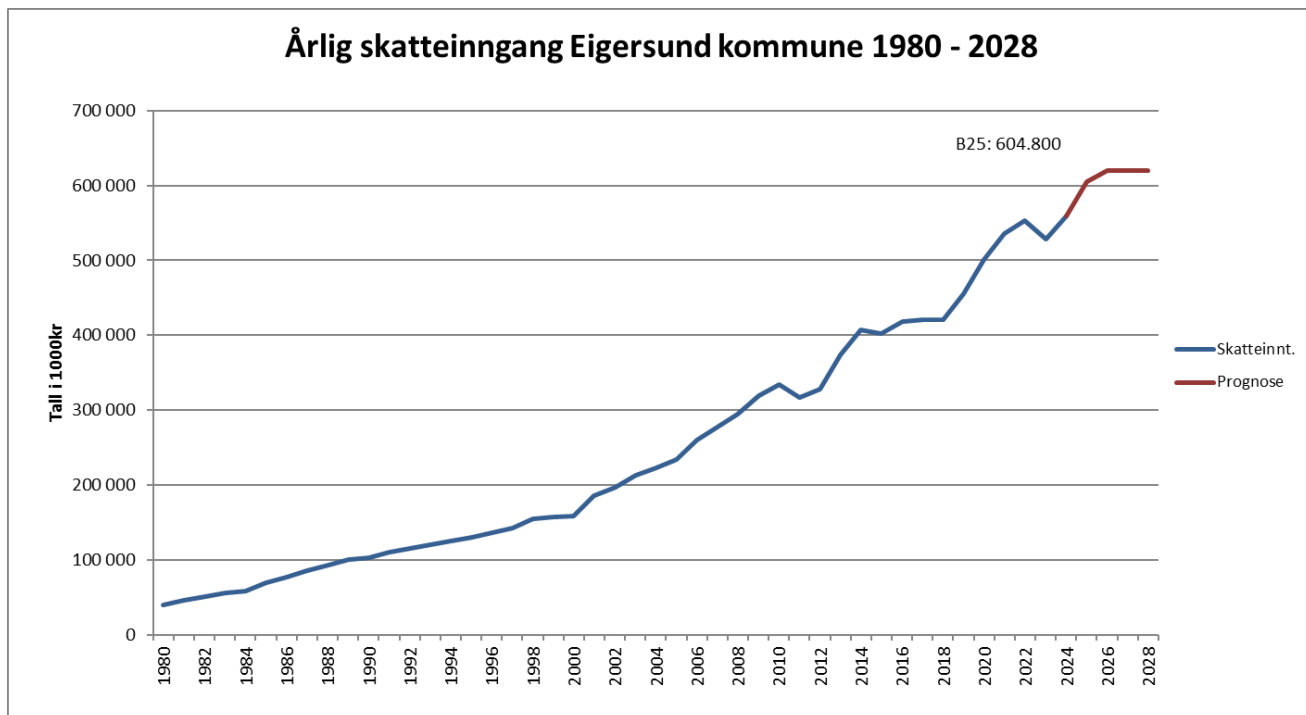
• Haugesund – 101,7%	• Kristiansand – 85,1 %
• Hå – 83,4 %	• Flekkefjord – 83,9 %
• Klepp – 94,2 %	• Lindesnes – 80,0 %
• Time – 94,4 %	• Farsund – 83,7%
• Gjesdal – 84,3 %	• Grimstad – 79,1 %
• Strand – 89,2 %	• Stord – 102,2 %

Kilde: KS prognosemodell

Alle forholdene er skatt i prosent av landsgjennomsnittet (som er 100 %). I utgangspunktet så vil en historisk se at Eigersund kommune ligger på 92 % - 113 % av landsgjennomsnittet. En viser videre til at i enkelt år har det vært en del engangsforhold som har trukket skatteinngangen opp. Dette gjelder også fordelingsoppgjør som har gitt oss flere millioner kroner i pluss (som forklares med høy aktivitet

ved Aker Solutions Eigersund). Samlet sett må vi konkludere med at vi har god skatteinntang i forhold til andre kommuner. Samtidig må vi være klar over at dette også kan gi betydelige endringer i negativ retning. Det påpekes videre at det ikke må legges til grunn en årlig vekst i skatteinntangen – det må tas hensyn til særlige forhold (herunder engangsforhold).

Årlig skatteinntang for Eigersund kommune har hatt en stigning og kan vises på følgende måte, og har de siste årene hatt høyere prosentvis vekst enn landets kommuner i gjennomsnitt:

Eiendomsskatt 2025

Kommunedirektørens forslag til budsjett legger opp til følgende promillesats for beregning av eiendomsskatt:

- Generell sats (næring): 6,9 ‰ (i 2024: 5,9 ‰)
- Ubebygde tomter: 2,0 ‰ (i 2024: 1,0 ‰)
- Boliger og fritidsboliger: 3,63 ‰ (i 2024: 2,63 ‰)

Det gjøres oppmerksom på følgende forhold og bestemmelser om eiendomsskatt:

- Eiendomsskatten er en fri inntekt – det vil si at kommunen kan disponere inntekten til de driftstiltak (den tjenesteproduksjonen) en ønsker.
- Eiendomsskatten kan ligge mellom 1 og 7 promille, med unntak av promillen for bolig og fritidseiendom hvor maks sats er satt til 4 promille (lovbestemt fra 2021).
- Eiendomsskatten kan ikke økes med mer enn 1 promille hvert år.
- Eiendomsskatten kan settes ned til et gitt nivå fra ett år til det neste – uansett hvor høyt skattesatsen var fra før.
- Det er ikke lov til å fjerne bunnfradrag og sette opp promillesatsen samme år (for samme gruppe). Eiendomsskatteloven § 13.1.
- I 2020 ble samtlige eiendommer taksert på ny. Dette har gitt et økt eiendomsskattegrunnlag. Klagebehandlingen etter retaksering er ferdig.
- Det er kommunestyret som fastsetter skattesatsen, men ikke skattegrunnlaget.
- Etter retakseringen i 2020 blir eiendomsskattegrunnlaget for bolig og fritidsbolig satt av skatteetaten:

På lik linje med tidligere år blir Skatteetatens grunnlag først kjent mot slutten av året og er altså IKKE kjent på det tidspunkt kommunedirektørens forslag til budsjett blir lagt frem. Det understrekes at det dermed er usikkerhet knyttet til eiendomsskattegrunnlaget som eiendomsskatten er beregnet ut fra og endringer kan forekomme. Endringer vil eventuelt bli tatt opp i 1.tertialrapport 2025.

- Eiendomsskatt er uten mva og faktureres samtidig som kommunale avgifter.
- Det må være årlige vedtak på forhold knyttet til eiendomsskatt. I vedtaket må det tas med at kommunen skriver ut eiendomsskatt og hvilket utskrivings-alternativ en benytter (punkt a) samt hvilke eiendommer kommunestyret fritar etter § 7 (punktene f – h).

Beregning av eiendomsskatt for 2025

Ved beregning av eiendomsskatteinntekten for 2025 er det tatt utgangspunkt eiendomsskattegrunnlaget for 2024. Videre er det lagt til grunn en økning i eiendomsskattegrunnlaget fra Skatteetatens side på 3%, men det understrekes at det er usikkerhet knyttet til forutsetningen. Hva resultatet blir vet vi først når skatteetaten sender grunnlagsfilene nærmere jul. Videre i beregningen blir eiendomsskattegrunnlaget fra skatteetaten redusert med 30% (lovbestemt) og det reduserte grunnlaget benyttes til å beregne 3,63 ‰ av.

For eiendomsskattegrunnlag for vannkraft er det lagt til grunn en reduksjon i eiendomsskattegrunnlaget på 10%. Dette grunnlaget settes også av skatteetaten og blir først kjent nærmere jul. For resten av kategoriene opplistet nedenfor er det lagt til grunn samme eiendomsskattegrunnlag som i 2024.

Tall i hele kroner

Eiendomstyper	Promillesats 2025	Skattegrunnlag 2025	Inntekt fra Eiendomsskatt 2025
Næring og naust	6,9	2 501 088 000	17 257 507
Bolig og fritidsbolig (inkl nye boliger)	3,63	14 684 291 202	53 303 977
Vindmøller	6,9	1 409 530 000	9 725 757
El.overføring	6,9	614 438 000	4 239 622
Ubebygde tomter	2	334 625 000	669 250
Vannkraftverk	6,9	207 285 300	1 430 269
			86 626 382

Angående verk og bruk: 2024 var siste året med eiendomsskatt fra denne kategorien. Eiendomsskatt på verk og bruk (også kalt maskinskatten) ble fjernet i sin helhet, men ordningen skulle skje gradvis med en nedtrapping over syv år. Inntekten fra verk og bruk er 0,- fra 2025.

Rammetilskudd, skjønnstilskudd og produksjonsavgift 2025 - 2028

Rammetilskudd

Gjennom inntektssystemet i Norge fordeles kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter. Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag 70 prosent av kommunesektorens samlede inntekter. For at kommunene og fylkeskommunene skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne, inneholder inntektssystemet to store utjevningsmekanismer: ufrivillige kostnadsforskjeller utjevnes fullt ut (utgiftsutjevning), og skatteinntekter utjevnes delvis (inntektsutjevning). Rammetilskuddet fra Staten er sammen med skatteinngangen kommunens hovedinntektskilde og er budsjettert til 527.200.000 kroner i 2025.

Rammetilskuddet til kommunene for 2025 er beregnet ut ifra nytt inntektssystem som ble lagt fram i Kommuneproposisjonen 2025.

Størrelsen på rammetilskudd fremkommer i statsbudsjettet og det er ingenting kommunene kan gjøre for å endre tilskuddet som endelig vedtas av Stortinget i desember 2025.

I statsbudsjettet legges rammetilskuddet frem som frie inntekter, men på samme tid det ligger føringer i bevilgningen til hvordan store deler av rammetilskuddet skal benyttes.

Sammensetningen av befolkningen (demografi) er viktige momenter i inntektssystemet.

Skjønnsmidler

For 2025 har vi fått totalt 2 millioner kroner i skjønnsmidler. Skjønnsmidlene blir tildelt etter søknad til Statsforvalter i Rogaland. Dette er frie driftsmidler. Årsaken til at vi får skjønnsmidler henger sammen med en totalvurdering og hvor bla. kompensasjon knyttet opp mot betaling av plasser ved Uninor har blitt vektlagt. Kommunedirektøren viser til at Statsforvalter i Rogaland følger tidligere avtale og en oppfatter dette positivt. Samtidig så peker kommunedirektøren på at det i søknaden også ble tatt opp andre forhold. Samme beløp er lagt inn i hele økonomiplanperioden.

Produksjonsavgift for landbasert vindkraft

Produksjonsavgift for landbasert vindkraft ble vedtatt i statsbudsjettet for 2022. Skatten ble innført fra 1.juli 2022 og avgiften etterbetales til kommunene via NVE året etter avgiften er påløpt. Satsen pr produsert kWh var 1 øre i 2022, videre ble den i 2023 økt til 2 øre år kWh. Fra og med 2024 ble satsen økt ytterligere til 2,3 øre pr kWh. Denne satsen er lagt til grunn i budsjettet for 2025 og videre i økonomiplanperioden.

Det er lagt til grunn antall kWh produsert for 2023 (utbetalt i 2024) som var 421.146.250 kWh. Budsjettetert inntekt fra produksjonsavgift er 9,68 millioner i 2025 og resten av økonomiplanperioden.

Vertskommunetilskuddet

Vertskommunetilskuddet er forventet å utgjøre 38.700.000 kroner i 2025.

Beløpet er beregnet basert på informasjon mottatt fra Helsedirektoratet. Det vises til at det er foreslått omfattende endringer i tilskuddsberegningen som gjennomgås i eget vedlegg. Tilskuddet blir ført som en inntekt i driftsbudsjettet og midlene går med til dekning av direkte og indirekte utgifter for brukerne. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektrekningskap for det enkelte år.

BUDSJETT: KAP 9 FINANSPOSTER

Nøkkeldata for Kap. 9 Finansposter

Enheter ved Kap. 9

Kap. 9 Finansposter omfatter følgende forhold:

- Renteinntekter/-kostnader, Avdrag på lån
- Utbytte og Kalkulatoriske inntekter fra selvkost
- Bruk og avsetning av fond
- Overføringerne fra drift til investeringsbudsjettet foregår regnskapsmessig via Kap. 9.

Økonomiske hovedtall for Kap. 9

Tall i 1000 kr

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	173 635	189 971	164 233
Inntekter	-136 468	-221 157	-134 592
Netto ramme	37 167	-31 186	29 640

Forslag til budsjett og økonomiplan for Kap. 9 Finansposter

Tall i 1000 kr

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Finansposter (Kap. 9)				
Renteutgifter på eksisterende lån (+gebyr)	66 250	57 300	54 800	53 650
Renteutgifter på fremtidige lån (2024-28)	11 000	13 050	17 600	25 477
Avdrag på eksisterende lån	77 400	77 000	76 500	76 450
Avdrag på fremtidige lån	5 740	7 660	11 350	13 680
Avdrag og renter lån kirken (Helleland)	355	355	355	355
Netto renteutgift på startlån	1 000	1 000	1 000	1 000
SUM Finanskostnader	161 745	156 365	161 605	170 612
Renter innskudd fond	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Renter ved for sen betaling	-50	-50	-50	-50
Renteinntekter av bankinnskudd (inkl T1&2 i 24)	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rente av ansvarlig lån Lyse Energi AS	-3 600	-3 530	-3 600	-3 670
Renter av utlån Lerviksgården AS	-1 590	-1 510	-1 400	-1 360
Renter utlån Egrefjell Utbyggingsselskap	-960	-850	-805	-810
Kalkulatoriske renteinntekter fra selvkost	-39 690	-42 110	-44 150	-47 120
Utbytte Lerviksgården AS	-500	-500	-750	-750
Utbytte Svåheia Eiendom AS	-1 320	-1 650	-1 980	-1 980
Utbytte Dalane Energi AS	-27 644	-29 179	-30 715	-30 715
Utbytte Lyse Energi AS	-23 010	-24 050	-25 230	-26 115
Avdrag og renter fra kirken (Helleland)	-355	-355	-355	-355
Finansbelastning prosjekt	-1 906	-1 960	-2 811	-7 336
SUM Finansinntekter	-116 625	-121 744	-127 846	-136 261
Netto finansposter / Sum kostnad pr år	45 120	34 621	33 759	34 351
Bruk av / Avsetning til fond	-7 953	2 160	-10 396	-8 724
Sum ramme kap 9	37 167	36 781	23 363	25 627

Renteutgifter på lån

Rentenivået har hadde en historisk brå økning på kort tid fra 2022 til desember 2023, fra 1,75 % i august 2022 til 4,50 % i desember 2023. Oversikten til høyre viser sentralbankens kunngjøringer og nivå på styringsrenten. Rentenivået er forventet å ligge uendret på 4,5% i deler av 2025 og på sikt begynne en slak reduksjon.

Den renteøkningen som har skjedd de siste årene har hatt store økonomiske konsekvenser for Eigersund kommune. Med en total gjeldsportefølje på ca. 2 milliarder kroner blir effekten betydelig. Rentekostnaden for kommunens lån (ekskludert Startlån) er budsjettet med 77,25 millioner kroner og vil øke til 79 millioner kroner i 2028 grunnet budsjettet økt låneopptak til blant annet sykehjem. Samtidig er det to gunstige fastrentelån som utløper og vil gå over til flytende rentebetingelser.

I beregning av rentekostnad i økonomiplan-perioden har en lagt til grunn:

- eksisterende gjeld (44 aktive lån) blir beregnet ut fra hvert enkelt låns gjeldende lånebetingelser og gjeldende margin
- budsjettet låneopptak – nye lån med rentebetingelse 3M NIBOR +0,6 margin, låneopptak i september, nedbetaling på 30 og til 50 år. Det er lagt inn nedbetalingstid på 50 år innenfor VA, men vi har ved låneopptaket for 2024 (okt/nov) fått en tilbakemelding at det kun tilbys 40 års nedbetalingstid på VA-lån. Dog så kan det komme endringer i løpet av perioden – noe som gjør at vi må følge denne utviklingen. Dette vil kunne gi økte avdragskostander.
- renteprognose v/Kommunalbanken (pr 23/10-24)

Rentebeslutninger

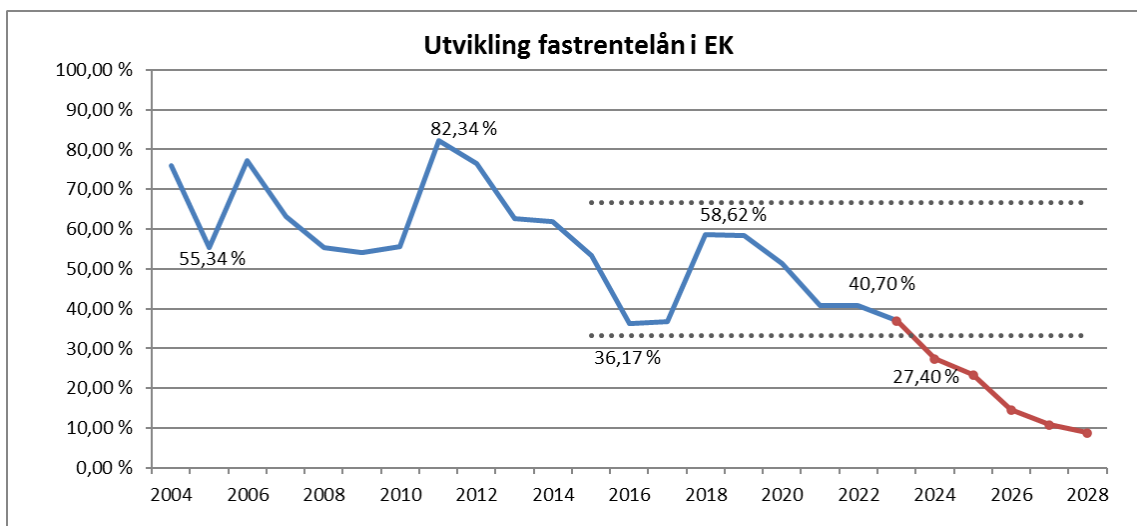
Offentliggjøring	Styringsrente
19.09.2024	4,50
15.08.2024	4,50
20.06.2024	4,50
03.05.2024	4,50
21.03.2024	4,50
25.01.2024	4,50
14.12.2023	4,50
02.11.2023	4,25
21.09.2023	4,25
17.08.2023	4,00
22.06.2023	3,75
04.05.2023	3,25
23.03.2023	3,00
19.01.2023	2,75
15.12.2022	2,75
03.11.2022	2,50
22.09.2022	2,25
18.08.2022	1,75

Gjennomsnittrente for eksisterende lån (inkludert rentebindinger) er 4,53% i skrivende stund i oktober 2024. Gjennomsnittrenta på samme tid i fjor var 4,35%. For økonomiplanperioden er forventet gjennomsnittrente for år 2025-2028 henholdsvis 4,22%, 3,89%, 3,91% og 4,03%. Merk at det i denne prognosen legges til grunn flytende lån og er basert på markedsaktørenes forventninger i kommende periode. Ved opptak av fastrentelån vil gjennomsnittrenten påvirkes. Det påpekes at dagens rente – ved låneopptak 2024 – ligger på 5,29%. Dette betyr at renten må ned for å oppnå den effekten som ligger til grunn i budsjett og økonomiplan-forslaget.

Iht. finansreglementet kan/skal Kommunedirektøren foreta rentebindinger på lån – noe som gjennomføres. Grunnen til at dette gjøres er å sikre mest mulig stabile finansutgifter og samtidig unngå å tape penger på varslede renteøkninger. Dagens nivå på fastrente har vært høy grunnet markedets forventning til økt rentenivå og det er ikke tatt opp fastrentelån så langt i år.

Fastrentelån: Utvikling av andel fastrentelån av total låneportefølje:

Merk at den røde linjen viser prognose ut fra dagens låneportefølje og simulerte låneopptak til flytende rente 3 MNIBOR. For at finansreglementet skal overholdes (minimum 1/3 andel fastrentelån) må noen av de kommende låneopptak være fastrentelån. Pr nå så tas lån opp med flytende rente – basert på de prognosene som ligger i markedet om en rentenedgang, men dette er noe som løpende må vurderes.

Avdrag på lån

- Kostnaden knyttet til avdrag på lån øker betraktelig i økonomiplanperioden (fra 83 til 90 mill) og henger sammen med økende gjeld i forbindelse med store investeringer i årene som har vært og i årene som kommer.
- Tidligere er lån blitt tatt opp med 25 års nedbetaling, mens lån i det senere er tatt opp med lenger nedbetalingstid. Lån har blitt tatt opp med løpetid på 30 og 40 år. For fremtidige lån vil det bli gjort en vurdering, men vi vil arbeide for 40 års nedbetaling på ordinære lån, samt 50 års nedbetaling på lån knyttet til Vann og Avløp (som henger sammen med levetid på investeringene). Dette er gitt at långiverne vil akseptere så lang avdragsperiode.
- Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden: I fremlagt budsjettforslag brukes *Kommunelovens § 14-18 Avdrag på lån*. Denne paragraf går på at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved sist årsskifte og at avdragene er minst like store som avskrivningen. Dette blir beregnet ved en egen beregningsmodell. Kommunen ligger akkurat innenfor minimumsberegningen og må følges opp i løpet av året. Samtidig har vi blitt klar over at det har kommet en ny endring 2/10-24 knyttet opp mot forskrift om minimumsavdrag på lån for kommuner. Denne vil kunne gi utslag for både 2024 og økonomiplanperioden – hvor det kan være at avdragene må økes.

Netto renteutgifter på Startlån

- Utlån i form av startlån skal i prinsippet lånes og lånes ut til omtrent samme betingelser og til samme nedbetalingstid. Det har over tid skjedd en forskyvning hvor Eigersund kommune sine rentekostnader ikke sammenfaller med mottatt renteinntekt fra utlån. Dette pga raske renteøkninger, etterslep med utlån vs. opplån, tap og endring på avdragsperioden. Slik sett gir Startlån oss en netto utgift.

Renteinntekter av bankinnskudd og utlån

- Renter av bankinnskudd beregnet på grunnlag av renteinntekter i 2024, forventet likviditet, forventet rente og historiske tall.
- Renteinntekter fra utlån til Lerviksgården AS.
- Renteinntekter fra utlån til Egrefjellet Utbyggingsselskap AS.
- Renteinntekter fra utlån til Lyse energi AS som betjener ansvarlige lån (2 stk for EK) med markedsrenten (3 mnd. Nibor) +2 % og +2,16%. Fra og med 2009 er lån blitt nedbetalt med årlige avdrag. Avdrag som blir betalt av Lyse blir regnskapsført i investeringsregnskapet og

blir satt av på Investeringsfondet – for så å bli brukt til å dekke egenkapital-innskuddet for Eigersund kommune i KLP. Betydningen av denne føringen påpekes.

- Renter ved for sen betaling settes til 50.000 kr.
- Renter av bankinnskudd kan bli redusert som følge av redusert likviditet (herunder at fondsmidler brukes opp).

Kalkulatoriske poster

Dette er – kort fortalt – dekning av finansutgifter som kommunen har knyttet opp mot lån for investeringer i selvkostområdene. Det foreligger selvkostberegninger for samtlige selvkostområder til og disse blir revidert av Rogaland Revisjon i forbindelse med årsregnskapet. Beregningene er foretatt i tråd med egen forskrift som blant annet bestemmer at kalkylerenten skal benyttes. Med andre ord knyttes kalkulatoriske kostnader for selvkost seg ikke til virkelige låneopptak, men bestemmes ved forskrift. Kalkylerenten er først kjent etter at et år er ferdig, men i budsjetteringen benyttes Kommunalbankens prognose på kalkylerenten, gjengitt til høyre.

Anslag kalkylerente:

2024	4,22
2025	3,84
2026	3,82
2027	3,87
2028	3,91

Utbytte fra Svåheia Eiendom AS, Dalane energi AS, Lerviksgården AS og Lyse AS

- I økonomiplanperioden har Kommunedirektøren lagt til grunn det utbytte som er skissert fra selskapene og/eller som baserer seg på verdier i selskapene.
- Utbytte fra **Svåheia Eiendom AS** er budsjettet i henhold til meldinger fra selskapet om planlagt utbetaling til eierne og Eigersund Kommune sin respektive andel på 66%.
- Utbytte fra **Dalane Energi AS** er budsjettet i henhold til fjorårets meldinger og planer om utbytte. Dermed er budsjettet utbytte i 2028 satt til samme nivå som i 2027. Eigersund Kommune sin respektive eierandel er 61,43%.
- Budsjettet utbytte fra **Lyse AS** er i tråd med tilbakemelding fra selskapet (780 mill.kr) og kommunens respektive eierandel på 2,951% som i sum gir 23 mill.kr i 2025. Budsjettet utbytte fra Lyse er noe økende i økonomiplanperioden.
- Det er lagt inn forventet utbytte fra **Lerviksgården AS** på 0,5 mill.kr i 2025 og 2026, og videre en økning til 0,75 mill.kr i 2027 og 2028.

Finansbelastning prosjekt

- De store investeringsprosjektene blir belastet med en finanskostnad i årsoppgjøret basert på påløpte kostnader i løpet av året. Rentesaften som benyttes er kalkylerente for det enkelte år. For 2025 er prognose på kalkylerente 3,84%.

Bruk og avsetning til fond – herunder overføring til investeringsbudsjettet
Tall i 1000 kr.

Drift – Bruk av og avsetning til fond	2025	2026	2027	2028
Bruk av fond (inntekt):				
Driftsfondet			-2 160	
Pensjonsfond	-953		-8 236	-5 521
Fond Ressurskrevende tjenester HO				-3 203
Finansfondet	-2 700			
Vertskommunefond	-4 000			
Bruk av fond Samfunnsutvikling	-300			
Avsetning til fond (kostnad):				
Avsetning til driftsfond		2 160		
Netto avsetninger/bruk fond	-7 953	2 160	-10 396	-8 724

Under Kap. 9 Finansposter ligger bruk av fond og avsetning til fond. For å få budsjettet i balanse har det vært nødvendig å ty til bruk av disposisjonsfond tilsvarende 25 mill.kr for å balansere budsjetterte kostnader i økonomiplanperioden. Kommentarer til fondsbruk 2025:

- Finansfondet tømmes og finansierer driften med 2.700.000 kr.
- Vertskommunefondet tømmes og finansierer driften med 4.000.000 kr.
- Det blir brukt 300.000 kr fra fond «Kommunale Planer» for å finansiere økte kostnader (800.000 kr) i samfunnsutvikling i forbindelse med revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

BUDSJETT OG TILTAK: SENTRALADMINISTRASJONEN

(Kommunikasjon, Organisasjon og Læring, Finans og Analyse)

Nøkkeldata for Sentraladministrasjonen

Enheter ved avdelingen:

Avdelingen består av følgende administrative enheter:

- Kommunedirektør
- Kommunikasjon
- Organisasjon og læring
- Finans og analyse
- En viser ellers til at de økonomiske forholdene knyttet til politiske råd og utvalg - samt ordfører / varaordfører ligger i avdelingen.
- Tilskudd til Kirken ligger under avdelingen – sammen med en del andre felles tilskuddsordninger. Tilskuddet til Kirken utbetales ved begynnelsen av budsjettåret.

Økonomiske hovedtall for Sentraladministrasjonen

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	87 630	91 600	98 269
Inntekter/Tilskudd	-14 583	-17 346	-19 812
Netto ramme	73 047	74 254	78 457

Merk: I tallene ligger overføringen til Kirken.

Fra budsjett 2024 til budsjett 2025 reduseres rammen. Hovedsakene er bla. knyttet til følgende forhold:

- Økt beløp på driftsreduksjoner på 4,3 millioner kroner. Dette har ligget inne i hele opptrappingsplanen.
- Engangskostnader i 2024
- Økte utgifter knyttet opp mot felles forhold (f.eks. IKT)
- Valg 2025

Innledningsvis pekes det på at avdelingen har en del fellesposter og utgifter, som gjelder for hele organisasjonen. Dette gjelder f.eks. læringer, som lønnes via Sentraladministrasjonen – uavhengig av hvilken avdeling den enkelte lærer arbeider i. Antall læringer har økt – uten at det ble lagt inn en rammeøkning. Dette er heller ikke lagt inn i kommunedirektørens forslag.

Det økonomiske rammene er stramme for avdelingen.

Tilskuddet til Kirken er foreslått å være på 6.106.000 kroner. En viser til at Kirken har oversendt et eget budsjettdokument – og hvor kirken søker om økt tilskudd. Kommunedirektøren kommer også til å se på dette mot 3. tertialrapport for 2024.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Sentraladministrasjonen

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	74 254	74 254	74 254	74 254
Fratrekk engangsforhold foregående år	901	901	901	901
Varige rammeendringer:				
Sentralt lønnsoppgjør kap. 4 - 2024	123	123	123	123
Lisenser	300	500	500	500
Nytt ERP-system for organisasjonen		500	500	500
Økte driftsutgifter IKT	750	750	750	750
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Valg	1 000		1 000	
Vakansebudsjett	-600	-600	-600	-600
Omstilling/reduksjon drift 2023	-396	-396	-396	-396
Omstilling/reduksjon drift 2025	-4 285	-4 285	-4 285	-4 285
Lederopplæring EK	1 000			
Samlet ramme avdeling	73 047	71 747	72 747	71 747

Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved sentraladministrasjonen:

Det vises til endringer i budsjett og økonomiplan merket med rødt i tabell ovenfor.

- Økte opplæringsmidler
 - Det legges inn 1 million kroner til lederopplæring.
 - Det har vært spilt inn behov for økte stipendmidler (til organisasjonen) – noe som det ikke har vært rom for å avsette.
- Lisenser
 - Dette er knyttet opp mot IKT.
 - Henger også sammen med en generell økning i prisene og at stadig flere programmer har lisenser fremfor at de blir kjøpt som engangsinvesteringer. Betyr at betalingsprofilen er endret på programvare og lisenser.
- Kontrollutvalget
 - Lagt inn budsjett iht innspill fra kontrollutvalget
- Endring selvkostberegningene
 - Det foretas beregninger knyttet opp mot selvkostområdene (f.eks. Vann).
 - Tjenester som gis fra organisasjonen (f.eks. knyttet opp mot fakturering) kan/skal dekkes av selvkostområdet.
 - Forsøkes å dekkes innenfor eksisterende ramme.
- Valg 2025
 - Utgifter ifm. valg i 2025 legges inn som en tidsbegrenset rammendring.
- Vakansebudsjett
 - Ordning med vakansebudsjett hvor ubrukte lønnsmidler blir trukket inn videreføres fra 2022 med tilsvarende beløp.
- Budsjetterte reduksjoner.
 - Avdelingen skal foreta lønnsreduksjoner fra 2023. Se eget avsnitt for mer informasjon.

- Vakanserbudsjettet er videreført.
- Omstilling/reduksjon drift har blitt endret i tråd med tidligere opptrapping.
- Det legges inn nye IKT-midler knyttet opp mot innfasing av nye programmer – som vi må på anbud med.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Avdelingen leverer ikke tjenester som krever brukerbetalinger.

Forslag til investeringer innenfor Sentraladministrasjonen

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj.omr	2025	2026	2027	2028
Kommunikasjonsutstyr	111002	C	OL	100	100	100	200
Velferdsteknologi	111012	C	OL	500	500	500	500
Oppgradering software (Office)	111018	C	OL	200	200	200	300
IKT skolene	111020	C	OL	1 850	1 850	1 850	2 000
Integrasjon mellom ulike system	111021	C	OL	200	200	200	300
Digitalisering	111035	C	OL	2 603	3 500	3 500	3 500
IKT-sikkerhet	111038	C	OL	250	250	250	300
Felles nett	111009	C	OL	750	750	750	1 000
IKT-utstyr	111005	C	OL	2 125	2 125	2 125	2 500
Programvare database - dig. Veinett - TTI-25	nytt	C	OL				
Nytt barnevernssystem - TTI-26	nytt	C	OL				
Nytt ERP system - TTI-27	nytt	C	OL	1 000			
Nytt EPJ system (pasientjournalssystem) - TTI-28	nytt	C	OL		500	500	
Årlig egenkapitalinnskudd KLP	1120	C	OL	3 850	3 850	3 850	3 850
Reduksjon 10% IKT prosjekt				-860	-950	-950	
Samlet investering avdeling				12 568	12 875	12 875	14 450

Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan 2024-2027 er markert med rød skrift. ERP-system er den forkortelse som nå brukes opp mot økonomi, lønns og personalsystem mm)

Kommentarer til foreslåtte investeringer – Sentraladministrasjonen

- IKT-prosjekt

Alle IKT-investeringer for Eigersund kommune er sentralisert til sentraladministrasjonen. IKT-prosjektene – som investeringer - omfatter følgende:

- Kommunikasjonsutstyr
- Velferdsteknologi
- Oppgradering software (vil utgjøre ulike løsninger)
- IKT skolene (hvor en i 2024 vil forsøke å få på plass digitale tavler ved samtlige kommunale skoler).
- Integrasjon mellom ulike system
- Digitalisering
- IKT-sikkerhet
- Felles nett
- IKT-utstyr

- I løpet av 2025 må vi over på et nytt ERP-system (økonomi, lønns og personalsystem mm). Det er avsatt midler til innkjøpet. Dette vil være et kritisk prosjekt som vil kreve mye ressurser.
- Innen 2028 så må vi over på nytt EPJ-system. Det settes av midler i 2026 og 2027 for å kunne få til innføringen. Dette vil være et omfattende prosjekt.

Kommunedirektøren viser til at innenfor IKT skjer utviklingen fort, slik at det derfor kan være behov for å foreta endringer mellom prosjektene. Kommunedirektør ber derfor om at en kan se alle IKT-prosjektene under ett for å få en så kostnadseffektiv bruk av midlene som mulig. Dette er i samsvar med tidligere budsjettvedtak. Reduksjon på 10 % vedtatt i 2022 er videreført – men ikke for 2028.

- Årlig egenkapitalinnskudd KLP
 - Eigersund kommune er både kunde og eier i KLP – knyttet blant annet opp mot pensjonsordninger. Som eier må Eigersund kommune – og de andre eierne – ha årlig egenkapitalinnskudd. Dette fremkommer etter egen beregning og er knyttet opp mot eierandelen vår.
- Lån til Eigersund Næring og Havn KF (ENH KF)
 - Ny endring i 2024 hvor midlene har blitt tilbakebetalt og bruk som ny egenkapital i tomteselskap.

BUDSJETT OG TILTAK: KIRKEN

Økonomisk ansvar overfor Eigersund kirkelige fellesråd (Kirken)

Deler av Eigersund kirkelige fellesråd budsjett skjer ved overføringer fra kommunene. Det er den enkelte kommune som fastsetter størrelsen på rammeoverføringen. Disponeringen av Eigersund kirkelige fellesråd samlede økonomiske budsjett vedtas av menighetsrådene. Rammeoverføringen til Eigersund kirkelige fellesråd skjer på et eget ansvarsområde ved Sentraladministrasjonen. Eigersund kirkelige fellesråd har behandlet budsjett og økonomiplan, hvor vedtatt oversendes er lagt med som vedlegg (i saken), hvor det søkes om en generell økning av rammene. Kommunedirektøren har forståelse for dette, men ikke funnet økonomisk rom for økningen. Det vises både til egne KOSTRA-analyse og vedlagt analyse fra Eigersund kirkelige fellesråd om at driften ligger økonomisk lavt i forhold til andre kommuner.

Det pekes på at tilskudd til andre trossamfunn gikk over til å bli en statlig oppgave fra og med 2021. Dette betyr at Eigersund kommunes overføringer til kirken ikke danner grunnlag for tilskuddet til andre trossamfunn.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Kirken

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	5 861	5 861	5 861	5 861
Fratrekk engangsforhold foregående år	0	0	0	0
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer 2024 - helårsvirkning 2025	240	240	240	240
Samlet ramme avdeling	6 101	6 101	6 101	6 101

Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Kirken

Eigersund kirkelige fellesråd forslag til budsjett og økonomiplan er lagt med som vedlegg. Endringer i lønn og pensjon vil bli lagt inn som kompensasjon for Kirken. Dette vil føre til endringer i den økonomiske rammen. Det som er lagt inn i rammen er helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2024.

Det påpekes at Eigersund kirkelige fellesråd har bedt om en økonomisk økning i rammen og mot konkrete forhold, som ikke er kompensert.

Det vises til at innspillet fra Eigersund kirkelige fellesråd blir vurdert og behandlet på samme måte som for avdelinger i Eigersund kommune. Flere av forholdene fra Eigersund kirkelige fellesråd peker på behov for økt ramme knyttet opp mot økte priser og behov for økt vedlikehold. Dette er forhold som en får tilsvarende tilbakemeldinger på det samme forholdet med avdelingene i Eigersund kommune har pekt på. Det påpekes at driftsmidlene er stramme for Kirken og kommunedirektøren kommer også til å vurdere dette forhold opp mot 3. tertialrapport 2024.

Forslag til investeringer innenfor Eigersund kirkelige fellesråd (Kirken)

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	2025	2026	2027	2028
Hestnes gravl. - livssynsnøytralt seremonibyg	1589			1000	
Samlet investering avdeling		0	0	1000	0

*Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan 2024-2027 er markert med rød skrift.***Kommentarer til foreslåtte investeringsprosjekt – Eigersund kirkelige fellesråd (Kirken)****Trosnøytralt bygg i forbindelse med gravferd – Hestnes gravlund**

Kommunedirektør viser til at det tidligere er vedtatt (B2020) at det skal settes opp et livsnøytralt seremonibyg på ny gravlund. I tidligere budsjettprosesser har midlene blitt skjøvet noe ut og hvor 1 millioner kroner ble vedtatt avsatt i 2027 i budsjettet for 2024. Disse videreføres – men det påpekes at midlene vil ikke dekke en oppføring, men en planlegging/forprosjekt. En prosjektering vil avdekke samlede utgifter, før endelig beslutning tas. Det vises til notatet fra Eigersund kirkelige fellesråd – som viser samlede utgifter for et seremonibyg på Hestnes gravplass har en anslått investeringskostnad på 20 millioner kroner (utgiftene har økt som følge av prisstigning siden første gang tiltaket ble foreslått).

BUDSJETT: KAP 7 FELLESOMRÅDET/ FELLESUTGIFTER

Nøkkeldata for Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Vi fører her: Forsikringer knyttet til personal , Lønnpott til dekning av lønnsøkninger i det kommende år og gitte pensjonskostnader (AFP, premieavvik, premiefond).

Økonomiske hovedtall for Kap. 7

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	10 356	3 198	-8 081
Inntekter	-480	-11 135	-52 747
Netto ramme	9 876	-7 937	-60 828

Forklaring og kommentarer til tabellen:

Det påpekes at kapittel 7 er et ansvarsområde som i stor grad fylles opp med budsjettmidler fra begynnelsen av året og tømmes i løpet av året ved at budsjettmidlene fordeles ut til avdelingene. Endringene fra år til år i tabellen ovenfor er stort sett knyttet til dette forhold.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan Kap. 7 Felles

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Forsikringer:				
Forsikring Gruppeliv	1 450	1 450	1 450	1 450
Fritidsulykke (inkl yrkesskade og ulykke §11)	870	870	870	870
Prisvekst skadeforsikring - til fordeling	435	435	435	435
	2 755	2 755	2 755	2 755
Lønnsøkninger/Lønnpott:				
Flytting mellom avd.	-50	-50	-50	-50
Lønnpott 2025, helårsvirkn.lokale forh. 24	30 600	30 600	30 600	30 600
	30 550	30 550	30 550	30 550
Pensjonskostnader:				
Pensjon - AFP kostnad	6 100	6 100	6 100	6 100
Sikringsordning KLP & adm.tilsk. SPK	520	520	520	520
Bruk av premiefond KLP	-27 090	-23 791	-23 046	-24 204
AGA netto AFP og premiefond	-2 960	-2 500	-2 400	-2 553
Avsetning til pensjonsfond				
Premieavvik KLP	-59 444	-42 103	-37 292	-45 613
Amortisert premieavvik - KLP	34 261	38 948	42 883	45 077
Premieavvik SPK	-740	-237	106	-447
Amortisert premieavvik - SPK	1 281	1 582	1 453	1 485
AGA amortisert premieavvik - KLP/SPK	-3 470	-255	1 010	71
Bruk av premieavviksfond			-8 160	-573
Avsetning til premieavviksfond	28 112	2 065		
	-23 430	-19 671	-18 826	-20 137

Samlet ramme avdeling	9 875	13 634	14 479	13 168

Kommentarer knyttet opp mot budsjettert ramme:

- Forsikringer: Det er budsjettert med kostnad til forsikringspremiene i henhold til mottatt prognose fra kommunens forsikringsforvalter WACO. Budsjettert prisvekst på 435.000 kr blir fordelt ut til avdelingene som har kostnaden for de forskjellige skadeforsikringene.
- Lønnsnett: Lønnsnetten er beregnet ut fra en forventning om lønnsoppgjør, det er lagt til grunn statens sitt anslag for lønnskostnader for 2025.
- Pensjonskostnader:
 - Pensjon, premieavvik og akkumulert premieavvik er budsjettert i tråd med den informasjon og de oversikter vi har mottatt fra SPK og KLP. For kommende økonomiplan-periode er det betydelige endringer og livsselskapene påpeker at det er mye usikkerhet knyttet opp mot fremtidig pensjon samlet sett.
 - Kostnad til AFP er budsjettert på grunnlag av kostnad i 2024 (5,9 mill) og en økning på 0,2 til 6,1 mill. Den budsjetterte kostnaden til AFP er et foreløpig anslag. For denne posten vil det komme endringer i løpet av 2025, da Staten har gitt beskjed til KLP m/flere at de ikke skal ta hensyn til endringen i regelverket for AFP som effektueres i 2025. Staten skal komme tilbake til denne saken og eventuelt kompensere kommunene i RNB for 2025. Vi snakker her om økte utgifter på over 10 millioner kroner pr år. Ut fra det er det betydelig økonomisk usikkerhet og risiko knyttet opp mot dette forhold.
 - Bruk av premiefond: Premiefondet er de avsatte midlene vi har i KLP, saldo pr oktober 2024 er 62,88 mill. I 2021 ble det overført totalt 73,3 millioner til premiefond pga regelendring og tidligere for mye oppsparte midler. Bruk av premiefond reduserer beløpet som går ut av kommunens konto. For 2025 er det budsjettert med bruk av premiefond i henhold til KLP sine prognoser, 27 mill, som er prognosen på hvor stort beløp KLP vil avsette til premiefond til Eigersund kommune, avsetningen kan kalles vår andel av KLP sitt overskudd for 2024. Anslaget på 27 mill inkluderer IKKE 1/7-del av midlene som ble overført til kommunen i 2021.
 - Premieavvik og amortisert premieavvik: budsjettert i tråd med mottatte prognoser fra KLP og SPK. Det må forventes at det vil komme endringer i løpet av året 2025 på grunnlag av informasjon fra KLP og SPK. I 2025 er premieavviket budsjettert med netto 28 mill.kr som «inntekt». «Overskuddet» fra premieavvik kommer fra en regnskapsmessig fordeling av pensjonskostnader fra et år ut over 7 år, og årets «inntekt» må ansees som «monopolpenger». I 2025 er netto «inntekt» fra premieavvik er budsjettert avsatt til premieavviksfondet.
 - Kommunedirektøren peker på at det er nødvendig å bruke av premiefondet i KLP opp mot driften. Dette betyr at vi tilfører en inntekt inn i driften – som vi skulle ha klart å sette av på Pensjonsfondet. For perioden 2025 – 2028 utgjør dette over 82 millioner kroner – noe som er med på å underbygge vår økonomiske situasjon (som er presset og hvor det er lite handlingsrom).
 - Det vil komme endringer på Kap 7 – herunder mot pensjon – i løpet av året.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved Kap. 7

Brukerbetalingene er her knyttet opp mot de ansatte sin egenandel på pensjonsforsikringen. Denne er regulert av Hovedtariffavtalen og er satt til 2 %. En påpeker at selv om brutto prosentsats har økt betydelig, står de ansatte sin andel (2 %) fast. Da dette er et forhold som er regulert gjennom hovedtariffavtalen (HTA) kan ikke Eigersund kommune foreslå eller gjennomføre egne forhold knyttet opp mot dette forhold.

Ansatte betaler også en egenandel knyttet opp mot lovpålagte personforsikringer. Disse forholdene reguleres av ulike avtaler og faktiske utgifter ved ordningene.

LEVEKÅRSUTVALGET

Levekårsutvalget er kommunens hovedutvalg for ansvar for kultur, oppvekst, helse og omsorg, tilsvarende ansvarsområdene til Kultur- og oppvekstavdelingen og Helse- og omsorgsavdelingen.

Det jobbes med saker innen helse, alkoholpolitikk, omsorg, sosial, barnevern, kultur, skole, barnehage, oppvekst og kirke. Budsjettforslag blir også behandlet i utvalget.

Følgende avdelinger ligger inn under Levekårsutvalgets områder:

1. Kultur- og oppvekst
2. Helse- og omsorg
3. Kirken (del av avdelingen Sentraladministrasjonen)

BUDSJETT OG TILTAK: KULTUR OG OPPVEKST (KO)

Nøkkeldata for Kultur og oppvekst

Enheter ved avdelingen Kultur og oppvekst

Enhetene omfatter blant annet:

- De kommunale grunnskolene (barne- og ungdomsskolene)
- Kommunale barnehager / Tilskudd til private barnehager
- Kulturskolen
- Kulturområdet (inkludert bibliotek, kino og fritidstilbud)
- Barn og unge (PP-tjeneste, Helsestasjon/Jordmor, Innsatsteam, Dalane barnevern)

Økonomiske hovedtall Kultur og oppvekst

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	581 167	587 042	578 407
Inntekter	-80 823	-91 537	-102 476
Netto ramme	500 344	495 505	475 931

Fra regnskap 2023 til budsjett 2024 viser tallene en økning på 19,6 mill kroner. Foruten ordinær lønnsvekst er hovedårsakene er knyttet følgende forhold:

- Helsestasjon og ungdomsteam ble overført fra HO til KO fra 1.1.2024 – 14 mill kroner
- Budsjett for 2024 inneholder forventet driftsreduksjoner på 10,1 mill kroner
- Lavere inntekter som følge av gratis SFO for 2- og 3.klasse og redusert foreldrebetaling i barnehage – 5,4 mill kroner.
- I regnskap 2023 er kostnader knyttet til skole- og barnehagetilbud for flyktninger fra Ukraina inkludert i regnskap med 8,8 mill kroner, mens i budsjett 2024 er kostnadene i stor grad budsjettet under området Kap. 4 – Nav og integrering
- Høyere kostnader til private barnehager som følge av økt sats pr barn – kr. 2,6 mill kroner.
- Tusenbeinet åpen barnehage ble nedlagt 1.8.2023
- Høyere antall barn i kommunale barnehager

Fra budsjett 2024 til budsjett 2025 økes rammen med 4,9 mill kroner. Hovedårsakene er knyttet til følgende forhold:

- Generell lønns- og prisvekst
- Lavere inntekter som følge av gratis SFO for 3. klasse og lavere foreldrebetaling i barnehagene
- Tilskudd til private barnehager reduseres som følge av at Lykkeliten barnehage går fra å være privat barnehage i 2024 til å bli kommunal barnehage fra 2025. Samtidig økes sats pr barn i private barnehager som følge av lønns og prisvekst.
- Tiltaksområdet innenfor barnevernet har en forventet reduksjon på 3 mill kroner i 2025
- I budsjett 2025 er finansiering av tiltak knyttet til Ukraina (skole, barnehage, Voksenopplæringscenter) budsjettet i rammen for Kultur og oppvekst

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Kultur og oppvekst

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	495 506	495 506	495 506	495 506
Fratrekk engangsforhold foregående år	6 643	6 643	6 643	6 643
Varige rammeendringer:				
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	4 930	4 930	4 929	4 929
Lønnsøkninger for 24 oppgjør - vikarmidler	270	270	270	270
SLT(Fritidsfond/Flexid/Sommerjobb) (D-KO-11)	40	40	40	40
Prisjustering kontrakter idrettslag (D-KO-26)	50	50	50	50
T1 - Økning ass. styrer kommunale bh	850	850	850	850
Friluftskonsert	20	20	20	20
Aktivitetskort	80	80	80	80
Motivasjonslønn	60	60	60	60
Årlig sykkelritt	50	50	50	50
Leirskole	400	400	400	400
Demenskor	120	120	120	120
Reduksjon demografi til KO	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Fritidsfond	200	200	200	200
Reduksjon Alti Eikunda (pingvinen)			-180	-180
80%- st biblioteket. Kombineres m/20% st fritidsklubben	120	120	120	120
Dalane barnevern - tiltak	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilskudd til private barnehager (prisvekst)	5 600	5 600	5 600	5 600
Forhold fra Statsbudsjettet 2025:				
Gevinst nytt prøvegjennomføringssystem	-17	-17	-17	-17
Red i foreldrebet barnehage 2024/25	5 266	5 266	5 266	5 266
BV-reformen - overgangsordning fosterhjem	23	23	23	23
BV Pensjon for fosterforeldre	169	169	169	169
Ny opplæringslov	126	126	126	126
SFO - 3. trinn gratis 1/2 plass fra skoleåret 24/25	3 351	3 351	3 351	3 351
Bemannning i barnehagene	675	675	675	675
Varige rammeendringer	-400	-400	-400	-400
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Flytting mellom avd.	346	84		
Vakansebudsjet	0	0	0	0
Reduksjonene reduseres	2 000	2 000	2 000	2 000

Omstilling/reduksjon drift 2023	-4 584	-4 584	-4 584	-4 584
Omstilling/reduksjon drift 2024	-2 891	-2 891	-2 891	-2 891
Omstilling/reduksjon drift 2025	-12 690	-11 090	-3 990	-3 990
Reduksjonene reduseres	8 000	15 000	15 000	15 000
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33214	-3 084	-3 084	-3 084	-3 084
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33215	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Driftsred. Jfr KS-vedtak 138/23 - 22/33216		-6 600	-6 600	-6 600
Lønnsreduksjon barnehage (demografi)	-204	-802	-802	-802
T2-24: Endring grunnbemanning barnehage (pilotprosjekt)	420	600	730	
Samlet ramme avdeling	500 344	501 664	508 630	507 900

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift.

Som følge av ekstra økningen på 11,8 millioner kroner i tilleggsbevilgning i rammetilskuddet for 2025 – 2028 så foreslås det at økningen brukes til å redusere budsjetterte driftsreduksjoner med hhv 10 millioner kroner ved Kultur og oppvekst og 1,8 millioner kroner ved Teknisk. Fører til at netto rammen – i tabellen over - endres. I rammemarkene som ligger foran og sendes ut er dette korrigert.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Kultur og oppvekst

Det vises til endringer i budsjett og økonomiplan merket med rødt i tabell ovenfor.

- Friluftskonsert
 - Friluftskonsert har til nå vært konsert i Maurholen, men skal nå også inkludere konsert ved Klokkegården på Helleland. Økning på kr. 20.000 til samlet kr. 100.000
- Aktivitetskort
 - Aktivitetskort dekker kinobilletter for barn og unge. Kortet fordeles fra NAV til økonomisk vanskeligstilte familier etter behov. Avdelingen har frem til nå ikke hatt egne midler til dette
- Motivasjonslønn
 - Lønn til ungdommer som av ulike årsaker bør ha en aktivitet i ferier. Avdelingen har frem til nå ikke hatt egne midler til dette
- Årlig sykkelritt
 - For å effektivisere behandlingen av søknader om tilskuddsmidler til årlige sykkelritt legges dette nå fast inn i avdelingens ramme.
- Leirskole
 - Fullfinansiering av kostander knyttet til leirskoletilbud. Rammeoverføring fra staten var kr. 153.000, mens kostandene er ca. 550.000.
- Demenskor
 - Overføres fra Helse og omsorg til Kultur og oppvekst. Rammen dekker dirigent og pianist. Øvrige kostnader dekkes via gaver og brukerbetaling
- Reduksjon demografi til Helse og omsorg
 - Reduksjon i antall barn overføres som demografimidler til Helse og omsorg
- Fritidsfond
 - Lag og foreninger samt privatpersoner får dekket kontingent til fritidsaktiviteter. Ordningen gjelder for økonomisk vanskeligstilte familier
- Reduksjon i husleie Alti Eikunda(Pingvinen)
 - Husleiekostnad til nåværende leie av lokaler til Pingvinen utgår og blir en del av finansieringen til nytt kulturbygg for ungdom
- Barnevernstiltak
 - Færre antall barn på statlige fosterhjemstiltak og statlige institusjonsplasser
- Tilskudd til private barnehager

- Tilskudd økes som følge av endring i antall barn og økte kostnader som i stor grad gjelder økt lønn- og prisstigning
- Endringer i statsbudsjettet 2025:
 - Skole – nytt prøvegjennomføringssystem, effektiviseringsgevinst
 - Skole – ny opplæringslov
 - SFO – Gratis 3. klasse - helårsvirkning
 - Barnehage - Reduksjon i foreldrebetaling i barnehage 2024/2025
Foreldrebetalingen i barnehagene reduseres fra kr. 3.000 til kr. 2.000 med virkning fra barnehageåret 24/25 – Helårsvirkning
 - Barnehage – Satsing på økt bemanning
 - Barnevern – Overgangsordning fosterhjem
 - Barnevern – Tapt tjenestepensjon til frikjøpte fosterforeldre

Oversikt over beregnet barnehetilskudd til private barnehager for 2025

Iht. forskrift skal barnehetilskudd til private barnehager informeres om i forbindelse med budsjettet og fastsettes innen 31/10. Eigersund kommune har foretatt en beregning av tilskuddet til den enkelte private barnehage for 2025 hvor deflatorverdier, pensjonspåslag og foreldrebetaling oppgitt i foreløpig Statsbudsjett for 2025 er lagt til grunn. Satsene må sees på som foreløpige i og med at det kan komme endringer i det endelige vedtak til Statsbudsjett for 2025, og vi tar forbehold om dette.

Tilskudd drift pr heltidsplass

- **Små barn – 269.594 kr**
- **Store barn – 137.992 kr**

Kapitaltilskudd er budsjettet med kr. 13.455 pr heltidsbarn.

Barnehage	Tilskudd små barn	Tilskudd store barn	Kapital tilskudd	Sum tilskudd 2025	Tilskudd 2024
Helleland	3 235	2 760	431	6 426	6 989
Raketten	3 774	3 312	511	7 597	7 369
Varden	3 774	4 002	579	8 355	8 238
Eigerøy	5 661	4 830	753	11 245	10 825
Robåten	5 392	5 244	780	11 416	10 897
Kiellandskogen	4 757	6 387	860	12 005	11 705
Skattekosten	10 245	8 004	1 292	19 540	14 700
Sum direkte tilskudd	36 839	34 538	5 206	76 582	70 723
Endring i antall barn i løpet av året				3 500	2 300
Søskenmoderasjon				1 500	1 500
Beregnet utbetaling til private barnehager				81 582	74 523

Tall i hele tusen kroner.

Kommunedirektøren påpeker følgende:

- Beregnet ut fra sammensetning av små og store barn pr 15. september 2024. Løpende gjennom året foretas det endringer hvor barn slutter eller begynner. Erfaringsmessig ligger disse endringene på ca. 3,5 mill. kroner. Dette har vi tatt hensyn til.

- Pensjonspåslag i tilskudd til private barnehager er i forslag til Statsbudsjettet for 2025 10% for alle typer private barnehager.
- Beregningsmodellen som brukes til beregning av tilskudd til private barnehager er den modellen som KS og PBL anbefaler og har utarbeidet.
- Rogaland Revisjon har hatt en kvalitetssikring av beregning av tilskuddet for 2025 og godkjent de tall som ligger i grunnlaget.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Kommentarer knyttet til barnehagesatsene / foreldrebetaling for opphold

Makspris for foreldrebetaling i barnehage er satt til kr. 22.000 pr år – kr. 2.000 pr. måned jfr forslag til Statsbudsjett for 2025. I tillegg kommer matpenger.

Kommentarer knyttet til andre brukerbetalinger

En viser til eget vedlegg til politisk sak «Prisbok 2025».

Forslag til investeringer innenfor Kultur og oppvekst

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	ID	2025	2026	2027	2028
Skole - læreverk/læremidler (KO-06)	1202	C				
Inventar KO (KO-05)	1207	C	500	500	500	500
Kulturhus/kino - garderober inkl. nye møbler	1507	C				
Prosjekter som adm. av Teknisk:						
Husabø ungdomsskole	1241	A				
Husabø ungdomsskole - 2.tertialrapp - forskyvn.	1241	A				
Landskap, løst inv, IKT Husabø u.skole (TTI-23)	1241	A				
Hellvik barnehage - nytt bygg - HP	1210	A				
Hellvik barnehage - uteområde	121001	A				
Hellvik barnehage - inventar	121002	A	1 500			
Renovering barneskoler - TTI-38 - Husabø	Nytt	A	4 000	30 000		
Renovering barneskoler - TTI-38 - GBS	Nytt	A			15 000	27 000
Kulturbygg for ungdom - TTI-33	Nytt	A	10 000	21 000		
NB INNDEKNING - SE SAK						
Samlet investering avdeling			16 000	51 500	15 500	27 500

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til foreslåtte investeringer – Kultur og oppvekst

- En viser til det enkelte investeringsprosjekt
- Inventar – kultur og oppvekst
 - Årlig behov for utskifting av eksisterende inventar innenfor ulike deler av avdelingen
- Renovering barneskoler – Husabø
- Renovering barneskoler – Grøne Bråden skole
- Kulturbygg for ungdom

BUDSJETT OG TILTAK: HELSE OG OMSORG (HO)

Nøkkeldata for Helse og omsorg

Enheter ved avdelingen Helse og Omsorg

Enhetene omfatter blant annet:

- Helsetjenester, legevakt og kommunalt legesenter
- Kjøkken (felles for flere lokasjoner)
- Fysio- /Ergoterapitjeneste
- Heldøgn omsorg / sykehjem, inklusiv kommunal øyeblikkelig hjelp døgnoophold
- IBO
- Dagsenter, Transporttjenesten
- Aktivitetssenter
- Hjemmebaserte tjenester
- Mestringsenheten, tjenester til personer med rus- og psykiske lidelser
- Avlastningsbolig
- Frivilligsentral
- Forvaltningsenhet, herunder koordinerende enhet
- Hverdagsrehabiliteringsteam
- Frisklivsentral
- Livsgledekoordinator
- Demenskoordinator
- Boligsosialt arbeid
- Kriseteam
- Miljørettet helsevern
- Folkehelse
- Helse og omsorg søker årlig og har historisk mottatt en del tilskuddsmidler knyttet til utvikling av blant annet forebyggende tjenester samt kompetanseheving.

Økonomiske hovedtall Helse og omsorg

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	609 641	586 261	621 785
Inntekter	-120 528	-111 075	-138 283
Netto ramme	489 113	475 185	483 501

Endringene i økonomisk ramme er blant annet knyttet opp mot sentralt lønnsoppgjør for 2024 hvor rammen i HO økte med til sammen ca. 7,1 millioner kroner. Ellers legges det opp til endringer knyttet opp mot økte demografimidler, hvor økte rammeoverføringer i sin helhet vil bli avsatt til drift av nytt sykehjem. Totale avsetninger i denne sammenheng er på 7,5 millioner kroner. Det tas også høyde for endringer i statsbudsjettet, hvor endringene knytter seg til psykisk helse og vaksinasjoner. Andre endringer knytter seg til forhold som er spilt inn i budsjettprosessen og opp mot 2. tertialrapport 2024.

Det vises til at det i ulike tertialrapporter har blitt rapportert om økonomiske utfordringer innenfor Helse- og omsorgsavdelingen. Dette omfatter endringer knyttet opp mot omstilling/reduksjon i driften. Antall bemannende stillinger fra det avsluttede TØRN-prosjektet varierer og er nå på totalt 7,53 årsverk, men samlet sett utgjør – ved bemanning - disse stillingene (900-hjemler) et høyere antall årsverk. Ved budsjettet for 2025 har vi jobbet for å få disse stillingene inn i eksisterende hjemler med budsjettmidler, dette tiltaket har vært nødvendig for at ikke avdelingen skal fortsette det betydelige merforbruket på lønn de har rapportert om de siste årene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Helse og omsorg

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	475 185	475 185	475 185	475 185
Fratrekk engangsforhold foregående år	8 201	8 201	8 201	8 201
Varige rammeendringer:				
Rammeoverføring Kap. 4 - NAV og integrering	-143	-143	-143	-143
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	5 953	5 953	5 953	5 953
Lønnsøkninger 24 oppgjør - vikarmidler	1 260	1 260	1 260	1 260
Introduksjons- og sosialstønad mv	143	143	143	143
Jobbmestring flyktninger	-204	-204	-204	-204
Bruk av fond arbeidsmarkedstiltak	204	204	204	204
Digital hjemmeoppfølging	250	500	500	500
Videreutv. pasientvarslingssystemet	250	550	550	550
Red. egenbet. - nødvendig helsehjelp	100	100	100	100
Videreutdanning/ kompetanseheving	1 300	1 200	500	500
Nytt EPJ system (pasientjournalssystem)		200	600	600
Avsetning demografimidler til fond sykehjem	6 000	6 000	6 000	6 000
Avsetning demografimidler fra KO til fond sykehjem	1 500	1 500	1 500	1 500
Økte kostnader legevaktordning (sentraltbord) i Hå (HD-15)	200	200	200	200
Ergoterapeut fast stilling 40% (HD-05)	325	325	325	325
Økte leasingkostnader digitale trykkmaskiner (HD-10)	140	140	140	140
Forhold fra Statsbudsjettet 2025:				
Vaksinasjon mot covid-19 og pneumokokk	558	558	558	558
Opptappingsplan for psykisk helse	405	405	405	405
Realisert rammeendring/ driftsreduksjon	-133	-133	-133	-133
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Flytting mellom avd.	-346	-84		
Omstilling/reduksjon drift 2023				
Omstilling/reduksjon drift 2024				
Omstilling/reduksjon drift 2025	-3 000			
Reduksjon knyttet til vertskommunetilskudd	-9 035	-15 452	-19 452	-25 052
Samlet ramme avdeling	489 113	486 608	482 392	476 792

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Helse og omsorg

Informasjon og kommentarer knyttet opp mot nye og endrede tiltak som er lagt inn i økonomiplanen:

- Nytt EPJ system (pasientjournalsystem)
 - I 2026 vil de første driftskostnadene til nytt EPJ system komme. Vi er enda i startfasen av prosessen med overgang til nytt journalsystem. Kostnadene vi stige i 2027 og 2028 da det nye journalsystemet planlegges å være i full drift.
- Avsetning demografimidler til fond sykehjem
 - Statsbudsjettet øker rammen til kommunene ut ifra de demografiske utfordringene vi står i med tanke på en stadig eldre befolkning. Disse midlene er Eigersund kommune nødt til å sette av på fond om vi skal ha råd til å drifte nye sykehjemsplasser når det nye sykehjemmet er på plass. Det legges derfor opp til en avsetning på økte demografimidler i hele budsjettperioden fra 2025-2028. Se eget notat om nye sykehjemsplasser.
- Avsetning demografimidler fra KO til fond sykehjem
 - Grunnet nedgang i skolebarn og barnehagebarn, samt økning i eldre vil dert i neste budsjettperiode være behov for en omdisponering av midler fra KO til HO. Disse midlene vi også avsettes for å kunne realisere driften av de nye sykehjemsplassene når nytt sykehjem er på plass. Se eget notat om nye sykehjemsplasser.
- HD-15 Økte kostnader legevaksordning (sentralbord) i Hå
 - Kostnadene med å drifte sentralbordet til legevakten har økt, dette er det kompensert for i rammen for 2025-2028.
- HD-05 Ergoterapeut fast stilling 40%
 - Ergoterapeut har gått i midlertidig 40% stilling over en lengre periode. Ergoterapeutene bidrar til gode pasientforløp med å tilrettelegge i hjem og for aktivitet og deltakelse. Økte varige midler kan derfor ses i sammenheng med endringer i demografien. Ved tidlig innsats vil Ergo og Fysio bidra til at flere eldre kan bo hjemme lengre.
- HD-10 Økte leasingkostnader digitale trygghetsalarmer
 - Trygghetsalarmene har økte leasingkostnader som det kompenseres for i økt ramme.
- Statsbudsjettet 2025- Justering i støtte til vaksinasjon og psykisk helse
 - Vaksinasjon mot Covid-19 og pneumokokk.
 - Opptrappingsplan for psykisk helse barn og unge (det bygges opp fra en 32% stilling til en 100% stilling i 2025 HD-16).
- Realisert rammendring/driftsreduksjon
 - Vertskommunereduksjonen er redusert med 5 700 000kr i 2025. Videre er det gjort endringer med reduserte reduksjoner på 5 600 000kr årlig i den resterende budsjettperioden fra 2026-2028.
 - Realisert driftsreduksjon på 133 000kr er tatt mot økte inntekter i hele budsjettperioden.

Tiltak som er utført innenfor egen ramme og som derfor ikke vises som endringer i økonomiplanen:

- HD -20 Helsefagarbeiderstilling økt med 20% på hverdagsrehabilitering
- HD-22 Ny leasing bil velferdsteknologi, samt ny bil fysio og ergo.
- HD-19 40% Service medarbeider i velferdsteknologi (montør trygghetsalarmer)
- HD-11 20% Leder felles frisklivsentral

I tillegg har avtalen med Kriesesenter Stavanger fått en betydelig økning i kostnader. Denne er dekket innenfor egen ramme. Viser til vedlagt brev fra Stavanger kommune i sak om budsjett 2025.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Enkelte egenbetalingssatser reguleres iht. statlige retningslinjer som vedtas årlig i forbindelse med statsbudsjettet (for eksempel betaling for opphold på sjukeheim). Øvrige priser på tjenester fremkommer i eget vedlegg.

Forslag til investeringer innenfor Helse og omsorg

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	ID	2025	2026	2027	2028
Inventar/tekn. utstyr/utstyr HO økn. (HI-06)	1333	C	1 000	1 000	1 000	1 000
Buss - aktivitetssenter utskiftning (HI-01)	1328	C	1 400	1 200		
Prosjekter som adm. av Teknisk						
Avl.bolig -NY m forprosjekt (HI-03)	1332	B			2 000	
Nytt sykehjem	1348	A	5 000	10 000	90 000	379 000
Sykehjemsplass ombygging	1349	A				
Ombygging Lagård - Ambulansen flytte	1346	B				
Kjøp av lagårdsv.19	1188	B				
Nye samhandlingsplatf.-velferdstekn. (HI-02)	1312		1 100	1 150		
Villa Utsikten – Tomannsbolig - tilbygg - TT1-39	182006		13 600			
Samlet investering avdeling			22 100	13 350	93 000	380 000

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til foreslåtte investeringer – Helse og omsorg

Det vises til følgende investeringer som ligger i Kommunedirektørens forslag:

- HI-06 Inventar/teknisk utstyr/ Utstyr HO
 - Beløpene er justert - i henhold til økt behov for utskiftning av inventar/utstyr i hele avdelingen.
- Nytt sykehjem
 - Forprosjekt for bygging av nytt sykehjem flyttes til 2025
 - Befolkningsframskrivninger viser en betydelig økning av innbyggere i aldersgruppen 80+ frem mot 2030 og 2040. Forhold er bla. beskrevet i vedtatt strategiplan helse- og omsorgsavdelingen 2022-2030. Se eget notat som sykehjemsplasser.
- Villa Utsikten – tilbygg – TT1 39
 - Gjelder tilbygg til tomannsbolig. Skal blant annet inneholde personalbase med kontorer, kjøkken, hvilerom og parkeringsplass. Full drift planlegges i løpet av 2025.

Nytt sykehjem – kommentarer knyttet opp mot realiseringen av dette tiltak

Kommunedirektøren viser her til sak om Nytt sykehjem på Lagård – KS-møte 23/9-24. Vedtaket i KS var som følger:

1. Nytt sykehjem bygges med 60 langtidsplasser og bygges i ett byggetrinn.
2. Kommunedirektør vurderer om det er økonomisk fornuftig å planlegge bygget med tanke på mulig behov for en framtidig utvidelse.
3. Det forutsettes avtale om erverv av tomt o_IN3 på Lagård.
4. Kommunedirektør vurderer samlokalisering av andre tjenester på Lagård i sammenheng med pågående omstrukturering innen Helse- og omsorg.
5. Fremdrift og bevilgning sees i budsjettssammenheng

I utgangspunktet er dette et prosjekt – som omfatter både investering, finansutgifter og ikke minst driftsutgifter, noe som vil bli krevende å gjennomføre. Det må derfor tenkes opp mot de demografiendringene som skjer, samt de demografimidlene staten gir årlig (ved behov).

Når det gjelder investeringen på nytt sykehjem (60 plasser) er brutto investeringen anslått til å være 484 millioner kroner og hvor den kommunale kostnadsrammen er 280 millioner kroner. Tilskudd Husbanken (optimalt) og moms-refusjon er da trukket ut – og det er dette tall som er brukt i finansberegningene. I dette ligger det at det «kun» er 60 plasser, inkl. parkering, men ingen øvrige funksjoner i nybygget. Kommunedirektøren påpeker at dette er forhold som kan endres – når prosjektering og prosessen kommer videre. I så tilfelle vil det bli fremmet forslag til politisk behandling.

Hvordan kan nye sykehjemsplasser og et nytt sykehjem finansieres i kommende budsjett?

Slik kommunedirektøren ser det kan dette skje på bla. følgende måter:

- 1) Bruk av demografimidler som staten legger inn årlig til kommunene.
- 2) Rammeendring knyttet opp mot endringer i befolkningssammensetningen i EK.
- 3) En kombinasjon av begge overnevnte forhold.

Slik kommunedirektøren vurderer det så må vi bruke av kommende demografimidler til dette – men det har konsekvenser. F.eks. må alt annet reduseres og holdes på dagens samlede nivå fremover (også forhold i HO). Vi har i flere år fått demografi-midler – og disse har blitt brukt til bla. å styrke grunnbemanningen i HO. Dette har vært rett på de tidspunkt, men nå må vi tenke helt annerledes for årene fremover.

I forslag til statsbudsjett for 2025 legges det inn en vekst på 6,8 mrd kr til kommunene – hvor 5,15 mrd kr går til kommunene. Dette er etter statens anslag på pris og lønnsvekst. I forslag til statsbudsjett tilføres kommunene (inkl fylkene) 3,7 mrd kr knyttet opp mot demografi. Av dette er demografikostandene for kommunene anslått til 2,5 mrd kr. Så er det ikke sagt at dette skal videreføres eller hvordan fordelingen vil være opp mot den enkelte kommune – men når en tar utgangspunktet i folketallet og anslår demografi-andelen til å utgjøre 6 750 000 kr for Eigersund kommune – for 2025. Nå kan vi ikke forvente at dette ensidig går til HO – ei heller at det samme beløpet vil komme årlig. Merk at økningen for 2025 er historisk høy. Av disse foreslår kommunedirektøren at 6 millioner kroner settes av på et eget driftsfond – sammen med en omdisponering fra KO på 1,5 millioner kroner. Dette driftsfondet går mot fremtidige driftsutgifter (både innenfor HO, Teknisk og finans) for satsingen.

I beregningsmodellen har kommunedirektøren lagt til grunn at tilskuddet varierer og nettomessig går ned i løpet av perioden. Det forutsettes at det kommer nye demografi-midler årlig for Eigersund

kommune. Hvis kommunestyret mener at dette beløpet er for høyt – må vi justere det beløpet ned og utsette realiseringen av nye sykehjemsplasser utover (lengre ut i perioden). I dette ligger det at demografimidlene vi mottar øker årlig med 6 - 2 millioner kroner årlig – og hvor det da i 2035 betyr at vi får 39 millioner kroner mer i rammen enn i dag. Dette betyr at kommunene samlet (eks fylkene) har fått en samlet økning de neste 11 årene som fører til en økning på 14,4 milliarder kroner pr år. Så vil det bli nedtrappinger. Ut fra det kan dette beløpet være for høyt, men det er et utgangspunkt. Det er viktig at disse demografi-midlene kun brukes opp mot nytt sykehjem – som kan bli en utfordring.

Når det gjelder driftskostnadene er disse anslått til å ligge på følgende beløp pr år:

- Bemanning HO – 55 mill kr (etter beregning)
- Teknisk drift – 5 mill kr (anslag)
- Finanskostnader – 20 mill kr (beregning)

Basert på dette opplegg vil økonomien se slik ut:

Forhold	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	Sum
Økt demografitilskudd i rammen	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-313 000
Økt demografitilskudd i rammen		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økt demografitilskudd i rammen			-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	
Økt demografitilskudd i rammen				-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	
Økt demografitilskudd i rammen					-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Økt demografitilskudd i rammen						-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Økt demografitilskudd i rammen							-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Økt demografitilskudd i rammen								-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Økt demografitilskudd i rammen									-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	
Økt demografitilskudd i rammen										-2 000	-2 000	-2 000	
Økt demografitilskudd i rammen											-2 000	-2 000	
Sum økt ramme fra staten	-6 000	-11 000	-16 000	-20 000	-23 000	-26 000	-29 000	-32 000	-35 000	-37 000	-39 000	-39 000	-313 000
Mulige omdisponeringer AVD													
Omdisponeringer HO					-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Omdisponeringer KO	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	
Endring finanseringsmodell Ressurskrevende		-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	
Samlede "økte inntekter"	-7 500	-16 500	-21 500	-25 500	-38 500	-41 500	-44 500	-47 500	-50 500	-52 500	-54 500	-54 500	
Teknisk drift					5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
Finansutgifter nytt senter		500	750	1 500	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
Finansutgifter ombygging dagens Lagård													
Bemanning nytt sykehjem					20 000	20 000	20 000	27 500	27 500	36 000	46 000	55 000	
Sum utgifter	0	500	750	1 500	45 000	45 000	45 000	52 500	52 500	61 000	71 000	80 000	
Avsetning til fond	7 500	16 000	20 750	24 000									68 250
Bruk av fond					-6 500	-3 500	-500	-5 000	-2 000	-8 500	-16 500	-25 500	-68 000
Sum drift	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Dette betyr følgende:

- Frem til 2029 pågår bygging av nytt sykehjem.
- Eigersund kommune leier sykehjemsplasser hos andre kommuner i perioden frem til dette. Dette utgjør maksimalt 10 plasser samlet sett.
- Ombygging av nye lokaler til ambulansepersonell foretas ikke av Eigersund kommune og 20st tas ikke i bruk.

- Når nytt sykehjem står ferdig flyttes plasser fra andre kommuner og det «gamle» Lagård sjukeheim inn i det nye sykehjemmet. Bemanningen følger med.
- Nye demografi-midler sette av løpende og hvis så ikke skjer må oppstarten utsettes.
- Det tas i bruk 10 nye plasser fra 2029.
- Det tas i plass ytterligere 10 nye plasser i 2034.
- Det tas i plass ytterligere 10 nye plasser i 2035.
- Som oversikten viser kan de siste 10 plassene tas i bruk (totalt 60 nye plasser), men dette forutsetter inndekning av 25 millioner kroner i 2037. Det vil si at det må være balanse får de siste plassene tas i bruk. Dvs. at dette må antakelig gå mot 2040.

Kommunedirektøren påpeker følgende forutsetninger og premisser for selve realiseringen:

- Dette er satt opp som en mulig løsning og hvor det er delvis «løsrevet» fra resten av budsjettet – men hvor effekten fra og med 2025 er innarbeidet.
- Det forutsettes at kommunene – og Eigersund kommune – får en årlig opptrapping av demografimidler – ellers lar dette seg ikke realisere.
- Alternativer til å endre driften eller kostnadsbildet vil være viktig og kan gi andre resultater, men til nå har ikke det fremkommet – ei heller i sak om nytt sykehjem.
- Det å sette av demografimidlene er en forutsetning i det hele tatt å få dette til. Men det vil være krevende. Ut fra dette må dette prosjektet vurderes løpende i de kommende årene – herunder før avtales sluttes og i selve innfasingen av plasser.
- Hvis vi IKKE klarer å sette av demografi-midlene kan heller ikke nytt sykehjem realiseres.
- Tilskuddet fra Husbanken må avklares og det forutsettes full uttelling på tilskuddet..
- Tomt for bygget må avklares. Det er ikke lagt inn midler til kjøp av tomten overfor UIS.
- Fremdriften må foretas og vurderes årlig og vil kreve langsiktig tenkning.
- Det vil være behov for at HO har en gjennomgang av driften og ser på hvilke ressurser som kan overføres internt til nytt sykehjem – på lik linje med tidligere endringer. Dette er et viktig premiss i kommende år for å kunne realisere utbyggingen. Det vises i denne sammenheng til utarbeidet PWC-rapport knyttet opp mot gjennomgang av effektivitet i tjenestene innenfor Helse- og omsorg.

Kommunedirektøren påpeker at det ligger betydelig risiko i dette prosjekt – og samlet sett er dette et krevende økonomisk prosjekt for Eigersund kommune. Det må være løpende vurderinger i forkant av sentrale beslutningspunkt og ut fra det kommer kommunedirektøren se på organisering av prosjektet og rapportering til både formannskapet og kommunestyret – i forkant av beslutningsprosesser. Kommunedirektøren kommer derfor til å se på organiseringen rundt dette tiltaket (det er mer enn tiltak enn et rent investeringsprosjekt), rapportering og beslutningspunkter.

BUDSJETT OG TILTAK: NAV OG INTEGRERING

Nøkkeldata for Nav og integrering

Enheter ved «avdelingen»:

Avdelingen består av følgende administrative enheter:

- Nav Dalane – administrasjon
- Sosialhjelp – Ordinære, flyktninger, utlendinger/arbeidsinnvandrere
- Voksenopplæringssenteret
- Flyktningetjenesten
- Statlig integreringstilskudd
- Sysselsettingstiltak
- NAV Dalane – vertskommunesamarbeid Sokndal og Bjerkreim
- Det påpekes at disse enhetene ligger under HO og KO og at ansvaret for tjenestene ligger i nevnte avdelinger. Dog så er det økonomiske omfanget så stort at dette er skilt ut for nettopp å vise disse sidene.

Økonomiske hovedtall for NAV og Integrering

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	169 023	177 272	168 781
Inntekter	-123 813	-131 963	-137 848
Netto ramme	45 210	45 309	30 933

Fra budsjett 2024 til budsjett 2025 er rammen økt med 0,1 mill kroner. Hovedsakene er bla. knyttet til følgende forhold:

- Endringer i statsbudsjett 2025

Avdelingens ramme som i 2025 er budsjettert med 45,2 million kroner defineres i denne rapporten som faste kostnader som i stor grad er uavhengig av mottak av flyktninger med botid under 5 år.

Denne delen er i hovedsak knyttet til:

- Ansatte i NAV Dalane (Eigersund sin andel)
- Sosialhjelp til ordinære mottakere og flyktninger med botid over 5 år, samt arbeidsinnvandring/utlendinger
- Ansatte og deltakere i Kvalifiseringsprogram
- Kjøp av varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og andre kommunale sysselsettingstiltak
- Voksenopplæringssenter sin andel av kostnader som ikke knytter seg til mottak av flyktninger

Øvrige kostnader som ikke fremkommer som en kostnad blir i sin helhet finansiert av integreringstilskudd (iht kommunestyre-vedtak). Denne delen er i hovedsak knyttet til:

- Sosialhjelp til kvoteflyktninger og fordrevne fra Ukraina med botid til og med 5 år
- Ansatte i flyktningetjenesten
- Introduksjonslønn til flykninger med botid til og med 5 år
- Øvrige kostnader direkte knyttet til flyktninger som inventar, tannlege, kino, reiseutgifter, husleie mm

- Voksenopplæringscenter – kostnader direkte knyttet til flyktninger som ikke dekkes via Norskopplæring(Norsktilskudd)
- Stilling ved Helsestasjon
- Stilling ved NAV administrasjon
- Stillinger i Morsmålsopplæring innenfor skolene
- Stillinger ved Rundevoll barnehage - mottaksavdeling

I budsjett for 2025 har vi budsjettert med et årlig mottak av 20 kvoteflyktninger – for perioden. Kommunedirektøren forventer å få en henvendelse fra staten knyttet opp mot flyktninger for 2025 som vil ligge høyere enn dette tall – herunder fordrevne fra Ukraina. Kommunedirektøren er positiv til mottak av et større antall enn 20 flyktninger i 2025, men viser til at dette vil komme som en egen sak og hvor vi i dag ikke kjenner til hvor mange personer anmodningen kommer på. Samtidig er det viktig å vise de utfordringer vi står overfor knyttet opp mot mottak av flyktninger.

Fra og med 2024 er det gjort en omstrukturering i måten å budsjettere inntekter og kostnader knyttet til integrering/flyktninger på. Endringen beror på tidligere politisk vedtak om at integreringstilskudd skal dekke alle kostnader knyttet til flyktninger. Grunntanken her er at inntekter og kostnader skal være «et-nullsum-regnskap». KS-sak 122/21 knyttet opp mot mottak av flyktninger for 2022 (før krigen i Ukraina) påpekte punkt 2 følgende:

Eigersund kommune organiserer og skalerer tjenestene med målsetning om å bosette i tråd med IMDI sin anmodning, og innenfor rammene av integreringstilskudd. Eigersund kommune tar initiativ overfor IMDI om kommunen har spesifikke utfordringer som bør hensyntas i fremtidige anmodninger.

Integreringstilskudd blir overført til avdelingene i tråd med disponering (bruk). Videre har det blitt utarbeidet prosjektføring knyttet opp mot både år og ulike grupper – slik at inntekter og utgifter kan følges. Dette er viktig økonomisk. For å beregne integreringstilskudd i økonomiplanperioden legges det til grunn en del faktiske forhold, men også en del forutsetninger som med stor sannsynlighet vil endre seg. Det understrekes dermed at størrelsen på tilskuddet vil komme til å endre seg fra budsjettert størrelse. Integreringstilskuddet utbetales fra lmdi og hvor det brukes en tilskuddskalkulator for å beregne tilskuddet det enkelte år. lmdi legger til grunn bosatte flyktninger på grunnlag av faktisk bosatte flyktninger som fortsatt bor i kommunen.

Sak om mottak av flyktninger for 2025 vil sette endelig ramme for økonomisk tilskudd (og utgifter) knyttet opp mot 2025 og kommende år. Budsjettet vil bli endret basert på endelig vedtak i nevnte sak (på dette område).

Ut fra utgiftsbehovet ved inngangen til 2025 vil ikke lenger Integreringstilskuddet dekke kostnadene våre, og vi budsjetterer derfor med bruk av flyktningefond i årene 2025, 2026 og 2027. Fra 2028 budsjetterer vi med en forventet reduksjon av de totale kostnadene innenfor dette området på 13,1 million kroner. Dette er også gjort for å synliggjøre nødvendigheten av å ha fokus på integrering og at ikke varige utgifter øker. I kommunedirektørens økonomiplan-forslag legges det inn økte utgifter knyttet opp mot sosialhjelp til flyktninger ut over år 5, men hvis vi ikke lykkes med å få flyktningene i arbeid vil denne utgiftsposten øke betydelig – noe vi ikke har økonomi til. Som informasjon har vi også lagt inn et økt antall sosialmottakere i inntektssystemet (dette med tanke på rammetilskuddet).

Organisasjonen må arbeide aktivt i kommende år for å redusere kostnadene vi i dag bruker til mottak og integrering av flyktninger til et nivå som tilsvarer summen av integreringsmidler.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for NAV og Integrering

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Varige ramme:				
Sosialtjenesten - ansatte	5 784	5 784	5 784	5 784
Sosialhjelp ordinære mottakere	10 516	10 516	10 516	10 516
Sosialhjelp flyktninger med botid over fem år	11 460	12 460	13 460	14 560
Sosialhjelp arbeidsinnvandrere	2 100	2 100	2 100	2 100
Kvalifiseringsprogram	4 313	4 313	4 313	4 313
VTA/kommunale sysselsettingstiltak	4 820	4 820	4 820	4 820
Fellesutgiver NAV stat	700	700	700	700
"Ja vi kan"	1 183	1 183	1 183	1 183
Arbeidsplikt - veien til arbeid	960	960	960	960
Jobbmestring	702	702	702	702
Voksenopplæringscenter eks. flyktninger	2 562	2 562	2 562	2 562
	45 100	46 100	47 100	48 200
Sum tidsbegrensede rammeendringer				
Sosialhjelp kvoteflyktninger botid under fem år	3 480	3 480	3 480	3 480
Sosialhjelp flyktninger fra Ukraina botid under fem år	21 420	21 420	15 000	10 000
Flyktingetjenesten - ansatte	9 587	9 000	8 000	7 000
Flyktingetjenesten - introduksjonslønn	25 360	15 000	10 000	5 000
Flyktingetjenesten - andre kostander	3 465	3 000	2 000	1 000
Miljøvaktmester flyktninger egenandel prosjekt	100	100	100	100
Voksenopplæringscenter flyktingemidler	4 591	4 591	4 591	4 591
Andre avdelinger:				
Helsestasjon	787	0	0	0
NAV administrasjon	861	0	0	0
Rundevoll barnehage - mottaksavdeling	1 344	1 344	0	0
Husabø skole - morsmål	10 617	8 000	6 000	4 000
Husabø ungdomsskole - morsmål	1 075	1 075	0	0
Integreringstilskudd:				
Integreringstilskudd ordinære flyktninger	-16 290	-15 698	-15 626	-15 626
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2022 (144 stk)	-12 672	-10 368		
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2023 (165 stk)	-29 271	-14 520	-11 880	
Integreringstilskudd ukrainske flyktninger - ankomst 2024 (90 stk)	-22 455	-15 966	-7 920	-6 480
Avsetning integreringsmidler				
Bruk av fond for flyktninger	-1 999	-10 458	-13 745	
Endring til rammenivå/nødvendig tilpasning				-13 175

Fra statsbudsjettet 2025:				
Økt behov sosialhjelp endr engangsstønad ved fødsel og adopsjon	71	71	71	71
Økt minstesats KVP-mottakere fra 1. juli 2024	39	39	39	39
Samlet ramme avdeling	45 210	46 210	47 210	48 200

Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift. KVP er knyttet opp mot kvalifiseringsprogrammet som er rettet mot personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for kvalifiserende tiltak

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved NAV og Integrering:

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Avdelingen leverer ikke tjenester som krever brukerbetalinger.

Forslag til investeringer innenfor NAV og Integrering

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj.omr	2025	2026	2027	2028
Ingen foreslåtte investeringer							
Samlet investering avdeling				12 828	8 078	12 975	12 975

Endringene i forhold til vedtatt økonomiplan 2024-2027 er markert med rød skrift.

Kommentarer til foreslåtte investeringer – NAV og Integrering

- Ingen investeringer

PLANTEKNISK UTVALG

Planteknisk utvalg med 11 medlemmer, er kommunens utvalg for reguleringsplansaker og hovedutvalg for:

- Byggesaker
- Kommunaltekniske saker
- Friluftslivforvaltning
- Naturforvaltning og naturvern
- Landbruk
- Vedlikehold og drift av kommunale bygninger og eiendommer
- Kommunale og statlige tilfluktsrom
- Parkering og ankebehandling av parkeringssaker
- Forvaltning av offentlig torg og plasser
- Budsjettet blir behandlet i utvalget

Det er det hovedutvalget med desidert flest møter, også flest saker. I forkant av møtene er utvalget som en hovedregel alltid på befaringer der de er ute og ser på området for saker som skal behandles.

Følgende avdelinger ligger under Planteknisk utvalg (PTU) sitt område:

- Tekniske tjenester
- Samfunnsutvikling

BUDSJETT OG TILTAK: SAMFUNNSUTVIKLING (SU)

Nøkkeldata for Samfunnsutvikling

Enheter ved avdelingen Samfunnsutvikling

Avdelingen omfatter følgende enheter:

- Kart og oppmåling
- Byggesak
- Jordbruk
- Skog og vilt
- Plan
- Næringsutvikling

Økonomiske hovedtall Samfunnsutvikling

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	33 059	33 611	38 685
Inntekter	-16 628	-19 044	-26 171
Netto ramme	16 431	14 567	12 515

Reduksjon i utgifter fra år 2023 til år 2024 knytter seg i hovedsak til følgende:

- Flere reguleringsplaner ble ferdigstilt i 2023
- Omstillingsprosjekt avvikles fra og med år 2024

Reduksjon i utgifter fra B2024 til B2025 knytter seg i hovedsak til følgende:

- Overføring til fylkeskommunen (kostnadsfordeling) som gjelder omkjøringsvei rundt Egersund
- Utredning VAR-tjenester i Dalane kommunene

Reduksjon i inntekter fra R23 til B24 og B25 knytter seg i hovedsak til:

- Reduksjon av fondsbruk knyttet til ulike reguleringsplaner
- Reduksjon av fondsbruk ved andre områder

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Samfunnsutvikling

Tall i 1000 kr.

Drift - endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	14 567	14 567	14 567	14 567
Fratrekk engangsforhold foregående år	-50	-50	-50	-50
Varige rammeendringer:				
Sentralt lønnsoppgjør kap 4 - 2024	14	14	14	14
Styrket bemanning SU (avvikling Omstillingsprosj.)	550	1 100	1 100	1 100
Prosjektstilling - salg av bygg og eiendom	500	1 000	1 000	1 000
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Revidering av kommuneplanens samfunnsdel (SUD-01)	800	100		
Revidering av kommuneplanens arealdel (SUD-02)		300	850	200
T1 2024 - Nytt tiltak - medlemskap i USS	50	50	50	50
Samlet ramme avdeling	16 431	17 081	17 531	16 881

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er merket med rødt.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Samfunnsutvikling

Kommentarer knyttet opp mot nye forhold som er lagt inn (markert rødt):

- Prosjektstilling – salg av bygg og eiendom
 - Ny stilling. Kommunedirektøren foreslås at det settes av midler til en ny stilling som skal arbeide med salg av bygg og eiendommer. Dette for å få økt fokus på denne prosess og følge opp konkrete tiltak. Når det gjelder salg av bygg så viderefører kommunedirektøren det budsjetterte beløpet. En viser til at kommunedirektøren har justert ned noe på salg av tomter i økonomiplan-perioden – i forhold til økonomiplan for 2024 – 2027.
 - Forslag til salg av tomter med en ny eiendomsforvalter:
 - 2025: endres fra 30 MNOK til 25 MNOK
 - 2026: endres fra 30 MNOK til 25 MNOK
 - 2027: endres fra 13,5 MNOK til 10 MNOK
 - 2028: legges inn med 10 MNOK
 - Forslag uten en ny eiendomsforvalter:
 - 2025 endres fra 30 MNOK til 15 MNOK
 - 2026: endres fra 30 MNOK til 15 MNOK
 - 2027: endres fra 13,5 MNOK til 5 MNOK
 - 2028: legges inn med 5 MNOK

Kommuneplanarbeid blir mer og mer omfattende pga krav til statlige og regionale hold:

- SUD-01 – Revidering av kommuneplanens samfunnsdel
 - Revidering av samfunnsdel med langsiktig arealstrategi, i dette ligger også prosessledelse/prosessmøter m.m, samt byindeks for Eigersund

- SUD-02 – Revidering av kommuneplanens arealdel
 - Overordnet konsekvensvurdering, forslag til ny kommuneplan, fagrapporter m.m, boligbyggeprogram og ny befolkningsprognose m.m

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Endringer i generelle priser

Iht. vedtak blir priser (som kan) justert opp iht. budsjettvedtak. En viser til vedlegg. Kommunedirektøren viser til at innenfor selvkostområdene har en tatt hensyn til selvkostberegninger for å komme frem til gebyrgrunnlaget for 2025.

Det opplyses om følgende endringer:

- **Byggesak:** For 2025 tar kommunedirektøren utgangspunkt i kommunal deflator for 2023 og 2024 for en generell økning i gebyrsats på 9,5 % på enkelte gebyr. Noen av satsene holdes på samme nivå som 2024.
- **Oppmåling:** De fleste satsene ved oppmåling nedjusteres eller holdes på samme nivå som 2024.
- **Plan:** De fleste gebyrsatsene ved plan nedjusteres for 2025, resterende holdes på samme nivå som 2024. Det er ellers lagt inn et nytt gebyr som gjelder maksimumsgebyr for særlig store reguleringsplaner.

Det vises til vedlegg til politisk sak «Prisbok 2025».

Forslag til investeringer innenfor Samfunnsutvikling

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan:

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj.omr	2025	2026	2027	2028
Geovekstprosjekt FKB-data	1707	C	OM			500	
Boligutvikling og trafiksikr.tiltak Helleland	1703	A	PU	3 450	9 900		
Samlet investering avdeling				3 450	9 900	500	0

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er merket med rødt.

Kommentarer til foreslåtte investeringsprosjekt – Samfunnsutvikling

- Investering som gjelder Boligfelt Helleland er satt i 0 i 2025 og 2026 da involverte parter har trukket seg ut og at det ikke er noen fremdrift i prosjektet. Dog så lar kommunedirektøren midlene ligge – med tanke på bla følgende forhold:
 - Boligutvikling og tomteutvikling på Helleland
 - Trafiksikringstiltak i forbindelse og nærhet til Helleland skole
 - Kommunedirektøren vil komme med egen / egne saker på disse forholdene.

BUDSJETT OG TILTAK: TEKNISKE TJENESTER (TT)

Nøkkeldata for Tekniske tjenester

Enheter i avdelingen Tekniske tjenester

Avdelingen omfatter følgende enheter:

- Bygg og eiendomsforvaltning
- Vei og utemiljø
- Vann og avløp
- Brann og redning
- Stab med ansvar for gjennomføring av kommunale utbyggingsprosjekt

Kommunedirektøren viser videre til at Tekniske tjenester styrer og er ansvarlige for investeringsprosjekt som også ligger under oversikten til andre avdelinger – herunder HO, KO og kirken. Disse forholdene gjelder realisering av bygg og anlegg.

Økonomiske hovedtall Tekniske tjenester

Tall i 1000 kr.

Moment / År	B-2025	B-2024	R-2023
Utgifter	256 014	258 318	252 554
Inntekter	-142 591	-152 157	-149 534
Netto ramme	113 423	106 161	103 019

Økning i utgifter fra 2023 til 2024 knytter seg i hovedsak til:

- Økning ramme knyttet til husleie Fjordlinehallen

Reduksjon i utgifter fra år 2024 til år 2025 knytter seg i hovedsak til:

- Økte driftsreduksjoner
- Nedgang kalkulatoriske poster selvkost

Økning i inntekter fra 2023 til 2024 er sammensatt, men knytter seg i hovedsak til:

- Økte gebyrinntekter vann og avløp

Nedgang i inntekter fra 2024 til 2025 knytter seg i hovedsak til:

- Bruk av strømfondet i 2024
- Nedgang i inntekter konsesjonskraft
- Lavere inntjening dvpro VA, grunnet prosjekt ny ledningstrase skal stå ferdig i 2024
- Budsjetterte gebyrinntekter VA noe nedjusterte for å ta høyde for avregninger som kjøres i januar

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan for Tekniske tjenester

Tall i 1000 kr.

Drift – endringer	2025	2026	2027	2028
Nettobudsjett	106 161	106 161	106 161	106 161
Fratrekk engangsforhold foregående år	8 082	8 082	8 082	8 082
Varige rammeendringer:				
Sentralt oppgjør kap 4 – 2024	856	856	856	856
Lønnsendringer 24 oppgjøret – vikarmidler	85	85	85	85

Drift – endringer	2025	2026	2027	2028
Flytting mellom avdelinger	50	50	50	50
Driftsutgifter svømmehaller egen sak	2 200	1 800	1 550	1 550
Husabø ungd.skole- Oppstart drift trinntorg (TTD-7)	300	300	300	300
Drift nytt høyderedskap med opplæring -TTD-12	300	50	50	50
Drift gatelys -TTD-18	300	300	300	300
Driftsreduksjon innmelding RBR - TTD-16	0	0	0	0
Priskomp på varer og tjenester - TTD-1	1 900	1 900	1 900	1 900
Drift nye Hellvik Bhg - TTD-5	140	300	300	300
Lykkeliten barnehage - drift bygg - TTD-4	560	560	560	560
Lykkeliten barnehage - drift uteområde - TTD-24	100	100	100	100
Drift uteområde Lagård (svømmehall,sykehus) -TTD-23/29	300	500	500	500
Vedlikehold gatelys - TTD-26	250	250	250	250
Vintervedlikehold -TTD-27	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon husleie Alti Eikunda (pingvinen)			-600	-600
ROS-, forebygg- og beredsk.analysene-styrket bemanning	2 200	2 200	2 200	2 200
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Vakansebudsjett	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Omstilling/reduksjon drift 2023	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200
Omstilling/reduksjon drift 2024	-580	-580	-580	-580
Omstilling/reduksjon drift 2025	-7 070	-7 070	-7 070	-7 070
Reduksjonene reduseres	5 000	5 710	5 710	5 710
Økte strømkostn - TTD-12	3 970	4 630	4 460	2 900
Konsesjonskraft - TTD-17	-3 730	-3 941	-3 842	-4 140
Brannvernplan trehusbebyggelse (TTD-15)	400			
Forprosjekt Stoplesteinene	200			
Effekt ENØK- tiltak (10% av inv)	-1 500	-2 000	-2 000	-2 000
T1 2024-Gratis adgang til svømmeanlegg til barn 3 - 17 år	100	100		
Tapt inntekt gjestehavn (TTD-5)	50			
Samlet ramme avdeling	113 423	113 142	112 121	110 263

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er markert med rød skrift. Som følge av ekstra økningen på 11,8 millioner kroner i tilleggsbevilgning i rammetilskuddet for 2025 – 2028 så foreslås det at økningen brukes til å redusere budsjetterte driftsreduksjoner med hhv 10 millioner kroner ved Kultur og oppvekst og 1,8 millioner kroner ved Teknisk. Fører til at netto rammen endres i forhold til denne tabellen. I rammearkene som ligger foran og sendes ut er dette korrigert.

Kommentarer til driftsmessige endringer og tiltak ved Tekniske tjenester

Kommentarer knyttet opp mot nye forhold som er lagt inn (markert rødt):

- **TTD – 1 - Prisjustering**
 - Gjelder økning av priser på varer og tjenester.
- **TTD – 4 – Drift og vedlikehold Lykkeliten barnehage**
 - Drift og vedlikehold av bygg: Lykkeliten barnehage
- **TTD – 24 – Drift uteområdet Lykkeliten barnehage**
 - Midler til å drifte og vedlikeholde uteområdet til Lykkeliten barnehage.
- **TTD – 5 – Drift og vedlikehold av nye Hellvik bhg**
 - Midler til drift, vedlikehold og forvaltning av det nye barnehagebygget.
- **TTD – 26 – Vedlikehold av gatelys**

- Eigersund kommune har inngått avtale med Skina knyttet til drift av gatelys. I tillegg påløper det utgifter knyttet til vedlikehold av gatelys som ikke dekkes av avtalen med Skina.
- **TTD – 27 - Vintervedlikehold**
 - Kommunen har fått flere roder som skal brøytes, samtidig har avtalene med private blitt dyrere. En bruker av vintervedlikeholdsfondet de årene det er mye is og snø og setter av midler til fond de årene det er lite vinter. Fondet er pr tidspunkt brukt opp.
- **TTD – 29/23 – Drift og vedlikehold av uteområdet Lagård sykehus og Lagård svømmehall**
 - Det er behov for en 50% stilling til å drifte uteområdet på sykehuset. I tillegg må uteområdene brøytes, og vei krever vedlikehold.
- **TTD – 12/17 – Energi og konsesjonskraft**
 - Endringer basert på prognoser fra Dalane Energisalg.
- **TTD – 16 – Driftsreduksjon innmelding Rogaland brann og redning**
 - Besparelse på 7,0 millioner kroner knyttet til medlemskap i RBR. Dette tallet ble spilt inn politisk og stammer fra de første sonderingene om et medlemskap. Etter dette er forutsetninger og vilkår for medlemskap endret, og det er per i dag usikkert hvilke besparelser et medlemskap vil gi i forhold til dagens drifts- og finanskostnader.
- **TTD – 83 – Stoplesteinane - plan**
 - Etter mange års prosess er det kommet til enighet om en bruksavtale mellom kommunen og grunneierne (sameiet) om tilrettelegging av kulturminneområdet Stoplesteinene. For å kunne tilrettelegge denne type kulturminneområde kreves det en forhåndsgodkjenning fra fylkeskommunen som kulturminnemyndighet. I møte med fylkeskommunen har de anbefalt at det gjennomføres et forprosjekt for å få en vurdering av tålegrensen for kulturminner og vegetasjon i området, samt grad av tilrettelegging for å redusere slitasjen. En kan søke Riksantikvaren om støtte til medfinansiering av et slikt forprosjekt. Søknadsfristen er 15. januar hvert år. Det er per nå ikke helt klart hva et forprosjekt vil koste, men det spilles inn et behov for kr 200.000.
- **Reduksjon husleie Alti Eikunda – Pingvinen**
 - En antar at denne ungdomsklubben kan flyttes til Skrivalmenningen 2 når nytt kulturhus/ungdomshus står ferdig. Dermed kan midler avsatt til husleie i Alti bygget nullet ut.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Endringer i generelle priser

Iht. vedtak blir priser (som kan) justert opp iht. budsjettvedtak. En viser til vedlegg. Kommunedirektøren viser til at innenfor selvkostområdene har en tatt hensyn til selvkostberegninger for å komme frem til gebyrgrunnlaget for 2025.

Endring av husleie – til gjengs leie

Vi har over flere år justert husleiene fortløpende – og da til gjengs leie. Det som ligger i dette, er at det ved utleie er regler om hvordan husleiene kan reguleres. Disse er hjemlet i «Lov om husleieavtaler» (Husleieloven). Dette fører til at endringer må skje med ulike varsel og hvor det er klare tidsfrister – til beste for leietakerne. I dette ligger det også at vi praktiserer justeringer til "gjengs leie" (dvs. det som oppfattes som ny/justert leie). Dette er et forhold som er praktisert i flere år. Iht. vedtatt reglement for årsbudsjett har Kommunedirektør fullmakt til å justere leien.

Selvkost – brukerfinansiering – fremføring av eventuelt underskudd

For enkelte kommunale tjenester kan eller skal brukerne dekke utgiftene ved at kommunene produserer disse tjenestene. De rettslige rammene for brukerbetaling i kommuner inkluderer regler om avgifter, gebyrer og egenbetaling for konkrete kommunale tjenester. Utgangspunktet for all forvaltningsvirksomhet er at ingen innbygger kan pålegges å yte noe til fellesskapet uten at dette er hjemlet i lov (legalitetsprinsippet). Adgangen til å kreve brukerbetaling er hjemlet i de ulike særlovene med tilhørende forskrifter knyttet til de respektive tjenestene. Samtidig så skal vi ikke ta høyere inntekt enn tjenestene blir finansiert iht. egne beregninger. Dette kalles for selvkostprinsippet, som blir styrt av:

- a) Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)
- b) H-3/14 - Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet – februar 2014)

For Eigersund kommune omfatter tjenester der selvkost setter den øvre rammen for brukerbetalingen følgende:

- a) Renovasjon (Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981, § 34). Innenfor avfallsområdet (renovasjon) er det et lovmessig krav om at selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling. Kommunene er altså pålagt å ha full kostnadsdekning. Miljødirektoratet har utarbeidet egne retningslinjer for blant annet hvordan kommunene kan differensiere avfallsgebyrene. Disse retningslinjer supplerer retningslinjene fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet på andre tema enn selvkost.
- b) Vannforsyning (Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12 og forurensningsforskriften av 1. juni 2004). Brukerne av tjenesten bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning.
- c) Avløpshåndtering (Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 12 og forurensningsforskriften av 1. juni 2004). Brukerne av tjenesten bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning.
- d) Tømming fra slamavskillere (septiktanker), privat mv. (Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981, § 26). Som for renovasjon er det et lovmessig krav om at selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling.
- e) Plan- og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven av 27. juni 2008, § 33-1). Brukerbetaling kan maksimalt dekke selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning.
- f) Oppmåling og matrikkelføring (Matrikkelloven av 17. juni 2005, § 32). Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferdigelse av matrikelbrev og annet arbeid etter regulativ fastsatt av kommunestyret selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid.
- g) Feiertjenesten (Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juli 2002, § 28). Brukerbetaling kan maksimalt dekke selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning.

Et annet viktig prinsipp ved å knytte gebyrnivået til selvkost er at kommunen skal kunne få tilbake de utlegg den opprinnelig hadde ved anskaffelsen, samt bli kompensert for den kapitalen (investeringer) som har blitt bundet opp ved anskaffelsen.

Vi har i flere år lagt til grunn full dekning av kostnader i selvkostberegningen. Dette betyr at brukere dekker tjenestene, og et overskudd har blitt satt av til bundne driftsfond (egne fond på hvert selvkostområde). Hvis disse fond er disponert og en står i en situasjon hvor et underskudd innfor selvkostområdene ikke kan dekkes av bundne fond, er det mulig å fremføre underskuddet innenfor enkelte selvkostområder, dette iht. selvkostforskriftens § 8.

En viser her til Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (merk understrekede forhold spesielt):

§ 8.Håndtering av overskudd og underskudd

Årets samlede selvkost beregnet etter § 2 til § 7 utgjør årets gebyrgrunnlag. Kommunestyret og fylkestinget kan bestemme at gebyrgrunnlaget i stedet skal utgjøre en andel av samlet selvkost, så langt dette ikke strider med annen lov eller forskrift.

Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et overskudd, skal overskuddet dekke inn et underskudd fra tidligere år. Et overskudd som ikke dekker inn et underskudd, skal avsettes til et selvkostfond i selvkostregnskapet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto.

Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et underskudd, skal underskuddet dekkes inn ved å bruke av selvkostfondet, så lenge det er tilgjengelige midler på fondet. Et underskudd som ikke dekkes inn ved å bruke av selvkostfondet, skal fremføres i selvkostregnskapet til inndekning i et senere år. Et underskudd som er fremført, skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto. Et underskudd kan likevel fremføres ut over fem år, hvis dette er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av gjennomførte investeringer.

Tredje ledd andre til fjerde punktum gjelder ikke for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven eller matrikkellova.

Ved årets slutt skal det legges til beregnete renteinntekter på et selvkostfond. Renteinntektene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige beholdning på fondet og kalkylerenten i § 5 fjerde ledd.

Hvis det følger av lov eller forskrift at gebyrene skal være lik selvkost, skal det ved årets slutt legges til beregnete rentekostnader på et fremført underskudd. Første punktum gjelder også hvis kommunestyret eller fylkestinget har bestemt at gebyrgrunnlaget skal utgjøre en bestemt andel av selvkost. Rentekostnadene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige fremførte underskudd og kalkylerenten i § 5 fjerde ledd.

For å unngå å måtte dekke et underskudd ved selvkost så legges det opp – på lik linje med tidligere år – at det tas 100 % selvkost hvor der er lov. For å kunne dekke fremtidige underskudd må dette vedtas. Det foreslås derfor følgende forslag til vedtak i budsjettet:

Iht. «Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer» bruker Eigersund kommune selvkostprinsippet for tjenester hvor dette er lov. Der det er lov skal 100 % av kostnadene på området inn i grunnlaget. Et eventuelt underskudd fremføres iht selvkostforskriftens § 8.

Endringer i kommunale gebyrer for vann, avløp og feiing

For å beregne seg frem til korrekt gebyr nyttes selvkostberegninger. Disse er foretatt etter Kommunal- og moderniseringsdepartementet sine retningslinjer (forskrift for selvkostberegninger). Beregningene foretas i forbindelse med budsjett og etterberegnes i forbindelse med årsregnskapet - for det aktuelle år. I forbindelse med årsregnskapet foretar revisjonen (Rogaland Revisjon) en gjennomgang av selvkostberegningene.

Det påpekes at regjeringen foreslår å redusere merverdiavgiftssatsen på vann og avløp fra 25% til 15%. Det tar sikte på at den reduserte satsen skal gjelde fra 1. mai 2025. Dette fører ikke til at Eigersund kommune får reduserte inntekter, men det vil føre til at gebyret for den enkelte kunde blir redusert.

Avløpsgebyr

- Tjenester innenfor avløpssektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr. Gebyret fastsettes for det enkelte år.
- For 2025 foreslås det at gebyrene ikke økes.
- I 2017 ble det (i forhold til gebyret for 2016) foretatt en reduksjon på 40 % i avløpsgebyret. Dette nivå ble videreført i 2018. For 2019 ble gebyret satt opp med 70 %.
- Vurderinger som er gjort knyttet opp mot disse endringene i gebyret var:
 - Iht. Selvkostforskriften skal det ikke bygges opp fond på området, dog så er det lov til å se flere år over ett – med tanke på stabile gebyr.
 - Vi hadde bygd opp et avløpsfond.
 - En årsak til at vi hadde bygget opp fond hang sammen med lav kalkylerente.
 - En vedtok i 2017 å sette gebyret ned for å bruke avløpsfondet for å dekke differansen – noe som gav kundene lavere gebyr. På denne måten ble fondsmidlene tilbakeført kundene – iht forskrift.
- I 2018 gikk en tom for midler på avløpsfondet og i 2019 fikk avløp et merforbruk på ca. 4,0 mill. kroner. Se bevegelser på avløpsfondet perioden 2016-2024:

Regnskapsår	Inngående balanse	Selvkostresultat	Utgående balanse	Kalkylerente	Kalkulert renteavsetning selvkostfond	Utgående balanse inkl. renteavsetning
2024	580 740					
2023	630 516	- 76 863	553 653	4,30 %	27 087	580 740
2022	895 450	- 285 081	610 368	2,25 %	20 148	630 516
2021	519 571	365 695	885 266	1,96 %	10 184	895 450
2020	-	519 570	519 570	0,00 %		519 570
2019	-		-	0,00 %		-
2018	11 798 652	- 11 828 723	- 30 071	0,25 %	30 071	(0)
2017	21 939 787	- 10 529 469	11 410 318	1,77 %	388 334	11 798 652
2016	19 415 012	2 212 193	21 627 205	1,61 %	312 582	21 939 787

- Endringer i gebyr for økonomiplanperioden er beregnet med utgangspunkt i anslåtte og budsjetterte inntekter i 2025.

Vanngebyr

- Tjenester innenfor vannsektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr. Gebyret fastsettes for det enkelte år.
- For 2025 foreslås det at gebyrene forblir uendret.
- Økning i vanngebyret de senere år er primært knyttet opp mot ny vannkilde med tilhørende anlegg og infrastruktur.
- I forbindelse med årsregnskapet for 2015 pekte revisjonen på at selvkostfondet var stort og hadde tilført mye midler. Eigersund kommune burde se på en reduksjon av vanngebyret. Dette iht. selvkostforskriften hvor disse midlene skal tilbakeføres brukerne.

- I 2017 ble det (i forhold til gebyret for 2016) foretatt en reduksjon på 60 % i vanngebyret. For 2018 og 2019 ble vanngebyret videreført på samme nivå som for 2017. Etter denne tid har vanngebyrene økt årlig. Se bevegelser vannfondet perioden 2016-2024:

Regnskapsår	Inngående balanse	Selvkostresultat	Utgående balanse	Kalkylerente	Kalkulert renteavsetning selvkostfond	Utgående balanse inkl. renteavsetning
2024	3 430 458					
2023	6 751 099	(3 610 668)	3 140 431	4,30 %	290 027	3 430 458
2022	10 933 061	(4 427 956)	6 505 105	2,25 %	245 994	6 751 099
2021	10 431 598	297 004	10 728 602	1,96 %	204 459	10 933 061
2020	16 731 405	4 414 261	21 145 666	1,44 %	240 932	21 386 598
2019	25 022 937	(8 849 543)	16 173 394	2,23 %	558 011	16 731 405
2018	34 073 642	(9 555 496)	24 518 146	1,48 %	504 791	25 022 937
2017	40 488 498	(7 131 502)	33 356 996	1,77 %	716 646	34 073 642
2016	34 932 169	4 993 921	39 926 090	1,61 %	562 408	40 488 498

Endringer i Feiegebyr

- Feiing er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.
- Kommunedirektøren foreslår at feiegebyrene ikke økes fra år 2024 til år 2025. Det varsles om en økning av feiegebyrene på 25% i 2027. Dette knytter seg til økte kalkulatoriske kostander, nærmere bestemt lokaler på Langholmen brannstasjon.
- Bevegelser feiefondet perioden 2016-2024:

Regnskapsår	Inngående balanse	Selvkostresultat	Utgående balanse	Kalkylerente	Kalkulert renteavsetning selvkostfond	Utgående balanse inkl. renteavsetning
2024	442 970					
2023	1 055 61	(657 521)	397 640	4,30 %	45 330	442 970
2022	981 426	51 653	1 033 079	2,25 %	22 082	1 055 161
2021	807 679	157 916	965 595	1,96 %	15 831	981 426
2020	514 057	286 220	800 277	1,44 %	7 402	807 679
2019		514 057	514 057	0,00 %		514 057
2018		-	-	0,00 %		-
2017		-	-	0,00 %		-
2016	55 560	(56 455)	(895)	1,61 %	895	(0)

Endringer i Renovasjonsgebyr

Selv om renovasjonen blir utført av Dalane Miljøverk AS ligger det til kommunestyret å fastsette renovasjonsgebyret for Eigersund kommune. Tjenester innenfor renovasjon er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.

Styret i Dalane Miljøverk har vedtatt (foreslått) at avgiftene endres for 2025. Dalane Miljøverk har gitt informasjon om at gebyrene er vedtatt og skal endelig vedtas av deltaker kommunene. Fra 01.01.2025 settes renovasjonsgebyret til:

- 4.300 kroner for boliger (4.000 kr i 2024 – en økning på +7,5 %).

- 2.600 kroner for hytter/fritidsboliger (2.300 kr i 2024- en økning på +13 %).
- 1.800 kroner for septiktanktømming (standard tank 2.000 kr i 2024 – en reduksjon på 10%).
- Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.

Avfallsgebyret fra Dalane Miljøverk AS er lik i deltakerkommunene. Iht Forurensingsloven og selvkostforskriften skal gebyret fastsettes etter utgiftene i den enkelte kommune. Dette er påpekt overfor Dalane Miljøverk. Vi har fått tilbakemelding på at dette er et forhold som selskapet kjenner til og vurderer/arbeider med.

Dato for fakturering av kommunale gebyr

Forfallsdatoene for kommunale gebyr ble fra og med 2010 satt til 20.03, 20.06 og 20.10. Dette er datoer som videreføres i 2025. Det er lagt til rette for «fleksibel fakturering» - hvor kundene kan fordele betalingen på en annen måte enn tre hovedforfall. Til info har Dalane Miljøverk forfall 28.02 og 31.08.

Samlet endring i kommunale gebyr for vann, avløp og feier

Tabellen nedenfor viser hvordan gebyrene på vann, avløp og feier blir i økonomiplanperioden. Merk lønnsvekst vil komme i tillegg (i årene framover):

Gebyrsøkning selvkost budsjett 2025 - gul bok												
Selvkostområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	-60 %			20 %	110 %	20 %	10 %	50 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Avløp	-40 %		70 %	10 %	0 %	10 %	3 %	10 %	0 %	0 %	10 %	0 %
Feier		15 %	20 %	0 %	0 %	0 %	0 %	15 %	0 %	0 %	25 %	0 %

Det påpekes at i oversikten har en anslått en forventet årlige lønnsøkning – knyttet opp mot det enkelte års lønnsøkning.

Samlet utvikling i kommunale gebyr vil for en gitt type bolig bli slik:

Gebyrtype	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Endr.
Vann	2 430	972	972	972	1 167	2 450	2 695	2 965	4 447	4 447	-
Avløp	4 155	2 493	2 493	4 238	4 662	4 662	4 895	5 042	5 546	5 546	-
Renovasjon	2 630	2 850	2 850	3 000	3 300	3 400	3 500	3 700	4 000	4 300	300
Feier	315	315	362	434	434	434	434	434	500	500	-
Sum netto	9 530	6 630	6 677	8 644	9 563	10 946	11 524	12 140	14 493	14 793	300
Mva	2 383	1 658	1 669	2 161	2 391	2 737	2 881	3 035	3 623	3 032	- 591
Totalt	11 913	8 288	8 346	10 805	11 954	13 683	14 405	15 176	18 116	17 825	- 291

I beregningen av mva har vi her lagt til grunn at avgiftsreduksjonen på vann og avløp blir vedtatt og igangsettes fra 1. mai 2025. Det påpekes at i slike beregninger ligger det en feilkilde.

Merk at når det gjelder størrelsen på vann og avløp så er dette en boligtype vi har hatt i oversikten siden 2006 (og som det ut fra det vil det være store forskjeller mellom ulike typer boliger). For å kunne vise utviklingen for den samme boligen over tid fortsetter vi med den samme. Dette tall er ikke det samme som en f.eks. vil finne i KOSTRA-oversiktene (tidligere når en tok utgangspunkt i bolig) knyttet opp mot utgifter for en den boligen som SSB benytter. Årsaken til endringen henger bla. sammen med en omlegging av gebyrene hos oss – knyttet opp mot vannmålere/forbruk av vann.

En viser til at tjenestene er selvfinansierende og økningene har kommet som følge av bla.:

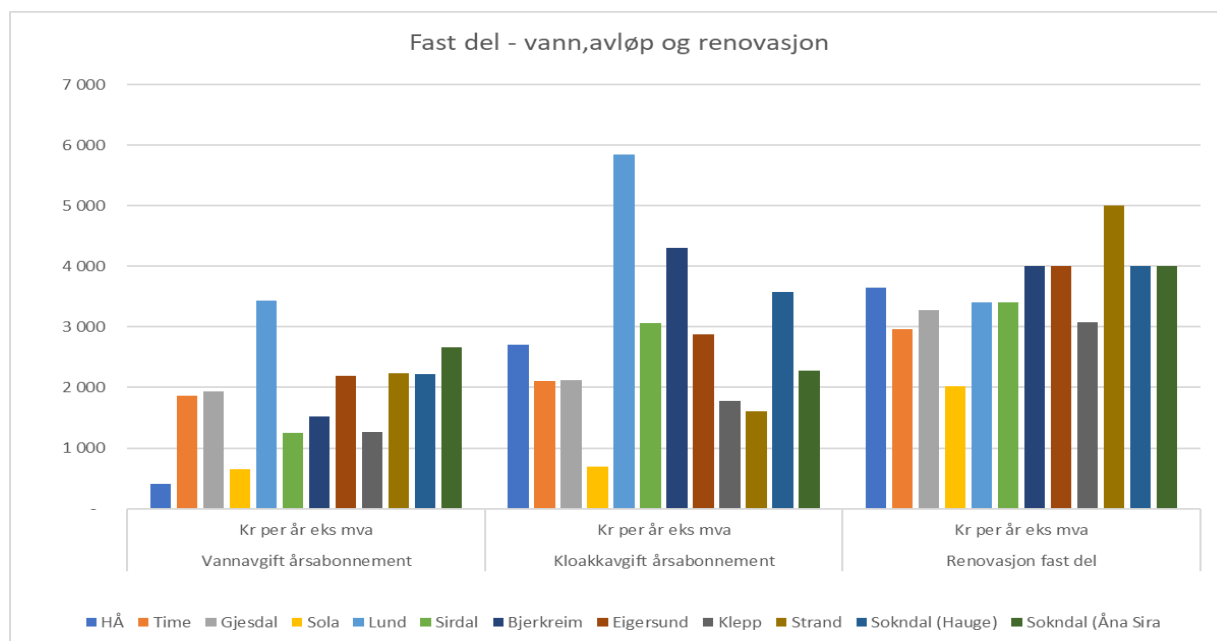
- Tidligere bruk av selvkostfondene (hvor gebyrene ble satt betydelig ned)
- Økte kvalitetsmessige krav.
- Foretatte og kommende investeringer.
- Endringer i markedsrenten.
- Bemanningsmessige endringer.
- Økte lønnskostnader (lønnsveksten – i form av nye stillinger og/eller generell lønnsøkning må dekkes innenfor sektoren).
- I forbindelse med at selvkostberegningene ble endret (statlig forskrift) førte dette bla. til at beregningene skulle omfatte flere områder enn tidligere, i tillegg til at både finansierungsordningene og beregningene av finanskostnadene ble endret.
- Endringene i perioden henger sammen med bruk av selvkostfondene – som da blir disponert fullt ut (dvs. nullet ut).

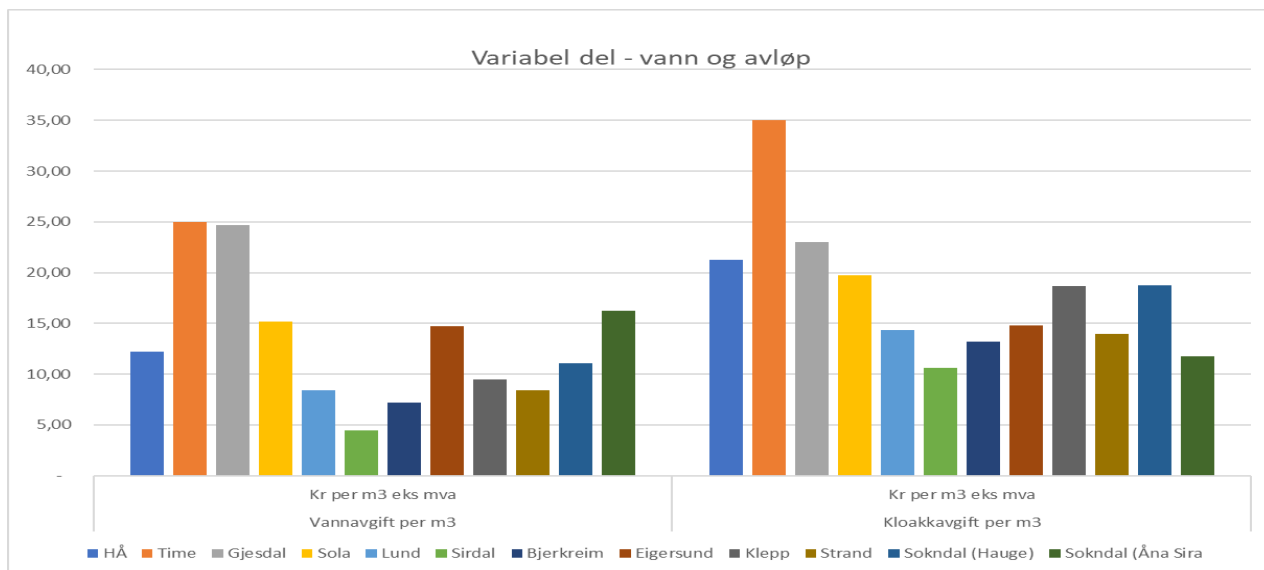
Hvis vi tar utgangspunkt i gebyrene fra 2016 og indeks justerer disse opp med SSB sin konsumprisindeks (for beregnet prisendring) så ville samlede gebyrer i september 2024 ligget på 15.375 kroner.

En har sammenlignet priser på VAR gebyr i ulike kommuner, men det har vist seg å være utfordrende å sammenligne flere av gebyrene i de forskjellige kommunene grunnet ulike forutsetninger som ligger til grunn for gebyrsatsene (oversikt utarbeidet i 2024). Eksempler på dette:

- Årsgebyr på VA varier alt etter størrelse på bolig, stipulert forbruk, noen er inkl. vannmåler og rørdimensjon.
- Leie av vannmåler varier ut ifra måleenhet mm
- Tilknytningsgebyr varier ut ifra bruksareal
- Ulike gebyrer som skifte av vannmåler, manglende avlesning m.fl. eksisterer ikke i enkelte kommuner

En har derfor valgt å konsentrere seg om gebyrene som gjelder fastdelen på VAR (selv om prisene her også varierer ut ifra størrelse på bolig, stipulert forbruk mm) + variabel del (m3). Tenker det også er disse gebyrene som vil være mest interessante å sammenligne.

Forslag til investeringer innenfor Tekniske tjenester

Forslag til investeringer innenfor Vann- og avløpssektoren

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	ID	2025	2026	2027	2028
Vannforsyning						
VA Hellvik GS vei F44	1612	A	0	7 000	10 000	
Kraftproduksjon – Vannforsyningen	160404	B	0	4 500		
Sanering VA Lindøyveien	1611	B	5 400		1 500	
Utskiftning maskiner/utstyr VA	1601	C	1 100	1 150	1 200	1 200
Utskifting varebil VA	160101	C				
Sanering vannledning	1605	C	2 000	2 000	3 000	3 000
Tiltak på vannledningsnett	1647	C	2 500	2 300	2 300	2 500
Ny dam/renovering dam Holmavatn	1625	B	0	6 000		
Forprosjekt høydebasseng Hellvik - TTI-56	1626	B		700		5 500
Forprosjekt høydebasseng Helleland - TTI-54	1622	B			700	
Lagårdsveien - sanering - TTI-59	1613	B			1 500	
Sum vannforsyning			11 000	23 650	20 200	12 200
Avløp						
VA Leidlandsveien – Krossvikveien	1667	A	1 500			
Sanering Havsøyveien m/smågater	1675	B	4 000	2 500		
Kloakkpumpestasjon (TTI-30)	1650	C	1 200	1 200	1 500	1 500
Sanering avløpsledning sentrum (TTI-31)	1657	C	2 000	2 000	2 000	2 000
Tiltak på avløpsnettet (TTI-32)	1697	C	2 000	2 000	2 000	2 000
Sanering Korsørveien - Bruvik	1676	B	3 000			
Sanering Prestegårdsveien	1663	B	4 600	2 000		
Sum avløp			18 300	9 700	5 500	5 500
Samlet investering avdeling			29 300	33 350	25 700	17 700

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er merket med rødt.

Kommentarer til foreslåtte investeringer – Tekniske tjenester – VA-sektoren

Vannforsyning og avløp

- **TTI – 59 – Lagårdsveien sanering**
 - Gjelder utskiftning av vann og avløpsrør på deler av Lagårdsveien.
- **TTI – 54/56 – Hellvik og Helleland høydebasseng - forprosjekt**
 - Forprosjekt for å se på mulig plassering og starte med reguleringsprosessen for høydebasseng i vannforsyningen. Høydebasseng kan fungere som en reservevannkilde og gi vann til forbrukerne mens reparasjoner på ledningsnettet utføres. Som er en viktig del for å sikre et robust vannforsyningssystem, og det bidrar til å sikre kontinuitet og pålitelighet, selv i situasjoner med brudd på vannledning.

Forslag til investeringer innenfor Tekniske tjenester – kommunal del

Tall i 1000 kr.

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj. omr	2025	2026	2027	2028
El-bil lader for kommunalt eide biler	1416	B	BE	200	200		
ENØK-tiltak bygg	1801	B	BE	5 000	5 000	5 000	5 000
Tilpasninger kommunale bygg	1820	B	BE	2 000	2 000	2 000	3 000
Oppgradering Fjellheim etter brannrapport	1821	B	BE	2 000			
Oppgradering kommunale bygg	1830	B	BE	10 000	10 000	10 000	12 000
Sprinkling av 2 Vest og 3 ABC	1351	B	BE	0			
Fornyelse maskinpark BE	1832	C	BE	2 300	2 000	2 000	2 000
Nødstrømsaggregat (kjøp) - TTI-1	1303	C	BE	950			
Hellvik bhg – oppgrad. (eksist. bygg) - TTI-7	183097	B	BE	4 500			
Lykkeliten bhg - oppgradering - TTI-8	1201	B	BE	1 000	2 000		
Utskifting bil feier	1970	C	EBR	600			
Høyderedskap (brannbil med lift/stige)	198701	C	EBR	6 000	4 500		
ATV - brannvesenet	1987	C	EBR	300		0	
Termiske kamera - TTI-10	1971	C	EBR	400			
Kjøp av tomt til båtplass - TTI-13	1972	C	EBR	700			
Tengsareidvn 2 - Teknisk dr.base - oppgradering - TTI-34	1759	A	PU			16 000	
Husabø skole - Trafikksikring: Parkering (barnehagetomt) TTI-41	124102	A	PU	1 000			
Oppgrad. lekeplasser/nærmiljøanl - TTI-62	1401	C	VU	3 000	3 000	3 000	3 000
Hellvik skolegård - Oppgradering trinn 2	140116	C	VU	3 000			
Park og miljø	1414	C	VU	1 500	1 500	1 500	1 500
Lekeplasser i boligområder	1421	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 000
Lykkeliten bhg - oppgrad uteomr - TTI-78	1404	B	VU	3 000			
Friluftsområder	1425	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppgrad. Gatelys	1710	C	VU	4 200	3 400	3 400	3 500
Lager i marka (2 stk bunkers) - TTI-79	1407	B	VU	2 000	1 800		
Lagårdsveien - parkeringsområde	1705	B	VU		1 000		
Tiltak på veianlegg (TTI-41)	1711	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 500
Kommunale broer - oppgradering - TTI-67	1709	C	VU	1 000	1 000	1 000	1 000
Fornyelse maskinpark VU (ikke båt)	1713	C	VU	3 870	1 000	2 700	3 000

Investeringer	Prosjekt	ID	Tj. omr	2025	2026	2027	2028
Større oppgraderingsprosjekt veisektor	1714	C	VU	2 000	2 000	2 000	2 000
Asfaltering av veier - TTI-77	1712	C	VU	2 000	2 000	2 000	2 000
Saneringsprosjekt vei og utemiljø - TTI-72	1720	C	VU	4 000	4 000	4 000	4 000
Egenandel trafiksikkerhetstiltak - TTI-73	1774	C	VU	2 300	1 000	1 000	1 500
Felles lager beredskapsutstyr - TTI-14	1724	B	VU	1 500			
Nye benker - innspill Eldrerådet	1419	B	VU	125	125	125	125
Samlet investering avdeling				73 445	50 525	58 725	47 125

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er merket med rødt.

Forklaring til forkortelser:

VU	Vei og utemiljø	VA	Vann og avløp
PU	Prosjekt og utbygging	BE	Bygg og eiendommer
EBR	Egersund brann og redning	OM	Oppmåling
FA	Finans og analyse	SB	Sykkelbyen

Nye tiltak:

- **P1351 Sprinkling av Lagård sykehus**

- Dette prosjektet utgår og det er strøket 25,0 millioner kroner år 2025. I påvente og avklaring av renoveringsarbeid i eksisterende bygg. Nå som brannvesenet skal døgncaserner vil en nå krav om utrykningstid.

- **TTI – 1 – Nødstrømsaggregat Lagård**

- Valget om å kjøpe aggregat i stedet for å leie handler om økonomi. Innhentede budsjettpriser viser at kjøpesummen tilsvarer leiekostnadene for inntil to års leie. Etter to år er det dyrere å leie enn å kjøpe. Et nødstrømsaggregat skal sikre liv og helse ved lengre strømutfall. I dag vil det i verste fall resultere i at liv går tapt pga. manglende strøm til for eksempel respiratorer.

- **TTI-7 – Hellvik barnehage – oppgradering av eksisterende bygg**

- Viser til FS vedtak 014/24 - *Kommunedirektøren iverksetter tiltak knyttet til eksisterende barnehage, for å kartlegge avvik som må lukkes. Resultatet av kartleggingen fremlegges for politisk behandling.* De største avvikene er knyttet til tilstrekkelig leke- og oppholdsareal og størrelse på garderobes, samt krav til dagslys i disse arealene.

- **TTI – 8 – Lykkeliten barnehage – tilpasninger og utbedringer bygg**

- Det er nødvendig å utbedre garderobefasilitetene, samt gjøre barnehagen universelt utformet.

- **TTI – 12 – Brannbil (høyderedskap) med lift/stige**

- I forbindelse med budsjett 2024 ble det vedtatt en ramme på 15,6 millioner kroner knyttet til kjøp av ny brannbil i år 2025. Kontrakt er signert og kjøpesummen ble 14,2 millioner kroner inkl. mva og kamera (ikke hensyntatt renter, som kommer tillegg). I kontrakten står det at 30% skal betales ved signering av kontrakt, 40% ved ankomst til leverandør og resten ved registrering hos Statens vegvesen. I tertialrapport 2 i 2024 er det lagt inn midler til å betale ut de første 30% av kontraktsummen. Videre reduseres rammen år 2025 til 6,0 millioner kroner og det flyttes 4,5 millioner kroner til år 2026 slik at en kan betale ut de siste 30%. I sum har en redusert rammen på P1987 ny brannbil med ca. 800 000 kroner.

- **TTI – 11 – ATV til brannvesenet**

- ATV for fremkommelighet i terreng ift. naturbrann og personredning fremskyndes to år grunnet dette er viktig å få på plass snarest.

- **TTI – 41 – Husabø u.skole parkering på barnehagetomt**
 - I forbindelse med budsjett 2024 ble det spilt inn behov om å etablere parkeringsplass på dagens barnehagetomt (Husabø) 1,9 millioner kroner. I det politiske vedtaket ble dette beløpet redusert til 400 000kr. 400 000kr er ikke nok til å rive det gamle barnehagebygget og etablere parkeringsplass. Derfor bør rammen økes med 1,0 millioner kroner. Grunnen til at anslaget er noe lavere enn det som ble spilt inn i fjor er fordi deler av opparbeidelsen allerede er utført.
- **TTI – 78 – Lykkeliten – oppgradering uteområdet**
 - Det er behov for å oppgradere uteområdet i Lykkeliten barnehage for å lukke avvik etter kontroll. Herunder: utskiftning lekeapparat, fallgummi under lekeapparat, asfaltering rundt lekeområdet, utbedre drenering, samt bytte ut lysmaster.
- **TTI – 75 - Hellvik skolegård – oppgradering trinn 2**
 - Deler av Hellvik skolegård er allerede oppgradert. Dette tiltaket gjelder ny personalparkering (og evt. varelevering), fortau, sykkelparkering og adkomst til parkeringsplass (kiss'n ride). Det jobbes med detaljer
- **TTI – 79 – Lager i marka (staller/bunkers)**
 - Dette er to stk bygg som er i dårlig forfatning (hull i tak mm). Vei og utemiljø bruker byggene til å lagre maskiner og utstyr.
- **Lagårdsveien – parkeringsområde**
 - Gjelder opparbeidelse av parkeringsområde på Lagårdsveien.
- **TTI – 67 – Kommunale broer**
 - Det er flere avvik og behov for utbedringer på kommunale broer. Det foreligger en egen rapport som beskriver behov og kostnader. To av broene som trenger å rehabiliteres er bro i Hålandsdalen og hengebro på Storlibu.
- **TTI – 77 – Asfaltering av veier**
 - Det er mye etterslep på asfaltering av veier. Vi vil også spare penger i drift ved at flere grusveier asfalteres.
- **TTI – 10 – Termiske kamera**
 - Det er tidligere bevilget midler til å etablere termisk overvåking av trehusbyen, slik at høy varmeutvikling kan detekteres og varsles automatisk. Det er montert kamera i Varberg, og det er inngått avtale med grunneiere på Kråkefjellet om å montere mast og kamera der. Kostnaden har blitt noe høyere enn først kalkulert, da det må støpes fundament, settes opp mast og fremføre strøm og fiber på Kråkefjellet. Det anmodes om ekstra midler på kr 400.000 til dette arbeidet. Det vil bli søkt om tilskudd hos Riksantikvaren for en delfinansiering. Dersom søknaden innvilges, vil tilsvarende tilskudd tilbakeføres fra prosjektet.
- **TTI – 13 – Kjøp og opparbeidelse av tomt til båtplass (brannbåten)**
 - Se eget notat vedlagt budsjettsaken.
- **TTI – 34 – Teknisk base på Tengesareidveien 2**
 - Ifm. budsjett 2024 ble 10,0 millioner kroner fra dette prosjektet skjøvet fra år 2024 til år 2027. Dette medførte at det ikke var midler nok til å oppgradere eksisterende bygg i Tengesareidveien2. I stedet skal det nå bygges opp en carport ved siden av eksisterende bygg slik at maskiner og utstyr kan stå under tak. Behovet om å oppgradere eksisterende bygg er fremdeles til stede og rammen må økes med 6,0 grunnet prisstigning og at deler av opprinnelig avsatte midler er brukt på ny carport.
- **TTI – 72 – Saneringsprosjekt vei og utemiljø**
 - Fra før av har vei og utemiljø mange egne veiprosjekt som trengs å oppgraderes. Midler på dette prosjektet skal brukes på veiprosjekt som tvinges frem grunnet VA sine saneringsprosjekt. Etter VA har sanert og oppgradert gamle rørledninger må vei og utemiljø koble seg på, og ta kostnader knyttet til asfaltering (lag 2), evt gatelys, kantstein, murer mm.

- **TTI – 73 – Egenandel trafiksikkerhetstiltak**
 - Det søkes årlig om trafiksikkerhetsmidler knyttet til ulike tiltak. Finansieringen fra fylket er redusert til 50% og prosjektene har blitt dyrere. Store deler av midlene år 2025 knytter seg til tiltak i Nonsfjellveien hvor kommunen har fått 1,0 millioner i tilskudd fra fylket.
- **TTI – 14 – Felles lager til beredskapsutstyr**
 - Det er behov for å samle alt kommunens beredskapsutstyr under ett og samme tak. Et alternativ kan være å kjøpe et ferdig bygget lager, eller bygge et nytt lager selv
- **Benker til eldrerådet**
 - Benker som skal kjøpes inn og plasseres i sentrumsområdet.

Det vises ellers til at Ungdomsrådet har tatt opp et nytt busskur på Hellvik. Det kan diskuteres om dette ligger til Rogaland fylkeskommune eller Eigersund kommune. Dog så konkluderer kommunedirektøren med at dette bør uansett skiftes og er knyttet opp mot skoletransport og tar utgangspunkt i at dette blir skiftet ut og dekket innenfor de investeringsmidler som nå er foreslått samlet sett på Teknisk.

LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON

Det er fokus på likviditetsmessig styring – som er viktig med hensyn til de betalingsforpliktelser vi har (herunder lønnsutbetalinger). Vi har hatt et løpende fokus på likviditet i alle år og hvor vi fra 1996/1997 har bygget opp et verktøy for å se historiske svingninger med fokus på ”kritiske tidspunkt” i løpet av året. Til nå har Eigersund kommune ikke hatt behov for bruk av kassakreditt og har hatt en samlet sett grei likviditet over en lengre periode. Det påpekes at faktura (som ikke påklages) og lønn blir og har blitt utbetalt rettidig.

I 2021 foretok vi en omfattende gjennomgang (analyse) av likviditeten og fikk bekreftet at Eigersund kommune sin likviditet (på lik linje med andre kommuner) brukte fondsreserver som buffer.

Likviditeten til en kommune har ulike elementer som må vektlegges spesielt, herunder:

- Eigersund kommune er bankmessig et «konsern» for også andre aktører – hvor vi har bankaktivitetene for dem (f.eks. for kommunale foretak).
- Fondsmidlene våre er – i stor grad – likviditet, men har ikke egne konto. Dvs. fondsoversikten er en regnskapsmessig føring. Slik sett danner fondene en buffer – på lik linje som en kassekreditt.
- Ubrukte lånemidler er likviditet.
- Løpende likviditet (f.eks. når skatt og rammetilskudd blir overført til oss).

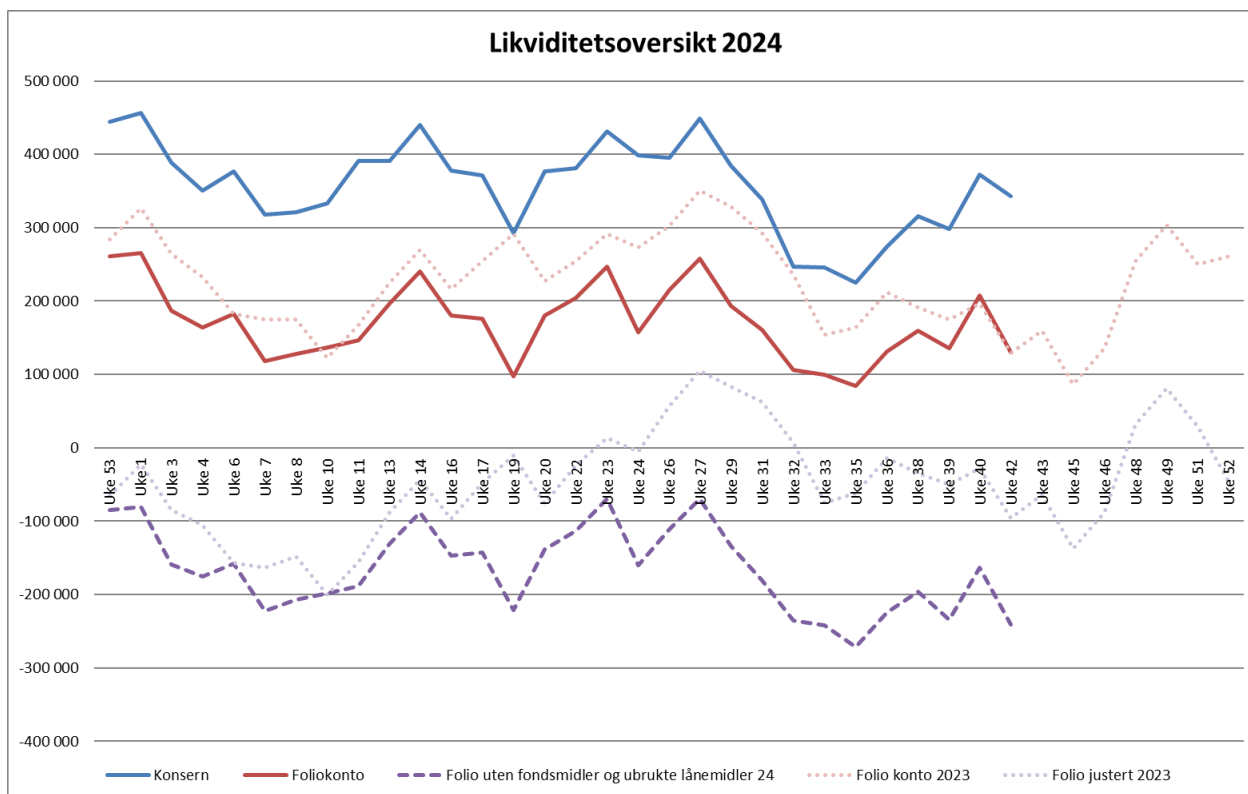
I gitte perioder har vi betydelige utbetalinger (ca. 90 millioner kroner i en uke). Vi har derfor videreført mulig opptak av kassekredittlån i løpet av driftsåret på inntil 50 millioner kroner. Kassekreditt lån har vi hatt mulighet til å ta opp fra 2003 uten at det foreløpig har vært nødvendig å bruke av den, men den har vært tilgjengelig som en likviditetsmessig reserve.

Samtidig peker kommunedirektøren på følgende utfordringer – som vil presse likviditeten:

- Vi bruker av fondsmidler.
- I 2028 vil disponible driftsfond uten bindinger/sterke føringer omfatte 720.000 kroner – som ikke er nok til å dekke en lønnsutbetaling eller dekke utbetalingene i nevnte uker.
- Inntektene svinger mellom de ulike månedene.
- Vi forskutterer for tilskuddsmidler knyttet opp mot f.eks. spillemidler/sykehjem
- Premieavviket er en del av driftsbudsjettet vårt. Dette betyr at vi betaler en pensjonspremie – og hvor vi får en regnskapsmessig motpost. Dette betyr at vi årlig betaler mer i «pensjon» enn det som samlet sett blir regnskapsført – og på den måten taper vi likviditet.

Vi har videre arbeidet med likviditetsmessige vurderinger og lagt om rapporteringen (og oppfølgingen). I rapporteringen ser vi nå både på «konsernet» samlet sett, men også på bare midler som står på vår brukskonto (folio). I tillegg til dette har vi klart å utarbeide en oversikt som viser likviditet hvor vi trekker ut fondsmidler og ubrukte lånemidler. Sistnevnte forhold er en veldig viktig oversikt da denne viser den løpende likviditeten som f.eks. skal nyttes til å dekke lønnsutbetalinger. Oversikten for 2024 viser følgende (oppgitt i hele tusen kr):

Kommunedirektøren viser her til følgende:

- Feriepenger til ansatte settes nå av på egen konto og sikres på denne måten for fremtidig utbetaling. Dette er ikke lovpålagt, men gjøres på eget initiativ.
- Folio inkluderer fondsavsetningen og ubrukte lånemidler, men ikke feriepenger.
- Konsernkonto omfatter også midler som står på «spærrede konto» og for andre selskap. Dette omfatter ulike bank-konto, som både leger, sosial, barnevern, startlån, og særskilte konti knyttet til ulike bankterminaler, samt avsatte feriepenger.
- Det tas hensyn til lånemidler (som skal gå til investeringer).
- Vi får frem likvide midler for Eigersund Kommune – til løpende utgifter.

Det vi her kan konkludere med er at likviditeten til Eigersund kommune er presset og i store deler av året så bruker vi av fondsmidler (likviditetsmessig) for å betale løpende forpliktelser. Dvs. at egne inntekter skaper ikke god nok likviditet til å betale løpende forpliktelser.

I fremlagt økonomiplanperiode vil den likviditetsmessige situasjonen bli ytterligere anstrengt og presset. Dette av flere årsaker, hvor vi trekker frem følgende forhold:

- Store deler av fondsmidler blir disponert (brukt opp) i løpet av 2024.
- Driftsutgiftene øker.
- Vi kommer til å få økt lånegjeld og større finansutgifter.

- Betydelige investeringer hvor faktura skal betales hele året, men låneopptaket er budsjettet med å tas opp tidligst i september.
- Mye av våre utgifter er faste og løpende (på lik linje med andre kommuner).

Vi er kjent med at en rekke kommuner nå har problemer med likviditeten og må bruke kassekreditt samt holde igjen på utbetalinger. I gitte kommuner ser vi at det har vært problematisk med dekning av lønnsutbetalingene. Eigersund kommune kan komme i en slik situasjon i økonomiplanperioden.

For å bedre likviditeten kan dette skje ved følgende forhold:

- Foreta låneopptak tidligere. Dette vil føre til at finansutgiftene vil øke det enkelte kalenderår – ved at lån tas opp tidligere. Dette vil føre til økte finansutgifter.
- Øke inntektene våre.
- Redusere utgiftene våre.
- Foreta endringer knyttet opp mot bruk av premieavviket.

Det vises videre til følgende forhold:

- Eigersund kommune har en hovedbankavtale med Sparebanken SØR. Likvide midler for Eigersund kommune står på ulike bankkonto i Sparebanken SØR. Dette oppfattes som en sikker plassering.
- Eigersund kommune har ingen direkte finansplasseringer i form av grunnfond, aksjer, ulike fond eller rentebytteavtaler.
- Eigersund kommune benytter lån med lang løpetid og har ingen sertifikatlån eller obligasjonslån.
- Finansreglement er vedtatt av Kommunestyret.

FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER

Kommunedirektørens forslag til finansiering av investeringene

Det påpekes at Eigersund kommune både har et drifts- og et investeringsbudsjett for samtlige år. Samtlige investeringer må finansieres slik at investeringsbudsjettet går i balanse (går i null).

For økonomiplanperioden er foreslåtte investeringer slik – på utgiftssiden:

Investeringer	2025	2026	2027	2028	Sum
Investeringer i anleggsmidler	156 863	171 500	207 300	486 775	1 022 438
Startlån	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
Årlig finansierungsbehov	186 863	201 500	237 300	516 775	1 142 438
Avsetning til fond	4 180	4 180	4 180	4 180	16 720
Sum alle utgiftsposter i investering	191 043	205 680	241 480	520 955	1 159 158

Alle tall er oppgitt i hele tusen kr.

Kommunedirektøren peker på at de 5 millionene som lå som årlige reduksjoner på investeringsbudsjettet (vedtatt i B23) er videreført i 2024, 2025 og 2026. Reduksjonene som ble lagt inn på IKT-prosjektene som årlige reduksjoner som er tatt ut i kommunedirektørens forslag.

Tabellen viser hvordan investeringene (inkl Startlån) blir finansiert:

Tall i 1000 kr

Investeringer	Prosjekt	2025	2026	2027	2028
Finansiering					
Bruk av lånemidler (VA)	1999	29 300	33 350	25 700	17 700
Bruk av lånemidler (kommunalt)	1999	53 400	80 800	98 700	301 600

Ubrukte lånemidler	1199	12 000			
Låneopptak Start lån førstegangsetablerere	Nytt	5 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak Start lån	1196	25 000	20 000	20 000	20 000
Sum ekstern finansiering		124 700	144 150	154 400	349 300
Bruk av egenkapital					
Momsrefusjon	1999	17 163	17 600	25 050	64 625
Avdrag ansvarlig lån Lyse 1	1116	2 950	2 950	2 950	2 950
Avdrag ansvarlig lån Lyse 2 (nytt)	1116	1 180	1 180	1 180	1 180
Avdrag ansvarlig lån Lerviksgården AS	1182	1 000	1 000	1 000	1 000
Salg av tomter og boligfelt	1192	25 000	25 000	10 000	10 000
Salg av bygninger	1194	10 000			
Husbanken tilskudd nytt sykehjem	1348			43 000	88 000
Bruk av INV-fond egenkapitalinnskudd KLP	1120	3 850	3 850	3 850	3 850
Bruk av Egenkapitalfond mot sykehjems plasser	1348		0	0	
Bruk av Vertskommunefondet - Villa Utsikten	182006	1 700			
Overf. Fra drift - renteinntekt. Tilfluktsrom	1100	50	50	50	50
Sum egenkapital		62 893	51 630	87 080	171 655
Sum all finansiering av investering		187 593	195 780	241 480	520 955
Udekket / udisponert		0	0	0	0

Endringer i forhold til vedtatt økonomiplan for 2024-2027 er merket med rødt.

For økonomiplanperioden snakker vi om samlede investeringer på 821.556.000 kroner i anleggsmidler (bygg) og totalt sett 120 millioner kroner i Startlån. Kommunedirektøren peker på at dette gir oss økte utgifter og investeringsplanen er høy. I tidligere budsjettforslag har vi skrevet at det årlige investeringsbeløpet burde ha ligget på 50 millioner kroner årlig – for å kunne få ned lånegjelden. Dog så viderefører kommunedirektøren politiske vedtak.

En viser til oversikten over finansiering for investeringer. Denne viser at lån er hovedkilden til finansiering. Samtidig er det vedtatt av Eigersund kommune skal se på økning av egenkapitalfinansieringer innenfor investeringsbudsjettene – noe kommunedirektøren har gjort. Hvis vi tar utgangspunkt i tilskudd, momsrefusjon og salg av tomter vil en kunne nå målet om 70% lånefinansiering i 2024, men ut over perioden vil vi ha utfordringer med å nå dette mål. Lånegjelden er høy og det gjelder å se på alternative måter å kunne finansiere enkelt prosjekt – for å kunne realisere disse.

Salg av tomter og bygg

I økonomiplanen er det innarbeidet salg av tomter som en del av den samlede finansieringen. I dette ligger det inne at Eigersund kommune ikke får inndekning på de lånemidler som er brukt på opparbeidelse av Hestnes boligfelt. Samtidig fører dette til at fremtidige låneopptak blir redusert.

I Kommunedirektørens forslag ligger det inne salg av tomter og byggefelt på:

- 15,0 millioner kroner i 2024 (nedjustert i T2/24 med 10 mill kr)
- 25,0 millioner kroner i 2025 og 2026 (nedjustert med 5 mill kr pr år)
- 10 millioner kroner i 2027 og 2028 (nedjustert med 3,5 mill kr pr år).
- Kommunedirektøren peker på at finansieringen av enkelt prosjekt forutsetter at vi når budsjettet salg av boligtomter og hvis dette ikke lar seg realiser må finansieringen endres. Alternativt at investeringsprosjektene ikke blir realisert. Hvis finansieringen endres betyr dette økte finansutgifter for økonomiplan-perioden.

Salg av bygg er videreført iht kommunestyrets vedtak knyttet opp mot økonomiplan 2024 -2027. Kommunedirektøren viser til at det er foreslått en egen stilling knyttet opp mot salg av tomter og bygg.

Kommunedirektøren peker videre på at det i økonomiplanen for 2024-2027 ble lagt til grunn avsetning til Egenkapitalfond bygg med 5 millioner kroner i 2024 og 10 millioner kroner i 2025. Dette har ikke latt seg videreføre for økonomiplan-forslaget 2025-2028. Den planlagte avsetningen for 2025 på 10 millioner kroner er nå reversert og det er ikke foreslått at det avsettes midler til egenkapitalfond bygg. Kommunedirektøren viser til at det i økonomiplanen ligger mer midler inne til bygging av nytt sykehjem, men samtidig betyr dette at vi er helt avhengige av salgsinntektene fra både bygg og tomter. Dette vil gjelde for hele økonomiplan-perioden.

INFORMASJON OM STARTLÅN

Startlån er lån som den enkelte kommune kan ta opp via Husbanken og låne ut i hovedsak til økonomisk vanskeligstilte i forbindelse med kjøp av bolig. Lånene blir tildelt iht. forskrift - med fokus på økonomisk vanskeligstilte og barnefamilier. I tillegg brukes boligtilskuddsmidler sammen med Startlån.

Kommunedirektøren foreslår at låneopptak for kommende økonomiplanperiode settes til 30 millioner kroner pr år. Nytt av året er en deling av beløpet, hvor 25 millioner er satt av til «ordinære» Startlån og 5 millioner er satt av til en ny prøveordning som gjelder Startlån til førstegangsetablerere. Beløpet er moderat i 2025. Dersom situasjonen utover året skulle tilsa behov for økt låneramme er dette noe en vil vurdere og eventuelt komme tilbake til.

Målgruppe ny ordning for Startlån til førstegangsetablerere:

- Får ikke lån i egen bank
- Må ha oppspart 5% av lånesum i egenkapital
- Ikke eid bolig før
- Skal ikke se bort fra sparepotensial
- Lånets varighet; max 10 år. Etter 10 år skal lånet refinansieres til ordinært banklån: Dersom låntaker ikke får refinansiere i egen bank må lånet innfris og gi nytt lån som ordinært startlån.
- kan ikke brukes til refinansiering
- Kan ikke brukes inn i "leie til eie"

Tildeling av Startlån foretas løpende gjennom året på grunnlag av søknader via søknadsskjemaer på Husbanken.no. En påpeker at kommunens innvilgelse av startlån medfører risiko. Vi gir her lån – og på den måten ligger det alltid inne forhold som tilsier at dette kan medføre tap. Jo større lånemasse – jo større risiko for tap vil ligge i porteføljen. En viser til at Eigersund kommune har en individuell kredittvurdering av den enkelte søker, men samtidig er en opptatt av at ordningen er ment for «økonomisk vanskeligstilte over tid» (på lik linje som statens vurderinger).

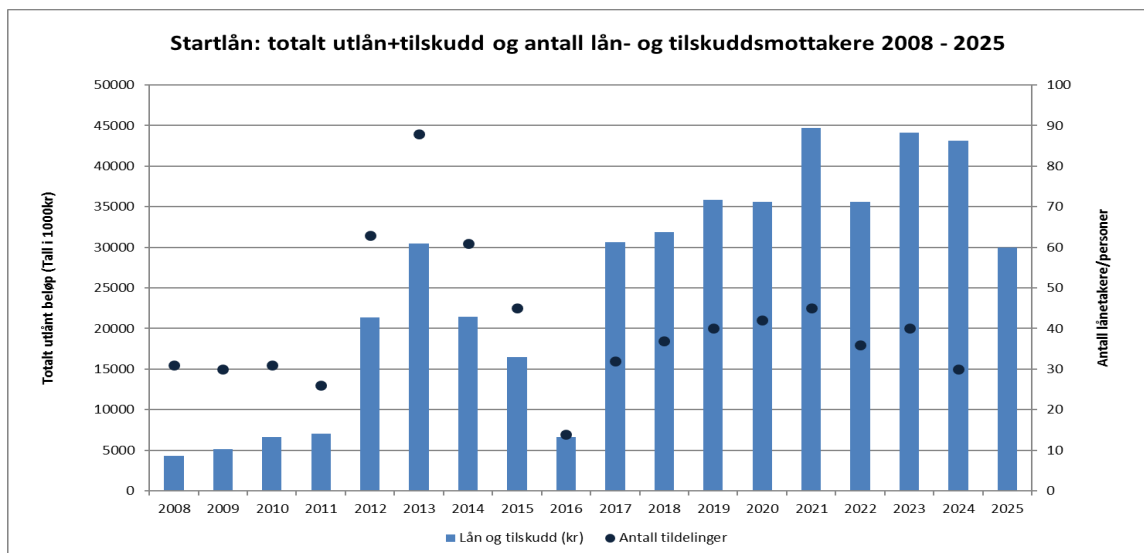
Staten v/Husbanken setter de overordnede premisser for tildeling av startlån, og premissene har i løpet av årene forandret seg noe. For Eigersund kommune har antall innvilgede lån gått ned de siste årene, men samtidig har kompleksiteten økt i den enkelte sak.

Vi ser også at den økonomiske situasjonen med økte rentekostnader påvirker beregningen for hvem av søkerne som har betjeningsevne for et startlån. I simulering av betjeningsevne skal det legges til grunn at søker skal kunne håndtere en liten oppgang i rentenivå. Det vil si at det er flere søkere som i

simuleringen ikke har betjeningsevne for et lån i den størrelsen som kreves for å kunne kjøpe seg en bolig. Videre ser vi også at det er flere låntakere som har fått lån tilbake i tid da verden så annerledes ut, som sliter med å få endende til å møtes, og spørsmål om avdragsfrihet har økt, samt enkelte lån går til inkasso.

Utviklingen for beløpsstørrelse for tildeling av Startlån og tilskudd, sett i sammenheng med utvikling på antall personer som har mottatt Startlån og tilskudd:

Kommentarer:

- En presiserer at tallene for 2024 ikke er endelige og at tallet for 2025 er basert på foreslått budsjettert beløp.
- I løpet av oppgitt periode har det vært statlige endringer i regelverket. Dette har (naturligvis) fått konsekvenser av tildeling av Startlån og tilskudd.
- Bankene har strammet inn, knyttet opp mot lån (også som følge av statlige regelendringer)
- Vi har fått færre antall søknader, men sakene er mer sammensatte.
- Antall fullfinansieringer har økt.
- Vi ser at saker med manglende dekning kommer nå – i form av manglende eller forsinket betaling på lån.
- Totalt sett er Eigersund kommune låntaker av ca. 265 millioner kroner i Startlån og hvorav utlånt beløp er ca. 240 millioner kroner. Forskjellen mellom kommunens lån og utlån gjelder i hovedsak innvilgede søknader om startlån, men boligen er ikke kjøpt/lånet er ikke utbetalt enda (22 mill.kr).
- Intrum administrerer kommunens utlån og den daglige oppfølgingen i forhold til låntakerne, men alle spørsmål vedrørende avdragsfrihet, endringer i pant, inkassohåndtering, endring i lånetid etc. må behandles og godkjennes av kommunen.

GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE

Innledning

I offentlig sektor (herunder kommune) kan man finansiere investeringer med låneopptak. I tillegg er det mulig å bruke ulik form for egenkapital (inkludert driftsmidler) til å finansiere investeringsprosjekt. Den daglige driften i kommunen må finansieres med andre midler enn låneopptak, som skatteinntekter og rammetilskudd.

En kommune har mange ønsker og behov for å investere, bygge, renovere og utbedre. Det er viktig å riktig å foreta investeringer, men etter en periode med ekspansiv vekst i investeringer og tilhørende låneopptak, samtidig med betydelig økning i rentenivået, ser kommunedirektøren nå tydelig konsekvensen i form av økte og betydelige finanskostnader i kommunens driftsbudsjett. Det er viktig å merke seg at finanskostnader betales fra samme «potten penger» som brukes til å finansiere den daglige driften i kommunen.

Gjeld med tilhørende avdrag og rentekostnader er en av Eigersund kommunes største og viktigste utfordringer i årene fremover. Dette gjentas fra budsjett 2022, 2023 og 2024. Dette er et tema som må tas på alvor og det er viktig å være klar over konsekvensene av en fortsatt ekspansiv investeringstakt. I det følgende tas det sikte på å vise litt av den historiske utviklingen av totalgjeld, utvikling i avdrag og rentekostnader.

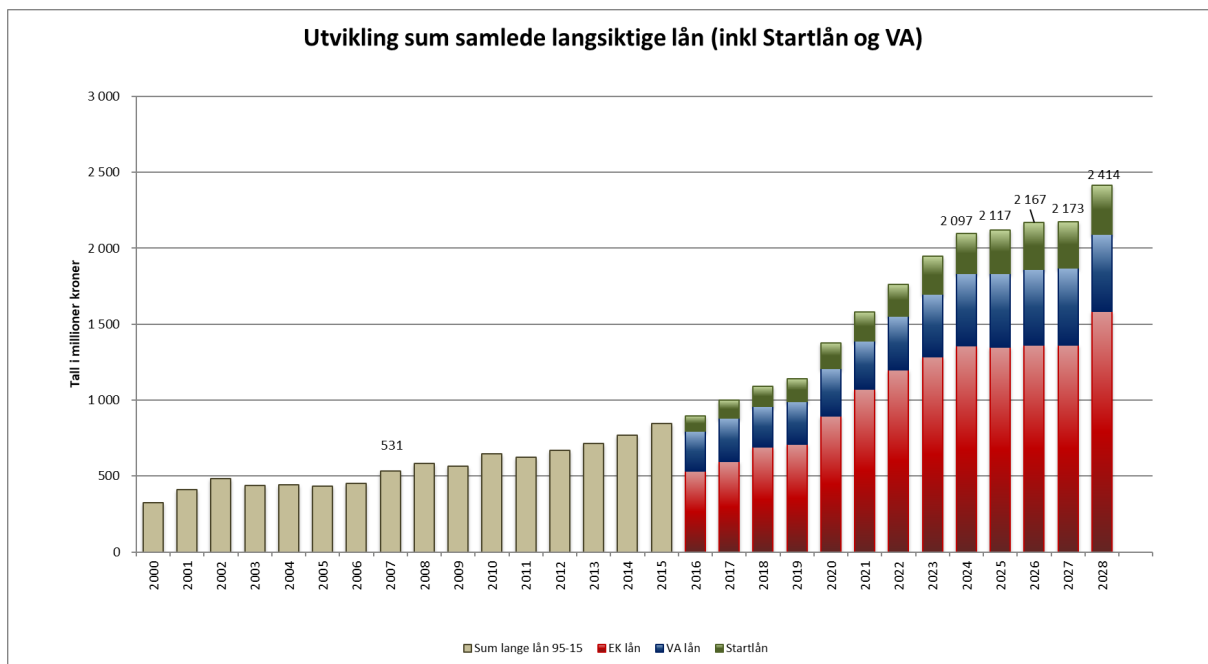
Historisk gjeldsutvikling inkludert budsjetterte beløp i økonomiplanperioden

Eigersund kommune hadde frem til 2015 et forholdsvis greit nivå på total langsiktig gjeld. Pr 31/12-2015 hadde Eigersund kommune en langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) på 73,9% av driftsinntektene (statens tall). Gjennomsnittet for kommunene var, på samme tidspunkt, 97,9%. Fra 2016 frem til i dag har den totale gjelden steget med 148%, altså mer enn en dobling på 8 år. En viser til at investeringsprosjekt (og for den del også driftsprosjekt) har blitt foreslått tatt ut eller ikke realisert. Kommunedirektøren har også i år utsatt ønskede investeringsprosjekt fra avdelingene, i form av at de ikke er lagt inn. Til tross for det vil lånegjelden øke. Med budsjetterte låneopptak vil Eigersund Kommune overstige en samlet gjeld på over **2 milliarder** kroner i 2024.

Mot slutten av perioden går investeringene kraftig opp som følge av nytt sykehjem. Den økonomiske konsekvensen av en så omfattende investering er betydelige – både i drift, investering og i forhold til finanskostnader. Finanskostnadene av denne investeringen vil først få fullt utslag i 2029 som er utenfor denne økonomiplanperioden.

En del av lånegjelden til Eigersund kommune er knyttet til investeringer innen vann og avløp, som blir finansiert via selvkost. Videre har vi låneopptak knyttet til startlån for utlån, som i prinsippet skal være finansiert av låntakerne (i realiteten har Eigersund kommune utgifter knyttet opp mot Startlån).

Fra 2016 er de ulike type lån spesifisert i diagrammet hvor rød søyle indikerer den delen av gjelden som Eigersund kommune selv må finansiere med driftsmidler, den blå delen av søylen er gjeld knyttet til vann og avløp og finansieres av innbyggerne via kommunale avgifter, og den siste grønne delen av søylen er knyttet til startlån som i prinsippet skal finansieres av låntakerne.

Gjeldsutviklingen i økonomiplanperioden

Legger en til grunn Kommunedirektørens forslag til låneopptak i budsjett og økonomiplan får vi følgende gjeldsutvikling:

Tall i 1000kr.

Gjeldsutvikling inkl VA og startlån	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo pr 01.01	1 378 329	1 579 293	1 762 216	1 945 959	2 096 584	2 117 479	2 117 479	2 167 282
Nye låneopptak totalt	277 400	264 000	269 000	244 152	112 700	144 150	154 400	349 300
Samlede avdrag på lån	76 437	81 076	85 258	93 527	91 806	94 347	98 987	102 719
Sum lånegjeld pr 31.12	1 579 293	1 762 216	1 945 959	2 096 584	2 117 479	2 167 282	2 172 891	2 413 863

*Kommentar til tabellen i forhold til rammebudsjetter og budsjetterte avdrag under kap 9: Samlede avdrag på lån i denne tabellen inkluderer både avdrag på gjeld knyttet til Eigersund kommune og Vann & Avløp som budsjetterte i kap 9 **OG** avdrag på startlån som i henhold til forskrift skal føres i investeringsregnskapet. Samlet avdrag i tabellen ovenfor vil dermed være høyere enn i driftsbudsjettet.*

Kommunedirektøren viser til at gjelden er budsjetterte til å komme opp i 2,1 milliarder kroner i 2024, og vil øke utover i økonomiplanperioden. Tabellen viser at det årlige låneopptaket er høyere enn årlig nedbetaling, som følgelig betyr at lånegjelden øker. De årene avdrag er høyere enn låneopptak vil samlet gjeld reduseres.

En viser til at Eigersund kommune leier en del bygg og anlegg (med kommunale funksjoner). Dette som et alternativ til å investere og ta opp lån. Disse forholdene er ikke med i låneoversikten. Dette vil f.eks. omfatte både Lagårdshallen AS, Lagård Svømmehall AS og nytt bibliotek. Disse kostnadene er «evigvarende» og vil ikke avta på noe tidspunkt, sammenlignet med nedbetaling av lån.

I tillegg arbeides det med forhold som kan – ved realisering – gi økt lånegjeld. Det vises til vedlegg med 10-års plan for investeringsprosjekt. Prosjekter som ikke er inkludert i budsjett og økonomiplanperioden er blant annet følgende prosjekt:

- Barnebolig/avlastningsbolig - hovedprosjekt
- Rådhuset

- Bakkebø/Slettebø-området
- Omsorgsboliger av type «4-mannsbolig»
- Lokaler til sonene –Lundeåna BSS.
- Gågatene
- Husabø u.skole – trinn 2
- Flomsikring Lundeåna, siste del (3 stk tiltak)
- Ny havnepromenade
- Videre flomsikring rundt Eieåna
- Oppgradering Grøne Bråden bhg
- Oppgradering Slettebø bhg (bygg 1)
- Oppgradering Lagård BSS
- Oppgradering Lundeåne BSS
- Renseanlegg Hestnes – VA (sekundærensekrav)
- Kommunale boliger Ekornveien
- Husabø svømmehall og idrettshall
- Seremonibygget ny gravlund på Hestnes - hovedprosjekt
- Jernbanekaiaen/Bytelttomta – Folkepark - hovedprosjekt
- Skatepark
- 4 stk robuste boliger iht vedtak
- Tursti Langevann
- Forprosjekt høydebasseng Helleland og Hellvik
- Idrettsbygget på Slettebø utredning
- Skolebanen på Husabø
- Heiser på sykehuset
- Kjøkkenet på sykehuset
- Stoplesteinane – tilrettelegging
- VA prosjekt Krossmoveien, Hestevad bru, Jernbaneveien
- VA Langevannsveien
- Oppmerking friidrettsbane Husabø

Samtidig peker kommunedirektøren på finansieringen av spesielt Aktivitetssenteret. Låneopptak er betydelig redusert eller tatt helt vekk. Dette er en form for finansiering som flere investeringsprosjekt skulle hatt.

Gjeld i prosent av driftsinntekter

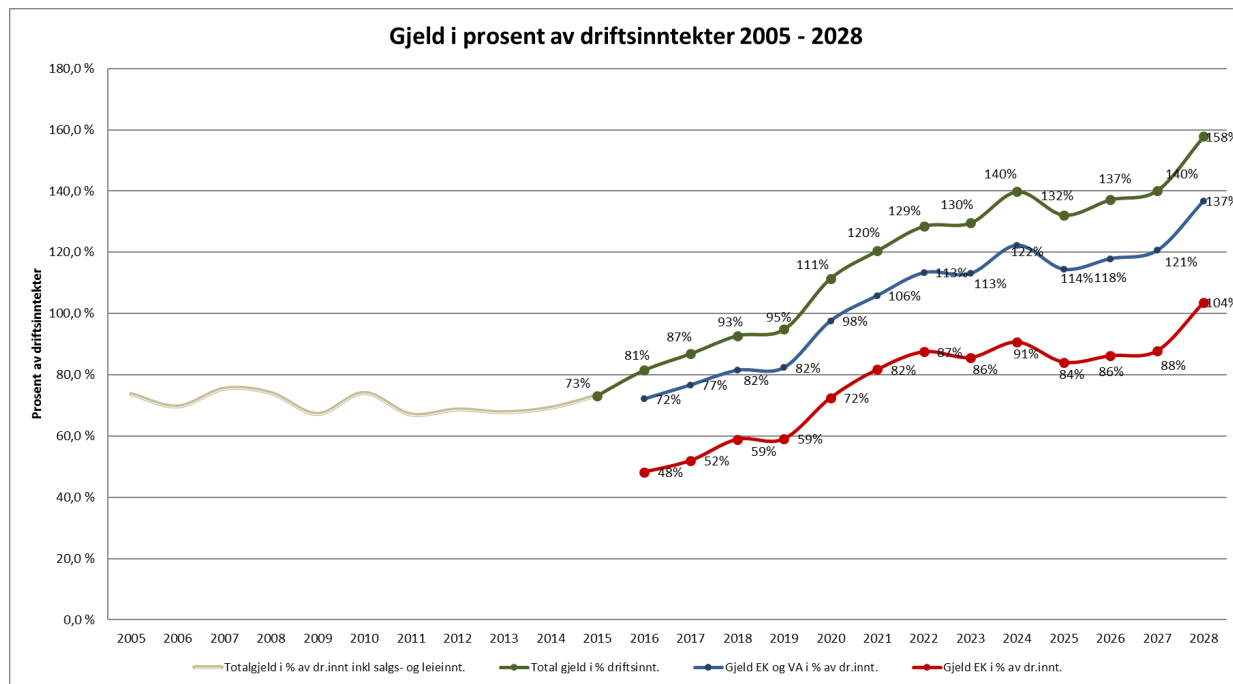
Gjeld i prosent av driftsinntekter er et nøkkeltall som brukes av Staten, KOSTRA og kommunene for å måle og sammenligne gjeldssituasjonen i den enkelte kommune. I utgangspunktet skulle vi tro at det var en enkel prosent å finne og sammenligne, men her er det mange forskjellige måter å finne nøkkeltallet på. SSB beregner 7 forskjellige nøkkeltall innen denne kategorien. Det dreier seg om hvilken type gjeld og hvilke inntekter som skal inngå i beregningen. Skal vi se på totalgjelden mot totale driftsinntekter? Skal vi inkludere andel av gjeld som gjelder vann og avløp selv om finanskostnadene blir dekket av selvkost? Skal vi inkludere startlån selv om renter og avdrag i all hovedsak blir dekket av låntakere? Pensjonsforpliktelsene er også langsiktig gjeld, skal denne gjelden inkluderes?

I den videre fremstilling er det lagt til grunn følgende:

- Driftsinntekter inkluderer skatt, rammetilskudd, overføringer, tilskudd og brukerbetalinger – men IKKE salgs- og leieinntekter – som er i samsvar med statens måte beregne på.

- Pensjonsforpliktelsene inkluderes ikke i dette scenario – som er i samsvar med statens måte beregne på.
- Vi ser både på totalgjeld (grønn), totalgjeld uten startlån (blå) og i tillegg renteesponert gjeld (sistnevnte er gjeld uten VA og startlån på rød linje)

Basert på statens kriterier er gjeldsutviklingen - i prosent av driftsinntekter - slik:

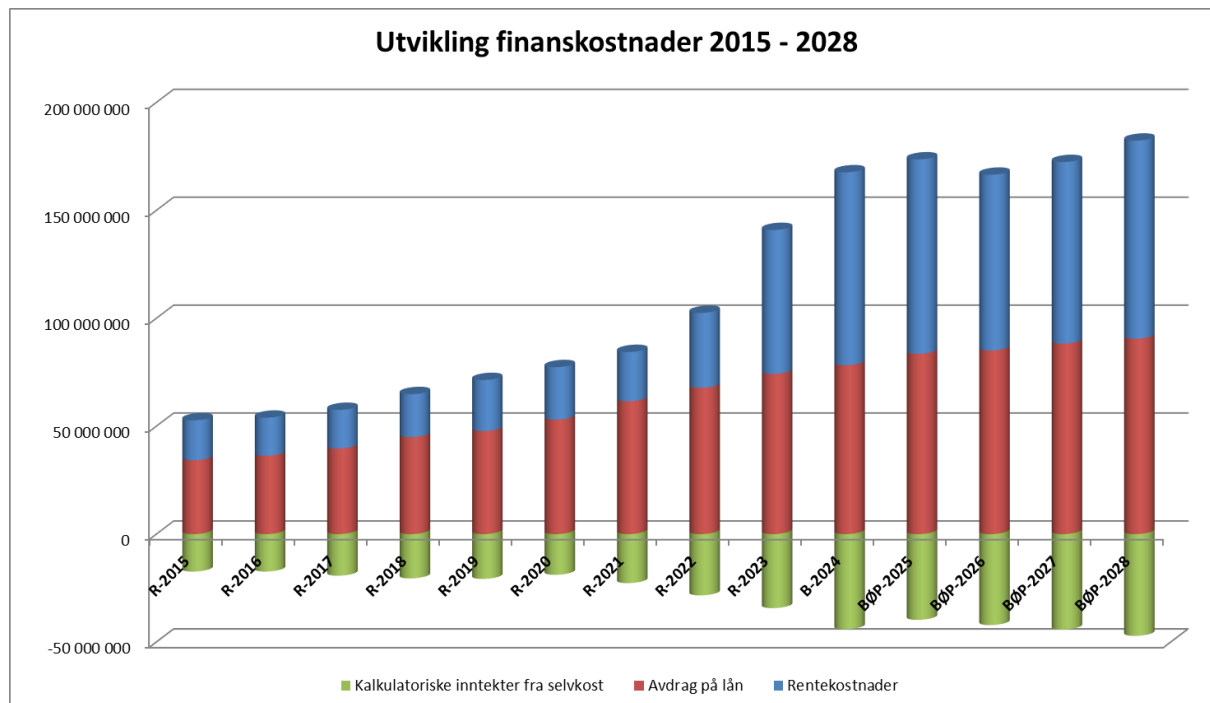

Forklaring til tabellen ovenfor:

- Det påpekes at i tabellen over er det lagt inn nominelle 2025-kroner – og utgangspunktet er driftsinntektene.
- Fra 2005 til 2015 hadde Eigersund kommune en stabil gjeldsstørrelse i forhold til driftsinntektene med fra 73,6% til 73,2%. Merk at dette er totalgjeld i prosent av driftsinntekter inkludert salgs- og leieinntekter. (Ny beregningsmetode fra 2016.) Landsgjennomsnittet i 2015 lå på 97,9%.
- Den øverste grønne linjen viser totalgjeld i perioden 2016 – 2028 med en stigning fra 73,2% i 2016 til 158% i 2028. Anbefalt nivå fra staten på totalgjeld av driftsinntektene er 60%. Samtidig er det verdt å merke seg at også landsgjennomsnittet i 2023 ligger forholdsvis langt over anbefalingen (111,5%). Eigersund kommune hadde 123,8% i 2023 som er på nivå med andre kommuner i samme kommunegruppe. Med den videre utviklingen i økonomiplanen antas Eigersund kommune å ligge over både landsgjennomsnitt og snitt i KOSTRA-gruppe.
- Den mellomste blå linjen viser total gjeld UTEN startlån og er kun til informasjon.
- Den nederste røde linjen viser sum gjeld som Eigersund kommune selv må dekke renter og avdrag for – altså Startlån og VA-sektoren er tatt ut. Gjelden øker fra ca. 60% i 2019 til 84% i 2025. Deretter øker gjeldsgraden i forhold til driftsinntekter veldig i 2028 – noe som er knyttet til store investeringer blant annet til sykehjemsplasser.
- MERK: prosenten som fremkommer vil endre seg i årene som kommer i takt med endring i driftsinntektene. Altså, hvis rammetilskudd og skatteinntang øker i årene fremover, vil grunnlaget man beregner gjeldsgraden fra også øke, og følgelig vil gjeldsgradprosenten reduseres noe.

Utvikling finanskostnader

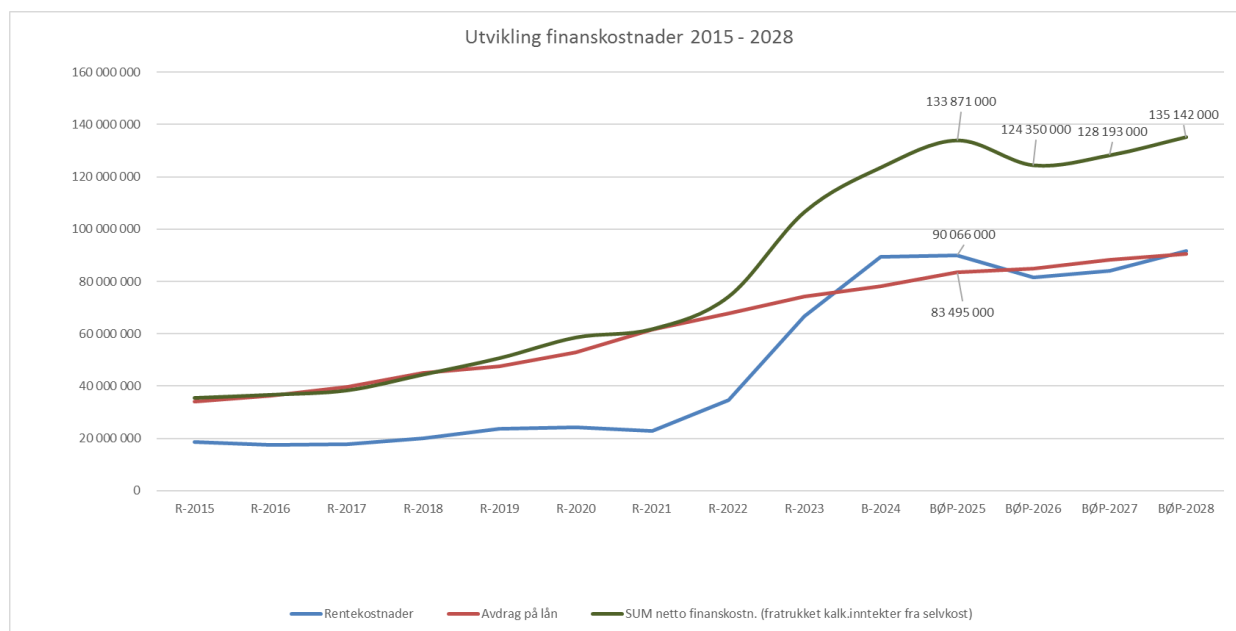
Med økt låneopptak følger også økning i avdrag pr år og rentekostnader pr år. Eksisterende låneportefølje og nye låneopptak som foreslått i investeringsbudsjettet er lagt til grunn og Eigersund Kommune får da følgende utvikling i finansutgifter:

Kommentarer til grafen:

- Eigersund kommune er budsjettet med netto finanskostnad:
 - 2024: 123,5 mill.kr
 - 2025: 133,8 mill.kr
 - 2026: 166,5 mill.kr
 - 2027: 172,3 mill.kr
 - 2028: 182,3 mill.kr
- Grafen viser utviklingen av rentekostnader og avdrag fra 2015 til 2028. Det som er mest interessant er den blå og røde delen av søylen som representerer rentekostnader og avdrag.
- Den grønne delen av søylen er den kalkulatoriske inntekten som blir dekket av selvkostområdene. Den kalkulatoriske inntekten er selvkostområdenes rente og avdragskostnader og blir beregnet på grunnlag av saldo i balansen for alle investeringer innen selvkostområdene.
- Kommunedirektøren peker på at rentekostnaden i perioden 2015 – 2021/22 har forholdt seg noenlunde stabil på tross av økt låneopptak, rentenedgangen har altså motvirket økning i rentekostnader totalt sett. Nå ser vi spesielt fra 2023 at rentekostnaden øker i mye større grad enn avdragene (rød søyle) – som da skyldes renteøkningene.
- Basert på kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan, samt KBN forventet rentenivå pr 23.oktober, vil rente- og avdragskostnader ha utvikling som illustrert i tabell og graf under:

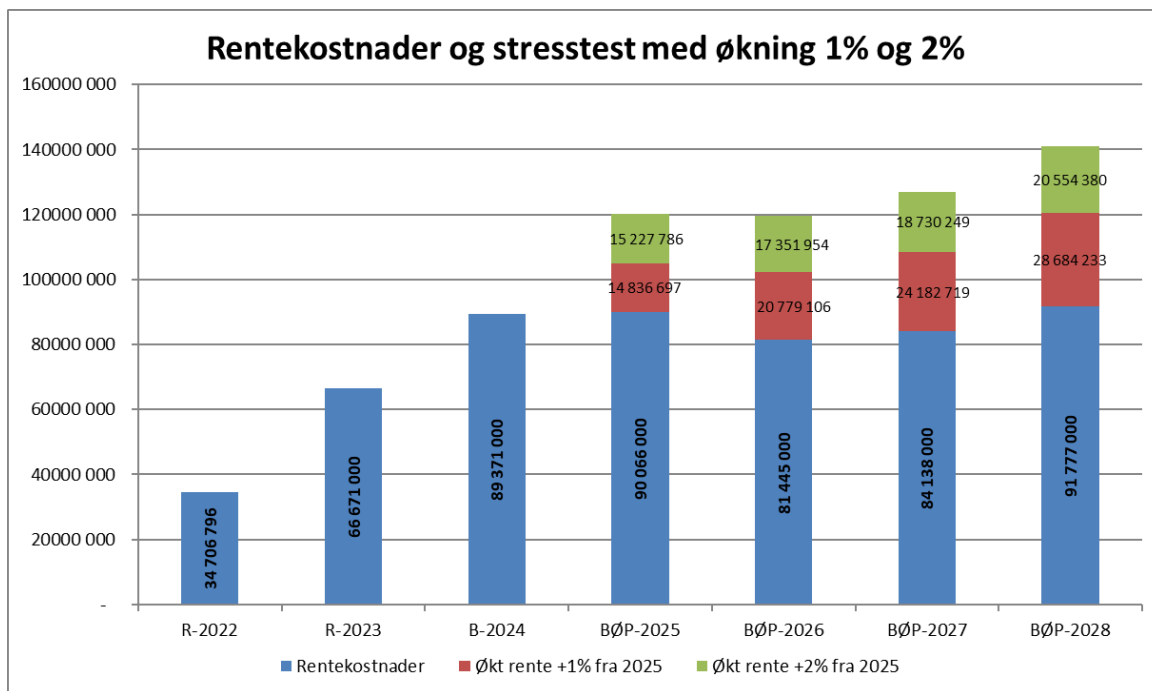
	R-2020	R-2021	R-2022	R-2023	B-2024	BØP-2025	BØP-2026	BØP-2027	BØP-2028
Rentekostnader	24 299 328	22 828 504	34 706 796	66 671 000	89 371 000	90 066 000	81 445 000	84 138 000	91 777 000
Avdrag på lån	53 015 972	61 520 379	67 750 949	74 189 000	78 205 000	83 495 000	85 015 000	88 205 000	90 485 000
Kalkulatoriske inntekter fra selvkost	-18 827 652	-22 680 620	-28 358 033	-34 261 427	-44 043 000	-39 690 000	-42 110 000	-44 150 000	-47 120 000
SUM netto finanskostn. (fratrasket kalk.inntekter fra selvkost)	58 487 648	61 668 263	74 099 712	106 598 573	123 533 000	133 871 000	124 350 000	128 193 000	135 142 000
SUM renter og avdrag	77 315 300	84 348 883	102 457 745	140 860 000	167 576 000	173 561 000	166 460 000	172 343 000	182 262 000
Finanskostnader i prosent av driftsinntekter	4,41 %	4,33 %	4,93 %	6,52 %	7,50 %	7,67 %	7,21 %	7,54 %	8,05 %

Stresstest rentekostnader med økning på 1% og 2%

Den renteøkningen som har skjedd i 2022 og 2023 har store økonomiske konsekvenser for Eigersund kommune basert på den lånegjelden vi har og er i ferd med å ta opp. Prognosene og forventningene er at renten nå skal holde seg på nåværende nivå og på sikt reduseres. På samme tid har de siste årene konstatert at verdensbildet kan ta brå og uventede vendinger. Det er kjørt en simulering på hvordan kostnadsbildet vil se ut dersom rentenivået mot formodning skulle øke med ytterligere 1% og 2% fra dagens forventede nivå.

Dersom vi legger til grunn dagens låneportefølje, samt foreslått låneopptak i investeringsbudsjettet 2025 – 2028 og simulerer en renteøkning på 1% og 2% mer enn det som er forventet pr i dag, vil rentekostnadene se slik ut i økonomiplanperioden:

Stresstesten viser at vi får betydelige økonomiske utslag ved økt markedsrente.

Andre kommentarer til gjeldssituasjon i Eigersund kommune

Av økonomiske grunner har vi tidligere arbeidet for at hele eller deler av låneopptaket formelt ble tatt opp i budsjettåret, men først utbetalt januar/februar påfølgende år. På denne måten ble årets avdrag og rentekostnader blitt redusert. Basert på store investeringer (og følgelig høyere utbetalinger til 3. part) og redusert likviditet har dette endret seg. Dette vil tilta seg i løpet av økonomiplanperioden – hvor vi i løpet av perioden må ta opp årets lån i det gjeldende år. I denne sammenheng nevnes det at likviditeten er presset, noe som også vil påvirke tidspunktet for låneopptak. Fremtidige låneopptak må tas opp mot august/september (som tentativ måned).

Tidligere har en renteøkning blitt balansert mot økt renteinntekt. Den tid kommunale investeringer øker, likviditeten blir presset og rentekompensasjonsordningene er i ferd med å avsluttes blir ikke økningen i inntektene tilsvarende. Økt rente fører imidlertid til økt inntekt fra vann- og avløp, som skal dekke finansutgiftene etter egen selvkostberegning.

Mulige tiltak for å redusere gjelden til Eigersund kommune

For å redusere gjelden kan dette skje ved bl.a. følgende forhold:

- **Redusere investeringene.**
 - Kommunedirektøren viser til reduserte investeringer vil gi reduserte finansutgifter. Samtidig har kommunedirektøren lagt til grunn vedtatte prosjekt – samtidig som investeringer er utsatt ut økonomiplan-periodene og hvor det vil være behov for å tenke nytt på flere områder knyttet opp mot planlagte investeringer.
- **Salg av tomter.**
 - Kommunedirektør viser til at det legges opp til å avsette salgsinntekter.
 - Ved slutføring av dette boligfeltet må lån tilbakebetales i sin helhet. Dette i form av refusjoner. Kommunedirektøren viser til at det er vedtatt at salg av tomter skal skje ved med en gevinst.
- **Øke avdragene i driftsbudsjettet**
 - Dette er ikke innarbeidet i fremlagt forslag til økonomiplan.

- Vi har ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre dette – uten å foreta tilsvarende krav om driftsreduksjoner andre steder.
- *Salg av eierandeler i Lyse energi og / eller Dalane energi (med tilhørende selskap)*
 - Et salg – kombinert med nedbetaling av gjeld ville frigjort et betydelig beløp – avhengig av salgsverdi og skatteløsning. På den andre siden påpeker vi at Eigersund kommune mottar både utbytte samt rente og avdrag på ansvarlige lån – som er med på å finansiere den løpende driften i Eigersund kommune.

Lånegjelden – er den bærekraftig?

Med planlagte låneopptak er den totale lånegjelden estimert til å ligge på over 2,1 milliarder kroner i løpet av 2025. En påpeker at dette baserer seg på foreløpige tall. Selv om andelen av gjelden som Eigersund kommune må dekke kostnadene til over driftsbudsjettet er lavere (selvkostlån) – er det knyttet meget store kostnader i form av avdrag og renter for en slik låneportefølje. Det må understrekes at disse kostnadene må dekkes fra samme potten som brukes til den daglige driften i Eigersund kommune.

Eigersund kommune kan ikke, på lik linje med andre kommuner, forvente økte inntekter fra staten med unntak av pris- og lønnskompensasjon – og endringer knyttet opp mot demografi. Dette betyr at vi ikke får økte inntekter for å kunne dekke økte finansutgifter.

Dersom låneopptaket er høyere enn avdragene pr år, vil gjelden og tilhørende finanskostnader øke og øke. Det er dermed nødvendig med en brems og reduksjon i investeringene for å ikke øke finansutgiftene ytterligere. Dette har kommunedirektøren lagt til grunn i sitt forslag.

AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET

I Kommunedirektørens budsjettforslag ligger følgende forslag som grunnlag (en viser til forslag til budsjettvedtak):

- Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over justert budsjett settes av på Skattereguleringsfondet.
- Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på "Finansfondet"). I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
- En positiv differanse innenfor budsjettert premieavvik settes av på "Premieavviksfondet".
- Salg av bygninger. Salgssummene nyttes som egenkapital i investeringsplanen.
- Salg av tomter (gevinst). I forslag til investeringsplanen så er det iht. tidligere økonomiplan budsjettert med salg av tomter. Salgssummene nyttes som egenkapital i investeringsplanen for hele økonomiplan-perioden. Det var ønskelig at salgsinntekter skulle blitt brukt til å tilbakebetale gjeld (lån) som Eigersund kommune har hatt knyttet opp mot bygging av Hestnes-boligfelt, men dette har ikke vært mulig å realisere økonomisk. Kommunedirektøren påpeker betydningen av at Eigersund kommune klarer å realisere salg av boligtomter, ellers vil finansutgiftene øke betydelig (da låneopptaket alternativt må økes).
- Avdrag fra ansvarlig lån (2 stykk) i Lyse er budsjettert avsatt til Investeringsfondet (iht. forskrift).

Aktivitet i Sentrum - Parken

VEDLEGG TIL

KOMMUNEDIREKTØRENS BUDSJETTFORSLAG

Vedlegg 1 – Budsjettbrev Eigersund kirkelige Fellesråd

En viser til sak – hvor budsjettbrevet fra Eigersund kirkelige fellesråd er lagt med som vedlegg i selve budsjettsaken.

Det påpekes at Eigersund kirkelige fellesråd har bedt om en økonomisk økning i rammen og mot konkrete forhold, som omtales i Gul Bok under punkt om økonomisk ramme.

Vedlegg 2 – Budsjettinnspill Kontrollutvalget

En viser til sak – hvor budsjettinnspill fra Kontrollutvalget er lagt med som vedlegg – i selve budsjettsaken. Iht. forskrift skal Kontrollutvalgets budsjettforslag følge budsjettbehandlingen. Forholdene er innarbeidet i driftsbudsjett for 2025.

Vedlegg 3 – Finansielle måltall for Eigersund kommune

Innledning knyttet opp mot finansielle måltall

Kommunestyret har det øverste ansvaret for å planlegge, prioritere bruken av midler og ivareta kommunens økonomi. De sentrale og lovfestede verktøyene for dette er økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapet og årsberetningen samt regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement). Videre krever kommuneloven § 14-2 bokstav c) at det skal vedtas finansielle måltall som er et verktøy for å ivareta det økonomiske handlingsrommet i et langsiktig perspektiv. Det er ikke sagt noe om hvor mange finansielle måltall som må eller kan fastsettes – det er opp til den enkelte kommune.

Kommunen (kommunestyret) må i lys av dette vedta politiske mål for hvordan kommunens økonomi skal utvikle seg. De finansielle måltallene er med andre ord lokale handlingsregler for kommunens økonomiske politikk. Men det er ingen bestemmelser rundt hva måltallene skal være knyttet til eller hvordan de skal utformes. Det må være åpenhet og bevissthet om status og hva som skal til, og de finansielle måltallene må ha politisk forankring og eierskap.

De finansielle måltallene legges til grunn for økonomiplanen og årsbudsjettene. Ambisjonen er at de finansielle måltallene blir mer førende for de lokalpolitiske beslutningene, slik at den økonomiske handleevnen kan styrkes over tid. Finansielle måltall kan dermed være et grunnlag for kommuner til å etablere en lokal økonomisk politikk, der måltallene også blir lokale handlingsregler for økonomistyringen.

De vanligste finansielle måltallene

De mest benyttede måltallene er knyttet til netto driftsresultat, gjeld og disposisjonsfond, hvor netto driftsresultat er det mest sentrale målet. Ulike kommuner legger seg på ulike nivå på netto driftsresultat, noe som kommer av forskjeller på blant annet finanskostnader, kostnadsnivå og ikke minst inntektsnivå. Dette er også måltall som kommer frem i ulike eksterne analyser – herunder statens sine oppsummeringer i bla. Kommuneproposisjonen.

Netto driftsresultat er en beregning av «driftsoverskuddet» i en kommune – altså hvor mye står igjen av totale inntekter etter alt av driftskostnader er trukket fra. Kronebeløpet som er igjen måles i prosent av totale driftsinntekter. Sammenlignet med privatøkonomi kan man si at det du har igjen av lønningen (inkludert sparing) er netto driftsresultat, og bør utgjøre minst 1,75 prosent av sum lønnsutbetaling. Teknisk beregningsutvalg TBU og KS anbefaler kommunene å ha et netto driftsresultat på minimum 1,75 prosent.

Samlet lånegjeld: Måltall knyttet til gjeldsgrad eller gjeldstak har vist seg å være effektive. Endringene i gjeldsgrad påvirker rentekostnader, som i neste omgang påvirker det økonomiske handlingsrommet. Gjeldsgraden kan benyttes som et virkemiddel for å nå måltallet om netto driftsresultat over tid. I staten sine oversikter så blir dette måltallet knyttet opp mot all langsiktig gjeld som kommunene har – fratrasket pensjonsforpliktelser (som også er en form for gjeld). Videre ser vi at Riksrevisjonen har kommet med en anbefaling som omfatter brutto gjeld – fratrasket pensjonsforplikter og utlån/Startlån (disse to forhold som dekkes teoretisk av ordningene i seg selv). Ut fra det bør vi se på anbefalingene og føringene fra Riksrevisjonen – som en sentral og objektiv aktør.

Disposisjonsfond kan beskrives som en buffer for å håndtere risiko eller sparekonto. Dette er frie midler som den enkelte kommune kan bruke «fritt» i drift eller overføre som egenkapital i

investeringer – dvs. at det ikke er føringer eller bindinger på disponeringen. Det er viktig for en kommune å ha midler tilgjengelig for å kunne finansiere uforutsette kostnader. Landsgjennomsnittet pr 2023 ligger på 13,3 prosent i disposisjonsfond (nedgang fra 14,7 prosent i 2022). Det pekes på at det er store variasjoner mellom kommunene – av ulike årsaker. På hvilket nivå Eigersund kommune ønsker å ligge i forhold til størrelse på disposisjonsfond er et politisk valg.

I behandlingen av budsjett og økonomiplan for 2024 – 2027 ble det vedtatt både kortsiktige og langsiktige finansielle måltall. Følgende finansielle måltall for 2024 – 2035 ble vedtatt:

Måltall	Anbefalt nivå	Mål B23 Vedtatt	Mål R24 Vedtatt	Mål B25 Vedtatt	Mål B26 Vedtatt	Mål B30 Vedtatt	Mål B35 Vedtatt
Netto driftsresultat	1,75 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,75 %	1,75 %
Samlet lånegjeld (prosent av totale driftsinntekter) eksl pensjon, inkl selvkost og startlån. (grønne linjen)		134 %	140 %	144 %	142 %	110 %	100 %
Netto lånegjeld (prosent av totale driftsinntekter) eksl pensjon og startlån, inkl selvkost. Anbefaling fra Riksrevisjon. (blåe linjen)	75 %	118 %	123 %	126 %	122 %	85 %	75 %
Samlet lånegjeld (prosent av totale driftsinntekter) Omfatter ikke selvkost, pensjon eller Startlån. (rød)	60 %	90 %	92 %	90 %	86 %	80 %	60 %
Låneopptak (eksl Startlån) i prosent av avdrag (må være under 100% for at gjelden skal reduseres)	-	205 %	116 %	40 %	10 %	70 %	60 %
Disposisjonsfond (prosent av driftsinntekter)		4,00 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	10 %	15 %
Lånefinansiering (i prosent av totale investeringer)	-	70 %	70 %	70 %	70 %	60 %	60 %
Samlet rentenivå	-	Kalkyle-renten	Kalkyle-renten	Kalkyle-renten	Kalkyle-renten	Kalkyle-renten	Kalkyle-renten

Tabellen viser også tidligere vedtatte finansielle måltall for 2023.

Forslag til langsiktige finansielle måltall

I kommunelovens § 14-1.Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, 1. ledd står det at «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid». For å etterleve lovbestemmelsen kan finansielle måltall brukes som virkemiddel. For å sikre økonomisk handleevne over tid i Eigersund kommune er det et åpenbart og viktig sted å redusere lånegjelden. Iht. Kommuneproposisjonen for 2025 ligger Eigersund kommune nå høyere enn gjennomsnittet av kommunene når det gjelder langsiktig lånegjeld.

Renter og avdrag betales av driftsmidler, det vil si at renter og avdrag spiser av inntektene som kan brukes i drift til tjenesteyting og til nye tiltak. Økte finansinntekter fører samtidig til redusert politisk handlingsrom.

Riksrevisjonen anbefaler at kommunens netto lånegjeld ikke overstiger 75% av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Samlet gjeld (eksl pensjonsforpliktelser og Startlån) bør på sikt gå mot 75 prosent – for å følge Riksrevisjonens anbefaling. På samme tid vet vi at det er planlagt enda flere store investeringsprosjekt. Basert på dette forhold har vi lagt inn et finansielt måltall som bygger på Riksrevisjonens anbefalinger og at det foreligger en konkret anbefaling om netto lånegjeld.

For at samlet lånegjeld skal reduseres, må avdragene vi betaler være høyere enn nytt låneopptak. For å oppnå redusert lånegjeld foreslås et måltall på dette forhold.

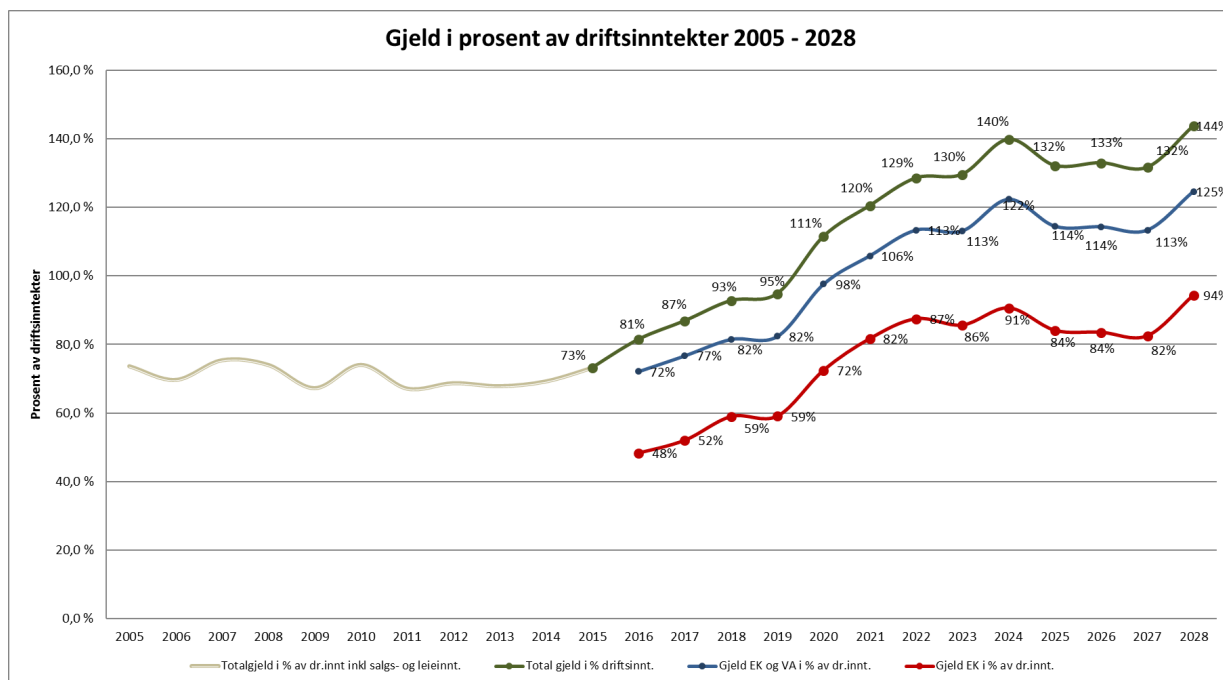
Kommunedirektøren viser til at det i en tidligere sak – Tidlig politisk deltakelse i budsjettprosessen – ble fremmet forslag om finansielle måltall. Vedtak om finansielle måltall ble utsatt – med bakgrunn i realisering av nytt sykehjem. Samtidig ble det gitt politiske signaler – som kommunedirektøren har tatt med i denne vurdering. Videre har det blitt arbeidet aktivt med å klargjøre organisasjonen knyttet opp mot et nytt sykehjem – på flere områder. Herunder har en utsatt investeringer – som gir utslag i gjeldsgrad. Vi har også lagt til grunn – merk kun for måltallene – en vekst i inntektene knyttet opp mot finansielle måltall (som måles opp mot inntektene). Hvis vi ikke hadde gjort det ville de ulike måltall knyttet opp mot gjeldsgrad blitt feil – og en ville nådd disse i form at statistiske beregninger knyttet opp mot prosentberegning. Det er videre lagt opp til ambisiøse, men høyst nødvendige mål – basert på de utfordringer, men også de endringene – vi har gjort. Samtidig følger kommunedirektøren de anbefalinger som KS, TBU og Riksrevisjonen kommer med.

De finansielle måltallene er endret i forhold til fjoråret og forslag til nye finansielle måltall er som følger:

Måltall	Anbefalt nivå	Mål R24 Vedtatt	Mål B25 Forslag	Mål B26 Forslag	Mål B27 Forslag	Mål B28 Forslag	Mål B30 Forslag	Mål B35 Forslag
Netto driftsresultat <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>	1,75 %	0,00 %	1,75 % 1,54 %	1,75 % -0,07 %	1,75 % -1,57 %	1,75 % -0,51 %	1,75 %	1,75 %
Samlet lånegjeld (prosent av driftsinntekter iht statens opplegg) eksl pensjon, inkl selvkost og startlån. (grønn linje) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>		140 %	130 % 132,00 %	130 % 137,00 %	131 % 140,00 %	140 % 158,00 %	120 %	100 %
Netto lånegjeld (prosent av driftsinntekter iht statens opplegg) eksl pensjon og startlån, inkl selvkost. Anbefaling fra Riksrevisjon. (blå linje) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>	75 %	123 %	115 % 115 %	118 % 118 %	120 % 121 %	130 % 137 %	110 %	90 %
Samlet lånegjeld (prosent av driftsinntekter iht statens opplegg) Omfatter ikke selvkost, pensjon eller Startlån. (rød linje) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>	60 %	92 %	84 % 84 %	85 % 86 %	88 % 88 %	100 % 104 %	90 %	70 %
Låneopptak (eksl Startlån) i prosent av avdrag (må være under 100% for at gjelden skal reduseres) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>	-	116 %	60 % 64 %	80 % 95 %	100 % 112 %	325 % 335 %	70 %	60 %
Disposisjonsfond (prosent av driftsinntekter) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>		2,50 %	15,00 % 15 %	15,00 % 15 %	13,00 % 14 %	10,00 % 14 %	10 %	15 %
Disposisjonsfond uten bindinger (prosent av driftsinntekter) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>		2,00 %	2,00 % 1,5 %	3,00 % 1,7 %	4,00 % 1,6 %	5,00 % 1,6 %	5 %	5 %
Lånefinansiering (i prosent av totale investeringer) <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat</i>	-	70 %	53 % 52,7 %	67 % 66,6 %	60 % 60,0 %	65 % 65,6 %	60 %	60 %
Samlet rentenivå <i>Prognose kalkylerente pr år (Kommunalbanken)</i> <i>GUL BOK forslag til budsjett resultat (KBN Finans - gjennomsnittrente)</i>	-	Kalkyle- renten	Kalkyle- renten 3,8 % 4,3 %	Kalkyle- renten 3,8 % 3,9 %	Kalkyle- renten 3,9 % 3,9 %	Kalkyle- renten 3,9 % 4,1 %	Kalkyle- renten	Kalkyle- renten

Kommentarer knyttet opp mot finansielle måltall

Iht. kommuneloven er det ikke tillatt å legge frem et kommunebudsjett (eller økonomiplan) som ikke er i balanse. Dvs. at det må være balanse i både hele økonomiplanperioden og det enkelte år. Kommunedirektørens forslag legger opp til balanse i perioden og det enkelte år – men ved bruk av driftsfond (noe som slår ut i forslag til finansielle måltall). Kommunedirektøren peker på at de finansielle måltallene ikke er rettslig bindende, men langsiktige mål å rette seg til (på lik linje med andre mål). Hvis vi legger til grunn økte inntekter (et anslag på 50 millioner kroner årlig) vil de ulike gjeldsgrader se slik ut:

Vedlegg 4 – Moment ang forslag til statsbudsjett for 2025

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 7. oktober 2024. Totalt sett beregner staten at kommunesektoren har samlet driftsinntekter 746,3 milliarder kroner for 2025 (anslått til 701,7 milliarder kroner i 2024 og 644,3 milliarder kroner i 2023 i forslag til statsbudsjett).

Statsbudsjettet 2025 – hovedtall

- Realvekst i kommunenes frie inntekter i 2025 på 5,15 mrd. kroner, hvorav
 - 2,5 mrd. kroner er kompensasjon for befolkningsendringer (demografikostnader).
 - 250 mill. kroner er begrunnet med bemanning i barnehagene.
 - 150 mill. kroner er begrunnet med opptrappingsplan psykisk helse (ny).
 - Dette er forhold som kommunedirektøren har tatt hensyn til og innarbeidet.
- Realveksten for kommunene (inkl fylkene) er på 10,2 mrd kr i samlede inntekter.
- Pensjonskostnadene er nedjustert med 0,7 mrd. kroner fra Kommuneproposisjonen. Dette gir isolert et økt handlingsrom i 2025, men ses endringene i pensjonsanslagene for 2024 og 2025 i sammenheng er det en reduksjon (ca. 1,8 mrd. kroner sammenlignet kommuneproposisjonen).
- Kommunal lønns- og prisvekst (deflator) 4,1 prosent (lønnsvekst 4,5 prosent, kommunal prisvekst 3,5 prosent)
- I tillegg kommer en ekstra økning på 4,3 milliarder kroner til kommunene og 700 millioner kroner til fylkeskommunene pr 1/11-24.

Deflatoren (pris- og lønnsøkning) er anslått slik:

- 2022 – 5,3% (en økning fra RNB22 hvor denne ble anslått til 3,7%).
- 2023 – 4,5% (var opprinnelig satt til 3,7% og justert i RNB til 5,2%). I deflatoren for 2023 er lønnsveksten på 5,4 prosent både i RNB og statsbudsjettet, og det er prisveksten som er nedjustert fra om lag 4,9 prosent til om lag 3,3 prosent.
- 2024 – 4,4% (opprinnelig satt til 4,3%)
- 2025 – 4,1%

Endringer i skattøren:

- Skattøren økte fra 10,95% i 2022 til 11,15% i 2023.
- Skattøren reduseres fra 11,15% i 2023 til 10,95% i 2024.
- Skattøren økes fra 10,95% til 12,75% i 2025.

Når det gjelder pensjon så har det i løpet av kort tid blitt betydelige endringer knyttet opp mot ny ordning knyttet opp mot livslang AFT. Ny tilbakemelding er at kommunene ikke skal innarbeide ny offentlig AFP, selv om denne blir implementert fra 1/1-2025. Iht informasjon fra KLP vil ny ordning koste oss (kommunene) 5 milliarder kroner. Dette skal innarbeides i regnskapet for 2025 og det er derfor varslet at regjeringen vil komme tilbake med oppdaterte anslag inkludert effekten av ny offentlig AFP i RNB25. Det er opplyst at regjeringen vil dekke en økning i kostandene for 2025, men vil også gjøre en samlet vurdering sektoren sin økonomi.

Kommunedirektøren viser til:

- Vertskommunetilskuddet videreføres, men med endringer. Det vises til eget vedlegg.
- Det er flere endringer i rammetilskuddet som har konsekvenser for tjenesteproduksjonen vår. Vi har her fått ut informasjon om hvilke beløp som er lagt konkret inn for Eigersund kommune og kompensert avdelingene med tilsvarende beløp. Dette vil fremkomme under driftstiltak for den enkelte avdeling.

- Det foreslås betydelige endringer innenfor skatteområdet. En vurdering fra KS viser at dette slår positivt ut for Eigersund kommune.
- Nytt inntektssystem for kommune gjelder fra og med 2025.

I forbindelse med statsbudsjettet må den enkelte kommune anslå utvikling på en del forhold. Dette knyttet opp mot både antall innbyggere (og sammensetningen) samt skatteinngang. For 2025 så ligger statens anslag tett opp mot KS sitt anslag. Staten har kun et anslag for 2025, mens KS har anslått endringene i sin prognosemodell (inkludert endringene opp mot skatt). Kommunedirektøren har i anslag på skatt og rammetilskudd lagt til grunn KS sine anslag.

I tillegg har Eigersund kommune – i flere år – samarbeidet med Telemarksforskning knyttet opp mot demografiske endringer i befolkningen. Telemarksforskning sine analyser bygger på SSB sine beregninger og anslag., knyttet opp mot befolkningsmessige endringer for den enkelte kommune. Ut fra dette har vi ulike alternativer – hvor dette er økonomiske avvik. Dette gir endringer i skatt og rammetilskudd iht et «flatt folketall».

Tilleggsproposisjon knyttet opp mot statsbudsjettet – økt rammetilskudd

Et viktig poeng er videre at 1/11-2024 fremmet regjeringen en ny tilleggsproposisjon knyttet opp mot statsbudsjettet. I denne legger staten inn nye 5 milliarder kroner til kommunene – som en varig endring (varig økning) i rammetilskuddet – fra og med 2025. Midlene legges inn i rammetilskuddet med 4,3 milliarder kroner til kommunene og 700 millioner kroner til fylkeskommunene. Midlene blir fordelt til kommunene med et likt kronebeløp per innbygger – noe som gir oss 11.809.000 kroner i økt rammetilskudd. I pressekonferansen 1/11-24 sa kommunal- og distriktsminister Sande bla. at dette skulle sikre tjenestetilbudet til innbyggerne. For å sikre tjenestetilbudet foreslår kommunedirektøren at denne ekstra økningen i rammetilskuddet i sin helhet går til å redusere budsjetterte driftsreduksjoner i KO og Teknisk. Denne økningen gir oss en annen tilnærming til en rekke forhold økonomisk sett. Det påpekes at denne økningen kommer av at KS har fremlagt dokumentasjon og prognoser på kommuneøkonomien og fått gjennomslag for dette forhold. En viser også til at det for 2024 blir fordelt tilsvarende beløp til kommunene. Det var ikke forventet at det alt 1/11-24 skulle komme en tilleggsproposisjon som gir økt ramme til kommunene – så ut fra både tidspunktet, økonomisk omfang og innslagspunktene har KS gjort en meget god og viktig jobb for kommunene. En viser også til at KS har fått staten til å reversere anslått skattenedgang i 2024 til 5-7 milliarder kroner, mens prognosene i forslag til statsbudsjettet lå på 2,5 milliarder kroner.

Vedlegg 5 – Presset kommuneøkonomi – med lite handlingsrom

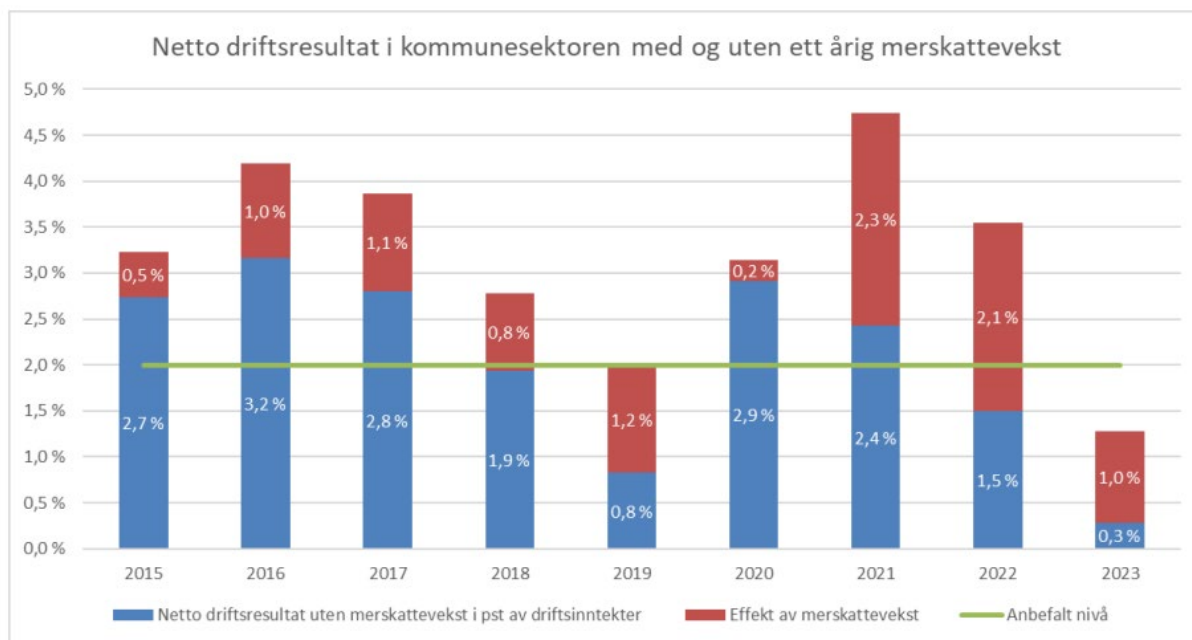
Både budsjettet og tidligere økonomirapporter viser at økonomien gir lite handlingsrom og hvor det også er interne forhold som gjør den økonomiske situasjonen vanskelig. Og selv om kommunene nå får samlet sett 5 milliarder kroner ekstra så peker staten selv på at dette bla henger sammen med svak kommuneøkonomi og utgifter som ikke har blitt kompensert godt nok. Ut fra det må det påpekes – noe også staten gjør – at det er behov for «sterkt fokus på god økonomistyring. Kommunene har ansvar for at budsjettene er i balanse.» (sitat arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna pr 1/11-24). Nettopp derfor har kommunedirektøren i dette budsjett foreslått betydelige reduksjoner knyttet opp mot budsjetterte driftsreduksjoner. Hvis ikke det skjer vil dette redusere mulighetene for god økonomistyring – da det budsjettmessig er lett å legge inn, men vanskelig å realisere.

Det påpekes at Eigersund kommune har fått en betydelig økning i budsjetterte inntekter fra B24 til B25, men at dette har gått med på å dekke utgiftene som alt ligger. Videre går vi fra et negativt netto driftsresultat til et positivt netto driftsresultat.

Forhold kommunedirektøren tidligere har advart mot slår nå til – med økte utgifter og behov for bruk av driftsfond og videreføring av driftsreduksjoner. Det påpekes at i budsjettforslaget legges det til grunn en reduksjon av budsjetterte driftsreduksjoner.

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset. God skatteinngang mot slutten av de siste årene har «skjult» den underliggende økonomiske situasjonen for kommunene. Når skatteveksten ikke kommer i 2024 – men hvor det blir snarere en skattesvikt – fremkommer dette veldig tydelig. Dette er forhold som KS – og kommunedirektøren – har pekt på tidligere og vist til at utgiftene våre har økt betydelig mer enn inntektene. Dette henger sammen med flere forhold – både noe som er felles for de fleste kommuner, men også forhold som gjelder isolert sett Eigersund kommune (f.eks. leie av ny svømmehall hvor vi i realiteten dekker alle utgifter).

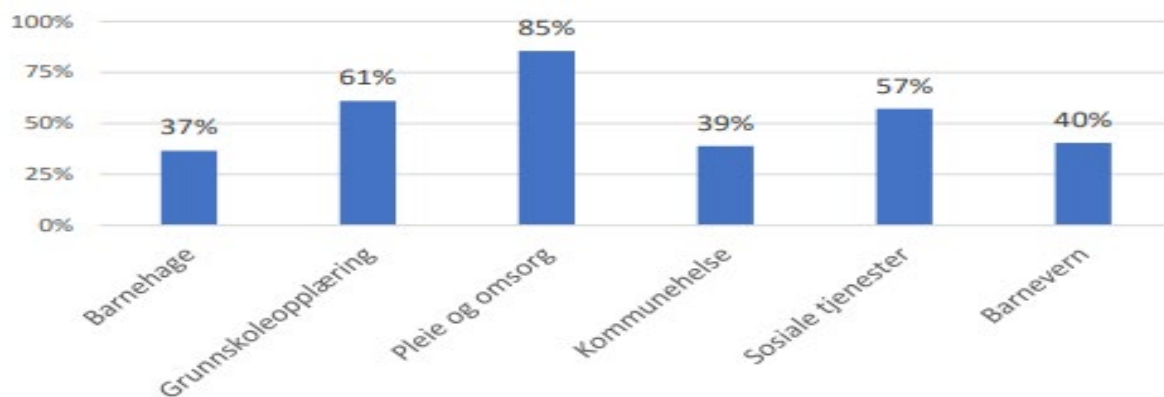
Det er dog grunn til å påpeke at den økonomiske situasjonen i kommunene er forskjellig. Videre har kommuneøkonomien – tidligere år - blitt bedre enn forventet, men dette henger sammen med høyere skatteinngang i løpet av tidligere år. Dette peker også KS på – og viser til at et underliggende press i kommuneøkonomien har blitt skult av engangsinntekter fra skatt tidligere år – noe følgende oversikt viser:

Et forhold som gir en presset økonomi henger også sammen med at staten har fokus på inntektene til kommunene, men mindre på faktiske utgifter og endringer. Dette fremkommer tydelig i 2024. Økt markedsrente og økte pensjonsutgifter er eksempler på dette. Dette er noe som også KS og andre kommuner peker på. Det er derfor viktig å ha fokus på økonomisk styring. KS peker på at økte behov for kommunale tjenester utfordrer kommunenes tjenesteproduksjon og skaper samtidig finansielle utfordringer og hvor følgende endringer er (iht KS) noen av årsakene innenfor tjenesteproduksjonen vår:

- Flere ressurskrevende yngre tjenestemottakere (helse og omsorg)
- Flere eldre med sammensatte pleiebehov
- Utskrivningsklare pasienter fra spesialhelsetjenesten
- Økte utgifter sosialhjelp, både flyktninger og norske
- Vanskelig å rekruttere personell som medfører økte kostnader i overtid, forskjøvet vakt, kjøp fra vikarbyrå og kjøp av dyre plasser.
- Økt behov for tilrettelegging i barnehagene og skolene, inkludert spesialpedagogiske tiltak og spesialundervisning
- Økte behov bolig, aktivitet og tilrettelagt arbeid
- Press i barnevernstjenestene
- I tillegg vil økte finansutgifter være en vesentlig forklaring for Eigersund kommune.

KS har – basert på tilbakemeldinger fra kommuner – anslått at underskuddet til kommunene i 2024 kan komme på over 10 milliarder kroner (noe som har gitt oss en kompensasjon på totalt 5 mrd kr i 2024). Tilbakemeldingene kommunene har gitt viser for 2024 følgende fordeling knyttet opp mot tjenesteområder som en forventer vil ha merforbruk:

Forhold kommunedirektøren tidligere har advart mot slår nå til – med økte utgifter og behov for bruk av driftsfond og videreføring av driftsreduksjoner. Det påpekes at i budsjettforslaget legges det til grunn en reduksjon av budsjetterte driftsreduksjoner. Videre blir bruk av ulike driftsfond redusert i 2025 vs budsjettet for 2024.

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset

Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi

- Økte utgifter knyttet opp tjenesteproduksjon til enkelt brukere.
- Behov for økt tjenesteproduksjon knyttet opp mot demografi og økt behov innenfor flere områder.
- Flere beregninger (både fra KS, SSB og andre aktører) viser at behovet er høyere enn dagens økonomiske rammer tilsier. Dette bl.a. som følge av et betydelig økonomisk etterslep (både med akkumulerte underskudd og vedlikeholdskostnader) samt realisering og forventninger av nye reformer / tiltak. Kort sagt kan en si at forventningene i både Stortinget og befolkningen til den kommunale tjenesteproduksjonen er høyere enn den muligheten som de kommunale inntektene kan generere.
- Lønnsveksten og pensjon har vært høyere enn det kommunesektoren har blitt kompensert med via inntektssystemet. Dette omfatter flere forhold – herunder sommeravtaler i HO.
- Finanskostnadene har steget totalt sett, bla. som følge av økt lånegjeld og økt markedsrente. (Det ligger ikke inne en faktor knyttet opp mot kompensasjon for økte finanskostnader i inntektssystemet for kommunene).
- Med økningen i inntektene fra staten ligger det også statlige forventninger / krav om økt tjenesteproduksjon.
- Den eksisterende tjenesteproduksjonen blir dyrere, som vil omfatte bla. følgende forhold:
 - Flere eldre. Eigersund kommune får en økning i personer over 90 år.
 - Eksisterende brukere har behov for økt tjenestetilbud.
 - Økende utvikling i forhold til behovet for ressurskrevende tjenester i barnehage- og skolesektoren samt barnevernet.
 - I helse- og omsorgssektoren er det et refusjonssystem fra staten inntil en fyller 67 år når utgiftene med enkeltbrukere blir høye, mens det ikke er et slikt system i barnehage- og skolesektoren / barnevernet eller for personer over 67 år.
 - Antall unge går ned
- En forventning – både lokalt og nasjonalt – om økende kommunal tjenesteproduksjon – som ikke blir fullfinansiert. Dette blir for kommende økonomiplanperiode vanskelig å nå. En kan her vise til den betydelige økningen i antall ansatte det har vært innenfor f.eks. barnevern, sosial og rus/psykiatri over en periode.

- Økende byggekostnader – som i neste omgang gir økte finanskostnader. En kan her (med de feil som ligger i en slik sammenlikning vise til at bygging av Hellvik barnehage – det første bygget – kostet like mye som renoveringen av samme bygg vil i kommende økonomiplan).
- En for stor økning i investeringsplaner – som ikke blir finansiert eller dekket av økte overføringer fra staten. Finanseringen er kommunenes ansvar.
- Endring i befolkningssammensetningen som gjør driften dyrere – og som ikke nødvendigvis er kompensert godt nok.
- Stigende markedsrente.
- Økte energikostnader (varierer betydelig i forhold til de ulike sonene i landet).
- Enkelt brukere som må ha økt bemanning – av ulike årsaker.

Forutsetninger i fremlagt budsjett og økonomiplan

I Kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 ligger følgende forutsetninger til grunn:

- Avdragsbetaling etter inngåtte låneavtaler.
- I lite eller ingen grad prisstigning på driftsbudsjettet knyttet opp mot varer og tjenester. Dette gir en utfordring
- Anslag for skatt og statens anslag på rammetilskuddet treffer. Vi har lagt til grunn KS sin prognosemodell.
- Anslag på pensjonskostnader i perioden er basert på informasjon fra livselskapene – dette gjelder også AFP-ordningen
- Ny livslang AFP-ordning blir finansiert 100% av staten i RNB25.
- Ulike former for driftsreduksjoner ved de enkelte avdelingene.
- Kommunalbankens renteanslag for det enkelte år i økonomiplanperioden.
- Låneopptak om høsten for det enkelte år. Dette er en endring fra tidligere år – hvor vi budsjettmessig har lagt inn låneopptaket på våren.
- Endringer innen kommunale gebyr.
- Politiske vedtak og kommuneplan.

Positive indikatorer (mulige scenarier)

- Videreføring av Vertskommunetilskuddet – dette til tross for de endringene som foreligger.
- Det er lagt inn økte midler til kommunene. Samtidig har det blitt varslet at det kan (vil) komme mer midler til kommunene i saldert statsbudsjett for 2024 – som også kan gi utslag for budsjettene i 2025 om ikke annet enn i løpet av 2025.
- Det har blitt økt fokus på befolkningsendringer og de økonomiske konsekvensene dette har.
- Det gjennomføres betydelige endringer i drift og investeringer som vil påvirke tjenestene Eigersund Kommune gir.
- Vi har igangsatt tiltak innenfor velferdsteknologi. Noe som må økes og som kan gi positive utslag ved rett bruk.
- I fremlagt forslag til budsjett og økonomiplan har bruken av driftsfond blitt redusert.
- Beløpsmessig har budsjetterte driftsreduksjoner blitt redusert.

Negative indikatorer (mulige scenarier)

- Fare for ytterligere økt rente og finansuro.
- Negativ skatteutvikling – ved at skatteinngangen blir lavere enn budsjetter og hvor nedtrappingen blir betydelig i årene utover i økonomiperioden.
- Lønnsoppgjøret kan bli dyrere enn det som er lagt inn i budsjettet.
- Prisstigningen kan bli høyere enn det som staten legger til grunn.

- Budsjetterte driftsreduksjoner kan få konsekvenser på ulike områder – som vi ikke kjenner til i dag. Påpeker at dette er en videreføring fra tidligere år.
- Reduserte statlige overføringer i årene som kommer. En må forvente lavere vekst i inntektene enn det vi har opplevd tidligere. Vi har nå en situasjon hvor overføringene fra Oljefondet er høyere enn selve inntekten fra oljesektoren (som er en ny situasjon).
- Lavere utbytte fra selskap som vi eier andeler i.
- Økning innenfor barnevernet og sosialhjelp.
- Økning av ressurskrevende tjenester innenfor barnehage, skole og pleie/omsorg.
- Mottak og inkludering/integrering av flyktninger. Basert på at vi kun får integreringstilskudd de første 5 årene er det viktig å sikre at den enkelte person kommer ut i arbeid og/eller til andre «varige tiltak». Hvis ikke vil sosialhjelpsbudsjettene måtte økes betydelig.
- En klarer ikke å realisere driftsreduksjonene som er vedtatt.
- Endringer av økonomisk karakter innenfor investeringene – dette kan slå ut på ulike måter (herunder at kalkulatoriske inntekter blir lavere enn budsjettert).
- Russlands krigføring mot Ukraina får ytterlige konsekvenser. Omfanget av denne krig er betydelig – på flere områder.
- Konflikten i Midtøsten – herunder rundt Israel – kan gi utslag som vi ikke kjenner til i dag.
- Krigshandling mot både Israel og Palestina (i skrivende stund Gaza). Dette er en krig som kan eskalere og gi betydelige konsekvenser både for det enkelte land, regionen og verden.
- En lykkes ikke med salg av tomter som er langt inn i økonomiplan.

Erfaringsmessig viser det seg at det vil skje endringer i løpet av året.

Konsekvenser og alternativ hvor budsjettforutsetningene ikke holder

Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Hvis budsjettforutsetningene ikke holder må vi forvente økonomisk underskudd (dvs. regnskapsmessig merforbruk). Konsekvensene av økonomisk merforbruk (underskudd) vil føre til reduksjon av tjenestetilbudet. Basert på at vi har budsjettert med gevinstrealisering er vi økonomisk sårbare. Det er IKKE fondsmidler til å dekke en slik situasjon.

Kommunedirektøren viser til at budsjett- og regnskapsforskriften har krav til både realisme og balanse i budsjett og økonomiplan.

Informasjon om ROBES

”Register om betinget godkjenning og kontroll” - er et register over kommuner og fylkeskommuner som må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne ta opp lån eller inngå langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Før de nye reglene i kommuneloven trådte i kraft i 2001, måtte alle kommuner og fylkeskommuner ha en slik godkjenning fra departementet. Med de nye reglene ble godkjenningsordningen begrenset til å omfatte kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse. Ny Kommunelov formulerer det på følgende måte:

§ 28-1. Innmelding i registeret om betinget godkjenning og kontroll (ROBES)

Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBES) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

- a) Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.*
- b) Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk.*
- c) Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet til kommunekassen eller*

- fylkeskommunekassen viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto.*
- d) Balanseregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene.*
- e) Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.*
- f) Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.*
- g) Departementet har fattet et vedtak etter inndelingslova § 16 a.*

Hvis det åpenbart ikke er behov for å kontrollere kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett og låneopptak, kan departementet bestemme at kommunen eller fylkeskommunen likevel ikke skal føres inn i ROBEK-registeret.

Formuleringene (fra «gammel» til «ny» Kommune lov) er noe endret, men omfatter de samme forhold. Det som er noe endret er at vi nå har selv et større ansvar for å melde fra hvis kriterier om ROBEK skulle være tilfelle. Dette er et forhold som må vurderes.

For de kommunene som er oppført i registeret, er følgende vedtak ikke gyldig før de er godkjent av statsforvalter:

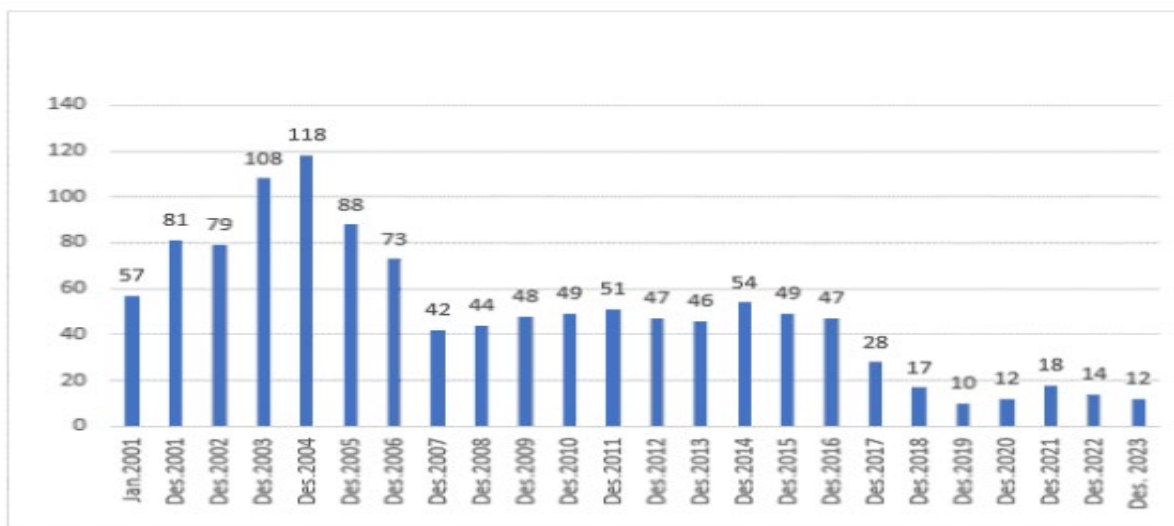
- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
- Vedtak om leie av bygninger, anlegg, og varige driftsmidler som kan påføre kommunen utgifter utover de fire neste budsjettår.
- Lovlighetskontroller og godkjenning av budsjett og økonomiplan.

I tillegg ligger det inne at den enkelte kommune skal selv vurdere om det er behov for innmelding i ROBEK-registeret. Dette som følge av forhold som ikke blir dekket via Kommunelovens §28-1. Kommunedirektøren foreslår ikke frivilling innmelding og vurderer dette ikke som aktuelt.

Hvis Eigersund kommune kommer i ROBEK-registeret vil dette bety at investeringer utenom VA-sektoren vil bli meget sterkt begrenset. Ingen av de store investeringene vi har lagt inn ville bli godkjent – og kunne ikke blitt realisert. Dette vil også kunne omfatte nytt sykehjem for eldre.

Pr i dag er det 23 kommuner som er i ROBEK-registeret (i fjor var det 12 kommuner som var i ROBEK). Samtidig kan en vise til at i desember 2024 var det 118 kommuner i ROBEK. Ingen fylkeskommuner er i ROBEK-registeret. Fra Rogaland er det nå ingen kommuner i registeret.

Oversikt over antall kommuner i ROBEK i perioden januar 2001 til desember 2023 viser følgende:

Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Kommunedirektøren viser til at det foreligger følgende alternativer som er anbefalt / kan vurderes:

1. Igangsette ytterligere økonomiske krav om driftsreduksjoner i tjenesteproduksjon – herunder mot konkrete tiltak.
2. Øke salget av eierandeler, eiendommer eller bygg.
 - a. Må gjelde aktiva som kan avhendes i et marked (mottatt salgssum brukes til ekstraordinær nedbetaling av gjeld).
 - b. Dette bør omfatte de forhold som kan avhendes og hvor det er et marked.
 - c. En viser til at slike prosesser vil ta tid – og i gitte sammenhenger være komplisert.
 - d. Kommunedirektøren viser at dette er forhold som pågår og som er lagt inn i B24.
3. Ett alternativ til punkt 2 er betydelig høyere utbytte.
4. Kun gjennomføre investeringer hvis det kan skje uten låneopptak (dette med unntak av vann- og avløpssektoren hvor låneopptak er pålagt ved investering og som teoretisk sett skal være selvfinansierende).

Selv om det i framlagt budsjett/økonomiplan 2025 – 2028 er i balanse i økonomien, må Kommunedirektøren advare mot å bruke mer penger enn det som det er lagt opp til i framlagt budsjett og økonomiplan. Hvis nye tiltak skal inn må det samtidig vises til hvordan tiltakene skal finansieres.

Kommunedirektøren viser til at investeringene det er lagt opp til i økonomiplanen fortløpende må vurderes og noen eventuelt stoppes dersom den økonomiske situasjonen skulle utvikle seg i negativ retning. En viser til at det er investeringer som ikke er lagt inn.

Vedlegg 6 – Oversikt fond i Eigersund kommune

Merk: fond som er tømt pr 2023 er tatt bort fra oversikten – merk summer 22/23 vil ikke stemme.

DISPOSISJONSFOND		Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Konto	Navn på fond	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2565002	DRIFTSFONDET	-5 037	-2 398	-629	-629	-2 789	-629	-629
2565003	BEVILLINGSFOND	-779	-858	-738	-788	-838	-888	-938
2565009	FINANSFONDET	-16 819	-20 648	-2 791	-91	-91	-91	-91
2565018	STRØMFOND	-9 320	-5 050	-3 013	-3 013	-3 013	-3 013	-3 013
2565021	FOND VINTERVEDLIKEHOLD	-1 168	-1 000	0	0	0	0	0
2565025	FOND SKOG/FRILUFT (TIDLERSTATNINGER)	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60
2565032	KOMMUNALE PLANER (FRA 2023)	0	-2 777	-2 777	-2 477	-2 477	-2 477	-2 477
2565033	JULEBYEN EIGERSUND	0	-950	-950	-950	-950	-950	-950
2565069	VERTSKOMMUNEFOND	-25 412	-24 649	-4 149	-149	-149	-149	-149
2565070	BARNEHAGEFOND	-9 290	-6 327	-5 327	-5 327	-5 327	-5 327	-5 327
2565071	TAPSFOND SENTRALADM.	-1 826	-1 540	-1 540	-1 540	-1 540	-1 540	-1 540
2565074	BARNEHAGE - KOMMUNAL BEMANNING	-1 510	-1 000	-1 004	-1 004	-1 004	-1 004	-1 004
2565078	NYE LÆREMIDLER SKOLE	-3 690	-2 987	-3 792	-3 945	-4 098	-4 251	-4 404
2565079	PENSJONSFOND - DALANERÅD	-1 048	-784	-534	-284	-34	0	0
2565081	INVENTARFOND HO	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404	-1 404
2565082	BILFOND HO(LEASING)	-500	-500	-500	-500	-500	-500	-500
2565084	ARBEIDSDMARKEDSTILTAK 2016	-1 914	-1 914	-1 914	-1 914	-1 914	-1 914	-1 914
2565086	UTDANNINGSFONDET	-596	-442	-442	-442	-442	-442	-442
2565096	UTDANNINGSFOND (KOLFA)	-248	-211	-211	-211	-211	-211	-211
2565098	HO-ARBEID MED HELTIDSKULTUR	-1 993	-1 607	-1 607	-1 607	-1 607	-1 607	-1 607
2565107	DRIFTSMIDLER LYSANLEGG HELLVIK MAURHOLEN	0	-75	-75	-75	-75	-75	-75
2565108	FYRFESTIVALEN - DEMENS - GLADDANS	0	-200	-550	-550	-550	-550	-550
SUM DISPOSISJONSFOND		-122 990	-89 726	-34 009	-26 962	-29 075	-27 084	-27 287

DISPOSISJONSFOND MED BINDINGER		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2565008	PREMIEAVVIKSFOND	-67 629	-91 179	-80 524	-108 636	-110 701	-102 541	-101 968
2565004	FOND 22.JULI 2011	-417	-399	-399	-399	-399	-399	-399
2565006	PENSJONSFOND	-43 318	-33 502	-14 710	-13 757	-13 757	-5 521	0
2565073	FLYKTNINGEFOND (KVOTEFLYKTNINGER)	-8 810	-7 109	-7 109	-7 109	0	0	0
2565104	PERIODISERT BOSETTING FLYKTNINGER	-10 068	-10 068	-10 068	-8 069	-4 720	0	0
2565106	FLYKTNINGEFOND- UKRAINA	-3 643	-38 156	-45 656	-45 656	-45 656	-36 631	-36 631
2565105	FOND RESSURSKREVENDE TJENESTER HO	0	-14 741	-14 741	-14 741	-14 741	-14 741	-11 538
	NYTT SYKEHJEM - DEMOGRAFIMIDLER		0	0	-7 500	-15 000	-22 500	-30 000
SUM DISPOSISJONSFOND MED BINDINGER		-133 884	-195 153	-173 206	-205 866	-204 973	-182 332	-180 535

DISPOSISJONSFOND AVDELINGSVISE		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2565028	DISP. SAMFUNNSUTVIKLING	-4 457	-1 151	-804	-804	-804	-804	-804
2565050	DISP.SENTRALADMINISTRASJONEN (2585001)	-2 546	-2 846	-2 846	-2 846	-2 846	-2 846	-2 846
2565051	DISP. HELLVIK ELDRESENTER(2585002)	-43	-43	-43	-43	-43	-43	-43
2565053	DISP. FYRFESTIVALEN (2585006)	0	-267	-267	-267	-267	-267	-267
2565054	DISP. KULTUR (2585009)	0	-1 809	0	0	0	0	0
2565055	DISP. HELSE OG OMSORG(2585010)	-10 825	-12 087	-9 589	-9 589	-9 589	-9 589	-9 589
2565056	DISP. SKOLE/BARNEHAGE(2585011)	-3 532	-7 689	-3 798	-3 743	-3 688	-3 633	-3 578
2565057	DISP. VOKSENOPPLÆRINGEN(2585012)	-6 060	-10 981	-10 847	-10 847	-10 847	-10 847	-10 847
2565058	DISP. TEKNISK AVDELING(2585013)	-3 218	-3 602	-3 131	-3 131	-3 131	-3 131	-3 131
2565060	DISP. GRØNE BRÅDEN SKOLE	-40	-40	-40	-40	-40	-40	-40
2565061	DISP. HUSABØ SKOLE	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50
2565062	DISP. RUNDEVOLL SKOLE	-61	-61	-61	-61	-61	-61	-61
2565064	DISP. HELLVIK SKOLE	-45	-45	-45	-45	-45	-45	-45
2565065	DISP. LAGÅRD U.SKOLE	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20
SUM DISPOSISJONSFOND - AVDELINGSVISE		-37 058	-40 690	-31 540	-31 485	-31 430	-31 375	-31 320

BUNDNE DRIFTSFOND		Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Konto	Navn på fond	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2515001	NÆRINGSFOND	-148	-188	-188	-188	-188	-188	-188
2515002	FOND FEIERVESENET	-1 055	-443	-36	285	789	689	708
2515003	VANNFOND	-6 751	-3 430	-6 396	-9 997	-11 601	-11 102	-7 895
2515004	FOND AVLØP OG RENSING	-631	-581	-940	-1 770	-537	-1 280	-54
2515005	RENOVASJONSFOND	-356	-372	-372	-372	-372	-372	-372
2515006	PARKERINGSFOND	-2 573	-2 683	-2 683	-2 683	-2 683	-2 683	-2 683
2515007	OPPMÅLINGSFOND	-914	-1 016	-951	-868	-785	-702	-619
2515008	BYGGESAKSFOND	0	-105	-373	-378	-383	-388	-393
2515009	TAPSFOND BYGGESAK	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
2515010	PLANFOND (SELVKOST)	-1 022	-1 507	-1 498	-1 327	-1 156	-985	-814
2515011	EIERSEKSJONERINGSFOND (SELVKOST)	-32	-19	-21	-16	-11	-6	-1
2525003	BOLIGTILSKUDD HUSBANKEN - DEKNING TAP	-299	-299	-299	-299	-299	-299	-299
2525004	VILTFORVALTNINGENS FOND	-200	-223	-223	-223	-223	-223	-223
2525012	PSYKIATRI - KOMP.MIDLER	-411	-411	-411	-411	-411	-411	-411
2525014	FOND KVALIFISERINGSPROGRAM	-1 343	-1 343	-1 343	-1 343	-1 343	-1 343	-1 343
2525016	ØYEBLIKKELEG HJELP	-4 670	-4 670	-4 670	-4 670	-4 670	-4 670	-4 670
2525018	ARV BEKKEFARET	-48	-48	-48	-48	-48	-48	-48
2525020	FOND GAVEKONTO FYRLYSSENTERET	-256	-256	-256	-256	-256	-256	-256
2525036	ARV LUNDEÅNE	-929	-889	-868	-868	-868	-868	-868
2525037	ARV FRVILLIGHETSENTRALEN	-114	-114	-114	-114	-114	-114	-114
SUM BUNDNE DRIFTSFOND		-21 825	-18 672	-21 696	-25 552	-25 165	-25 255	-20 549

BUNDNE DRIFTSFOND - AVD								
2525005	ØREMERKEDE MIDLER KO	-2 946	-3 340	0	2 170	4 340	6 510	8 680
2525006	ØREMERKEDE MIDLER-HELSE	-8 520	-8 982	-5 176	-5 176	-5 176	-5 176	-5 176
2525008	ØREMERKEDE MIDLER TEKNISK	-828	-377	0	0	0	0	0
2525011	ØREMERKEDE MIDLER SENTRAL	-1 461	-1 431	-1 431	-1 431	-1 431	-1 431	-1 431
2525019	ØREMERKEDE MIDLER SAMFUNNSUTV.	-2 364	-2 044	-1 553	-1 007	-1 007	-1 007	-1 007
SUM BUNDNE DRIFTSFOND SOM ER HOLDT UTENOM OVERSIKTEN		-17 040	-16 216	-8 159	-5 443	-3 273	-1 103	1 067

FRIE INVESTERINGSFOND		Budsjett	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Konto	Navn på fond	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2535001	INVESTERINGSFONDET	-718	-884	-4 834	-4 934	-2 809	-2 909	-3 009
2535002	FOND UTVIKLING NÆRINGSOMRÅDER	-13	-13	-13	-13	0	0	0
2535005	TOMTEUTVIKLINGSFONDET	-4 488	-4 973	-4 973	-4 973	0	0	0
2535010	SALGSFOND TOMTER OG BYGG	-4 186	-4 186	-4 186	-1 186	0	0	0
2535011	REF.FOND HESTNES	-3	-3	-3	-3	0	0	0
2535013	AVSATTE SPILLEMIDLER UTEMILJØ	-1 441	-1 441	-1 441	-1 441	-1 441	-1 441	-1 441
25350xx	EGENKAPITALFOND BYGG	0	0	0	0	0	0	0
SUM FRIE INVESTERINGSFOND		-23 167	-12 559	-15 451	-12 551	-4 251	-4 351	-4 451

BUNDNE INVESTERINGSFOND		Budsjett	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Konto	Navn på fond	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
2555001	FOND TILFLUKTSROM	-886	-930	-980	-1 030	-1 080	-1 130	-1 180
SUM BUNDNE INVESTERINGSFOND		-1 082	-1 015	-980	-1 030	-1 080	-1 130	-1 180

SUM ALLE FOND		-302 949	-317 125	-245 342	-271 961	-264 544	-240 152	-234 002
----------------------	--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Vedlegg 7 – Oversikt investeringsprosjekt – 10 års prospekt

Det er utarbeidet en plan over kommende investeringer og behov. Det påpekes at det er avsatt midler til flere av disse prosjektene i budsjett og økonomiplan knyttet opp mot forprosjekt eller deler av prosjektet.

- Nybygg til sykehjemsplasser - hovedprosjekt
 - Det er vedtatt at kommunen skal bygge 60 stk langtidsplasser i et byggetrinn.
- Grøne Bråden skole - hovedprosjekt
 - Det er behov for å oppgradere skolebygget.
- Barnebolig/avlastningsbolig - hovedprosjekt
 - Det er ikke bevilget midler til oppgradering/ombygging.
- Rådhuset
 - Ombygging/renovering + deler av rådhusrommen (PO-samarbeid).
- Bakkebø/Slettebø-området
 - Legge en plan for hele området, herunder teknisk infrastruktur (vei, vann og avløp)
- Omsorgsboliger av type «4-mannsbolig»
 - Gjelder nybygg, å la Hestnes omsorgsbolig.
- Lokaler til sonene –Lundeåna BSS.
 - Det er behov for nye lokaler til sonene som er knyttet til Lundeåne BSS.
- Husabø barneskole - hovedprosjekt
 - Det er behov for å oppgradere skolebygget.
- Gågatene
 - Det er behov for å oppgradere gågatene – dette kan gjennomføres etappevis, men må følge en overordnet plan.
- Husabø u.skole – trinn 2
 - Ligger ikke inne midler i budsjett og økonomiplan til bygging av trinn 2. I KS vedtak 016/22 står det skrevet at det skal avsettes areal på skoletomta for et fremtidig frittstående bygg som kan komplementere de arealene som bygging av trinn 1 ikke ivaretar sett opp mot skolebruksplan.
Nybygget (trinn 1) er planlagt slik at det kan bygges på og henge sammen med barneskolen – hvis det er ønskelig i fremtiden. Dersom dette blir aktuelt, må gamle Husabø u rives for å få plass.
- Kulturkvartalet
 - Kulturskolebygget trenger oppgradering. Her planlegges det å bygge om deler av bygget til ungdomshus.
- Flomsikring Lundeåna, siste del (3 stk tiltak)
 - Deler av strekket opp mot Elverhøy er ikke flomsikret. Anslått kostnad er ca. 17,7 millioner kroner inkl.mva.
- Ny havnepromenade
 - Utformingen av reguleringsplanen er slutført. Men endelig vedtak om bygging av havnepromenade er ikke fattet.
- Videre flomsikring rundt Eieåna
 - Det er ikke et vedtak som sier at kommunen skal flomsikre videre rundt Eieåna. Det er heller ikke sikkert NVE prioriterer dette området i sine budsjetter. NVE prioriterer

ut ifra faregrad og konsekvens for skader på eksisterende bebyggelse og fare for liv og helse.

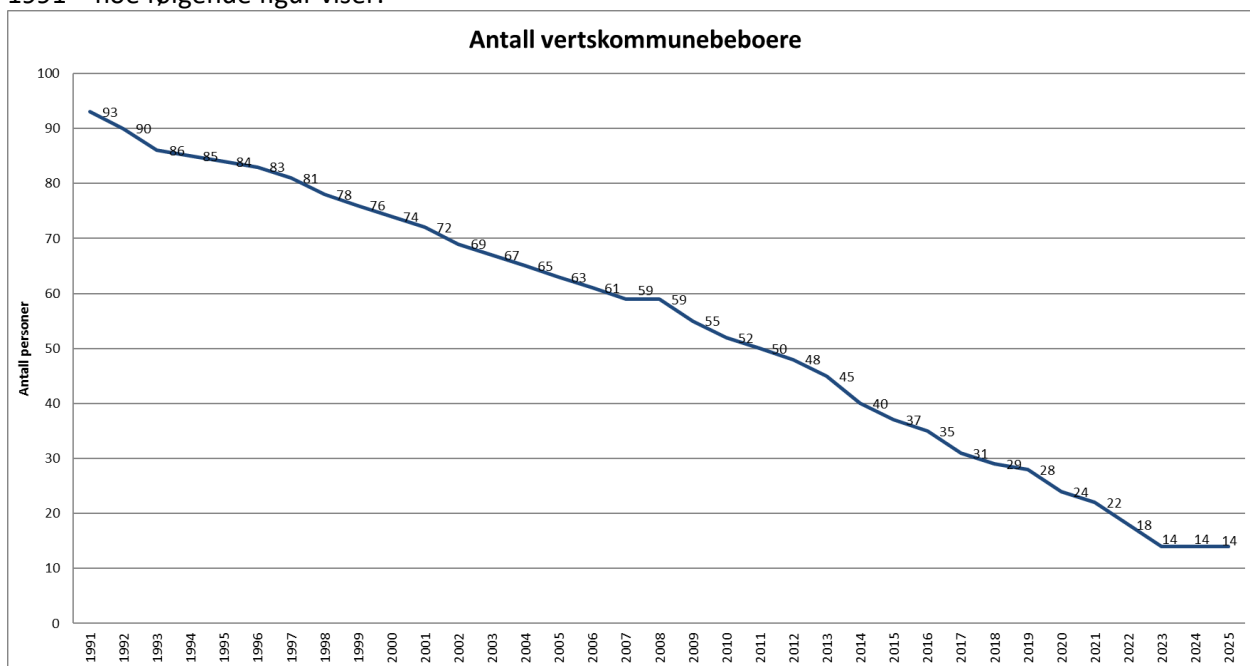
- Oppgradering Grøne Bråden bhg
 - Bygget er 30 år i 2032 og vil derfor kreve periodisk oppgradering.
- Oppgradering Slettebø bhg (bygg 1)
 - Bygget er 30 år i 2030 og vil derfor kreve periodisk oppgradering.
- Oppgradering Lagård BSS
 - Bygget er 30 år i 2032 og vil derfor kreve periodisk oppgradering.
- Oppgradering Lundeåne BSS
 - Bygget er 30 år i 2032 og vil derfor kreve periodisk oppgradering.
- Renseanlegg Hestnes – VA (sekundærensekrav)
 - Ikke sikkert dette kravet slår inn, kommer an på EU direktiv.
- Kommunale boliger E Kornveien
 - Har ikke vært oppgraderinger av boligene siden byggeår. Boligene har behov for oppgradering av bad, kjøkken, gulv, vinduer, terrasser og dører til et anslag på 600.000kr pr leilighet.
- Husabø svømmehall og idrettshall
 - Det er ikke lagt inn midler til dette prosjekt.
- Kjøp av nødstrømsaggregat
 - Det planlegges å kjøpe inn aggregat i 2025.
- Seremonibygget ny gravlund på Hestnes - hovedprosjekt
 - Det er ikke bevilget midler til nybygg.
- Jernbanekaia/Bytelttomta – Folkepark - hovedprosjekt
 - Det er ikke bevilget midler til utførelse.
- Skatepark
 - Det er ikke bevilget midler til utførelse.
- 4 stk robuste boliger iht vedtak
 - Satt av midler knyttet opp mot tomtekjøp.
- Tursti Langevann
 - Kun deler av stien som er oppgradert (opp til speiderhytte).
- Forprosjekt høydebasseng Helleland og Hellvik
 - Ikke spilt inn midler til utførelse av Helleland høydebasseng da dette kommer etter år 2028.
- Idrettsbygget på Slettebø
 - Det er vedtatt at svømmehallen skal avvikles. Må utrede hva bygget skal brukes til i fortsettelsen.
- Skolebanen på Husabø
 - Banen er i dårlig forfatning og bør oppgraderes.
- Tengsareidveien 2 – teknisk base
 - Teknisk base er kun delvis oppgradert. Det vil si Tengsareidveien 3 er ferdig oppgradert, men Tengsareidveien 2 mangler.
- Heiser på sykehuset
 - Heisene på sykehuset bør skiftes ut. Det haster med å skifte ut den ene heisen da den ofte stopper opp.
- Kjøkkenet på sykehuset
 - Det er behov for å renovere kjøkkenet på sykehuset, herunder overflater og vindu.

- Stoplesteinane – tilrettelegging
 - Det er uklart hvor mye dette vil koste per nå, da det er avhengig av omfang og parkeringskapasitet. Detaljer kommer etter en har hatt møte med ENH og MAGMA geopark. Det må først lages en tilretteleggingsplan og en skjøtselsplan – tjeneste kjøpes eksternt. Det må søkes om tilskudd, både friluftsliv, kultur og næring
- VA prosjekt Krossmoveien, Hestevad bru, Jernbaneveien
 - Dette prosjektet styres av Enida og er foreløpig utsatt. VA må koble seg på når prosjekt starter opp.
- VA Langevannsveien
 - Ifm. bygging av nytt sykehjem skal VA ledninger saneres.
- Oppmerking friidrettsbane Husabø
 - Det er behov for å merke opp friidrettsbanen på Husabø.
- Villa utsikten – tomannsbolig i Piggsteinbakken 6
 - Behov for nytt oppholdsrom og kjøkken til ansatte, hvilerom, 2 kontor og parkeringsplass. Finnes to ulike skisser (et med heis og et uten), alt etter om det er krav om universell utforming (arkitekter avklarer dette).

Vedlegg 8 – Vertskommunetilskuddet

Etter ansvarsreformen i helsevernet for psykisk utviklingshemmede, som ble gjennomført tidlig på 1990-tallet, overtok 33 kommuner ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Eigersund kommune var (er) en av nevnte kommuner – og mottar et eget vertskommunetilskudd (fra 1991). Formålet med tilskuddsordningen er å kompensere vertskommuner for de beboerne som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

Antall brukere som omfattes av ordningen, har (som følge av naturlig bortgang) blitt redusert siden 1991 – noe følgende figur viser:

Opprinnelig var 94 personer omfattet av ordningen. Pr oktober 2023 har vi 14 personer i ordningen. En peker på at dette er en ordning som vil bli gradvis avvirket – i form av naturlig bortgang, men hvor ordningen vil fortsette så lenge det fortsatt er vertskommunebeboere i vertskommunene (forutsatt ingen endringer fra statens side).

En viser til at det er et krav om at vertskommunene fører prosjektrekskap for tilskuddet. Kommunene må kunne framvise dette til Helsedirektoratet ved forespørsel. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektrekskap for det enkelte år. For 2022 var det første gang staten etterspurte vertskommuneregnskapet for 2022 (tidlig i 2023). For regnskapet 2023 ble følgende prosjektrekskap utarbeidet (oppsummert):

Beskrivelse	Kostnader 2018	Kostnader 2019	Kostnader 2020	Kostnader 2021	Kostnader 2022	2023
Lønnsutgifter	42 282 000	37 969 000	31 466 000	25 562 000	23 949 000	20 809 000
Administrasjon og driftskostnader i sonene	2 172 000	2 458 000	2 042 000	829 000	947 000	994 000
Direkte stillinger Teknisk avdeling	1 731 000	1 791 000	1 829 000	1 850 000	1 919 000	2 149 000
Fellesutgifter Lagård	360 000	1 170 000	1 164 000	775 000	762 000	800 000
Varig trekk i rammetilskudd ved innføring av HVPU-reformen	8 090 000	8 090 000	8 230 000	8 500 000	8 500 000	8 880 000
Kultur	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Andel fellesutgifter av Sentraladministrasjon	100 000	100 000	115 000	115 000	115 000	100 000
Andel fellesutgifter av helsetjenester	386 000	339 000	446 000	310 000	401 000	440 000
Andel fellesutgifter av tekniske tjenester	1 836 000	1 276 000	1 574 000	1 255 000	2 156 000	2 264 000
Kapitalkostnader	1 320 000	1 250 000	2 070 000	2 265 000	2 265 000	2 265 000
Pensjonskostnader	3 500 000	3 600 000	1 800 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000
Sum	61 827 000	58 093 000	50 786 000	45 211 000	44 764 000	42 452 000
Vertskommunetilskudd	53 505 600	53 351 000	51 626 300	49 306 900	46 263 500	42 311 000
Netto utgift(+) / Netto inntekt (-)	8 321 400	4 742 000	-840 300	-4 095 900	-1 499 500	141 000

Det påpekes at Eigersund kommune har en betydelig økonomisk utfordring knyttet opp mot økonomisk nedtrapping av vertskommunetilskuddet. Ordningen har til nå vært økonomisk god og har (heldigvis) ført til at tilskuddet har blitt redusert betydelig mindre enn nedgangen i antall brukere. Vi er nå i en fase hvor direkte utgifter ligger lavere enn tilskuddet. Dette betyr at vi ikke vil klare å foreta reduksjoner i driften på samme størrelsesnivå som tilskuddet vil bli redusert med.

Antall personer som vertskommunetilskuddet har hatt følgende utvikling:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall gjenlevende 01.01	31	28	24	20	16	14
Gj.sn. alder	68	68,4	68,2	70,8	74	73,0

Det vises til at utgangspunktet for vertskommunetilskuddet var at det var 94 personer i ordningen for Eigersund kommune. Pr oktober 2024 er det 14 gjenlevende personer som omfattes av ordningen.

Interesseorganisasjonen LVSH ble videre lagt ned – mot stemmene til Eigersund kommune.

I statsbudsjett for 2024 ble vertskommunetilskuddet redusert med 96,8 mill. kroner utover vanlig nedtrekk som følge av frafall av beboere. I tillegg kommer en reduksjon på 49,7 mill. kroner pga. frafall av beboere. Vertskommunetilskuddet i 2024 hadde etter dette en ramme på 804,7 mill. kroner.

Staten skriv følgende (Prp. 1 S 2023-2023 for Helse- og omsorgsdepartementet, side 200):

..... Som følge av frafall konsekvensjusteres bevilgningen årlig. I tillegg foreslås det å redusere bevilgningen ytterligere med 96,8 mill. kroner i 2024 for å styrke andre tiltak.

En del av vertskommunene vil pga. frafall av beboere kunne få store endringer i inntekt fra ett år til et annet. Det har derfor vært en skjermingsordning for å sikre vertskommuner mot brått inntektsbortfall, slik at ingen kommuner ved frafall av beboere trekkes mer enn et fastsatt beløp knyttet til antallet innbyggere i kommunen. Skjermingsbeløpet per innbygger har svart til beløpet som gjelder for overgangsordningen i inntektssystemet. Uttrekk av midler har vært foretatt uavhengig av øvrige uttrekk av rammetilskuddet til kommunene. Den delen av reduksjonen i tilskudd som den enkelte kommune ikke ble trukket pga. skjermingsordningen, har heftet ved denne kommunen de påfølgende år. Det har også vært en ordning med 50 pst. uttrekk for kommuner som ligger under dagens gjennomsnitt for vertskommunene samlet. Telling og uttrekk av midler ved frafall av beboere vil bli gjennomført hvert år fram til alle beboere har falt fra, og tilskuddsordningen er avviklet i sin helhet.

Det foreslås at disse ordningene fjernes fra 2024. Fremover vil frafall av beboer føre til en direkte andelsmessig reduksjon i tilskuddet. Frafall beregnes ved inngangen til året før tilskuddsåret.

I tillegg foretas en generell nedjustering av rammen på posten i 2024, fordelt etter folketall. Enkelte kommuner vil ved denne omleggingen miste tilskuddet, eller få et tilskudd som gjør at de ville kommet bedre ut for den enkelte beboer, dersom de var omfattet av inntektssystemet.

Endringen i 2024 fikk store utslag for enkelte av vertskommunene og fra Helsedirektoratet har vi etter forespørsel fått følgende oversikt:

Kommunenavn	Tilskudd utbetalt i 2023	Tilskudd 2024 uten endringer foreslått i Prop 1 S	Tilskudd 2024 etter foreslåtte endringer i Prop 1 S	Antall beboere
Askøy	43 450 239	40 626 251	33 521 793	20
Sogndal	19 081 920	19 921 524	18 958 074	11
Brønnøy	9 987 855	10 427 321	9 812 270	4
Bærum	65 836 133	66 418 175	53 845 420	29
Egersund	42 310 641	37 627 897	37 222 189	14
Kinn	17 657 627	17 365 358	14 939 282	8
Gran	18 884 721	18 429 202	16 071 097	7
Halden	13 596 070	14 194 297	11 688 125	8
Hamar	32 682 799	33 073 132	29 467 751	16
Holmestrand	4 883 713	2 437 129	367 266	1
Hå	28 365 201	28 424 183	25 683 134	12
Trondheim	12 596 056	10 862 134	0	4
Kvam	9 206 633	9 611 725	8 937 909	5
Kvæfjord	124 932 919	129 180 465	126 180 465	30
Indre Fosen	8 820 524	9 208 627	8 420 601	4
Orkland	11 534 540	12 042 059	10 565 843	6
Moss	30 142 957	28 731 423	24 684 267	11
Nome	23 405 658	23 159 973	21 366 382	9
Nord – Aurdal	15 972 381	15 587 111	13 993 478	7
Ringerike	13 205 561	13 786 606	11 303 023	5
Ringsaker	36 668 526	27 624 249	24 822 281	11
Saltdal	50 735 745	50 940 836	47 334 296	19
Sortland	8 365 749	8 733 842	7 899 689	4
Stange	23 532 450	22 002 992	17 751 316	8
Stjørdal	12 226 935	12 764 921	10 826 567	7
Sandefjord	6 167 296	6 438 657	1 259 340	3
Søndre Land	65 469 877	65 924 790	65 362 584	27
Vestnes	108 178 395	109 864 189	106 864 189	33
Ålesund	20 245 157	20 216 530	13 964 096	11
Østre Toten	29 059 746	23 844 100	21 243 509	9
Ås	14 543 176	15 183 076	13 496 761	6
SUM	921 747 200	904 652 776	807 853 000	349

Oversikten viser at utslaget for Eigersund kommune i 2024 ikke var betydelig – i motsetning til andre kommuner.

For 2025 videreføres vertskommunetilskuddet. Som følge av frafall av beboere reduseres vertskommunetilskuddet med 51,6 millioner kroner. Vertskommunetilskuddet videreføres i 2025 på 776,9 millioner kroner.

Nedenfor følger en oversikt over beregnet vertskommunetilskudd for 2025, samt oversikt over utbetalt vertskommunetilskudd i 2024. Oversikten viser tildelt tilskudd og beregnet tilskudd pr. kommune.

Kommune	Vertskommunetilskudd utbetalt i 2024	Vertskommunetilskudd beregnet for 2025
Askøy*	33 521 793	32 717 450
Sogndal (tidlr. Balestrand)	18 958 074	19 477 034
Brønnøy	9 812 270	10 080 872
Bærum*	53 845 420	49 596 694
Egersund*	37 222 189	38 241 112
Kinn	14 939 282	13 429 702
Gran*	16 071 097	16 511 029
Halden*	11 688 125	12 008 077
Hamar*	29 467 751	28 382 254
Holmestrand	367 267	377 321
Hå*	25 683 134	19 789 640
Kvam*	8 937 910	9 182 577
Kvæfjord	126 180 465	129 634 540
Indre Fosen/Leksvik*	8 420 601	6 488 330
Orkland tidl. Meldal	10 565 843	9 045 894
Moss	24 684 267	20 749 072
Nome*	21 366 382	19 512 238
Nord- Aurdal.*	13 993 478	14 376 537
Ringerike*	11 303 023	11 612 433
Ringsaker*	24 822 281	25 501 768
Saltdal	47 334 296	46 070 554
Sortland*	7 899 689	8 115 936
Stange	17 751 317	18 237 243
Stjørdal*	10 826 567	11 122 934
Sandefjord/Stokke	1 259 340	1 293 813
SøndreLand*	65 362 584	62 177 616
Vestnes	106 864 189	93 154 726
Østre Toten*	21 243 509	21 825 031
Ålesund	13 964 096	14 346 350
Ås*	13 496 761	13 866 223
SUM	807 853 000	776 925 000

Som det fremkommer betyr dette at tilskuddet har blitt pris og lønnsjustert med 20 672 000 kr. Dette utgjør en økning på 2,73%. Dette er en oversikt kommunedirektøren har fått etter at de økonomiske rammene er lagt og beregnet. Kommunedirektøren la til grunn samme justering som ellers for kommunene, med en deflator (pris og lønnsjustering) på 4,1%. Ut fra det har en lagt til grunn et vertskommunetilskudd på 38,7 millioner kroner – som da ligger 460 000 kroner fra foreløpig oversikt fra Helsedirektoratet. Vi har vært i dialog med Hå kommune om bla disse forhold. En tilbakemelding vi har fått fra Helsedirektoratet viser at rammen i statsbudsjettet er satt lavere enn en ren nedtrapping med prisjustering ville gitt. Kommunedirektøren kommer til å følge dette opp overfor staten – men hvis tilskuddet nå er endelig betyr dette at dette tilskudd blir justert etter andre føringer enn for overføringene til kommunene ellers – som i tillegg betyr en ytterligere nedtrapping i forhold til de endringer som lå i 2024. Dette er uheldig og ikke iht tidligere praksis. Samtidig viser dette hvor uheldig det var at LVSH ble lagt ned.

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

DRIFTSBUDSJETT PR AVDELING

Forklaring:

Følgende oversikter viser netto budsjett pr ansvar og totalt pr. avdeling.

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
Hovedansvar: 1 SENTRALADMINISTRASJONEN				
1000 ORDFØRER	2.632	2.632	2.632	2.632
1010 KOMMUNESTYRET	547	547	547	547
1011 FORMANNSKAPET	643	643	643	643
1013 UTVALG FOR SAMFUNNSUTVIKLING	216	216	216	216
1014 PLANTEKNISK UTVALG	858	858	858	858
1015 LEVEKÅRSUTVALG	425	425	425	425
1023 FELLES BRUKERUTVALG	193	193	193	193
1025 ADMINISTRASJONSUTVALGET	58	58	58	58
1026 VANNREGIONUTVALGET	50	50	50	50
1030 POLITISKE PARTI	250	250	250	250
1031 VALG	1.000	0	1.000	0
1041 KONTROLLUTVALG/REVISJONEN	1.845	1.845	1.845	1.845
1081 ØVRIGE RÅD OG UTVALG	45	45	45	45
1100 KOMMUNEDIREKTØREN	1.956	1.956	1.956	1.956
1150 KIRKELIG FELLESRÅD	6.101	6.101	6.101	6.101
1600 KOMMUNIKASJON	2.449	2.449	2.449	2.449
1610 POLITISK SEKRETARIAT	229	229	229	229
1650 BEREDSKAP	529	529	529	529
1651 SIVILFORSVARET	40	40	40	40
1652 OLJEVERN	15	15	15	15
1700 KOMMUNALSJEF OL	2.444	2.444	2.444	2.444
1701 HR RÅDGIVERE	5.648	5.648	5.648	5.648
1705 DIGITALISERING	225	225	225	225
1710 BEDRIFTSHELSETJENESTE	971	971	971	971
1711 TRIVSELSFREMMEDE TILTAK	200	200	200	200
1712 ERKJENNELIGHETSGAVER	230	230	230	230
1719 OU FOND PERSONAL	1.227	1.227	1.227	1.227
1720 OPPLÆRING	319	319	319	319
1721 LÆRLINGER	5.523	5.523	5.523	5.523
1723 LEDERUTVIKLING	1.136	136	136	136
1740 IKT	21.633	22.333	22.333	22.333
1741 DATAKOMMUNIKASJON	2.760	2.760	2.760	2.760
1750 DOKUMENTSENTER	5.703	5.703	5.703	5.703
1755 POSTOMBRINGING	481	481	481	481
1760 VEILEDNINGSTORG	2.740	2.740	2.740	2.740
1780 HOVEDTILLITSVALGT	2.947	2.947	2.947	2.947
1781 HOVEDVERNEOMBUD	336	336	336	336
1790 FELLESTJENETER FRA HR/HMS	280	280	280	280
1800 KOMMUNALSJEF FA	-1.690	-1.690	-1.690	-1.690
1801 ØKONOMIRÅDGIVERE	3.760	3.760	3.760	3.760
1810 REGNSKAP	2.461	2.461	2.461	2.461
1820 LØNN	2.271	2.271	2.271	2.271
1880 ØVRIG KONTROLL/REVISJON	5	5	5	5
1881 KONT.KOMM.SENRALFORBUND(KS)	855	855	855	855
1882 PASIENTSKADEERSTATNING	550	550	550	550
1883 DIVERSE BEVILGNINGER	193	193	193	193
1900 FELLESKOSTNADER SENTRALADM.	-4.141	-4.141	-4.141	-4.141
Sum hovedansvar: 1 SENTRALADMINISTRASJON	79.148	77.848	78.848	77.848

Hovedansvar: 2 KULTUR- OG OPPVEKSTAVDE

2100 SKOLE- OG OPPVEKSTADM.	8.115	8.115	8.115	8.115
2101 PP-TJENESTEN	5.840	5.840	5.840	5.840
2102 PP TJENESTEN - LOGOPED	2.346	2.346	2.346	2.346
2103 DRIFTSREDUKSJONER	-20.263	-18.861	-11.761	-11.761
2104 KURS/OPPLÆRING KO	225	225	225	225

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
2105 KULTURADMINISTRASJON	2.776	2.776	2.776	2.776
2200 UNDERVISNING GENERELT	12.186	12.186	12.186	12.186
2201 SFO FELLES	3.053	3.053	3.053	3.053
2203 KULTURSKOLETILBUD FUNKSJONSHEN	63	63	63	63
2204 KFK-KOMPETANSE FOR KVALITET	-2.444	-2.444	-2.444	-2.444
2210 EIGERØY SKOLE	23.397	23.397	23.397	23.397
2211 EIGERØY SFO	1.411	1.411	1.411	1.411
2214 EIGERØY ASSISTENTER SFO/SKOLE	4.965	4.965	4.965	4.965
2220 GRØNE BRÅDEN SKOLE	19.337	19.337	19.337	19.337
2221 GRØNE BRÅDEN SFO	-449	-449	-449	-449
2222 FORSTERKET AVD.GRØNE BRÅDEN SKC	11.098	10.836	10.752	10.752
2224 GRØNE BR.ASSISTENTER SFO/SKOLE/F.	6.206	6.206	6.206	6.206
2230 HUSABØ SKOLE	26.742	26.742	26.742	26.742
2231 HUSABØ SFO	2.059	2.059	2.059	2.059
2234 HUSABØ ASSISTENTER SFO/SKOLE/FA	4.906	4.906	4.906	4.906
2235 MORSMÅLSLÆRERE	-74	-74	-74	-74
2240 RUNDEVOLL SKOLE	20.394	20.394	20.394	20.394
2241 RUNDEVOLL SFO	336	336	336	336
2242 FORSTERKET AVD. RUNDEVOLL	4.598	4.598	4.598	4.598
2244 RUNDEVOLL ASSISTENTER SFO/SKOLE/	2.938	2.938	2.938	2.938
2250 HELLELAND SKOLE	7.211	7.211	7.211	7.211
2251 HELLELAND SFO	303	303	303	303
2254 HELLELAND ASSISTENTER SFO/SKOLE	1.963	1.963	1.963	1.963
2260 HELLVIK SKOLE	12.100	12.100	12.100	12.100
2261 HELLVIK SFO	707	707	707	707
2264 HELLVIK ASSISTENTER SFO/SKOLE	1.141	1.141	1.141	1.141
2270 HUSABØ UNGDOMSSKOLE	25.291	25.291	25.291	25.291
2272 FORSTERKET AVD. HUSABØ U	4.312	4.312	4.312	4.312
2274 HUSABØ U. ASSISTENTER SKOLE/FA	1.323	1.323	1.323	1.323
2275 HUSABØ U.SKOLE - MORSMÅLSLÆRERE	383	383	383	383
2280 LAGÅRD UNGDOMSSKOLE	30.609	30.609	30.609	30.609
2282 FORSTERKET AVD. LAGÅRD U	5.694	5.694	5.694	5.694
2284 LAGÅRD U. ASSISTENTER SKOLE/FA	2.370	2.370	2.370	2.370
2293 UTDANNINGSVALG	191	191	191	191
2310 EIGERSUND KULTURSKOLE	8.158	8.158	8.158	8.158
2311 HAPPY PLAYERS	72	72	72	72
2312 FYRFESTIVALEN	140	140	140	140
2314 KULTURDAG FOR BARN OG UNGE	76	76	76	76
2315 KULTURFESTIVAL I DALANE	100	100	100	100
2316 FESTIVALSTØTTE BLUES-/VISEFESTIVAL	170	170	170	170
2318 FRILUFTSKONSERT MAURHOLEN	80	80	80	80
2320 KULTURHUSET	311	311	311	311
2330 KINO	146	146	146	146
2331 KIOSK - KINO	383	383	383	383
2340 BIBLIOTEKET I EIGERSUND	3.777	3.777	3.777	3.777
2341 BIBLIOTEKET - DIV ARRANGEMENTER	50	50	50	50
2349 VERDENS BOKDAG	14	14	14	14
2350 DRIFTSTILSKUDD LAG OG FORENINGER	1.370	1.370	1.370	1.370
2351 DRIFTSTILSKUDD PRIVATE ANLEGG	2.277	2.277	2.277	2.277
2352 DRIFTSTILSKUDD KOMMUNALE AVGIFTE	1.703	1.703	1.703	1.703
2354 TILSKUDD BARN OG UNGE	70	70	70	70
2355 TILSKUDD MUSEUMER	2.606	2.606	2.606	2.606
2356 KULTURPRIS/KULTURSTIPEND	28	28	28	28
2357 TILSKUDD IDRETTSRÅDET	50	50	50	50
2358 TILSKUDD MUSIKKSTUND I KIRKEN	50	50	50	50
2359 INKLUDERINGSNIDLER	100	100	100	100

04.11.2024

Hovedansvar: 3 HELSE- OG OMSORGSAVDELII

3100 HELSE- OG OMSORG ADM.	7.229	7.229	7.229	7.229
3101 FORVALTNINGSENHETEN	5.383	5.383	5.383	5.383
3106 VERTSKOMMUNE	-9.035	-15.452	-19.452	-25.052
3149 MILJØVAKTMESTER	516	516	516	516
3151 PASIENTVARSLING	2.540	3.040	3.440	3.440
3152 VELFERDSTEKNOLOGI	1.970	2.220	2.220	2.220
3161 LIVSGLEDE	1.191	1.191	1.191	1.191
3163 KOORDINERENDE ENHET PR.	980	980	980	980
3165 TRYGGHETSALARMER	-210	-210	-210	-210
3201 FOLKEHELSE	571	571	571	571
3203 FRISKLIVSSENTRAL	716	716	716	716
3210 MILJØRETTET HELSEVERN	580	580	580	580
3212 LOKALT KRISETEAM	81	81	81	81
3220 FYSIO- OG ERGOTERAPITJ.	6.396	6.396	6.396	6.396
3221 TEKNISKE HJELPEMIDLER	1.870	1.870	1.870	1.870
3230 LEGETJENESTER	4.109	4.109	4.109	4.109
3231 LEGEVAKT	985	985	985	985
3232 LEGEVAKTSTELEFON HÅ	1.937	1.937	1.937	1.937

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
3234 KOMMUNALT HELSESENTER	2.025	2.025	2.025	2.025
3236 KOMMUNAL LEGE	450	450	450	450
3240 DRIFTSTILSKUDD LEGER	13.639	13.639	13.639	13.639
3241 DRIFTSTILSKUDD FYSIOTERAPAUTER	2.515	2.515	2.515	2.515
3321 MATOMBRINGING ELDRE	196	196	196	196
3322 TILSKUDD ETABLERING	1.355	1.355	1.355	1.355
3326 FRIVILLIGHETSSENTRALEN	350	350	350	350
3410 FELLESTJENESTER OR	5.911	5.811	5.111	5.111
3411 ORG.ENDRINGER (MIDLERTIDIG)	-170	3.092	3.176	3.176
3412 OMSORGSLØNN	1.255	1.255	1.255	1.255
3414 PRIVAT AVLASTNING	1.075	1.075	1.075	1.075
3415 FRITIDSKONTAKTER	1.891	1.891	1.891	1.891
3416 BPA	1.714	1.714	1.714	1.714
3420 BOTILBUD - STENDI AS	12	12	12	12
3500 MILJØTJENESTEN ADM.	1.271	1.271	1.271	1.271
3501 LYSBUEN AKTIVITETSENTER	6.912	6.912	6.912	6.912
3530 MILJØTJENSTEN SLETTEBØ 2	24.563	24.563	24.563	24.563
3531 SLETTEBØ II - ENKELTBUKER	7.821	7.821	7.821	7.821
3540 HJEMMESYKEPLEIEN DISTRIKT 1	28.374	28.374	28.374	28.374
3550 HJEMMESYKEPLEIEN DISTRIKT 2	30.468	30.468	30.468	30.468
3560 MILJØTJENESTEN SLETTEBØ 1	31.087	31.087	31.087	31.087
3561 MILJØTJENESTEN LANGEVANN	8.405	8.405	8.405	8.405
3570 MILJØTJENSTEN SENTRUM/BLÅSENBOF	19.195	19.195	19.195	19.195
3571 AVLASTNINGSBOLIG - ÅPEN OMSORG	10.622	10.622	10.622	10.622
3573 MILJØTJENSTEN HESTNES	18.307	18.307	18.307	18.307
3580 IBO	32.939	32.939	32.939	32.939
3590 MESTRINGSENHETEN	2.319	2.319	2.319	2.319
3591 PSYKISKE HELSETJENESTER	10.587	10.587	10.587	10.587
3592 FOREBYGGING RUS - PR. STILLINGER	75	75	75	75
3593 RUS OG PSYKISKE HELSETJENESTER	7.450	7.450	7.450	7.450
3594 PSYKOLOG	1.393	1.393	1.393	1.393
3596 UNGDOMSTEAM	3.585	3.585	3.585	3.585
3600 KJERJANESET - ADMINSTRASJON	3.963	3.963	3.963	3.963
3601 KJERJANESET - BO- OG AKTIVITETSTILB	16.844	16.844	16.844	16.844
3602 KJERJANESET - DAGSENTER	-570	-570	-570	-570
3603 KJERJANESET - BOFELLESSKAP	19.465	19.465	19.465	19.465
3605 TRANSPORTTJENESTEN	2.340	2.340	2.340	2.340
3610 LUNDEÅNE - ADMINSTRASJON	3.462	3.462	3.462	3.462
3611 LUNDEÅNE - PSYKRIATRI	16.616	16.616	16.616	16.616
3612 LUNDEÅNE - ENKELTBUKERE-	2.264	2.264	2.264	2.264
3613 LUNDEÅNE - BOFELLESSKAP 1/NATT	5.788	5.788	5.788	5.788
3614 LUNDEÅNE - OMSORGSBOLIG HELDØG	5.895	5.895	5.895	5.895
3615 NATTPATROLJE	7.280	7.280	7.280	7.280
3617 LUNDEÅNE - NATT	6.402	6.402	6.402	6.402
3700 LAGÅRD-ADMINISTRASJON	698	698	698	698
3711 2 VEST	30.437	30.437	30.437	30.437
3712 3 ABC	30.954	30.954	30.954	30.954
3722 LAGÅRD BSS - 1.ETG	9.975	9.975	9.975	9.975
3723 LAGÅRD BSS - 2.ETG	16.079	16.079	16.079	16.079
3724 LAGÅRD BSS - 3.ETG SOLGLIMT/UTSIKT	18.446	18.446	18.446	18.446
3725 LAGÅRD BSS - NATT	6.663	6.663	6.663	6.663
3733 LAGÅRD - 02 (MED.GASSANLEGG)	385	385	385	385
3735 LAGÅRD-KOMM.KJØKKENDRIFT	-1.386	-1.386	-1.386	-1.386
3740 INSTITUSJONSOPPHOLD	6.888	6.888	6.888	6.888
3750 SYKEHJEMSPLASSER BJERKREIM	4.500	4.500	4.500	4.500
3752 SH - UTSKRIVNINGSKLARE PASIENTER	200	200	200	200

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
3753 LAGÅRD - LEGETJENESTER	4.324	4.324	4.324	4.324
3757 SH - HVERDAGSREHAB.TEAM	3.319	3.319	3.319	3.319
3758 HVERDAGSMESTRING OG VELFERDSTE	859	859	859	859
3900 RESSURSKREVENDE TJENESTER	-38.935	-38.935	-38.935	-38.935
3998 LVK (CORONA)	558	558	558	558
Sum hovedansvar: 3 HELSE- OG OMSORGSAV	489.113	486.608	482.392	476.792

Hovedansvar: 4 NAV OG INTEGRERING

2410 VOKSENOPPLÆRINGEN	7.153	7.153	7.153	7.153
3301 SOSIALE TJENESTER GENERELT	17.232	16.371	16.371	16.371
3302 SOSIALE TJENESTER FLYKTNINGER	36.360	37.360	31.940	28.040
3303 SOSIALE TJENESTER UTLENDINGER	2.100	2.100	2.100	2.100
3305 KVALIFISERINGPROGRAM	4.352	4.352	4.352	4.352
3307 VTA-PASSER/KOMM.SYSSELSETTINGS	4.820	4.820	4.820	4.820
3308 FELLESGIFTER NAV	700	700	700	700
3311 FLYKTNINGSTJENSTEN	38.412	27.000	20.000	13.000
3312 "JA VI KAN" - PROSJEKT	1.183	1.183	1.183	1.183
3313 ARBEIDSPLIKT - VEIEN TIL ARBEID	960	960	960	960
3314 JOBBMESTRING (PR-FLYKTNINGER)	702	702	702	702
3320 NAV DALANE MILJØVAKTMESTER FLYKT	100	100	100	100
8050 STATSTILSKUDD FLYKTNINGER	-16.290	-15.698	-15.626	-15.626
8055 FLYKTNINGER UKRAINA - INTEGRERING	-52.574	-40.893	-27.545	-15.655
Sum hovedansvar: 4 NAV OG INTEGRERING	45.210	46.210	47.210	48.200

Hovedansvar: 5 SAMFUNNSUTVIKLING

5000 KOMMUNALSJEF SU	1.507	1.507	1.507	1.507
5001 ADM. SAMFUNNSUTVIKLING	461	961	961	961
5008 STIFTELSEN SKRIVERGÅRDEN	102	102	102	102
5111 ELEKTRISKE BYSYKLER	260	260	260	260
5200 PLAN	3.693	3.693	3.693	3.693
5208 REV.KOMMUNEPLAN - SAMFUNNSDEL	800	100	0	0
5209 REV.KOMMUNEPLAN - AREALDEL	0	300	850	200
5300 KART OG OPPMÅLING	1.411	1.411	1.411	1.411
5310 EIENDOMSTAKSERING	574	574	574	574
5400 JORDBRUK	2.717	2.717	2.717	2.717
5405 SKOG OG VILT	543	543	543	543
5420 JORDEIENDOMMER SLETTEBØ	-23	-23	-23	-23
5421 SKOGEIENDOMMER	25	25	25	25
5501 LN VINDKRAFT	45	45	45	45
5502 TILSKUDD STAVANGER NÆRINGSFOR.	115	115	115	115
5503 UTMARKSKOMMUNENES SAMMENSLUT	50	50	50	50
5510 TILSKUDD NÆRING OG HAVN KF	3.431	3.431	3.431	3.431
5550 OMSTILLINGSKOMMUNE	620	1.170	1.170	1.170
5602 FORVALTNING AV FORURENSINGSLOVE	100	100	100	100
Sum hovedansvar: 5 SAMFUNNSUTVIKLING	16.431	17.081	17.531	16.881

Hovedansvar: 6 TEKNISKE TJENESTER

6000 KOMMUNALSJEF TT	1.506	1.506	1.506	1.506
6001 TEKNISK GENERELT	804	804	804	804
6002 KONSESJONSKRAFT	-3.730	-3.941	-3.842	-4.140
6100 ADMINISTRASJON - TEKNISK	2.028	2.028	2.028	2.028
6108 DRIFTSREDUKSJONER	-10.850	-10.140	-10.140	-10.140
6110 DRIFT AV BASER/BILER	100	100	100	100
6310 BYGG & EIENDOM (B&E) - ADMINSTRASJ	9.391	9.391	9.391	9.391
6311 B&E - ENERGI EIENDOMMER	11.260	11.420	11.250	9.690
6313 B&E - BARNEHAGEBYGG	3.593	3.753	3.753	3.753

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
6314 B&E - UNDERVISNINGSBYGG	20.738	20.738	20.738	20.738
6315 B&E - IDRETTSBYGG	5.628	5.628	5.528	5.528
6316 B&E - HO-BYGG	5.118	5.118	5.118	5.118
6317 B&E - KOMM.UTLEIEBOLIGER	-3.808	-3.808	-3.808	-3.808
6318 B&E - KULTURBYGG	3.051	3.051	2.451	2.451
6319 B&E - ADM.BYGG	4.303	4.303	4.303	4.303
6320 B&E - ANDRE BYGG OG EIENDOMMER	1.653	1.653	1.653	1.653
6321 B&E - ESPELANDSHALLEN	3.538	3.538	3.538	3.538
6322 B&E - LAGÅRD SVØMMEHALL	9.300	8.900	8.650	8.650
6323 B&E - EIGERSUND SYKEHUS	1.036	1.036	1.036	1.036
6330 B&E - LANGHOLMEN BRANNSTASJON	490	490	490	490
6340 B&E - GJESTEHAVN OG BÅTPLASSER	-247	-297	-297	-297
6350 EIENDOMSFORVALTNING (FESTE OG LEIE)	395	395	395	395
6510 BRANN - BEREDSKAP	16.061	15.411	15.411	15.411
6511 BRANN - FOREBYGGENDE	2.408	2.408	2.408	2.408
6710 NATURFORVALTNING	2.984	2.784	2.784	2.784
6711 VILTSTELL	20	20	20	20
6713 UTEOMRÅDE BARNEHAGE	566	566	566	566
6714 UTEOMRÅDE SKOLER	711	711	711	711
6715 UTEOMRÅDE KOMMUNALE UMLEIEBOLIG	199	199	199	199
6717 UTEOMRÅDE ANDRE BYGG	320	520	520	520
6720 PARKER	5.857	5.857	5.857	5.857
6730 IDRETTSANLEGG	558	558	558	558
6750 GRAVLUNDER	2.302	2.302	2.302	2.302
6770 KOMMUNALE VEIER/GATER	9.470	9.470	9.470	9.470
6771 VEI- OG GATELYS	3.262	3.262	3.262	3.262
6775 DALANE VANNOMRÅDE(PROSJEKT)	146	146	146	146
6777 VINTERVEDLIKEHOLD	3.262	3.262	3.262	3.262
Sum hovedansvar: 6 TEKNISKE TJENESTER	113.423	113.142	112.121	110.263
Hovedansvar: 7 DIV. FELLESGIFTER				
7410 PERSONALFORSIKRINGER	2.320	2.320	2.320	2.320
7430 PENSJONSORDNINGER	-23.430	-19.671	-18.826	-20.137
7431 PREMIEAVVIK PENSJON	1	1	0	0
7490 LØNNSPOTT	30.550	30.550	30.550	30.550
7500 FORSIKRINGER - TIL FORDELING	435	435	435	435
Sum hovedansvar: 7 DIV. FELLESGIFTER	9.876	13.635	14.479	13.168
Hovedansvar: 8 SKATTER, RAMMETILSKUDD I				
8000 SKATT OG INNTÆKT OG FORMUE	-621.500	-629.200	-629.700	-629.700
8010 EIENDOMSSKATT	-86.847	-86.847	-86.847	-86.847
8040 STATLIGE RAMMEOVERFØRINGER	-539.136	-539.586	-536.586	-534.586
8043 KOMPENSASJONSTILSKUDD	-3.322	-3.219	-3.115	-3.011
8044 TILSKUDD RENTEFRIE SKOLELÅN	-733	-585	-436	-288
8045 ØVRIGE STATSTILSKUDD	-38.700	-33.100	-27.500	-21.900
8046 TILSKUDD KIRKEORDNING (HUSBANKEN)	-474	-432	-390	-347
Sum hovedansvar: 8 SKATTER, RAMMETILSKUDD	-1.290.712	-1.292.969	-1.284.574	-1.276.679
Hovedansvar: 9 RENTER, AVDRAG, FINANSKO				
9000 RENTEUTGIFTER	77.250	70.350	72.400	79.127
9001 RENTEINNTÆKTER	-22.200	-21.940	-21.855	-21.890
9002 KALKULATORISKE INNTÆKTER	-39.690	-42.110	-44.150	-47.120
9009 AKSJEBYTTET	-52.474	-55.379	-58.675	-59.560
9010 AVDRAG PÅ LÅN	83.140	84.660	87.850	90.130
9020 STARTLÅN (RENTES OG LÅNEADM)	1.000	1.000	1.000	1.000
9040 DISPOSISJONSFOND	-7.953	2.160	-10.396	-8.724

Eigersund kommune - drift

1 EIGERSUND KOMMUNE (2025) - År/Periode 2025 1 - 12

04.11.2024

	Gul bok 2025/V:21	Gul bok 2026/V:21	Gul bok 2027/V:21	Gul bok 2028/V:21
9080 OVERFØRING TIL INVESTERINGSREGNE	-1.906	-1.960	-2.811	-7.336
Sum hovedansvar: 9 RENTER, AVDRAG, FINAN	37.167	36.781	23.363	25.627
TOTALT	0	0	0	0

FORKLARING AV BEGREPER

Listen er felles for budsjett og regnskap. En del av begrepene finnes kun i regnskapsdokumentet.

Akkumulert premieavvik(pensjon)....	Opparbeidet differanse mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad.
Amortisert premieavvik(pensjon).....	Årlig premieavvik fordeles for føring de neste 15 år. Ny beregning foretas hvert år.
Anleggsmidler.....	Eiendommer, anlegg, utstyr, maskiner, biler, aksjer og andeler, pensjonsmidler samt utlån.
Anordningsprinsippet.....	Alle kjente inntekter og utgifter skal bokføres i den perioden det hører hjemme, uavhengig av betalingstidspunktet.
Ansvar.....	Den enkelte enhet eller spesielle områder vi ønsker å vise i regnskapet (4 sifret). Eks. Rundevoll skole, lønningskontoret m.m
Arbeidskapital.....	Omløpsmidler – kortsiktig gjeld.
Balanse.....	Balansen forteller hva kommunen eier, hvor stor gjeld samt egenkapitalen.
Brutto driftsresultat.....	Kommunens samlede inntekter fratrukket samlede utgifter.
Bundne fond.....	Består av midler som "andre" enn kommunen har øremerket spesielle formål.
Driftsbudsjett/regnskap.....	Budsjett/regnskap over løpende utgifter og inntekter.
Egenkapital.....	Alle fond, regnskapsmessig mer-/mindreforbruk, likviditetsreserve og kapitalkonto.
Eksterne finansutg./inntekter.....	Kommunenes samlede utgifter/inntekter til renter og avdrag.
Estimatavvik(pensjon).....	Antatte beregninger året før – faktiske tall.
Funksjon.....	Beskriver hvem eller hva pengene er benyttet til(3 sifret). Eks. grunnskole, hjelp i hjemmet, distribusjon av vann m.m.
Interne finanstransaksjoner.....	Avsetning og bruk av fond, samt dekning tidligere års merforbruk eller bruk av tidligere års mindreforbruk.
Investeringsbudsjett/regnskap.....	Budsjett/regnskap over nybygg, nyanlegg, aksjekjøp m.m.
Kapitalkonto.....	All av- og nedskrivning samt aktivering av anlegg føres mot denne. I tillegg føres alle avdrag på lån, endringer i pensjon samt kjøp og salg av aksjer og andeler.
Konto-art.....	Beskriver type utgift eller inntekt(5sifret). Eks. lønnsutgift, billettsalg m.m
Kontostreng.....	Består av ulike begreper som vi bokfører etter. Vi benytter 4 begreper i Eigersund kommune, hvorav 2 er pålagte(kostr). Ansvar-funksjon-konto/art og evt. prosjekt.
KOSTRA.....	Kommune-Stat-Rapportering. Pålagt rapportering.
Likviditetsreserve.....	Består av endringer i periodisering pålagt av staten.
Memoriakonti.....	"Huskekonti" – ubrukte lånemidler samt gamle refusjoner.
Momskompensasjon.....	Vi får kompensert betalt moms etter gitte regler, mot trekk i rammetilskuddet.
Netto driftsresultat.....	Kommunens samlede inntekter fratrukket samlede utgifter(brutto driftsresultat) samt de ekstern finansutgiftene/inntektene.
Nettorammer.....	Avdelingens budsjetterte utgifter fratrukket budsjetterte inntekter.
Omløpsmidler.....	Kortsiktige fordringer, premieavvik(pensjon), obligasjoner samt innestående i bank i kasser.
Premieavvik(pensjon).....	Innbetalt premie pensjon – beregnet pensjonskostnad på beregningstidspunktet.
Prosjekt.....	Benyttes når vi ønsker å se utgifter/inntekter samlet på tvers av ansvar. Eks. alle investeringsprosjektene våre, samt en del i drift hvor vi for eksempel mottar statsstøtte og det kreves særskilte regnskap.
Regnskapsmessig merforbruk.....	Det samme som underskudd.
Regnskapsmessig mindreforbruk.....	Det samme som overskudd.
Ubundne fond.....	Består av frie midler.
Utestående fordringer.....	Er midler som er inntektsført i regnskapet, men ikke betalt.

Eigersund kommune

Postboks 580

4379 Eigersund

post@eigersund.kommune.no

www.eigersund.no

51 46 80 00